

Marec grmi,
lakota beži.

VESTNIK

VREME

Jasno bo
in
topleje.

Murska Sobota, 11. marca 1999, leto LI, št. 10, /odgovorni urednik Janez Votek/ cena 200 SIT

NEPRESLIŠANO

Zadovoljni smo, če se o nas ne piše, ker se o državni upravi navadno piše le takrat, ko nekomu ni kaj ugodeno ali je narejena določena napaka. Zato smo verjetno bolj poredko v javnih medijih. Naše dobro opravljeno delo javnosti velikokrat ostane skrito. Zadovoljni pa smo, če se o našem delu napiše kritično, vendar konstruktivno kritično, ker tudi mi delamo napake.

Geza Farkaš, načelnik Uprave enote Murska Sobota

LUDVIK KOVAČ

Kdo naj skrbi za kmete?

S približevanjem naše države Evropski uniji bomo morali Slovenci svoje ravnanje prilagoditi in uskladiti z razmerami, ki veljajo v tej skupnosti. Največ nalog nas čaka v kmetijstvu, kar je razumljivo, saj tudi v Evropski uniji prav temu področju namenjajo največ denarja in pozornosti. S sprejemom reforme kmetijske politike smo naredili prvi korak, navedli smo nekatere rešitve, ki jih bo potrebno spraviti še v življenje. Koliko nam bo to uspelo, bo pokazal čas, slutiti pa je, da na novosti nismo najbolje pripravljeni niti ustrezno organizirani.

Vlada je z uredbo o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane letos za te namene predvidela dobrih 16 milijard tolarjev. Takole na hitro bi pomislili, da so to precejšnja sredstva, vendar so daleč premajhna, če bi že letos želeli izpeljati celotno reformo kmetijske politike. Se pa navkljub temu lahko zgodi, da sredstva ne bodo najbolje izkoriščena oziroma ne bodo prišla do pravega naslova.

Uredba namreč obvezuje vse upravičence do teh sredstev, da do 15. aprila pošljejo Poslovnemu združenju prehrane Slovenije izpolnjen obrazec »Podatki o kmetijskem gospodarstvu«, saj bodo le tako lahko uveljavljali zahtevek do sredstev iz gornjega naslova. Kdor obrazca ne bo pravočasno izpolnil, se bo za letos lahko obrnil pod nosom. Sredstva se ob tem zastavljata vprašanji, ali so kmetje s to novo uredbo seznanjeni in kdo je tisti, ki bi jih moral seznaniti. Z objavo uredbe v Uradnem listu je vlada sicer zadostila črki zakona, ob tem pa pozabila, da večina kmetov tega lista ne prebira. V kmetijskem ministrstvu so sicer razmišljali, da bi uredbo objavili v lokalnih časnikih, vendar se jim je za to zdelo škoda denarja. Morda so tako v svojih pravicah prihranili kakšen milijonec, zagotovo pa so oškodovali na tisoče kmetov, ki bodo zaradi neinformiranosti ostali brez te tako minimalne pomoči države.

KMETIJSKA PRILOGA, str. 33 - 48

KOMMERS
PREKMURJE-STAJERSKA-KOROŠKA
OGLASNIK

BREZPLAČNI OGLASI
MURSKA SOBOTA
(069) 27 020

NA CESTAH UGASNILI DVE ŽIVLJENJI

V soboto, 6. marca, okrog 3.30 je ugasnilo življenje 19-letnega Aleša Hamlerja iz Črešnjevca. Med vožnjo osebnega avta po magistralni cesti iz Murske Sobote proti Tišini je v bližini odcpeka ceste proti Agroservisu zapeljal iz neznanega vzroka na nasprotni vozni pas, kar pa je bilo usodno: prav v tistem hipu je pripeljal nasproti (iz tišinske smeri) tovornjak (fotografija), ki ga je vozil madžarski državljani Laszlo G. Osební avto renault 5 je odbilo na bližnjo njivo, mladi voznik pa je na kraju nesreče - umrl.

Prav tako v soboto (ob 9.50) se je zgodila huda prometna nesreča na regionalni cesti zunaj Vanče vasi.

34-letna voznica osebnega

avta Marjana Vučak iz Gederovec je nameravala prehiteti vozilo pred seboj, vendar cesta z nasprotno smeri ni bila prosta, zato je pričela zavirati.

Pri tem je zaneslo vozilo na nasprotno smerno vozišče in je

trčilo z nasproti vozečim avtom. Voznica se je nesreči hudo poškodovala in je v soboški bolnišnici umrla. Hude poškodbe je dobila voznica 12-letna hčerka, 8-letni sin pa je dobil lahke poškodbe.

Lažje se je poškodovala tudi voznica avta, ki je pripeljal nasproti; njena sopotnica pa je dobila hude poškodbe.

Pomurske ceste so v letošnjem letu, ki se je komajda začelo, terjale že pet mladih življenj. Š. S., FOTO: N. J. ■

INTERVJU

Naš sogovornik:
prof. dr. Ludvik
Toplak, rektor
Univerze v
Mariboru str. 10

LOKALNA SCENA

Pomurski vojni
invalidi str. 4

AKTUALNO

»Tak, tak ...
sunčece ti
presvetlo« str. 2

AKTUALNO - str. 3

Nafta - Marčevska pričakovanja

In zgodovina se ponavlja. Zvončki spet cvetijo, mi pa zopet čakamo na dokončno odločitev lastnikov Nafta o njeni usodi. (Kolikokrat so nas že pustili čakati?)

Turniške podobe življenja v Vestniku

O Vestnikovi novi akciji

Čoln je v pristanišču varen, a dno mu bo počasi zgnilo. Vestnikovci so ob svojem vstopu v novo tisočletje ubrali podobno strategijo: iščejo priložnosti, ne varnosti. Tako so ob zavidljivem 50. letu izhajanja pripravili posebno prilogo in slovesnost, hkrati pa ob začetku naslednjih 50 let uvedli tudi nekaj novosti v delovanju uredništva.

Sad tega svežega dela je nova akcija Vaše podobe življenja s širnim nebom nad pokrajino ob Muri.

Vestnikova redakcija se podaja na potepanja po srcu njegovega obstoja, s spoznavanjem posameznih zanimivih krajev v Pomurju in predvsem na srečanje z njegovimi gostitelji. Vendar pa noben veter ni ugoden za ladjo brez cilja. Tako poteka akcija pre-

dvsem v dobro malih ljudi, ki se ne bodo našli na naslovnica zaradi uspešne poslovne, filmske ali druge kariere, ampak zato, ker so taki, kot so. Pogosto je klic manjšine preslišan zaradi lastnih interesov elitne manjšine. Vestnik kot medij bo ponesel podobe iz vsakdanjega življenja, hkrati pa bodo novinarji ob enodnevnem obisku prisluhnili gostiteljem in jim s svojim znanjem pomagali pri iskanju rešitev in poti ob njihovih socialnih, prostorskih in kmetijskih problemih. To spoznavanje bo vsekakor vzajemno, saj bodo ljudje spoznavali sodelavce časopisa in njihovo delo.

Prvi kraj, ki ga bodo obiskali in v nekaj naslednjih številkah Vestnika promovirali, je Tur-

nišče. Njegovi prebivalci, ki se jih je oprijelo poimenovanje Varšašanci, ker je Turnišče med prvimi dobilo trške pravice na pomurskem območju, se že marljivo pripravljajo na ta dogodek.

Vse Varašance vabimo, da se udeležijo in sodelujejo v teh dejavnostih tržnice in v pogovorih z urednikom, da spregovorijo o problemih, ki jih težijo. Tako bodo Vestnikove strani lahko pisale o pravih, resničnih ljudeh, potomcih naših prednikov, ki so svoje zgodbe pisali na teh tleh že pred nastankom srednjeveške vasi Črnc, le da njihove usode takrat niso bile uslišane.

Skratka vsi, ki se pripravljamo na novo akcijo, tako vestnikovci kot krajani in društva Turnišča, imamo skupen cilj: dan obiska naj bo za vse čim bolj prijeten in koristen.

Več na 12. strani.

VALENTINA ŠKAFAR ■

Vse poti vodijo v

Potrošnik

VRTIČKARJI, GOSPODINJE,
SADJARJI, VINOGRADNIKI IN
POLJEDELCI

PONUJAMO VAM:

- semena poljščin, okrasnih, vrtnih rastlin in trav
- gnojila in hranila
- sredstva za varstvo rastlin
- mnogo raznih dodatkov in opreme za vrt in dom

PRIPOROČATA SE KMETIJSKI APOTEKI:

AGROOPREMA Murska Sobota,
Zvezna ul. 2, tel.: 21 485,
AGROOPREMA Puconci,
Puconci 11, tel.: 45 730.
Akcija od 17. marca do 3. aprila!

Vrtna kosilnica TEC 900,
3,5 KM samo 25 990,00 SIT.

Veletrgovina Potrošnik, d. d., Ul. arhitekta Novaka 2, 9000 Murska Sobota.

CITROËN

SAXOMANI

so ljudje, ki ljubijo saxo

Hrvaško-slovenska bitka za meje

»Tak, tak ... sunčece ti presvetlo«!

Za dve »kašeti cipelj«?

Dudek (Martin Sagner) je čedalje bolj osamljen. V ponedeljek so na osrednjem zagrebškem pokopališču Mirogoj pokopali Presvetlega (Mladena Šermeta), izvrstnega dramskega in filmskega igralca, ki je tudi širšemu občinstvu pri nas znan kot Presvetli iz tenovele Gruntovčani. V resnici je bil najboljši interpret kajkavske literature, zlasti Krleževih Balad Petrice Kerempuha, simpatizer Račanovih socialdemokratov, najmočnejši in Sloveniji najbolj naklonjeni opozicijski stranki, ki bo na prihodnjih volitvah – bržkone tudi z dosežanjem hadezejevcem Dudkom – tudi zmagala. »Ampak tudi Presvetli bi s hrvaške strani bolj pametno ravnal v obmejnih sporih z nami,« mi je lansko vroče poletje v Kavkazu (kavarni HNK) na zagrebškem Trgu maršala Tita zagotavljal Mladen Šermet, ki je umrl prav tistega dne, ko se je hrvaški policijski čoln umaknil iz Piranskega zaliva.

Ko zamahne Granić

Kako bi v tem primeru ravnal Presvetli s svojim znamenitim rekom: »Tak tak, sunčece ti presvetlo«? V njegovi vlogi je pravzaprav 12. januarja letos v zagorskem dvorcu Bežanec nastopil šef hrvaške diplomacije dr. Mate Granić, ko je v odmoru srečanja zamahnil z roko in pobaral direktorja hrvaškega urada za meje, akademika Hrvoje Kačiča, zakaj nima več prijemljivih dokazov o nekakšnem skupnem hrvaško-slovenskem nadzoru Piranskega zaliva kot filmski zapis iz osemdesetih let, ki prav tako nejasno kot posnetki iz Holmea

med našo osamosvojitveno vojno »dokazuje«, kaj naj bi se v resnici dogajalo pred 25. junijem 1991 kot vogelnim kamnom pri določanju meje med mladima državama.

Hamburg in Piranski zaliv

Če bi Hrvati imeli tako močne argumente za prepolovitev Piranskega zaliva, kot nam nenehno poskušajo dopovedati, potem tudi zadnjega, doslej najhujšega izgreda v znamenitem zalivu, imenovanega kot začetek vojne »za dve kašeti cipelj«, prav gotovo ne bi bilo. Vseskozi – od

začetka pogajanj o meji – bi dokazovali, da lahko zmagajo na mednarodni arbitraži, ki še v nobenem spornem primeru med državama ni natančno določena. Tudi minister Granić od 30. novembra lani, torej od srečanja s svojim slovenskim kolegom Borisom Frlecom na gradu Strmel, nenehno ponavlja, da bosta državi prosili za pomoč Mednarodni tribunal za pomorsko pravo v Hamburgu, ki je bilo ustanovljeno na podlagi konvencije o pomorskem pravu, sprejete 1982 v Kingstonu na Jamajki. V okviru hamburškega sodišča, ki deluje v okviru OZN, financira pa ga 131 držav podpisnic pomorske konvencije – tudi Slovenija in Hrvaška –, delujejo telesa za reševanje sporov glede raziskovanja in izkoriščanja morskega dna, ribolova (denimo cipelj v Piranskem zalivu) in morskega okolja. Res je tudi, da v Hamburgu deluje telo za reševanje sporov po hitrem postopku in da je mogoče na zahtevo strank oblikovati tudi ad hoc telo za rešitev spora, kot je določanje morske meje med Slovenijo in Hrvaško.

Vendar v tem primeru morajo stranke same prevzeti stroške za svoje pravne zastopnike in druge

strokovne in administrativne storitve, ki seveda niso poceni.

Je lahko Hrvat Vukas nepristranski?

Zadevo lahko ponazorimo z iskanjem »pravice« dveh kmetov, ki se na zagrebškem sodišču zaradi meje tožita trideset let, eno leto več, kot je stara sodnica, ki sedaj rešuje njen spor. Oba sta v tem času skorajda zapravila vse premoženje, podobna usoda pa lahko čaka sosednji državi, če bi poiskali pravico na hamburškem sodišču. Vendar pa to ni edini razlog, da hrvaška stran govori o posvetovalni vlogi tribunala iz Hamburga, ki ga sestavlja 21 sodnikov. Med njimi je tudi za-

grebški profesor mednarodnega prava dr. Budislav Vukas, ki je pred 1. oktobrom 1996, ko se je hamburški tribunal prvič sestel, sodeloval tudi med hrvaškimi izvedenci za določanje kopenske in morske meje med Hrvaško in Slovenijo in je vsaj soavtor hrvaškega stališča o prepolovitvi Piranskega zaliva. Res je, da sedaj na ravnanje dr. Vukasa Zagreb ne sme vplivati. Toda, kri ni voda, saj se je nemogoče znebiti vtisa, da v Hamburgu deluje hrvaški lobi.

Med Balkanom in civilizacijo

Čeprav bi lahko naši diplomaciji od osamosvojitve države do današnjih dni očitali, da je v

odnosih s svojo južno sosedinjo marsikaj zamočila, se je tristostrinjski s Frlecom, da balkanski način reševanja obmejnih sporov s Hrvaško ne pelje nikamor, začaranega kroga nerešenih dev. Če dobro premislimo, pake naše politike in njene diplomacije pravzaprav popravljajo Hrvati s svojimi balkanskimi segi. kakršna sta bila incidenta v Piranskem zalivu in petiški gramoznici, da ne omenjamo posebej epizode z volunskim kombijem, ki ga imajo obojskih treh kraljev Hrvatij mejna črta, navzlic Graniću 99,1 odstotka, še ni določena na kopnem ne na morju, kaj nikoli ni bilo. Je pa za možnost, da se politika pri rešitvi opre zlasti na stroko ozornost naše izvedence za mednarodno pravo, geografije, geodete, zvezinarje, kajti Presvetli je umrl.

PETER POTOČNIK

Heider prihaja!

Iz Ljubljane piše

MARJAN HORVAT

Partijski sekretar pripoveduje šalo o Moniki

Ob polčasu prve spomladanske nogometne tekme za Bežigradom, ko je SCT Olimpija izgubljala proti HIT Gorici, je direktor SCT in predsednik kluba Ivan Zidar ljubljanskim igralcem v slačilnici obljubil trikratne premije za zmago. Ljubljancani so zmagali, po tekmi pa je Ivan Zidar dejal, da zdaj denar za ljubljanski nogomet ne bo problem, ker »jutri podpisujemo pogodbo za gradnjo železnice proti Madžarski«. Hvala bogu, da so ga že v nedeljo Beltinčani postavili na realna tla, ga osramotili in vsaj malo pokazali, da se z denarjem ne da kupiti vsega. Res pa je, da se da skoraj vse.

Prva ljubljanska tema zadnjih dni je seveda hokej in morebitna izločitev hokejistov Jesenic iz lige, ki bi »močvirnikom« na stečaj odpela vrata do prvaka, do naslova, ki ga ob letošnji slabi ekipi in dobrih Jeseničanah ne bi osvojili. Brez prave vrednosti sta bila tako podatka, ki sta prišla v javnost, da ima ljubljanska županja Vika Potočnik več kot 500 tisoč tolarjev neto plače in da je po nekaj letih kraljevanja odstopil direktor mestne uprave Janez Sodrznik, mož, ki ga po vseh mogočih in nemogočih poskusih ni mogel odstaviti že prejšnji župan Dimitrij Rupel. Seveda je prej poskrbel za svoje prijatelje; med drugim se bo obnavljala velika športna dvorana v Tivoliju, za katero se bo poleg mestnega denarja porabil tudi državni denar iz fundacije za šport, od koder je za prenovno dvorane namenjenih 60 milijonov tolarjev, za druge po Sloveniji bodo ostali »ficki«. Pač v interesu slovenskega športa! Tako je tudi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Janez Kocijančič sklical – potem ko so po zakoniti in pravno pravilni odločitvi funkcijarji Hokejske zveze Slovenije ekipo Jesenic izločili iz lige – neformalni, nelegitimni itd. sestanek nekaterih posebej izbranih hokejskih funkcionarjev, jim

najprej povedal »vic« o Moniki Levinsky, med njih zahteval preklje njihove odločitve o tem, kot v starih dobrih partijskih časih; špaga vleče iz hiše v centru Ljubljane, od koder dajo, da nič ne vedo, vmes pa so si dušo že prebarvali. Bili so tudi rumeni. Ropotajo po zorskim denarjem iz slovenskih monopolov, kot sta Petrol in Telekom.

Kot smo vsi dobro razumeli: vse se veda z denarjem. Ljubljanski mestni proračun teži 40 milijard tolarjev, največ denarja dohodnino in iz sredstev za nadomestilo za zemljišča, največ se ga porabi za šolsko, socialo. Za nas reveže (bo) ista zanimiva na izdatka: za hišo eksperimentov in čolnarijo. Zdaj že napol prejšnji predsednik mestne zgoraj omenjeni J. S., je imel drugačne pogoje. 1966 je naročil avto mercedes kesonar in tega leta nakazal 3 milijone tolarjev. Epilog poznate: ni vozila in tudi denarja ni bo kot tudi »tacega junaka« ni. Je to edina mestne uprave? Kje pa! Tudi za nacrtovanje velike sejne mestne dvorane obstajata idejni rešitvi, o zmagovalcu v fotofinanciranju lo sodišče. Gledalci smo vstopnino plačali.

Lojze Logar razstavlja v New Yorku

Lojze Logar, slikar in grafik, ki že tri desetletja ubira samosvojo pot, odmevno tudi v tujini, in je dobitnik številnih nagrad in priznanj doma ter po svetu, razstavlja svoje »Slike in grafike« v newyorški galeriji Queens College Art Center. Avtor razstavlja trideset del, akrile na papirju in barvne sitotiske iz cikla »Davidovi vrtovi«, nastale med letoma 1984 in 1998.

Galerija Queens College v New Yorku

Razstava je ob otvoritvi zbudila veliko pozornosti, ker niso pričakovali, kot je izjavila Suzanna Simor, dolgoletna direktorica galerije, tako energijsko močnega in svojskega slikarstva iz dežele sredi Evrope.

Barvna paleta, forma in celotna kompozicijska zasnova Logarjevih del je galerijo, polno svetlobe in stekla, spremenila v pravi paradiž, zato je bilo zanimanje kritikov in obiskovalcev izjemno.

Suzanna Simor je izjavi-

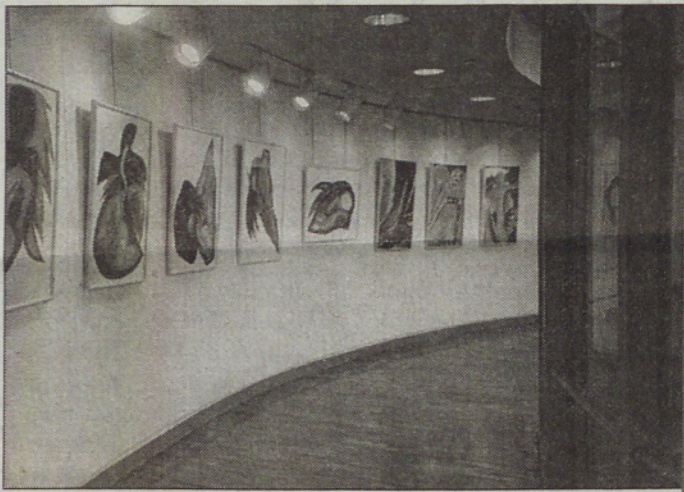
la, da je avtor izredna promocija za našo deželo, naš kulturni ataše v New Yorku, Tomaž Šalamun, ki je razstavo odprl, pa je razstavo predstavil kot privlačno in vredno ogleda.

O avtorju je spregovorila tudi umetnostna zgodovinarica mag. Marjana Lipoglavšek.

Sama galerija Queens College Art Center je aktivna že več kot štiri desetletja in ima zelo ustaljen in bogat program.

Vsako leto pripravijo deset razstav, na ogled pa postavijo poleg uglednih umetnikov z različnih delov predvsem dela mladih, perspektivnih slikarjev, ki si šele utirajo pot v svet umetnosti. Avtorji se predstavijo v glavnem v slikarskih tehnikah, veliko je tudi fotografskih razstav, občasno pa prirejajo tudi kiparske razstave.

OLGA BUTINAR ČEH ■

Lojze Logar, Slike in grafike v omenjeni newyorški galeriji

VESTNIK

IZHAJA V ČETRTEK. Izdaja: Podjetje za informiranje d. d. Murska Sobota

51900-601-53227, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Izhaja ob četrtkih. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov. Elektronska pošta: vestnik@eunet.si. WWW stran: http://www.p-inf.si.

Nafta

Dobri mož?

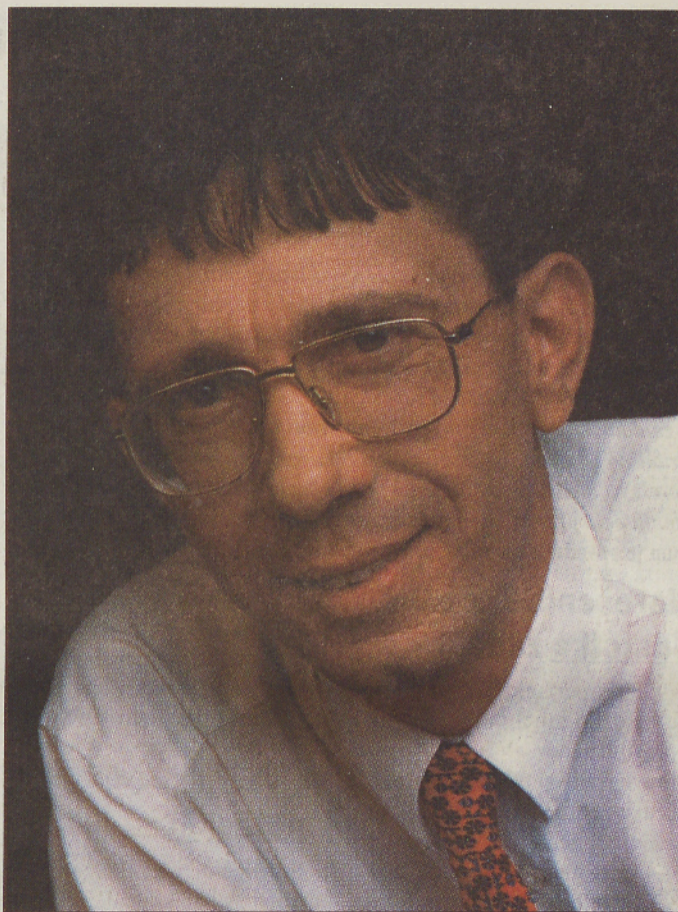
Ali se morda še spomnite, da smo natanko pred enim letom nestrpno pričakovali rezultat revizije angleške hiše Arthur Andersen o dveh študijah o ekonomski upravičenosti sanacije lendavske rafinerije s postavitvijo termoelektrarne (delali sta jo francoska hiša Technip ter slovenska IBE)? Naročnik revizije je bil Petrol. Mi smo se čakali, medtem ko je imel večinski lastnik Nafta odgovor tako rekoč že na mizi: posodabljanje rafinerije v Lendavi ni smotno.

In zgodovina se ponavlja. Zvončki spet cvetijo, mi pa zopet čakamo na dokončno odločitev lastnikov Nafta o njeni usodi. (Kolikokrat že smo čakali?) In tudi tokrat bo imela pomembno besedo revizijska hiša Arthur Andersen. Petrol se je namreč odločil za razvojni program, ki so ga pripravili strokovnjaki Nafta. Zopet predati v presojo tisti revizijski hiši, ki je enkrat že povedala, da vlaganje v posodabljanje rafinerije ni ekonomsko upravičeno. Član uprave Nafta Jože Hajdinjak je v enem svojih intervjujev povedal, da z odločitvijo Petrola o presoji razvojnega programa s strani tujih svetovalnih agencij popolnoma soglaša. Toda to, da je bila na prizorišču spet povabljena že znana (Petrola partnerska) revizijska hiša, pri nekaterih, ki spremljamo zadeve okrog Nafta, zbujajo dvom. Zakaj se je Petrol odločil za revizijski pregled tega, kar so pripravili v Nafti? In sploh - bi katera revizijska hiša z zvenečim imenom javno priznala, da so strokovnjaki v Nafti v svojih razvojnih možnostih ponudili ali izbrskali nekaj, česar veliki niso videli?

Jasno nam je, da bo pridobljeno revizijsko mnenje Petrolu le kot trden ščit za ponovitev že znane stališča, da posodabljanje rafinerije v Lendavi pač ni smiselno.

Predsednik nadzornega sveta Dagmar Šuster je Petrolovo odločitev, da bo razvojni program Nafta predal v revizijo hiši Andersen, komentiral z besedami: »Okrog tega lahko ima vsak svoje mnenje. Mislim pa, da izsledke hiše Andersen (lanski) enostransko presojo predvsem tisti, ki študije še videli niso. Tudi njihova študija je namreč pokazala, da bi bila pod določenimi pogoji in vložku države investicija v modernizacijo rafinerije smiselna.« Pa naj bo tako. In če smo izsledke revizije enostransko povzemali tudi novinarji, potem smo jih zato, ker smo bili zavajani. Kajti časnikarjem revizija ni bila dostopna, o vsebini pa smo izvedeli toliko, kolikor so nam o njej povedali tisti, ki so jo naročili.

Ko je lani aprila v javnost vendarle pricurljala vest, da Andersen ni dal pozitivnega mnenja za rafinerijo, je Petrol ponu-

dil svojo tolažilno nadomestno ponudbo - postavitev rezervarjev. Kaj bo ob skorajšnjem drugem NE v zameno (tolažbo) sedaj potegnil na plano?

Sicer pa sta predsednik uprave Petrola Janez Lotrič in predsednik nadzornega sveta dr. Miran Mejak prek izbranih medijev javnosti že sporočila, da naj bi bila usoda Nafta znana šele avgusta, torej tik pred iztekom lani med lastnikoma sklenjene pogodbe o zagonu rafinerije. Janez Lotrič pa je tudi že natrosil kup predlogov, kako z dejavnostmi Nafta naprej: Petrokemiji tujega

strateškega partnerja, strojegradni povečan delež poslov pri Petrolu, enoti za raziskave nafte in plina ob dogovoru z državo sanacijo vrtin, namesto rafinerije pa dograditev plinske elektrarne, izkoriščanje geotermalnih voda za rastlinjake in turizem ter rezervuarji.

Sliši se prelepo, da bi moglo biti res. Petrolov koš rešitev za Nafto je naenkrat tako bogat, da vse kar visi iz njega, in naenkrat so zanje, po besedah prvega moža Petrola, dosegljivi tudi finančni viri.

MH

Komentar

MAJDA HORVAT

To nategovanje okrog pokojninske reforme je sedaj že tako neokusno kot prežvečeni »čigumi«. Vztrajanje pri svojem, z ene strani vlada in na drugi sindikati, je že bolj podobno zbadanju »v živo glavo« kakor partnerskemu pogovarjanju. Če bi še živela moja stara mama, bi na vse skupaj dejala le: taki so kot Babilonci. In res je videti tako, kot da jim je sam Bog zmešal jezike, da se več ne morejo in ne znajo pogovoriti in dogovoriti. Dogovora ni, pa čeprav je obema stranema jasno kot beli dan, da do petinšestdesetega leta starosti ne bo delal (ne bo zmoget) prav noben fizični delavec.

Prežvekovanje pokojninske reforme

Sploh pa je mlajšim generacijam, ki šele vstopajo med zaposlene, za pokojninsko reformo toliko mar kot za lanski sneg, pa čeprav so pripravljenci in še bolj zagovorniki pokojninskih sprememb zatrjevali, da bodo v tokratni pokojninski reformi morali biti zajeti interesi vseh generacij. Ko so upokojeni gospodje, ki svoje pokojninske pravice pred morebitnimi »škrtanji« branjajo z vsemi sredstvi, na eni od razprav o pokojninski reformi zagručili, da bo reforma morala biti soglasni dogovor in odrgovanje pri pravicah vseh generacij (sebe so pri tem kajpak izvzeli), sem v šali pribila: »Ali boste po mnenje hoteli tudi med malčke v vrtcu?« Jasno nam mora biti, da se tudi pokojninska reforma, tako kot marsikaj drugega, ne sprejema za vse večne čase in niti ne za vse generacije stoletja. Karkoli že bo sprejeto, bo obstalo le kratek čas in bo podvrženo spremembam, sicer s časovnim odmikom, pa vendar odvisno od tega, kako se bo spreminjal življenjski in delovni stil ljudi. Logično je, da nam bo morda že naslednja, mlajša generacija postregla s povsem novo verzijo rešitev. Saj ne gre za to, da bi se zaradi dialektike tudi v pojavih in odnosih prepustili kar čakanju, kaj bodo storili zanamci. Pa vendar, zakaj tako trmasto vztrajanje ene in druge strani pri svojem? Ker je zanje pomemben trenutek zdaj, uspeh reforme zdaj, zmaga s svojim argumentom zdaj, zagotovitev ugodnejšega položaja nekaterih slojev zaposlenih ob upokojitvi, ki si ga lahko zagotovijo le sedaj (ob reformi). Obe strani torej ravnata glede na danes, čeprav se naslanjata na čas, ki bo in kar nas še čaka, predvsem zaradi staranja prebivalstva.

In sploh, zakaj naj bi vprašanje moje pokojnine moralo biti tako močno navezano na problem povečevanja deleža starih - se je ob medgeneracijsko solidarnost, ki vlada v sedanjem pokojninskem sistemu in ki naj bi v pomembnem deležu ostala tudi v reformiranem, obregnila mlada študentka in še pribila, da bo država to vprašanje morala čim prej ločiti iz zavarovalniškega sistema pokojninskega zavarovanja. Že res, da bodo naslednje generacije morale tako ali drugače, vendar v vsakem primeru, plačati davek preživetja starih, a najverjetneje ne le prek enega sistema, ne le s pokojninskim sistemom. Sicer pa, čakajmo in videli bomo, kakšno reformo pokojninskega sistema nam bo pripravila nova generacija.

MH

Poslovanje v javnih zdravstvenih zavodih

Kruh si tanjšamo sami

Minulo leto je bilo za javne zdravstvene zavode poslovno uspešno. Vsi trije zdravstveni domovi so leto končali s pozitivnim rezultatom, manjši presežek so ustvarili v Zavodu za zdravstveno varstvo, medtem ko je imela murskosoboška bolnišnica za 58,4 milijona prihodkov. Poslovni rezultati so v primerjavi z letom prej ugodnejši, kajti brez izgube je sedaj tudi ljubumerski zdravstveni dom, izguba v bolnišnici pa se je več kot razpolovila (lani 138 milijonov).

Iskanje zdravnikov

In katere so bile tiste pomembne določilnice v poslovanju zdravstvenih domov? Med negativno gotovo sodi odhajanje zdravnikov v zasebno dejavnost, kar negativno vpliva ne le na delo zdravstvenih domov, ampak tudi na njihov prihodek. Čeprav je del celotnega zdravstva, se je program dela in s tem tudi plačilo zmanjšalo za celotni tim, to tudi pomeni za zdravstveni dom ostajanje presežnih delavcev.

Ljubumerski zdravstveni dom je po tem, ko je v zasebno dejavnost odšla še psihiatrinja, ostal brez dejavnosti. Zdravnico so izgnali tudi v murskosoboškem zdravstvenem domu, vendar prihodki niso bili nič manjši. Drugi zdravstveni domovi, kot je ljubumerski, pa se vrnitvijo iz zasebne dejavnosti. Gornjeradgonskega zdravstvenega doma lani ni zamislil noben zdravnik, vendar se nam ubadajo z velikim porabljenjem zdravnikov, saj ne morejo zapolniti mreže osnovne zdravstvene varstva. Pomurjski zdravstveni domovi pa so se izboljšali tudi delovne razmere.

Drug problem pa je specializacija zdravnikov. Kljub čedalje manjšemu številu naših specialistov obveznosti zdravstvenih domov do sklada za njihovo

izobraževanje ostajajo nespremenjene.

Novosti na tem področju, ki jih pripravljajo pri Zdravniški zbornici v Ljubljani, pa nam kot obrobni regiji tudi ne obetajo nič dobrega.

Glavarina je denar

Sicer pa si Pomurci dostikrat tanjšamo kruh kar sami. Številni zavarovanci si namreč še vedno niso izbrali svojega zdravnika. In kolikor odstotkov manj ima zdravstveni dom opredeljenih zavarovancev, toliko manj dobi sredstev iz naslova glavarine. Na primer murskosoboški zdravstveni dom je v lanskem letu zaradi premalo opredeljenih zavarovancev izgubil za okoli 14 milijonov tolarjev.

Spisek pozitivnih dejavnikov poslovanja pa je seveda krajši. Zdravstveno ministrstvo je iz naslova za demografsko ogrožene pomurskim zdravstvenim domovom namenilo nekaj denarja za izboljšanje dela na terenu, murskosoboški zdravstveni dom je dobil tretjič, drugi domovi pa prvič tudi sredstva za vzpostavitev nudne medicinske pomoči.

S prizidkom pri murskosoboškem in ureditvijo ambulant v gornjeradgonskem zdravstvenem domu pa so se izboljšale tudi delovne razmere.

Boliše le v centrih?

Kljub izgubi je bilo v primerjavi s predhodnim letom ugodno tudi poslovanje murskosoboške bolnišnice. Med pomembne pozitivne dejavnike poslovanja moramo šteti uvedbo standardizacije za specialitične dejavnosti ter pridobljena sredstva iz republike, tokrat za gradnjo patologije. Murskosoboška bolnišnica je za investicijo prejela 220 milijonov, s čimer je pokrila 98 odstotkov stroškov gradnje, oprema pa seveda ostaja v njeno breme. Vodstvo bolnišnice se je z zdravstveno zavarovalnico tudi uspelo dogovoriti, da jim bo zaradi skrajševanja ležalne dobe in izpolnitve drugih pogojev dogovora plačala tudi prazne postelje, pomemben učinek pa so prinesli še notranji ukrepi varčevanja in racionalizacije tako pri nabavah kot organizaciji dela. Zmanjšali pa so tudi število zaposlenih.

Med negativne dejavnike pa vsekakor sodi neizpeljana standardizacija še za bolnišnično dejavnost, od katere si obetajo dodatna sredstva, na sam vrh najbolj žgočih problemov pa sodi previsoko postavljen načrt dela za specialitične ambulate, ki ga najverjetneje tudi letos ne bodo uspeli uresničiti.

In še nekaj je, kar tepe prav vse regijske bolnišnice. Vsako uvajanje novih metod zdravljenja, ki izboljšajo ali olajšajo zdravljenje bolnikov, je za male bolnišnice dodatni strošek. Uvajanja novosti tudi v regijskih bolnišnicah sicer nihče ne prepoveduje, vendar zanje ni plačila. Neformalno naj bi ostale le v domeni centrov.

Kljub temu v murskosoboški bolnišnici že nekaj let uvajajo tudi nove metode zdravljenja, na primer z laparoskopsko metodo, potem delovanje protibolečinske ambulante in drugo. Bremeni jih tudi načrtno zmanjševanje števila postelj na otroškem oddelku ter oddelkih za usta, nos in grlo ter na očesnem oddelku, medtem ko na drugi strani sprejemajo na zdravljenje vse več onkoloških, nevroloških, ortopedskih in dermatoloških bolnikov, za katere pa od financerja nimajo priznanih bolnišničnih oskrbnih dni.

MH

Slepi in slabovidni na občnem zboru

15 milijonov za adaptacijo prostorov

Letos višja članarina

Vkavarni hotela Diana se je začel prejšnji teden občni zbor Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota. Društvo deluje na območju 26 občin Pomurja in šteje 202 člana. Pretežno število članov je starejših, nezaposlen je eden, sedem je zaposlenih - trije kot telefonisti, trije so zaposleni v zdravstvu, en pa je pedagoški delavec. Sedež društva je v stavbi Invalidskih delavnic Solidarnost, d. d., Murska Sobota, kjer so za nekaj manj kot trinaest milijonov tolarjev odkupili poslovne prostore v velikosti 132,77 m², pri tem so jim pomagale soboška, lendavska in radgonska občina ter slovenska Zveza. Sedaj je na vrsti adaptacija, za katero naj bi slovenska Zveza društev slepih in slabovidnih prispevala polovico sredstev. Celotna vrednost adaptacije bo znašala 15,5 milijona tolarjev.

Dva člana obiskujeta osnovno solo v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, dva škofjeloski Center slepih in slabovidnih, en član pa je absolvent Fakultete za organizacijo dela v Kranju. Športniki društva so se udeležili več tekmovanj ter mednarodnih in mednarodnih srečanj na Madžarskem, Boštjan Vogrinčič in Drago Potočnik pa sta člana slovenske reprezentance v igri z zvečeno žogo,

ki je leta 1988 v Madridu osvojila naslov svetovnega prvaka.

Slovenska Zveza je soboškemu društvu decembra dodelila drugi komplet računalniške opreme za uporabljanje elektronskega informacijskega sistema v Braillovi pisavi. Tečaja opismenjevanja slepih in slabovidnih se je udeležilo sedem članov. Dodajmo še, da je soboški Lyons klub sofinanciral nabavo računalnika in pomagal dvema čla-

noma pri nakupu povečanega barvnega monitorja. V celoti pa je bil izveden projekt društva Pomoč starejšim osebam z okvaro vida.

Predsednik društva Tonček Kos je imel kljub temu nekaj kritičnih pripomb, predvsem na račun financiranja: »Samo trinajst občin od šestindvajsetih je financiralo naš finančni plan, soboška občina, ki nam je uredila tudi zvočni semafor v Lendavski ulici, je to storila vedno, precej pod planom pa je ljubumerska občina. Če ne bi dobivali sredstev od Zveze, bi bilo naše delo že zelo problematično.«

Nekatere člane je zanimalo, zakaj bo letos članarina za polovico višja kot prej, se pravi namesto šeststo sedaj tisoč dvesto tolarjev. To naj bi bilo na priporočilo Zveze zaradi premajhnega sklada za financiranje, je pojasnil predsednik Kos, poudaril pa je, da petdeset odstotkov denarja ostane Zvezi, petdeset odstotkov pa za funkcionalno namembnost v društvih. Dodal je še, da v soboškem društvu plačuje članarino le 71 odstotkov članov, preostali so zaradi socialnih problemov plačevanja oproščeni.

TOMO KOLEŠ

Sistem MIS za prenos 40 kanalov

Rok za prijavo:
15. junij

Velik del občine Moravske Toplice in okoliških vasi še vedno ni pokrit s kabelskimi sistemi za distribucijo televizijskih in radijskih programov, zaradi tega je nastala pobuda, da bi tudi tu zagotovili možnost sprejema vseh lokalnih programov

Ker je območje bolj redko poseljeno, je sistem klasičnega kabelskega sistema za tu živeče prebivalstvo finančno prevelika investicija. Ob iskanju možnosti se je glede na vse predpise o distribuciji našla drugačna rešitev, ki bo omogočala pokrivanje s signali tudi takšnih območij po sprejemljivih cenah.

Gre za tako imenovani mikrovalovni informacijski sistem, ki bo v začetni fazi pokrival vasi: Selo, Fokovci, Vučja Gomila, Suhi Vrh, Mlajtinci, Noršinci, Lukačevci, Martjanci, Sebeborci, Krnci, Ivanovci, Andrejci, Kančevci, Ratkovci, Lončarovci, Ivanjševci, Središče, Berkovci, Prosenjakovci, Pordašinci, Motvarjevci, Čikečka vas, Bukovnica, Domanjševci in del Moravskih Toplic, če pa bo interes, se bo sistem lahko razširil še na druge kraje. Sistem bo omogočal prenos do 40 televizijskih kanalov prek mikrovalovnih pretvornikov, to pomeni, da ne bo nobenega polaganja kablov, temveč bo vsak naročnik sprejemal signale direktno iz pretvornika in iz satelita. Prek sistema bo mogoče sprejemati tudi 16 visokokvalitetnih radijskih kanalov namesto enega televizijskega.

Velik del kanalov v sistemu bo kodiran, tako da jih bodo lahko gledali le tisti, ki bodo poravnali vse svoje obveznosti. Stroški gradnje so trenutno ocenjeni le na osnovi predprojekta in tudi v primeru, če bodo vse stroške pokrili naročniki sami, predvidoma naj ne bi presegli 90 tisočakov. Lahko pa se zgodi, da bodo tudi bistveno nižji, kar je odvisno predvsem od števila naročnikov in višine pridobljenih sredstev iz drugih virov. Fiksni stroški cene priključka bodo znani najpozneje do konca letošnjega maja, začetek obratovanja sistema pa je realno pričakovati nekje jeseni. Inicijativni odbor za zgraditev MIS-a, ki ga vodi inž. Janez Škalič, pobira mesečne obroke po deset tisoč tolarjev, za zamudnike pa bo zbiral prijave še do 15. junija, vendar le ob enkratnem plačilu vseh obveznosti.

TOMO KOLEŠ

Učinkovitejša soboška upravna enota

Postopki so hitrejši

Leta 1995 smo skupaj s tedanjimi funkcionarji prevzeli 112 delavcev. Z odhodom nekaterih v občinsko upravo je na koncu ostalo 105 delavcev. Vse do danes se je njihovo število zmanjševalo. Tako je bilo leta 1996 zaposlenih še 96 delavcev, leta 1997 jih je bilo 95, lani pa 94. Trenutno je zaposlenih 92 delavcev za nedoločen čas in 3 za določen čas. Čeprav je sistemiziranih 126 delovnih mest, nas je približno 30 manj. To je velik razkorak, vprašanje pa je, ali bi jih potrebovali več. Mislim, da jih je na področju gospodarskih dejavnosti zaposlenih celo preveč, saj naj bi nekateri opravljali tudi regijske naloge, nam je povedal načelnik Upravne enote Murska Sobota Geza Farkaš.

Nerešenih le še 3,5 odstotka zadev!

Če primerjamo zadnja tri leta, beležijo rahel porast števila upravnih zadev. V letu 1996 so obravnavali vsi oddelki soboške upravne enote 42.886 upravnih zadev, pri čemer je bilo rešenih 94,4 odstotka primerov. V letu 1997 je bilo 43.838 upravnih zadev, rešenih pa 95,4 odstotka. V lanskem letu beležijo že 45.420 zadev, rešenih pa jih je bilo kar 96,5 odstotka. Navedeni podatki dokazujejo, da je ob porastu šte-

vila upravnih zadev naraščala tudi učinkovitost dela, saj se je zmanjšalo število nerešenih zadev od 5,6 odstotka v letu 1996 na 3,5 odstotka v letu 1998.

Največ je kmetijskih zadev

Številne denacionalizacijske postopke so že končali z izdajo odločb, medtem ko so v oddelku za gospodarske dejavnosti rešili večino teh zadev na prvi stopnji. Preostali primeri so še v pritožbenem postopku ali jih obravna-

vajo na višji stopnji. Glede vlog za denacionalizacijo stanovanjskih stavb in gradbenih zemljišč pa je od 168 vloženih zahtevkov za vrnitev nacionaliziranega premoženja rešenih že 111 zadev. Prav tako so izdali precej odločb, s katerimi so rešeni zahtevki za vrnitev stanovanj in hiš ter poslovnih prostorov. Največ upravnih zadev pa je na kmetijskem področju. Vloženih je namreč kar 324 denacionalizacijskih zahtevkov, od tega je dokončno rešenih 71 zadev. Tako ostaja nerešenih še 253 zadev, pri čemer je do danes izdanih tudi 220 delnih odločb, torej samo v 124 primerih, ki se obravnavajo sproti, nismo izdali odločbe.

Lani so opravili v soboški upravni enoti zelo obsežno delo tudi pri razdeljevanju mednarodnih dovolilnic pomurskim avto-prevoznikom za prevoz blaga v mednarodnem prometu. Povečan je bil tudi obseg pri izdajanju osebnih izkaznic. Zaradi novega zakona o vinu pa so na UE stekle priprave za nastanitev novega registra in katastra vino-

gradnikov. Tako pripravljajo denco pridelka grozdja in ter vinskih zalog. Zakonske zahteve in temeljitejši posredstvi in temeljitejši posredstvi pa so pripomogli k postopku števila delovnih pogodb med delodajalci in delojemalci.

Kako naprej?

»Seveda pa bo treba v prihodnje še povečati učinkovitost in kakovost dela, zato bo danes poudarek zakonitosti postopkov. V ta namen skušamo razviti vse, da se temu cilju čim bolj približamo. Med drugim smo za dodatno usposabljanje upravnih delavcev. Razmislili tudi o pridobitvi ISO standarda. Za to bo potrebna ustrezna formacijska oprema, a to bo visno predvsem od državnih organov. Oddelek za kmetijsko gozdarstvo in deloma tudi oddelk za upravne notranje zadeve sodelujeta v projektu Visokoravne šole iz Ljubljane pri novih poslovanja upravnih enot. Poudarja načelnik Upravne enote Murska Sobota Geza Farkaš.

Tekst in fotografije: MILAN JERŠ

Pomurski vojni invalidi

Socialna varnost

V Območno društvo vojnih invalidov Pomurja je vključevalo vojnih invalidov, od tega je skoraj polovica (134) z območja vse soboške občine. Ker jih je še precej zunaj društva, se devajo v svoje vrste pritegniti čimveč novih članov. Po besedah člana Leopolda Čerke so bili v letu 1998 dokaj uspešni pri udeležbi številnih akcij in srečanj. Zelo dobre stike in oblike sodelovanja so navezali tudi s podobnim društvom thelyu na Madžarskem. Ob tej priložnosti so si ogledali tudi iz druge svetovne vojne v Sarvaru. Srečanje pomurskih vojnih invalidov pa je bilo lani v Slamnjaku in je lepo uspelo.

Najpomembnejša naloga v minulem letu so bili obiski težkih invalidov, priklenjenih na posteljo, tudi v domovih v Rakičanu, Lendavi in Lukavcih. Poleg tega ves čas sodelujejo socialno šibke invalide, katerim namenijo enkratne denarne pomoči in povrnejo stroške šolnine. Hkrati sofinancirajo tudi letovanje članov v naravnih in klimatskih zdraviliščih. Posebna pozornost je namenjena uresničevanju socialnega programa, zlasti socialni rehabilitaciji vojnih invalidov, zagotavljanju tehničnih pripomočkov športno-rekreacijski dejavnosti članstva. Iz poročila športne komisije je razvidno, da so bili aktivni predvsem kegljaci, ki so se udeleževali tekmovanj.

Vojni veterani v Murski Soboti

Desetdnevna vojna dolga eno leto?

Za nas je vojna trajala od 17. maja 1990 do 26. oktobra 1991. Se ni začela šele 26. junija 91. leta, je zatrdil minuli teden Smodiš, predsedujoči na ustanovnem zboru območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo. Pri tem je razkril zanimive podrobnosti. Nekateri veste, da ste bili že jeseni leta 1990 pet- do šestkrat vpravljeni in ste že živeli v nekem nenormalnem in napetem stanju.

Zato veterani zahtevajo, da se jim priznajo pravice za polno omenjeno obdobje, še posebej zato, ker se je že maja '90. leta oblikovala namenska struktura Narodne zaščite, ki se je pripravljala na upor proti agresiji.

Ustanovni zbor območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo je bil sklican na podlagi Zakona o društvih in svojega statuta, tako da se lahko soboško območno združenje registrira kot pravni subjekt. Gre za enotno, samostojno, nepolitično, neprofitno, nevladno in - kot sami pravijo - »domoljubno« organizacijo, ki v svojih vrstah združuje vse udeležence in udeležence pripravi in vojne za Slovenijo iz pomurskih občin. Zanimivo je, da

član ne more biti tisti, ki je julija 1991. leta ni prestopil goslovanske armade v slovensko vojsko.

Območno združenje veteranov soboške Sobote je član zveze veteranov, ki ima sedež v Ljubljani. V nančnega okvira soboške zveze za zdaj še nima, v glavnem pa financiralo iz članarine. Člani so za svojega predstojnika za dobo štirih let izvolili Leopolda Jonaša s Hodoša, dosednjega majorja, ki se je letos upokojil. Njegovega namestnika pa so izvolili Janosika. Prednostna naloga združenja bo v tem letu priprava »nabiranja« novih članov.

TOMO KOLEŠ

Mestna občina M. Sobota proti Ministrstvu za promet in zveze

Poleg cestnega še železniški tovorni promet

Svetniki soboške občine so ministru za promet in zveze poslali javni poziv

Mesto Murska Sobota je prizadeto, izkoriščano in ignorirano. Takšna je vsebina javnega poziva v treh besedah in kaj lahko se zgodi, da bo 80-letnica priključitve Prekmurja Sloveniji, ki jo bodo v regijskem središču slavili prav v letošnjem letu, minila v znamenju protestov in državljanske neposlušnosti proti državi, ki skrbi samo za razvoj svojega centra, ne prisluhne pa problemom in zahtevam oddaljenih mest.

Murska Sobota in sploh celotna pokrajina ob Muri je specifičen problem. Tega bi se morali čim prej zavedati vsi, ki vlečejo takšne in drugačne črte v pisarnah v Ljubljani. Kar so si v zadnjih desetletjih zgradili in dvignili standard (najsij gre za vodovod, elektriko, telefone, asfaltirane ceste), so si zgradili ljudje sami predvsem s svojim denarjem, odrekamjem in trdom. Kaj so dobili od samostojnosti Slovenije: zmedo zaradi novih občin, predvsem pa moteč in že kar uničujoč mednarodni tovorni promet po neprimernih magistralnih cestah. Med najbolj prizadetimi je prav Murska Sobota, saj celotni tovorni promet poteka po eni glavnih mestnih ulic,

po Cankarjevi ulici. Zaman so bili protesti, zapore - ta problem se ni rešil vse do danes.

Je res kriv nepravil način komuniciranja občinskega vodstva z državnimi organi? Mnogi jim postavljajo za zgled učinkovitost Ormoža (in njihovega poslanca) ali kar Lendavo in glasnega župana, kjer bodo v prihodnjih mesecih že lahko preusmerili promet na obvoznico. M. Sobota še nima obvoznice niti avtoceste, zdaj pa ji grozi, da bo skozi mestno središče potekal tudi tovorni promet po železniški progi. Že od 1995. leta zahtevajo obvoznico železniško progo, saj sedanji železniški tiri v mestu nivojsko križajo kar dve pomembni vpadnici. Toda namesto ugo-

ditve njihovi zahtevi je Ministrstvo za promet in zveze v zelo kratkem času spremenilo naziv lokacijskega načrta: namesto M. Sobota-Hodoš se od takrat govori le o progi Puconci-Hodoš, tako da je bila Mestna občina M. Sobota izključena iz vseh dogovarjanj in razpravljanj o novi železniški progi.

Na svoje zahteve so prejeli le odgovor, da bo lokacijski načrt za obvoznico železniško progo naročen, ko bodo pripravljene strokovne podlage. Mogoče bi Sobočani verjeli g. Preglju, državnemu sekretarju, če se ne bi ponovilo nekaj, kar meščane najbolj boli: brez vednosti mesta so na ministrstvu izdali dovoljenje za rekonstrukcijo mostov na mestni železniški progi, kar pomeni, da to neprimerno železniško progo pripravljajo na težki tranzitni promet in da se pri tem ne ozirajo na zahteve Sobočanov po obvoznici železniški progi.

In ker so Sobočani odnos mi-

nistrstva pri gradnji železniške proge povezali s podobnim odnosom pri načrtovanju oziroma izmikanju gradnje avtoceste, so sedaj odločeni, da ne bodo dopustili enake napake kot v primeru cestnega prometa: ne bodo dovolili uničenja mestnega življenja in mesta zaradi koristi države oziroma kar drugih držav, ki bi uporabljale prevoz blaga po železnici le v svoje namene.

In odgovor ministra Antona Bergauerja: Načrtovana je obnova železnice kot neke vrste obvozne proge mimo Murske Sobote. Ko bo pripravljena Darsova študija križanja železniške proge s Cankarjevo ulico, bo tudi izbor rešitve križanja železnice s prihodnjo avtocesto lažji ...

Župan in svetniki Mestne občine M. Sobota zahtevajo javne in pisne odgovore na svoj tri strani dolg javni poziv.

BERNARDA B. PEČEK ■

SDS z novim regijskim liderjem

Zakopane bojne sekire?

Konec februarja je ena od enajstih regij SDS, ki obsega občinske odbore upravnih enot Radgone, Murske Sobote in Lendave, dobila novega predsednika

Da je bil delegiran iz Ljubljane, ni dvoma. Da je tam dobil podporo za svoje zasluge – župan, sodelovanje pri pobudi za ustanovitev novih občin v letu 1998, v zadnjem času sodelovanje pri mejni problematiki – ni dvoma. Toda, bo kot »tretji« lahko pomiril razgrete esdeesovske glave? Torej, o vsem tem s **Stefanom Pršo**.

Konec februarja ste postali regijski predsednik okleščene prekmurske SDS, ki je v preteklem letu burila duhove na eni strani s sporom med t. i. goričkim in dolinsko-ravenskim delom, pretresalo pa jo je tudi vprašanje, kam se bo priključil Ljutomer, ki je, kot vemo, zdaj v ptujski regiji.

Težko bi govoril o sporu, temveč o interesih, predvsem za posamezne funkcije. Na zunaj se je morda zdelo, da gre za spor, vendar ta ni bil vsebinski, kar se je pokazalo ob moji soglasni izvolitvi. Predsedniki posameznih odborov so tako pokazali, da ni interesov nad interesi in da SDS deluje enotno. Zdaj bi bilo nesmiselno razpravljati o ozadnjih v preteklosti. Pod to smo potegnili črto, predvsem jaz, to ne pomeni, da se zapiramo in nismo odprti za sodelovanje z odbori, ki so zdaj v drugi regiji. Ker gradimo na programu SDS, meje ne more biti. Kot predsednik regije se bom trudil, da se bo razja povezovala, tudi s sosednjimi državami, da bomo znatraj naše regije poskrbeli za kmetijstvo, za gospodarstvo in seveda za uspešnost našega programa. Novost je, da bomo imeli dva in ne več štiri podpredsednike ter da bodo posamezniki v občinskih odborih skrbeli za določena področja: kulturo, šport, mednarodno sodelovanje, to pomeni, da se bodo funkcije in obveznosti v regiji delile po področjih delovanja.

Ima sploh regijski odbor vis a vis vodstva stranke sploh kakšno težo?

Za svojo funkcijo sem dobil zeleno luč od samega predsednika, to pomeni, da imam v predsedstvu stranke veliko podporo. Ker imam podporo tudi doma, menim, da bo to sodelovanje na nivoju. Tudi regijski tajnik Šarkan, bo v veliko pomoč, saj bomo imeli tako neposredno ljubljansko izpostavo tukaj. Predsednik regije pa je v nasprotju s tajnikom, ki je operativec, povsem politična funkcija. Uspešnost pa bo seveda odvisna od delovanja posameznih 22 občinskih predsednikov in njihovih odborov.

Kot župan se srečujete s problemom financiranja, zato vam problem umanjkanja proračuna in sredstev ni tuj. Vaša stranka pa je letos uvedla pobiranje članarine iz ljubljanske centrale, kar najbrž po-

meni, da občinski odbori sredstev ne bodo imeli.

Po statutu pobira članarino centrala. V volilnem času ta ostane občinskimi odborom. V vseh

njim izvesti določeno »akcijo«. Dokler ne bo določena meja in ratificirana v obeh parlamentih, bi osebno pričakoval, da se takšne stvari, kot so se zgodile v Petišovcih in na Hotizi, ko hrvaška policija maltretira naše prebivalce, ne bi dogajale in da bi sosedje pokazali več strpnosti.

Se bodo zadeve umirile z zakonom o obmejnem sodelovanju?

Mislím, da ne, saj ta ne pri naša nič pametnega, čeprav je na videz dober, s pravnega vidika pa se v njem skrivajo škodljive stvari za Slovenijo in tudi ta del Prekmurja. Očitno je, da je vlada sama ugotovila, da sporazum ni dober, sicer ga ne bi umaknila iz parlamentarne procedure.

Umaknila ga je, ker SLS ni bila pripravljena zagotoviti podpore, kar lahko razumemo kot instrument njene »dašdam« politike, hkrati pa ne smemo pozabiti, da si SLS od njenega lanskega kongresa v Portorožu tam poskuša pridobiti podporo, ki je prej ni imela.

Morda bi ta sporazum rešil del problemov, toda glede na to, da so ga Hrvati ratificirali tako hitro ...

No, ob njihovi ratifikaciji ne smemo pozabiti, da so ratificirali verzijo in ne prevod sporazuma, zaradi česar je takrat izbruhnil škandal. Šlo je za različne priloge, kjer so naštetja naselja obmejnega pasu.

Zadnjič je bilo slišati na posvetu županov in poslancev pri ministru Frlacu, da večina županov ta obmejni sporazum podpira. Jaz osebno pa temu nasprotujem, saj dvomim, da se bodo zasliševanja ljudi ob meji, ki so najbolj moteča, s tem končala. Blagovna menjava pa že zdaj poteka brez tega sporazuma.

A. POTOČNIK,
foto.: JZ ■

Pozitivno poslovanje

Štiri desetletja obstoja

Člani ribiške družine Murska Sobota so pred kratkim na rednem letnem občnem zboru pregledali letno poročilo upravnega odbora, finančno poročilo ter poročilo nadzornega odbora.

Na podlagi nove zakonodaje pa so sprejeli plan dela za letošnje leto, finančni plan, ribolovni režim in interne akte. Občni zbor je poslovanje ribičev ocenil kot zelo pozitivno. V lanskem letu je imela RD Murska Sobota za štirinajst milijonov sedemsto tisoč tolarjev prihodkov in za trinajst milijonov odhodkov. Poudarili so, da je višina prihodkov nad načrtovanim dosežkom. Njihova poglavitna naloga pa ostaja ne le skrb za ribe in njihovo razmnoževanje, ampak tudi varovanje čistege in zdravega okolja, zato se povezujejo tudi z drugimi okoljevarstvenimi organizacijami. V tem letu pa ribiška družina praznuje tudi štiridesetletnico, kar bodo proslavili z osrednjo prireditvijo 12. junija. Poleg tega bodo aktivnosti potekale vse leto, vrhunec pa bo tradicionalni ribiški piknik.

TK ■

Občni zbor soboških ptičarjev

Z ljubeznijo do pernatih prijateljev

Na rednem letnem občnem zboru Društva za varstvo in vzgojo ptic Murska Sobota so zelo ugodno ocenili dejavnost v minulemu letu. Društvo, ki letos praznuje 16 let uspešnega delovanja, je eno najaktivnejših v slovenskem merilu. Kot je v poročilu navedel predsednik Karel Gjergjek, je glavna in osnovna naloga društva kakovostna in strokovna vzgoja sobnih ptic. Za vse vzgojene ptice so članom priskrbeli ustrezne in kakovostne obročke, s katerimi registrirajo pernate živali. Prav tako so poskrbeli za zdravstveno preventivno maticnih jat in s tem izpolnili zakonske pogoje za organizacijo razstav.

Lanskega novembra so organizirali društveno tekmovanje in razstavo ptic v telovadnici soboške ekonomske šole. Z boljšimi primerki so se udeležili državnega tekmovanja ptic v Beltincih. Na njem je sodelovalo devet gojiteljev s kar 86 primerki ptic. Skupno so osvojili deset medalj, s čimer so se uvrstili na deveto mesto. Še prej pa so sodelovali na mednarodnem tekmovanju v Zalaegerszegu na Madžarskem in na specialki papig standard v Trbovljah, kjer so prav tako poželili velik uspeh.

Dva člana pa sta se udeležila svetovnega tekmovanja v italijanski Pescari, s čimer sta opravila pomembno poslanstvo za širšo predstavitev slovenske reje ptic. Promocija društva pa je bila prvič na jesenskem kmetijsko-živliskem sejmu v Gornji Radgoni, kamor jih je privabila slovenska zveza gojiteljev pasemskih malih živali. V minulemu letu so imeli tudi pogovore z najmlajšimi v vrtcu na Pušči, kamor so jih povabile vzgojiteljice.

Vse našete naloge bodo v ospredju delovanja društva tudi v letošnjem letu. V programu dela so si zadali tudi večjo skrb za zunanje ptice, organiziranje vsaj dveh društvenih razstav in organiziran ogled večjih razstav, udeležbo na svetovnem tekmovanju v Španiji kakor tudi sodelovanje na državnem prvenstvu.

Ob tej priložnosti so razrešili stari upravni odbor in izvolili novega, ki mu bo še nadalje predsedoval Karel Gjergjek, tajnik je Janez Vučkič, blagajnik Jurij Bertalanč, gospodar pa Jože Lipai. Podelili so tudi društvene diplome, ki so jih prejeli: Drago Horvat, Koloman Kerčmar, Jože Lipai, Borut Štiberc, Bojan Štuhec, Dalibor Tekeli in Janez Vučkič.

MILAN JERŠE ■

188,8 milijona SIT

Nekaj pripomb, potem pa vsi ZA

Fizične grožnje zaradi visokih računov za vodo

Svetniki Občine Črenšovci so na januarski seji soglasno sprejeli sklep, da jo cena za kubični meter vode za 2. polletje lanskega leta 85 tolarjev, to pomeni več kot 100-odstotno podražitev, in zniževanje pitne vode. V ceno so namreč vključili takso za obremenjevanje pitne vode, ki jo je potrebno pobirati na podlagi uredbe Vlade R Slovenije.

Gospodinjstva so medtem dobila račune in številni porabniki so zagrali vik in krik, češ da tako visoki zneskov ne bodo plačali. Nekateri so grozili županu in članom občinske uprave celo s fizičnim napadom. Najbolj negodujejo predvsem tisti, ki imajo doma živino ali uporabljajo vodo v druge

kmetijske namene, pa jim tega pri izračunu takse niso upoštevali, to je zmanjšali višino takse za porabljeno vodo v kmetijske namene, kot je določeno v omenjeni uredbi. Njihove pripombe so torej upravičene. Ker je povprečna poraba vode v občini okrog 40 kubičnih metrov na osebo letno, je bilo na zadnji seji (prejšnji tork) sprejeto stališče, da bodo to upoštevali pri obračunavanju (zmanjšanju) takse za kmečka gospodinjstva. Vodarino pa bo seveda potrebno plačati v celoti, le-ta pa znaša 45 tolarjev za kubični meter.

Precej »lažja« tema zadnje seje pa je bila obravnava zaključnega računa Občine Črenšovci za lansko leto. Po besedah župana Antona Törnjarja in svetnika Jožefa Horvata so namenili optimalna sredstva za naložbe (skoraj 188,8 milijona

SIT od 281,7 milijona SIT prihodkov za zagotovljeno porabo), kar je zelo spodbudno. Jože Cigan pa je bil mnenja, da gre preveč denarja za osnovno zdravstveno zavarovanje občanov brez lastnih prihodkov. Na spisku jih je okrog 260, vprašanje pa je, ali je občina res dolžna vsem plačevati to zavarovanje. Anton Radman je menil, da bi morali dobiti na vpogled spisek teh oseb in ugotoviti, ali so upravičene ali ne. Dušan Dervarič pa je dodal kritiko glede previsokih stroškov za domsko oskrbo socialno ogroženih oseb. Nekateri med njimi so imeli namreč lepo imetje, vendar so se ga »rešili« (prodali ali darovali potomcem).

Sicer pa niso imeli nobenega spreminjalnega predloga (amandmaja) k zaključnemu računu, zato so sklenili, da ga bodo sprejeli po enofaznem postopku. Tako so tudi storili in vsi so glasovali za končno besedilo odloka o zaključnem računu. Še prej ga je pregledal tudi nadzorni odbor občine, ki prav tako ni imel bistvenih pripomb.

JOŽE GRAJ ■

LJUBERKA PRIZVEREN
SLOVSKOVA 33, tel.: 36 560
Vahimo Vas na delavnico
DELO S TEŽAVNIMI
STRANKAMI
v torek, 16. marca 1999
od 9.00 do 15.00
PRIJAVE DO
15. 3. 1999

SAXOMANI

so ljudje, ki ljubijo saxo

Avto, ki vam zleze pod kožo

...čisto prav mi je, da se moram zdaj mučiti z goro posode, zakaj sem pa dovolil ženi, da mi je speljala saxoja...

SAXO A 1.0i 3V od 1.329.000 SIT dalje

ugodni krediti brez pologa na 3 in 5 let

formit, foto Tony Stone Images

Varstroj Lendava

Uspešni tudi v drugo

Lendavsko podjetje za proizvodnjo varilne in rezalne tehnike Varstroj je tudi lansko poslovno leto končalo z dobičkom v višini skoraj osem milijonov. Sedaj že drugič zapovrstjo, potem ko je bilo podjetje šestindesetega pred stečajem, saj so se nepokrite izgube približevale polovici vrednosti kapitala družbe. Podjetje je uspelo negativni tok poslovanja spremeniti pod vodstvom Štefana Kepeja, katerega je lani marca in po začasnem vedejstvu nadzorni svet imenoval za direktorja.

Poslovni izid so oklestili stroški

Vodstvo družbe si je za lansko poslovno leto zastavilo zelo visoke cilje, in sicer prihodek povečati kar za 15 odstotkov ter ustvariti okoli petdeset milijonov dobička.

»Letni načrt glede prihodka smo uspeli v celoti realizirati, vendar so bili stroški blaga, materiala in storitev višji za 7 odstotkov in stroški dela za 6 odstotkov. Zaradi tega je čisti dobiček nižji od načrtovanega,« je povedal direktor Varstroja mag. Štefan Kepe. Rast stroškov blaga, materiala in storitev je posledica višanja cen, stroški dela pa so se povečali zaradi popravka plač.

Plače zaposlenih so bile kljub lanskim povišanjem še pod ravni kolektivne pogodbe in šele letošnja februarjska plača naj bi bila izplačana v skladu s kolektivno pogodbo Skei.

Povprečna bruto plača na zaposlenega je lani znašala 106 tisoč tolarjev, medtem ko so bile preostale pravice delavcem kakor tudi odpravnine - in lani so jih imeli precej - izplačane v skladu s kolektivno pogodbo.

Vlada je firmam pošteno zasolila poslovanje že na začetku leta. Podražila je elektriko, pa čeprav je bilo govora, da to ne bo bremenilo gospodarstva. Podražitev elektrike za Varstroj pomeni dodatnih 250 tisoč tolarjev mesečno ali letno tri milijone tolarjev višjih stroškov.

V Varstroju je zaposlenih 196 delavcev, ki so lani ustvarili za milijardo 142,6 milijona tolarjev prihodka ali nekoliko več, kot so načrtovali, med stroški, ki so jih v lanskem letu najbolj bremenili, pa so bile obresti in drugi stroški financiranja.

»Čeprav smo uspeli znižati zadolženost, kratkoročno za 25 milijonov in dolgoročno za 12 milijonov, in so obrestne mere kazale trend upadanja, so ti stroški presegli načrtovane za 30 odstotkov,« je povedal sogovornik.

Za delničarje pa je pomemben tudi podatek, da se je vrednost kapitala družbe lani povečala za 8,5 odstotka in da po sklepu skupščine poravnava izgube za nazaj. Nepokriti ostajata izgubi le še iz dveh let (štiriindevetdeset in petindevetdeset), ki pa naj bi ju poravnali v tem in naslednjem letu. Dobiček bodo razporedili za rezerve, »saj je pogoj za delitev dividend ta, da ni izgub iz preteklih obdobij in da je oblikovan rezervni sklad v višini najmanj deset odstotkov osnovnega kapitala,« je izjavil direktor.

Za Varstroj je torej minilo že drugo uspešno leto, čeprav na zahodnih trgih vlada recesija in delež izvoza pada, zato so morali povečati prodajo doma ter na trgih Madžarske, Hrvaške, Bosne in Romunije.

Lastništvo Varstroja: 51 odstotkov premoženja pripada zaposlenim in prej zaposlenim ter upokojencem, Slovenska razvoja družba ima 28, Maksima 8,3, Kapitalski in Odškodninski sklad po 3,8 odstotka premoženja, nekaj malega pa si delijo še pooblaščenice investicijske družbe ter Pomurska banka.

Na razpisih uspešni

Varstrojci pa vsaj tako dobre rezultate rasti, kot so jih dosegli minulo leto, načrtujejo tudi za letos. Možnosti so dobre, dobro pa jim gre tudi s prijavi na razne razpise.

Strokovnjaki, ki so v okviru projekta pomoči Phare lani končali analizo dela in poslovanja družbe, so podprli lendavsko podjetje in njihove načrte razvoja pri Slovenski razvojni družbi, ki je novembra razpisala financiranje projektov v podjetjih.

Na januarski skupščini lastnikov Varstroja so izvolili nov nadzorni svet družbe. Namesto sedmih članov jih je sedaj šest. Novi predsednik je postal mag. Štefan Šömen, podpredsednik pa Sandi Toplak, svetovalec direktorja Pomurske banke NLB.

»Dobili naj bi večja sredstva, ki bi jih namenili za rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje in opreme, ki je zelo zastarela,« je povedal sogovornik. Uspeli so tudi na dveh razpisih ministrstva za gospodarske dejavnosti, kjer so dobili ugodno dolgoročno posojilo za dobo desetih let, po razpisu za subvencioniranje obrestnih mer pa so jim odobrili polovico zaprosenega zneska.

Pozorni so tudi na druge razpise Slovenske razvojne družbe, namenjene povečevanju konkurenčne sposobnosti naših podjetij, »predvsem pa ciljamo na skupni projekt z Metalno iz Maribora in Livom iz Postojne, kjer smo kot nosilci opredeljeni mi«.

Letošnje leto bo torej usmerjeno v posodabljanje opreme, da bi tako lahko sledili konkurenci in razvijali nove izdelke, še letos pa si bodo poskušali pridobiti tudi certifikat kakovosti ISO 9001.

MAJDA HORVAT

Projekt stoletja v Prekmurju

V leto 2000 po tračnicah in skozi predol

Kaj bo Prekmurje dobilo (izgubilo) z gradnjo proge, sploh ni vprašanje - Glede na vse manj obdelanih kmetijskih površin na Goričkem in stroge naravovarstvene zahteve bo več dobilo

Gradnja proge se sploh še ni začela, pa je bilo že opravljenega veliko dela in porabljenega veliko denarja. Po začetnih idejnih skicah iz začetka 90. let, ki so se predvidevale železniško povezavo med Slovenijo in Madžarsko po novem koridorju prek Martinja in Monostra, sta se državi odločili za stari koridor, torej za traso, po kateri je nekoč že potekala železniška proga. 1995. leta je bil izbran domači izdelovalec lokacijskega načrta, družba ZEU-družba za načrtovanje in inženiring iz Murske Sobote, nosilec projekta ga. Jana Kovač. Vlada R Slovenije je sprejela Odlok o lokacijskem načrtu maja 1997. leta, decembra 1998 pa bilo izdano tudi Enotno gradbeno dovoljenje investitorju Slovenskim železnicam za gradnjo 1. faze železniške proge na odseku Puconci-Hodoš-državna meja.

Zaslugo za skoraj trimesečno zamudo ima Rudis, ki se je pritožil na izbor izvajalca - to so podjetja SCT, d. d., Primorje, d. d., in GIZ Gradiš. Rudis je menil, da je skupina izbranih podjetij ponudila prenizko ceno. Vladna revizijska komisija je naročniku predlagala, naj še enkrat preveri vse elemente ponudbe izbranega izvajalca; komisija Slovenskih železnic je naročila tudi dodatno ekspertizo pri gradbeni fakulteti. Ta je potrdila, da SCT dela lahko izvede s ponujeno ceno. Po vnovični odločitvi za SCT je Rudis odstopil od pritožbe. Po terminskem planu bodo z deli začeli konec marca, ko bodo ob celotni trasi prestavljali elektroenergetske vode in opravili zemeljska dela (useke) pred predorom v Stanjevcih.

Avgusta letos naj bi začeli

graditi tudi 320 metrov dolg predor Stanjevc, ki ga bosta spremljala na vsaki strani dva ukopa - 180 in 125 metrov in brežine. S tunelom bo proga najbolj odstopala od nekdanje trase, saj bo tunel skopan 7 metrov nižje od starega stanjevskega tunela.

Lovci in okoljevarstveniki so pri aktivno sodelovali načrtovanju proge in določili prehode za visoko divjad in vidre v Puconcih, Dankovcih, Peskovcih, Šalovcih in na Hodošu; v Moščancih bo urejen prehod za živino, v vseh mostovih čez peskovski potok pa bo urejen prehod vider po suhem. Predvidene so tudi varovalne ograje za dvoživke v dolžini 2,9 km na mestih, kjer žabe menjavajo lokacijo; od 72 vodnih prepustov pod progo jih bodo 18 spremenili v žabje prehode. Ohranilo se bo tudi veliko

mrežišče pred Hodošem. Zaradi proge se bodo rušili tudi nekateri stanovanjski in gospodarski objekti, in sicer v Puconcih, Moščancih, Mačkovcih in Hodošu. Vsi so že prejeli primerno odškodnino ali nadomestne objekte. Vzdolž celotne trase je evidentiranih 38 stanovanjskih in gospodarskih objektov, na katerih bodo ugotavljali posledice vpliva železniškega prometa. Za postavitev protihrupne ograje je določenih najmanj 20 lokacij. Največja »predgradnja« je prav gotovo selitev objektov Gojitenega lovišča Kompas, kjer je valilnica mladih fazanov in jerebic.

Sicer pa so vasi v pogajanjih z načrtovalci kar veliko »iztržile«. Vse je presenetilo, da kljub nekaterim posameznikom ni bilo velikih problemov z odkupom zemljišč; pravzaprav so imeli probleme s tem, da so nekateri lastniki hoteli prodati čim več zemlje. Če bi bilo sodelovanje med posameznimi ministrstvi večje in bi bile občine bolj večje pogajanje z ljubljanskimi birokrati na posameznih ministrstvih, bi lahko hkrati z gradnjo proge asfaltirali marsikatero cesto ali vsaj uredili pločnike po vaseh. Prav tako bi skoraj morali »izsiliti« komasacije zemljišč ob progi.

Največ bosta vsekakor dobila kraja Puconci in Hodoš. Puconci bodo dobili potniško postajališče in tovarno nakladišče (potem ko je iz priprave lokacijskega načrta izpadla proga od Murske Sobote do Puconec, sta postali aktualni nadomestni tovarni postaji v

Beltincih in Puconcih) in zahodno obvozno cesto. Maribor tera vas si je izborila dolgi prehod proge. Novi prehod proge bodo: 2 v Puconcih, 2 na neči, v Moščancih, Dankovcih, Peskovcih in Šalovcih. Postajališča bodo v Puconcih, Mačkovcih, Gornjih Petrovcih in Šalovcih; v Dankovcih v dolžini okrog 800 metrov bo postajališče (dva tira); podvozi za pešce, kolesarje in avtomobile) bodo zgrajeni v Mačkovcih in Stanjevcih. Na Vneči in v Mačkovcih bodo pa bodo v Mačkovcih (Dankovcih), Gornjih Petrovcih in Šalovcih in Hodošu. Potrebno bo zgraditi še sedem železnih mostov čez potoke ter skrajni set mostov pod cestami.

Največji objekt bo postaja na Hodošu, ki bo zgrajena na dvignjenem platoju in zela površino v dolžini 1.500 metrov. Že sedaj bodo pripravljeni plato za prvo in drugo fazo; dnje; v prvi fazi bo sicer železniških tirov (in 5 smernih), v drugi pa še dodatnih. Za potrebe obeh držav in služb bodo zgradili objekti topatološko in sanitarno pregledno jamo, naprave za voze živine, postajni objekti strešnice in čistilno napravo za južnem robu postajnega platoja.

Postajo na Hodošu bodo začeli graditi jeseni letos, od Murske Sobote do Puconec in od Ormoža do Murske Sote, še ni znano.

BERNARDA B. PEŠEK

Kljub neugodni jeseni pospravili domala ves pridelek sladkorne pese

Cilj je samooskrba z domačim sladkorjem

Iz 380 tisoč ton sladkorne pese so v ormoški tovarni sladkorja lani pridobili več kot 47 tisoč ton sladkorja

V tovarni sladkorja v Ormožu so odnosom s pridelovalci sladkorne pese vselej posvečali posebno pozornost. To je bilo navsezadnje tudi nujno, saj na tem območju ni bilo tradicije pri pridelovanju te poljščine. Tovarna je bila zgrajena v razmeroma hitrem času, obseg pridelave pa ni mogel v kratkem času pokriti potreb tovarne, zato so prav usposabljanju pridelovalcev namenili prvenstveno skrb. Danes je sladkorna pesa pomembna poljščina v slovenskem njivskem kolebarju, z vstopom v Evropsko unijo pa bo še bolj pridobila pomen.

Vse to smo lahko slišali od najodgovornejših predstavnikov tovarne na letošnjem že tradicionalnem posvetu o sladkorni pesi, ki so ga za pridelovalce in svetovalce pripravili v kongresni dvorani hotela Radin. V letu 1998 so za potrebe tovarne pridelovalci pospravili peso s 7.760 hektarjev površin. Čeprav je spravilo zlasti v drugi polovici močno oviralo slabo vreme, jim je uspelo pospraviti večino površin in v tovarno je bilo tako sprejetih 380.244 ton sladkorne pese. Ob povprečnem pridelku 49 ton na hektar in 14,44-od-

stotni vsebnosti sladkorja so iz lanskega pridelka sladkorne pese v ormoški tovarni naredili 47.346 ton sladkorja, 13.500 ton melase, 16.330 ton peletiranih rezancev in 7.870 ton mokrih rezancev, kot stranski proizvod pa je ostalo še 19.000 ton karbonatcijskega mulja.

Zaradi nižje vsebnosti sladkorja so bile lani tudi povprečne cene nekoliko nižje od predlanskih, saj so brez dodatkov za rano in pozno spravilo znašale 7,7 tolarja za kilogram, z dodatki pa 8,36 tolarja za kilogram. Izpad zaradi nižje cene pa je

delno nadomestil večji pridelek, saj je bil ta od predlanskega večji za 8 odstotkov ali 3,67 tone na hektar.

V Sloveniji porabimo letno okoli 100 tisoč ton sladkorja, če bi hoteli zagotoviti samooskrbo s sladkorjem, pa bi morali pridelati okoli 600 tisoč ton sladkorne pese. Za uresničitev tega cilja bodo v tovarni povečali dnevne pridelovalne zmogljivosti, povečati pa bo potrebno tudi površine sladkorne pese.

To bo mogoče doseči s širitvijo te poljščine na nova pridelovalna območja v Sloveniji, rezervne možnosti pa so v pridelovanju sladkorne pese na sosednjih območjih Hrvaške in Madžarske, kjer so peso za potrebe ormoške tovarne v preteklosti že pridelovali.

Za pridelavo 600 tisoč ton sladkorne pese bo potrebno gotoviti 12 tisoč hektarjev vskih površin, torej več kot Sloveniji tej poljščini namenjen od 5 do 11 odstotkov slovenskih njivskih in vrtnih površin. Po ocenah, ki so jih naredili v tovarni, bo lahko slava pesa v letu 2002 na območjih, kjer je njena pridelava tradicionalna, zasedla do 11 odstotkov njivskih površin, na največjih območjih celo do 15 odstotkov, medtem ko bi na manj primernih površinah in manj območjih zavzemala do 6 odstotkov njivskih površin.

Za letos načrtujejo pridelavo pese na 8.800 hektarjih, po odzvih na terenu pa bodo cilj tudi dosegli.

LUDVIG KOVČEK

Je razkriški most prevozen ali ne?

»Nosilnost« po potrebi

Tovorni promet čez razkriški most je prepovedan, kljub temu pa prek njega vozijo tuji prevozniki, in to z »žegnjem« ministrstva

Domači avtoprevozniki so ogorčeni. Kar so že večkrat trdili in opozarjali odgovorne, je res; sicer pa smo po kar izčrpnem povpraševanju na različnih naslovih dobili podobne informacije tudi sami: Ministrstvo za promet in zveze (kamor spada tako direkcija kot družba za državne ceste) izdaja občasno dovoljenja za prevoze prek mostu čez reko Muro med Bistrico in Razkrižjem, čeprav je zaradi lesenega mostu tam prepovedan promet za vozila, težja od 10 ton.

Razkriški most je velikega pomena za gospodarsko sodelovanje med levim in desnim bregom reke Mure; pravzaprav je včasih ves lokalni tovorni promet potekal v glavnem prek tega mostu. In potem se je pojavil znak, da je na njem zaradi dotrajanega in preslabega lesenega mostu omejitve teže 10 ton; torej prek celotnega mostu, ki je sicer med vsemi sedanji mostovi čez Muro najnovejši in najboljši, ni dovoljen tovorni promet zaradi neprimerne majhnega lesenega mostu čez rokav reke Mure. Seveda se razume, da je bil tovorni promet v smeri proti Razkrižju nezaželen predvsem zaradi mednarodnega tranzita. Da iznajdljivi tovarnjakarji ne bi vozili po bližnjih in se izognili nadzoru, so na druge mostove postavili omejitve.

Pravzaprav je že kar praksa, da v Pomurju neprimerne ceste in mostove »rešujejo« z oznakami. Vsaka služba pač opravi svojo nalogo. Samo da ne bo potrebno obnoviti mostov ali cest! Če bi sešteli, koliko denarja so v zadnjih letih v Dolgi vasi in bližnjih letih v Dolgi vasi pobiranjem cestne takse, cestnin ipu teh podatkov ne moremo dobiti in še dodatno, koliko s kaznimi policistov samo v

severovzhodni Sloveniji - človeku se včasih zdi, da policija upravlja svoje delo le na pomurskih cestah, bi se prav gotovo zgrozili. Tega denarja se je nabralo za nekaj novih mostov.

Domači avtoprevozniki torej ne smejo voziti po razkriškem mostu, tuji prevozniki pa s po-

sebnim dovoljenjem države lahko. Saj res: ko se je obnavljal veržeski most, se je nosilnost mosta »sezonsko« zvišala, tako da so lahko vozili sladkorno peso tudi po tej bližnji poti. Včasih prometni znak izgine in ga morajo iskati v jarku ali grmovju ... Kako resno jemati take oznake in plačevati visoke kazni? Podobna oznaka je pri Pesnici, in sicer je tam dovoljena teža 8 ton - jo kdo upošteva? So te oznake postavljene samo za priložnostno »kasiranje« in polnjenje državnega proračuna?

Pomurje od tovrnega pro-

meta nima nobenih koristi; nasprotno: zasebni in poklicni šoferji bolj pogosto kot drugod po Sloveniji plačujejo kazni za prometne prekrške, avtoprevozniki morajo zaradi omejitev voziti po daljših in zaradi tega dražjih obvoznih poteh, celotno gospodarstvo pa je zaradi neprimernih transportnih poti onemogočeno v poslovnem sodelovanju. Če bi imeli regijo, bi bila prva naloga regijske uprave razjasnitev krivičnih odnosov države do te pokrajine, pa čeprav s tožbo proti državi.

BERNARDA B. PEČEK ■

Slika ne laže, bi lahko pripisali k temu posnetku, ki je nastal nedolgo od tega na razkriškem mostu, kjer je promet za vozila, težja od 10 ton, prepovedan. Kdor plača državi, lahko počne kar se mu zljubi!

Tehnostroj Proizvodnja kmetijskih strojev in opreme

Za podjetje evropske ravni

Ljutomeremu Tehnostroju, podjetju za proizvodnjo kmetijskih strojev in opreme, ki je že tretje leto v večinski lasti avstrijske družbe Heissenberger & Pretzler, gre dobro. Tudi lani so uspeli ustvariti dobiček, s prodajo svojih izdelkov in storitev pa so iztržili načrtovanih 672 milijonov tolarjev prihodka ali kar 72 odstotkov tega prodajo na tujem.

Rezultat, ki pove

»S tem poslovnim rezultatom smo zelo zadovoljni. Prepričani smo, da s poslovanjem ni zadovoljivo le vodstvo, ampak tudi solavci, posebej pa še lastniki. Tudi dober poslovni rezultat vse,« je povedala direktorica komercialne Sonja Rajh. Skrivni uspehi je v tem, da so skozi leto letni obseg proizvodnje izboljšali na osnovi načrta prodaje, saj so z večjimi kupci tako v Avstriji kot Nemčiji ob začetku leta podpisali pogodbe o partnerskem sodelovanju. Osebnost do devetdeset odstotkov proizvodnih zmogljivosti so tako izpolnili in zato so si mogli vnaprej zagotoviti, da bodo vsi naročniki dobili izdelke. Izboljšali so pa tudi varčevanje na vseh področjih, kar se kaže v nižjih stroških. Vse to pa pri pravilnem in pravočasnem plačevanju dobaviteljem in s poslovanjem povečano produktivnost. Dejansko je povečana produktivnost dela tisti najpomembnejši dejavnik, ki je pomembno

vplival na ostanek dohodka,« je povedala sogovornica. Lani so uspeli poravnati tudi vse obveznosti, ki so jih imeli iz naslova nakupa stečajnega dolžnika.

Povečana proizvodnja

Doseženi lanskoletni poslovni rezultat pa tudi obeta uspešno letošnje leto. Zastavili so si kar desetodstotno povečanje realizacije. Dosegli naj bi jo s prodajo izdelkov na tujem trgu, z iskanjem novih poslovnih partnerjev, predvsem pa s kakovostjo in razvojem novih proizvodov ter povečevanjem produktivnosti. Lani so prodajali trem zastopnikom v Nemčiji in tako skorajda v celoti pokrili nemški trg, enega so si pridobili v Avstriji, s potencialnim kupcem v Švici pa še tečejo pogovori.

Veliko si obetajo tudi od prodaje novih izdelkov. Lani so se delavci Tehnostroja lotili izdelave izpopolnjenega enosnega trosilnika hlevskega gnoja, ki so ga pred kratkim že tudi predstavili na slovenskem trgu. Odzivi

so zelo ugodni, že naslednji mesec pa naj bi ga predstavili še tujim kupcem.

»Odločili smo se za razvoj trosilnikov hlevskega gnoja z določenimi izboljšavami, za katere sedaj že lahko rečem, da so primerljivi z izdelki zahodnega trga,« je izjavil tehnični direktor Tehnostroja Boris Kapun. Svojo ponudbo izdelkov pa so lani dopolnili tudi pri programu dvoosnih prikolic ter pri kamionskih nagradnjah za prevoz zabojnikov.

»Tu smo naredili novo obliko s podpornimi teleskopskimi nogami in teleskopsko dvizno roko. Tudi na tem področju smo na slovenskem trgu vodilni proizvajalec nadgradenj,« je še povedal sogovornik. Nobenega proizvodnega programa zaenkrat ne nameravajo opuščati, seveda pa se bolj usmerjajo tja, kjer je prihodek večji. S svojimi storitvami pa so na voljo tudi posamičnim naročilom domačih poslovnih partnerjev.

V znamenju posodabljanja

Lansko leto je v Tehnostroju že minilo v znamenju vlaganj v opremo in ureditev proizvodnih prostorov. Postavili so si novo proizvodno halo za strojno obdelavo, v kateri so delavcem zagotovili tudi boljše delovne razmere,

uredili so tudi druge prostore za zaposlene ter nakupili nekaj novih strojev. Pri lendavskem Varstroju so kupili stroj za razrez kovin in varilne aparate, potem novo tračno žago in komoro za pekanje (priprava kovin za barvanje), posodobili pa so tudi računalniško mrežo. Za vse te investicije so namenili okoli 160 milijonov tolarjev, nadaljnja vlaganja pa načrtujejo še za to leto. To jim zagotavlja tudi odločitev lastnikov, da dobiček, ki je bil ustvarjen v Ljutomeru, tu tudi ostane.

»Naša želja je, da bi v čim krajšem času pridobili certifikat kakovosti ISO 9001. Začetne naloge smo v sodelovanju z matično družbo že začeli izvajati. Upam, da bomo certifikat dobili konec tega ali v začetku prihodnjega leta,« je povedal Boris Kapun.

Dobro plačilo za dobro delo

V Tehnostroju je začelo pred tremi leti pod novim lastnikom delati dvainšedemdeset delavcev in sedaj jih je že osemdeset. Plače zaposlenih so nekoliko nad kolektivno pogodbo, dobro delo pa nagrajujejo še s stimulacijami, ki znašajo v povprečju na zaposlenega več kot dvajset odstotkov dodatka. Zaposleni so lani dobili izplačan tudi ves denar po obveznosti iz pogodbe. MH ■

Borza

Tečajnica nekaterih vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi, d. d., v obdobju od 2. 3. do 9. 3. 1999

VREDNOSTNI PAPIR	ENOTNI TEČAJI 2 3 99	9 3 99	razlika v odstotkih
delnice na trgu A			
Blagovno trgovinski center	13.772,03	13.600,00	-1,25
Dolenjska banka - imenske	22.764,28	21.994,04	-3,38
Droga Portorož	34.505,92	34.209,00	-0,86
Emona Obala Koper	2.328,02	2.349,98	0,94
Etal Celje	22.900,00	23.152,98	1,10
Intervepa Koper	2.349,91	2.322,17	-1,18
Istrabenz Koper	3.138,21	3.120,87	-0,55
Kolinska Ljubljana	2.231,52	2.222,43	-0,41
Krka, tovarna zdravil, Novo mesto	29.452,18	27.884,59	-5,32
Lek, razred A	43.741,08	40.133,59	-8,25
Luka Koper	3.393,36	3.317,41	-2,24
Merkator, poslovni center	7.865,40	8.030,33	2,10
Petrol Ljubljana	29.258,67	28.777,10	-1,65
Probanka Maribor	27.500,00	27.410,00	-0,33
Radenska	2.477,64	2.477,80	0,01
SKB-banka	2.408,65	2.400,61	-0,33
Zoravilšče Moravske Toplice	1.443,53	1.446,00	0,17
delnice na trgu B			
Kovinotehna Celje	620,94	611,48	-1,52
obveznice na trgu A			
BTC hipotekarna obveznica	114,00	113,97	-0,03
Republika Slovenija, 2. izdaja	105,50	105,00	-0,47
SKB-banka, 3. izdaja	101,00	100,01	-0,98
delnice na OTC			
Celjs Celje	14.334,94	14.497,45	1,13
Color Medvode	5.911,42	5.741,81	-2,87
Fruita Ajdevščina	2.611,00	2.582,03	-1,11
Gorenje Velenje	2.065,07	2.000,27	-3,14
Helios Domžale	35.954,88	34.020,00	-5,38
Kema Puconci	3.800,00	3.800,00	0,00
Tovarna sladkornja Ormož	5.373,00	5.373,00	0,00
Veletrgovina Potrošnik	2.650,00	2.503,90	-5,51
kratkoročni papirji			
del nakupnega bona NBS9 (v sit)	673,00	662,00	-1,63
del nakupnega bona NB10 (v sit)	1.500,00	1.549,50	3,30
investicijske družbe			
Infond zlat PID	352,19	354,55	0,67
Merkata	418,00	421,83	0,92
Nacionalno finančna družba 1	661,08	659,87	-0,18
Triglav steber 1	728,94	721,95	-0,96
Pomurska investicijska družba 1	662,29	632,45	-4,51
PID Zvon 1	564,01	540,78	-4,12
Slovenski borzni indeks SBI			
	1.924,79	1.866,13	-3,05
Borzni indeks obveznic BIO			
	106,13	105,87	-0,24
Indeks delnic PID-ov PIX			
	1102,89	1090,63	-1,11

Dnevi negativnega trenda

Negativni trend iz minulega tedna se je tudi v tem tednu nadaljeval (pogloobil), kajti v teh dneh sta največ izgubila naša paradna konja (Lek in Krka), ki pa s svojimi računovodskimi izkazi nista zadovoljila vlagateljev, temveč so se ti panično pognali v prodajo teh delnic, kar pa je imelo za posledico samo pocenitev vseh delnic.

Nasprotna slika kot pri nas pa je na svetovnih trgih, kjer so nekateri indeksi beležili zgodovinsko najvišje vrednosti. Tako optimistično razpoloženje je v petek preplavilo Wall Street, ko je indeks Dow končal do sedaj najvišje pri 9.736 točkah, vzrok: objava nepričakovano majhne rasti plač v ZDA in nespremenjena brezposelnost. Optimizem se je prenesel tudi na azijske borze, kjer so indeksi rasli dnevno po nekaj odstotkov. Na to rast je delno vplivala rast USD glede na jen in druge azijske valute. Toda v neevropskih indeksih se ni občutil ta pozitivni trend Azije in Amerike, tako so v torek indeksi beležili vrednosti: Dow Jones 9.724, Dax 4.790, FT-SE 6.237 in Nikkei 15.093 točk.

Če pogledamo tabelo, kjer so pomembnejši papirji Ljubljanske borze, vidimo, da je večina teden končala s predznakom -. SBI je izgubil 58 točk (-3 %), torej ni dolgo vzdržal nad nivojem 1.900 točk. Promet v petdnevem obdobju znaša 6,2 milijarde tolarjev, dnevno sta bila prijavljena dva svežnja, najpogostejše pri delnicah SKB-banke in Slovenijaleasa.

Največji negativni pritisk sta beležili delnici Leka in Krke, ki v svojih bilancah ne morete skriti posledic ruske krize. Pri delnici Leka je nekoliko opazneje prodajala BH Publikum, medtem ko je kupovala delnico Merkatorja, ki je kot družba poslovno leto po računovodskih izkazih prvič končala pozitivno (delnica + 2 %). Podražili sta se se delnici Etola in Emone Obale, delnica Kovinotehne pa je ob nepričakovani izgubi poslovnega leta krepko zanihala navzdol, toda v nekaj trgovalnih dneh je ponovno vredna 611 tolarjev (kljub temu pa krepko pod knjižno vrednostjo). Iz prejšnjega tedna zanimiva krepko pozitivna delnica Dolenjske banke je v teh dneh izgubljala, kljub temu pa je za nekatere še vedno zanimiva (NLB).

Na prosti trg je vnesel nekoliko optimizma ugoden poslovni izid Valkartona, kjer je delnica hkrati tudi poskočila za 11 % na 2.500 SIT (knjižna okrog 4.000). Pocenila se je tudi delnica Heliosa za dobrih 5 %, enako kot delnica Veletrgovine Potrošnik, ki je vredna 2.503 SIT.

Z izjemo delnic Infond-Zlat in Merkate so skladi tako kot tržne delnice v njihovih portfeljih izgubljali. Delnica Pomurskega sklada je zanihala na 632 SIT in delnica PID-a Zvon 1 na 540 SIT. Večji zdri so bili zabeleženi pri delnicah Krona Krona in Krona Senior (7 % oziroma 4 %).

V teh dneh sta novost na borznem parketu dve novi delnici Liza Inženiring in Goriških opekarn, prvo podjetje se ukvarja z izvedbami investicij v gradbeni dejavnosti, drugo pa z izdelavo opečnih izdelkov iz gline. Pri družbi Liz Inženiring, d. d., Ljubljana (LIZG) je emisija delnic sestavljena iz 235.846 delnic z nominalno vrednostjo 1.000 SIT, ki začne kotirati na prostem trgu 11. 3. 99. Delnica družbe Goriških Opekarn je začela kotirati v ponedeljek, njen enotni tečaj se je ustalil pri 1.715 tolarjih, število delnic na borzi pa znaša 523.634 delnic z nominalno vrednostjo 1.000 SIT.

BORZNI POSREDNIK IGOR LEBAR ■

Pamflet

Vladajoči - poenotite se

Neverjetno. Prejšnji teden so na kup leteli vsi predsedniki parlamentarnih strank. Toda tokrat ni na vidiku noben visok državniški cilj: ne, niti EU niti Nato. Tokrat so se zbrali zaradi volilnega sistema. Da, volilnega sistema, ki jim omogoča, da sedijo tam, kjer pač sedijo. Ja, le kaj bi drugega lahko spravilo za isto mizo pozicijo in opozicijo?

Zgodba z volilnim sistemom traja že od leta 1996, ko se je zdelo, da nobeden od treh referendumskih predlogov ni dobil zadostne podpore. Pa so ustavni sodniki tuhtali in tuhtali in podali odločbo o zmagi večinskega volilnega sistema, ki ga je predlagal Janša in več kot 40.000 podpisnikov. Kaj zdaj? Ustavno sodišče namreč nalaga uvedbo večinskega volilnega sistema in spremembo ustave. Kako vendarle ohraniti sedanjí sistem in zadovoljiti Ustavnemu sodišču, na katerega kot najvišji pravni organ prisegajo levi in desni. Poskus skupine poslancev, ki si je zaželela ponovnega odločanja ustavnega sodišča (nobena skrivnost ni, da je sedanja sestava mnogo manj desno naklonjena kot prejšnja), je splaval po vodi.

Zanimiv preobrat se je zgodil tudi v samih pomladnih strankah. Očitno je tudi Janša ugotovil, da z morebitno združitvijo SKD in SLS njegova stranka vleče krajšo. Čeprav so na veliko prisegali na ustavno sodišče, naj bi Janez Janša vodil poslanske skupine LDS Tonetu Anderliču pred časom namignil, da bi se bilo mogoče pogovarjati o kombiniranem volilnem sistemu. In so se. Prejšnji teden. Da so pri tem prišli do številke 120, od teh naj bi 88 volili po večinskem volilnem sistemu, preostale pa po proporcionalnem (strankarske liste ...), ni nič čudnega. Toda koliko bo to stalo državo? Ja, ko se zamajajo njihovi stolčki, so poslanci pripravljene marsikaj »pogruhtati«.

Drnovškovo potezo, torej pristanek na skupni sestanek vseh parlamentarnih strank in posebej njegov dialog z Janšo, verjetno ne prejudicira nobenih novih političnih razmerij znotraj vladajoče koalicije. Očitno se je Drnovšek sprijaznil, da bo ta mandat odvladal skupaj s SLS in Marjanom Podobnikom, drugače bi za dialog z opozicijskim liderjem niti ne imel razlogov. Ker bodo našli rešitev, po kateri bodo skupaj lahko sedeli tudi v naslednjem tisočletju, zaenkrat ni verjeti, da bi »stabilno nestabilna« vlada odletela pred volitvami leta 2000.

A. POTOČNIK ■

Praznovanje in pogovori pri Slovencih v Budimpešti

Med mladimi narašča zanimanje za slovenski jezik

Dve leti v lastnih prostorih

Slovensko društvo v Budimpešti je nedavno pripravilo prijeten kulturni večer, posvečen minulemu slovenskemu kulturnemu prazniku. Ob tej priložnosti so bili tudi pogovori o problematiki društva in Slovenske manjšinske samouprave. Navzoči so bili podpredsednik državnega zbora republike Slovenije Andrej Gerenčer, slovenska veleposlanica na Madžarskem Ida Močivnik in Geza Bačić, ki je pri nas zadolžen za manjšinsko problematiko. Pester kulturni program je pripravilo Društvo upokojencev Murska Sobota.

Predsednica Slovenskega društva v Budimpešti Irena Pavlič je seznanila goste z društveno problematiko. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1990. Sprva so se srečevali Slovenci, ki živijo v Budimpešti, v prostorih sorodnih društev. Zadnji dve leti pa se srečujejo v novo pridobljenih prostorih Slovenske manjšinske samouprave v ulici Runbach Sebestyan 6, ki je v sedmem budimpeštanskem okrožju. Samoupravi predseduje Ferenc Kranjec. Doma je iz Slovenske vasi in živi v Budimpešti že 20 let.

Društvo ima evidentiranih 107 slovenskih družin, ki imajo okoli 300 družinskih članov. V mnogih primerih gre za mešane zakone in se redki doma pogovarjajo slovensko. Vzpodbudno je, da so se začeli mladi zavedati svojih korenin in obiskujejo tečaj slovenščine.

Prostore Slovenske manjšinske samouprave v Budimpešti so pomagala opremiti slovenska podjetja, ki imajo svoja predstavništva v madžarskem glavnem mestu. Tukaj že nekaj časa razstavlja svoje slike, v okviru Društva upokojencev Murska Sobota, Ernest Bransberger. Zadnji dve leti je bilo tukaj devet prireditvev, ki so jih pripravile kulturne skupine iz različnih koncev Slovenije. Še posebej plodno pa

je sodelovanje s kulturniki soboškega društva upokojencev. Zaradi dokaj tesnih prostorov lahko tukaj nastopajo le manjše kulturne skupine.

Navzoči so bili tokrat navdušeni nad nastopom kvarteta soboškega društva upokojencev pod vodstvom Aleksandra Vlaja. Pel je slovenske, prekmurske in porabske narodne pesmi; in navdušil je s partizansko pesmijo. Neutrudni predsednik DU Murska Sobota Jože Vild je sproščeno recitiral in govoril o pomenu Franceta Prešerna za Slovence in Sandorja Petőfija za Madžare.

Recitirala je tudi Darinka Zorn, program pa je povezovala Eszter Pleša. Program je bil izveden dvojezično. V imenu Slovenije, pozdravil navzoče podpredsednik državnega zbora Andrej Gerenčer.

Po končanem kulturnem programu je bilo družabno srečanje. In veliko je bilo obujanja spominov na otroštvo, ki so ga mnogi preživeli v Porabju. Govor pa je bilo tudi o tem, da je potrebno društvo pritegniti tudi tiste Slovence, ki v Budimpešti študirajo.

BESEDILO IN FOTO: FRANČEK ŠTEFANEČ

V kulturnem programu je sodeloval tudi Jože Vild, predsednik Društva upokojencev Murska Sobota. Prikazano je društveni kvartet pod vodstvom Aleksandra Vlaja. Prostore Slovenske manjšinske samouprave v Budimpešti nekaj časa krasijo slike Ernesta Bransbergerja iz Murske Sobote.

Odločitev Ustavnega sodišča

Narodnost in beseda »tudi«

Prejšnji teden je Ustavno sodišče odločilo, da členi Zakona o grbu, zastavi in himni RS ter o slovenski narodni zastavi ni v neskladju z Ustavo. Toda očitno je, da manjšina besedico »tudi« razume kot »ali«, torej kot izključujoči in ne navezujoči prislov, kar v zadnji konsekvenci lahko privede do »pokrivanja« (beri: snemanja) slovenskih simbolov, o katerih je precej prahu dvignila izjava radijske kolegice Eoryjeve pa tudi Pozsonceve na manjšinskem radu.

V madžarščini

Prejšnji petek je Pomurska madžarska narodna samoupravna skupnost Lendava, ki ji predseduje György Tomka (o spornosti njegove funkcije smo poročali že nekajkrat), poslala na Vestnik vabilo na tiskovno konferenco. Vabilo je bilo resda v slovenščini, vendar z opozorilom, da bo potekala v madžarskem jeziku. Torej ne »tudi«, temveč »ali«.

Dve leti

Pred dvema letoma je Slovenska nacionalna stranka (Jelinčič) podala pobudo za oceno ustavnosti členov »Zakona o državnem grbu, zastavi, himni Republike Slovenije in o slovenski narodni zastavi«, ki dopuščajo italijanski in madžarski narodnostni skupnosti uporabo italijanske oziroma madžarske himne in zastave (torej druge suverene države). Pobudo je podal tudi Državni svet, ki je izpodbijal določbe drugega odstavka 13. člena, tretjega odstavka 14. člena in drugega odstavka 21. člena zakona

in uporabe svojih narodnih simbolov. Toda!

Ločeno mnenje

Ustavna sodnica Mirjam Škrk je podala ločeno pritrdilno mnenje, iz katerega pa je mogoče razbrati naslednje: uporaba identičnih simbolov manjšine z državnimi simboli tuje države še ne pomeni protiuustavnosti. Toda uporaba državnih simbolov R Slovenije ima prednost. Ob tem morata biti slovenska zastava in grb praviloma vedno postavljena na častno mesto, isti način velja tudi za himno, to pomeni, da se

izvaja najprej slovenska in nato madžarska himna! Izjema: v primeru obiska madžarskega šefa države na avtohtonem območju madžarske narodne skupnosti se bo torej igrala madžarska himna pred himno R Slovenije, vendar kot himna tuje države in ne kot narodna himna.

In kot vedno, posebne pravice manjšincev, zagotovljene z ustavo, ne morejo in ne smejo iti na škodo drugih ustavnih pravic in svoboščin ter pravnega reda R Slovenije, njene ozemeljske celovitosti in politične neodvisnosti. In če manjšinci posežejo v pravice ustave, zagotovljene predvsem v 4. in 6. členu, ki varujeta kot objekt zaščite suverenost in neodvisnost slovenske države in njene državne simbole?

Škrkova meni, da je vprašanje, ali je pravno osebo (narodni skupnosti), v tem primeru zlorabe narodnih simbolov, mogoče kaznovati zgolj iz naslova javnega reda ali krnitve ugleda R Slovenije. Torej, vendarle niso nedotakljivi.

Zdaj seveda lahko samo upamo, da si manjšina še ne bo vnaprej razlagala zakonov v luči besedice »ali« (torej ali madžarsko ali slovensko...), temveč v luči besedice »tudi« (torej: in).

Ustava RS v 4. členu določa: Slovenija je ozemeljsko enotna in nedeljiva država. V 5. členu: Država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Skrbi za avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce, ter pospešuje njihove stike z domovino. Skrbi za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije (...). V 6. členu pa v zadnjem odstavku: Uporabo grba, zastave in himne ureja zakon. V 64. členu: Avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti ter njunim pripadnikom je zagotovljena pravica, da svobodno uporabljajo svoje narodne simbole in da za ohranjanje svoje narodne identitete ustanovljajo organizacije, razvijajo gospodarske, kulturne in znanstvenoraziskovalne dejavnosti ter dejavnosti na področju javnega obveščanja in založništva (...).

Zakon o grbu, zastavi in himni R Slovenije ter o slovenski narodni zastavi v 13. členu določa: Zastava se izobešuje na praznikih Republike Slovenije, in sicer: - na dan 8. februarja, Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, - na dan 27. aprila, dan upora proti okupatorju, - na dan 1. in 2. maja, praznika dela, - na dan 25. junija, dan državnosti, - na dan 26. decembra, dan samostojnosti. Zastava se v primerih iz te točke izobešuje na poslopijih, v katerih so uradni prostori državnih organov, organov lokalnih skupnosti, lahko pa tudi na drugih objektih, na stanovanjskih hišah ter drugih primernih krajih; zastava je izobešena ves čas praznikov; (...); 4. na dan žalovanja, ki ga določi Vlada Republike Slovenije, in to splošno na pol droga; 5. v drugih primerih ob pogojih iz prejšnjega odstavka tega člena je poleg zastave lahko izobešena tudi slovenska narodna zastava; na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, je izobešena tudi njuna narodna skupnost.

14. člen: Zastava je lahko izobešena: (...) 2. ob praznikih lokalnih skupnosti; 3. pri javnih manifestacijah, ki so pomembne za Republiko Slovenijo, in jih določi Vlada Republike Slovenije; 4. v drugih primerih, če uporaba zastave ni v protju s tem zakonom. Zastava je lahko izobešena za označevanje poslopij, v katerih so sedeži ministrstev ali drugih državnih organov in organov lokalne skupnosti. V primerih iz 2., 3. in 4. točke prvega odstavka tega člena se poleg slovenske lahko izobešijo tudi slovenska narodna zastava; na območjih, kjer živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, je izobešena tudi njuna narodna skupnost.

21. člen: Himna se izvaja: 1. ob uradnem slovesu od predsednika republike, kadar odhaja iz Republike Slovenije ali obisk v tujo državo, in ob njegovem sprejemu, ko se vrača v Republiko Slovenijo; 2. ob uradnem prihodu voditelja tuje države ali pooblaščenega predstavnika mednarodne organizacije v Republiko Slovenijo in ob slovesu pri njegovem odhodu iz Republike Slovenije; 3. pri polaganju vencev, ki jih polagajo uradni predstavniki Republike Slovenije oziroma predstavniki tujih držav ali mednarodnih organizacij ob spomeniških, pokopaliških ter na drugih podobnih krajih. Na območjih, kjer živita italijanska oziroma madžarska narodna skupnost, ob svečanih prireditvah teh skupnosti lahko izvaja tudi njuna narodna skupnost.

A. POTOČNIK ■

Devetletka in OŠ Gornja Radgona

En korak naprej, eden pa nazaj

Večina staršev petošolcev ni želela po
dpisati izjave, da bi njihovi otroci »prestopili« v 7. razred

Bolj ko se je blizal zadnji rok – konec februarja –, do katerega so si morale prijavljene in izbrane šole za poskusno uvajanje dvetletnega programa osnovne šole pridobiti soglasje staršev za njihove otroke v 1. razred oziroma za vključitev učencev 5. razreda v program 7. razreda devetletke, bolj je rasla napetost, kaj se bo zgodilo na OŠ Gornja Radgona. In res se je primerilo nekaj, kar je marsikoga presenetilo.

Radgonska osemletka je namreč veljala za eno od najbolj pripravljenih (kadrovske, prostorske in organizacijske) v Sloveniji za postopno uvajanje 9-letnega programa. Večina staršev petošolcev pa te dni ni želela podpisati izjave (takšen je zakonski predpis), da bi njihovi otroci jeseni »izpustili« 6. razred sedanje osemletke ter obiskovali 7. razred 9-letnega programa osnovnošolskega izobraževanja. Skupina staršev je celo sestavila posebno petico zoper poskusno uvajanje programa 9-letne osnovne šole za njihove učence. Tako so sedanji petošolci nadaljevali šolanje po starem.

Za starše najbolj

»neporna« diferenciacija učencev

Med pomisleki, ki so jih zapisali v peticiji, so največkrat našli nivojski pouk. »Predvidevamo, da nivojski pouk ne bo v pozitivnem smislu vplival na otroke, saj bo otrok pod neobremenjenim pritiskom, kako dočeti, v katero skupino bo razdeljen, nenehno bo menjaval učilnice, okolje itd. Nivojski pouk pri starešem zdi neke vrste vgrajevanje razlik. Življenje v kateri koli družbi pomeni živeti z ljudmi različnih uspehov, različnih značajev in različnih usod. Z zgodnjo diferenciacijo učencev torej ne pripravljamo na dejansko življenje.

sko okolje, ki jih čaka v poklicu!« Med drugim tudi navajajo, da so otroke vpisali v program 8-letnega šolanja v domačem kraju in ne želijo, da bi jih zaradi nestrinjanja s poskusnim uvajanjem devetletke prepisali oziroma izpisali iz te šole ter jih vpisali v drugo šolo.

Vsekakor so imeli starši svojo pravico, da so izrazili svoje pomisleke in nestrinjanje z določenimi rešitvami. Preseneča pa dejstvo, da so to storili šele tik pred zadnjim dejanjem. Tako jim lahko kdo tudi očita, da so bili k temu napeljeni iz določenih političnih krogov.

Bilo bi ...

»Na šoli imamo 4 oddelke petošolcev. Predvidevali smo, da bi oblikovali pri nivojskem pouku 6 skupin. Številčnost bi se torej zmanjšala, učenci bi bili v skupinah skoraj enakovredni, več bi delali, pridobili bi več znanja in uspešneje napredovali. Sedaj med drugim opažamo, da se boljši učenci dolgočasijo, ko morajo »čakati« slabše, da tudi oni razumejo določeno snov, si popravljajo slabe ocene idr. Med skupinami bi bilo prav gotovo prehajanje, predvsem navzgor. Kadrovske je bilo tako rekoč že vse urejeno, razen za angleški jezik, vendar bi tudi to vprašanje pravočasno rešili, saj je nivojski pouk v obliki zunanje diferenciacije pri slovenščini, matematiki in tujem jeziku predviden šele v 8. razredu. Naše razmišljanje je

bilo, da bi se tudi učitelji menjavali. Kot ravnatelj bi vztrajal pri tem,« nam je najprej povedal Dušan Zagorc.

– Starši vam med drugim očitajo, da je potekal način pridobivanja soglasja pod določeno psihično prisilo. Upravičeno?

»Ne, nikogar nismo prisiljevali, samo ponujali smo. Prisila pa je nastala med njimi, ker so se s podpisom zavezovali, da ne bodo dali soglasja za vključitev njihovih otrok v 7. razred 9-letnega programa, prav tako pa tudi ne za vključitev otrok na drugo šolo z 8-letnim programom. Prešolanje bi bilo res velik problem, ker nobena sosednja šola nima angleškega jezika. In če se od 107 samo 7 učencev ne bi vključilo v devetletni program, bi bila zame osebna tragedija, če bi morali zaradi tega obiskovati pouk na kakšni drugi šoli z 8-letnim programom, na primer v Križevcih pri Ljutomeru ali v Murski Soboti, kjer sta najbližji šoli s poukom angleškega jezika.«

– Ste kot ravnatelj prizadeti, da je prišlo do takšnega izida, ko večina staršev ni podpisala soglasja?

»Ne, sploh ne, čeprav sem moral stopiti korak nazaj. Tudi kolektiv se ne počuti prizadet. To jemljemo kot nov izziv. Med drugim si bomo prizadevali, da bomo v soglasju s starši vseeno skušali vnesti v delo z učenci nekatere novosti, tudi nivojski pouk kot notranjo diferenciacijo, kar smo delali že doslej. Veseli pa nas, da so podpisali soglasje čisto vsi starši 65 učencev, ki bodo leto dni prej vstopili v 1. razred 9-letnega programa osnovne šole. Tako bomo vseeno storili en korak naprej.«

JOŽE GRAJ ■

anketa • anketa • anketa

Je na naših cestah preveč pločevine?

Slovenija je postala ena sama Dolga vas

Se vam je že zgodilo, da ste ob prometni cesti kot pešec morali čakati več minut na prečkanje, ker se je pred vami valila nepretrgana kolona pločevine? No, če se vam je, vam bo naša anketa kar pisana na kožo. Anketirance smo namreč spraševali, kaj menijo o prenatrpanosti slovenskih cest in o tem, da je pri nas že prej navada kot izjema, da sta pri hiši najmanj dva avtomobila. Njihovi odgovori so sedaj še posebno aktualni, saj je prejšnji konec tedna na naši cestah spet ugasnilo nekaj (mladih) življenj.

JANKO TRSTENJAK, šofer Integrala Lendava: »Kot poklicni šofer vozim po naših cestah in tudi v tujini že 25 let. V tem času se je marsikaj spremenilo.

Promet se je neverjetno povečal. Pločevine je na cestah toliko, da se ti zdi, da se ljudje neprestano vozijo sem ter tja, če je to potrebno ali ne. Kar se tiče nove zakonodaje o cestno-prometnih predpisih v Sloveniji, pa med drugim ugotavljam, da so kazni previsoke glede na naše plače. Zneski so namreč podobni kot v Nemčiji, kjer zasluži šofer 4.000 mark, pri nas pa 4-krat manj. Zdi se mi tudi, da je na cestah preveč policistov in da tistih, ki najbolj grobo kršijo predpise, v večini primerov ne dobijo in kaznujejo. Moje mnenje je tudi, da bi bila lahko povsod tam, kjer so skozi naselja urejeni pločniki na obeh straneh ceste, na primer ob magistralni cesti Murska Sobota-Lendava, dovoljena hitrost 70 kilometrov na uro. Zdaj je povsod dovoljeno voziti le s hitrostjo 50 kilometrov na uro, kar je lahko moteče.«

TOMI ŽILAVEC, prodajalec na bencinskem servisu v Odrancih: »Skoraj vsak dan se vozim na relaciji Murska Sobota-Odranci, in to 5. leto. Skozi naselja je povsod omejitev 50 kilometrov na uro. Mislim, da bi lahko ponekod dovoljeno hitrost povečali, na primer skozi Rakičan, saj so v vseh krajih urejeni pločniki na obeh straneh ceste. Odkar veljajo novi predpisi za prekrške na cestah, mi ni bilo potrebno plačati še nobene kazni. Prej pa se mi je kdaj pa kdaj zgodilo, da sem naletel na radar, največkrat na koncu Beltincev, ali pa nisem bil privezan z varnostnim pasom. Zdaj poskušam torej voziti tako, kot je to urejeno s prometno signalizacijo. Opažam, da tako ravna tudi večina drugih voznikov, nekateri pa še vedno upajo divjati in voziti tudi v škarje, kot vidim včasih nekega mlajšega šoferja z mercedesom. Promet je po mojem mnenju preveč gost: najbolj pa me motijo zelo številni tovarnjaki.«

DARKO HORVAT, šofer reševalnega vozila iz Lendave (ki pa se ni želel fotografirati): »Na naših cestah se vozi preveč pločevine. Dosti je starih avtomobilov in neprenehoma je gneča. Preveč je tudi tovarnjakov, poleg tega pa imamo

še slabe ceste. Sicer se sedaj nekaj gradi, ampak ustreznih cest je še vedno premalo. Nove cestne omejitve so v redu, le znaki niso še povsod dobro postavljeni. Ampak ne glede na to se je stanje popravilo v primerjavi s prejšnjimi leti, čeprav bi na boljših cestah skozi naselja že lahko postavili znake za sedemdeset kilometrov na uro, mislim tam, kjer so zraven pločniki in kolesarska steza. Do Lendave je veliko takšnih primerov, pa so vsepovsod znaki z omejitvijo petdeset kilometrov na uro, na primer v Odrancih in Črenšovcih. Kot šofer službenega vozila moram povedati, da se ljudje ne umikajo preveč pred reševalnim avtom in da ne spremljajo prometa pred sabo in za sabo. No, nekateri že, ampak drugi so čisto nasprotje. Po mojem je vzrok temu »balkanska« kultura. Sam imam doma le en avto, ker jih več ne potrebujem, uporabljava pa ga oba z ženo. To, da imajo ljudje že po dva avtomobila (ali še več), je v glavnem razvada. Tisti, ki ju res potrebujejo, ker se posebej vozijo v službo na različne kraje, so že v redu, ampak vse drugo pa je samo razvada.

FRANC KUZMIČ, kustos Pokrajinskega muzeja iz Murske Sobotice: »Po mojem mnenju je na naših cestah preveč avtomobilov. To se je svojčas najbolj poznalo v prometnih konicah, zdaj pa že vidimo, da je gneča ob vsaki uri. In če dobro pogledamo, vidimo, da se navadno vozi le en človek, kvečjemu dva, se pravi, da je to čisto neracionalno izkoriščeno. Prištejmo še tovarnjakarje, ki vozijo skozi Sobotu in še povečajo to kačjo verigo, tako da lahko rečemo, da je Slovenija dejansko postala ena Dolga vas. Z omejitvami se moraš voziti v koloni in sploh ne moreš prehitevati, kar je zelo hudo za naš prostor, tako ekološko kot v varnostnem smislu. Ljudje imajo dobre avtomobile, ampak bi se morali potruditi, da bi malo več hodili peš v službo ali pa s kolesom, tu mislim predvsem na Sobočane, ker so tudi parkirišča problem.

Včasih se smejem, ko vidim ljudi, da parkirajo malodane pri svoji hiši in potem gredo npr. na občino v službo. Včasih ljudje potrebujejo dva avtomobila, če tako zahteva narava njihovega dela, drugače pa sta dva avtomobila pri eni hiši nesmiselna, tudi če gre za dober družinski standard. Naša država bi morala posodobiti ceste, narediti »zelene valove«, da bi se lahko prehitevalo tam, kjer je mogoče. Cestnohitrostne omejitve so preveč toge, morale bi biti bolj življenjske, kajti ljudem se vedno mudi, nastajajo dolge kolone, zaradi katerih ne morejo priti pravočasno na cilj, potem pa vozijo v »škarje«, kar se ponavadi konča s smrtnim izidom.

T. KOLEŠ, J. GRAJ ■

Sestanek slovenskih in avstrijskih lionsov

Mura skrb obeh držav

V prostorih soboške Družbene prehrane so se pred kratkim na svojem rednem mesečnem sestanku zbrali člani Lions kluba Murska Sobota, med svoje vrste pa so povabili člane Lions kluba Bad Radkersburg - Mureck. Tema skupnega srečanja je bila Reka Mura – naša naravna dediščina in skrb. Ob tej priložnosti so predavali trije gosti – izvedenci iz Avstrije in Slovenije (z naše strani dipl.

inž. krajinske arhitekture Stanka Dešnik), navzoč pa je bil tudi avstrijski predstavnik za varstvo naravne dediščine pri Evropski komisiji v Bruslju. Pogovor se je nanašal na to, kaj lahko člani obeh klubov storijo za ohranitev, revitalizacijo in afirmacijo tega enkratnega potenciala, a tudi problema obmejnega obrobnega območja sosednjih držav. Sestanek so se udeležili tudi pomurski župani oz. predstavniki občin.

Lions klub Murska Sobota je bil kot prvi v Sloveniji ustanovljen decembra 1990. leta. Kot član 1,5-milijonske svetovne družine v svojih ciljih stremi k pomoči ljudem v stiski, bolnim, zlasti slepim in slabovidnim, zasvojenim z mamili in drugim. Potrebna sredstva za delo pridobivajo z organizacijo različnih dobrodelnih akcij, ki jih člani kluba opravljajo na prostovoljni bazi.

T. K. ■

Oskrunjeni spomenik

»Pronek našega fotografija je nastal v soboškem parku, kjer so prejšnji konec tedna »neznanci« na spomenik naslikali kljukaste križe in napisali »Skinheads«. Bodo tudi za to krivi psi, ki menda de-

FOTO: JURE ZAUNEKER, T. K. ■

Prof. dr. Ludvik Toplak, rektor Univerze v Mariboru

Konkurenca na trgu znanja

Glede zavetišč za klateške pse smo že evropsko primerljivi, kaj pa visoko šolstvo?

Maribor je našemu območju najbližje univerzitetno mesto, zato nas je nekoliko podrobneje zanimalo, kakšno je osnovno poslanstvo Univerze v Mariboru, zlasti še njena vloga v neposrednem okolju, to je izobraževalni regiji, ki jo »pokriva«, kakšen je njen razvojni program do leta 2003 in še nekatera druga vprašanja. O vsem tem smo se pogovarjali z rektorjem mariborske univerze prof. dr. Ludvikom Toplakom.

– Kako bi na kratko definirali osnovne dejavnosti Univerze v Mariboru?

LUDVIK TOPLAK: »Gre za dve osnovni dejavnosti – študij in raziskovalno delo – s katerima želi Univerza v Mariboru kar največ prispevati k zagotavljanju človeških virov za pospešen gospodarski in kulturni razvoj v Republiki Sloveniji in še posebej v regiji. Izhajamo iz prepričanja, da so v družbi, zasnovani na znanju, kar naj bi slovenska bila, človeški viri in vnos znanja v gospodarstvo osnovno gibalno razvoja ter zagotovilo konkurenčnosti in gospodarske uspešnosti na globalnih trgih. Zato se aktivno vključujemo v trg in prenos znanja, tako s transferjem oseb kot tudi znanstvenih in strokovnih dosežkov. Univerza v Mariboru si prizadeva za nastanek evropskega intelektualnega prostora in se vanj vključuje s ciljem, da krepí slovensko nacionalno identiteto in zagotavlja konkurenčnost slovenskih intelektualcev na skupnem evropskem trgu dela. Zato si prizadeva za akademsko mobilnost tako profesorjev kot študentov in se vključuje v povezave evropskih univerz. S tem krepí tudi zaupanje Evropske unije in njenih institucij do Republike Slovenije kot njenega prihodnjega integrativnega dela.«

– Kakšen je delež mariborske univerze pri ustvarjanju človeškega kapitala pri nas?

LUDVIK TOPLAK: »Človeški kapital je danes resnično čedalje pomembnejši. Znanje postaja najpomembnejši ustvarjalni proizvodni faktor, in to znanje se oblikuje zlasti na univerzah. V Sloveniji imamo dve univerzi – ljubljansko, ki je starejša in večja, ter za približno polovico manjšo mariborsko, ki daje v Sloveniji okrog tretjino diplomantov.«

– V kateri smeri naj se razvija po vašem mnenju univerzitetno izobraževanje? Ali ste zagovornik t. i. fundamentalne usmeritve (poudarek na čim širšem pridobivanju temeljnih znanj) ali pa je pametneje slediti modelu, ki že na srednjih šolah začenja s specializacijo izobraževanja?

LUDVIK TOPLAK: »Rekel bi, da so nam potrebne kombinirane metode, saj je Slovenija majhen trg znanja z majhnim govornim območjem. Evropski standard danes je na milijon ljudi ena popolna univerza, za naslednjih pol milijona ljudi pa univerza v nastajanju. Če rečemo popolna univerza, pomeni, naj ima ta univerza tako imenovane fundamentalne programe, obenem pa naj ima tudi aplikati-

vne specialistične programe. K fundamentalnim programom v Evropi zadnjih tisoč let se štejejo pravo, filozofija, prirodoslovno-matematične vede, teologija in medicina. V Mariboru imamo praktično vse te programe, s tem da niso konstituirani kot posebne fakultete. V okviru Pedagoške fakultete tečejo na primer filozofski in prirodoslovno-matematični programi. Naši matematiki in filozofi so izjemno dobri, zato se danes dela na tem, da bi se v okviru Pedagoške fakultete izoblikovale tri fakultete: pedagoška, filozofska in prirodoslovno-matematična. Medicine v Mariboru nimamo, imamo pa visoko zdravstveno šolo predvsem za zdravstveno nego in pomeni dopolnitev medicine. Teološki program pa poteka v Mariboru v okviru dislociranega oddelka

»Izpostavljeni smo hudi mednarodni konkurenci. Nam danes ni edino merilo Univerza v Ljubljani. Včasih je bil to zaprt trg. Univerza v Ljubljani ni imela primerjave. Je bila sama in edina. Danes se moramo primerjati z univerzami v Gradcu, Marburgu in drugimi, ker bo, ko bomo enkrat prišli v Evropsko unijo, trg delovne sile in s tem znanja odprt. Tako se bodo lahko pri nas na isto delovno mesto prijavljali Slovaki,

prometa in logistike, medijsko komuniciranje in mehatronika; predvsem pa bi želeli razvijati nekatere nove programe visoke zdravstvene šole in želimo tudi vojaški študij. To pa ni mišljeno, češ da delamo letalsko vojaško akademijo. Želimo narediti vojaški izobraževalni center, kjer bodo študenti stanovali in v kadetnici lahko poslušali tudi svoje specialne programe, sicer pa se bodo vključevali v redni študij. Le-ta bi trajal predvidoma tri leta, eno leto pa bi študentom ostalo za nadaljnje izpopolnjevanje ali v vojaškem centru ali v tujini.«

– Po nekaterih ocenah se je mariborska univerza v sedemdesetih letih uveljavljala predvsem s količino diplomantov, in to še zlasti na račun izrednega študija v dokaj številnih »izpostavah«. Ali to ni imelo preveč negativnih učinkov na kakovostni razvoj okolij, kjer so se ti diplomanti zaposlovali? Gre predvsem za t. i. mariborski in pomurski bazen.

Poljaki, Čehi, Madžari ..., zato morajo biti naši izobraženci primerljivo in konkurenčno usposobljeni, izobraženi z evropsko priznanimi diplomami. Da bi to dosegli, moramo slediti evropskim zahtevam. Nekje sem prebral, da smo glede zavetišč za klateške pse evropsko primerljivi, nihče pa se še ni vprašal, ali je evropsko primerljiva slovenska zakonodaja s področja visokega šolstva.«

Univerze v Ljubljani. Poleg tega pa se oblikujejo specialistični programi, razni inženirski programi. V Mariboru jih imamo na štirih tako imenovanih tehniških fakultetah, kmetijski fakulteti, poslovno-ekonomski fakulteti in na fakulteti organizacijskih ved.«

– Kako daleč je preoblikovanje Pedagoške fakultete v tako imenovani trojček?

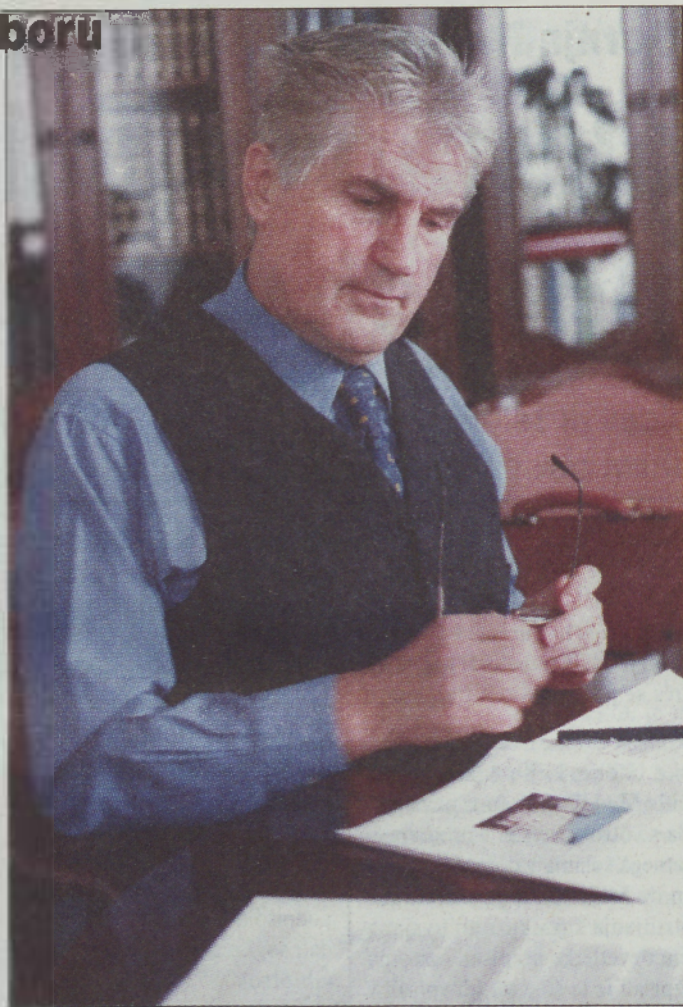
LUDVIK TOPLAK: »Na tem delata dve delovni skupini. Ena pripravlja študijski program filozofske fakultete, ena pa študijski program prirodoslovno-matematične fakultete. V bistvu gre za reorganizacijo, ki bo ustrezala dejansko že obstoječemu stanju. Gre namreč za nekaj: Pedagoška fakulteta se je razvijala, na primer, od pet doktorjev v zadnjih desetih letih do več kot sto doktorjev znanosti in veliko število univerzitetnih profesorjev do danes.«

– Kako pa ste sicer zastavili vsebino izobraževalnih programov na vaši univerzi?

LUDVIK TOPLAK: »Kot že omenjeno, se bo Univerza v Mariboru trudila, da bi ustanovili filozofsko in prirodoslovno-matematično fakulteto ter da bomo oblikovali nekaj inženirskih programov, kot na primer študij

LUDVIK TOPLAK: »Ja, to vprašanje je zelo kompleksno. Nekaj je na tem resnice, vendar ima še drugo plat. Moramo vedeti, da je bila Univerza v Mariboru mlada univerza. V sedemdesetih letih je bila komaj ustanovljena. Takrat je imela dve tri fakultete in pet visokih šol. Danes je v Mariboru devet fakultet, v nastajanju pa je že deseta. Takrat je imela morda samo ena fakulteta razvit podiplomski študij ali individualni doktorski študij. Znanstveno-raziskovalnega dela pa praktično ni bilo. Danes imamo na Univerzi v Mariboru prek 600 doktorjev znanosti, imamo praktično na vseh fakultetah množično organiziran podiplomski študij; raziskovalno delo se namreč veže praviloma na podiplomski študij, čeprav morebiti tudi v dodiplomskem programu. To je ena zadeva.

Sicer pa moramo vedeti, da je bil tako imenovani mariborsko-pomurski bazen območje, ki je bilo glede kadrov zelo deficitarno. In z velikimi napori je bilo potrebno pridobiti kandidate za študij na nivoju 1. in 2. stopnje. Šele ko imaš okrog 100 diplomantov 2. stopnje, lahko izbereš 5 kandidatov za podiplomski študij. Nekje smo pač morali začeti. Množičnost so torej narekovala potrebe.«

Na Univerzo v Mariboru je vpisanih v šolskem letu 1998/99 18935 študentov, od tega 7650 rednih. Doslej je na višješolskem študiju diplomiralo blizu 50000 študentov, magistriralo 945, doktoriralo pa 250.

– Kje pa je mariborska univerza danes, če bi poskusili oceniti njeno vlogo v luči mednarodnih kriterijev?

LUDVIK TOPLAK: »Delno sem že odgovoril na to vprašanje. Naj na kratko dodam še to, da se Univerza v Mariboru vključuje v evropske programe, kot je Socrates - Erasmus, ki prinaša mobilnost študentov. Cilj je, da bi praviloma vsak študent en se-

Mariboru namreč nima v severovzhodni Sloveniji ustreznega regionalnega partnerja, saj lokalna samouprava še ni razvita do te stopnje. Nimamo nadgradnje v obliki regij. S tem bi lahko univerza izpolnjevala svoje regionalno poslanstvo. To vsekakor zavira večjo vpetost univerze z okoljem, kar velja seveda tudi za pomursko območje.«

– Kdo naj bi bil vaš nosilni partner na našem koncu?

LUDVIK TOPLAK: »Mislim, da bi bila lahko to razvojna agencija Pomurja. Bilo bi zelo zaželeno, da se enkrat dobimo in vidimo, v kakšnem pogledu lahko inštituti Univerze v Mariboru sodelujejo zlasti pri gospodarskem preoblikovanju oz. razvoju pokrajine. Imamo pa zelo dobre stiske z ravnatelji srednjih šol v Pomurju in z nosilnimi gospodarskimi firmami.«

– Kaj pa ugotavljate glede vpisa dijakov iz pomurske regije na Univerzo v Mariboru?

LUDVIK TOPLAK: »Zanimanje dijakov z našega območja se je v zadnjih letih precej povečalo. Res pa je, da se je naša univerza razvijala hitreje, kot je sledil razvoj tako imenovane študentske infrastrukture. Zato je v Mariboru potrebno zlasti za pomursko regijo posebej proučiti

razmere za bivanje študentov. V tej smeri se osebno se trudim, pričakujem pa večje sodelovanje tudi drugih. Drugje po svetu je praksa, da regije poskrbijo za nastanitev svojih študentov v kraju šolanja. Žal je prišlo pri nas do tega, da je univerzi škoda za študentsko infrastrukturo odvzeta. Zakonsko je namreč opredeljeno, da so študentski domovi samostojni zavodi in podrejeni neposredno ministrstvu za šolstvo. Gre za proces nezasižane centralizacije, ki bi mu lahko rekli izrazito antievropski.«

– Bili ste soustanovitelj fundacije dr. Antona Trstenjaka. Kakšne so vaše izkušnje?

LUDVIK TOPLAK: »Ustanovitev fundacije dr. Trstenjaka je imela večstranski pomen. Zeleni smo afirmirali tako imenovano civilno pobudo, da bi bili vključeni prek fundacij zbirali denar za določen kulturni, izobraževalni razvoj, za štipendije in podobno; s tem bi se razvijala tudi kultura lastnine, državo pa bi silili da izda zakon o ustanovitvi fundacijah. Danes so ti pogoji izpolnjeni in predlagal bi vsak bralcem v Prekmurju, da razmislijo o ustanovitvi podobne ustanove za območje Prekmurja in širšega prostora, za območje Pomurja. Mi se na univerzitetni ravni trudimo, da bi tudi realizirali in svetu prikazali naše delo. Prek fundacije dr. Trstenjaka smo organizirali imenovanje simpozije in znanstvena posvetovanja ter se zavzeli za odkritje spomenikov velikim možem slovenske zgodovine, kot sta primer Matija Murko in Matjaž Slavič, ki ima velike zasluge za priključitev Prekmurja k Republiki Sloveniji, potem Francšek Simončič iz Ormoža, Franc Milčič iz Ljutomerja in podobno. Želimo postaviti spomenik našemu Prekmurcu Avgustu Pavlu, ki je bil ustanovitelj knjižnice v Slovenskem domu. Tamkajšnja univerza zelo dobre odnose z našo univerzo in trudimo se, da bi v Mariboru, v aleji velikanov, postavili spomenik Avgustu Pavlu, ki je likemu Slovencu, ki so delovali po tujih univerzah.«

– In za konec: spremljate tudi pisanje v našem tiskniku?

LUDVIK TOPLAK: »Da spremljam vaš cenjeni časopis po družinski liniji, saj je moja žena po rodu iz Murske Slovenije. Ker praznujete letos petdesetletje, iskrene čestitke časopisu, ki je veliko prispeval k vsestranskosti in razvoju tega prostora.«

JOŽE GRAD

kartonaža

za organizacijo in vodenje komercialnih poslov
vabimo k sodelovanju več
KOMERCIALISTOV
za področje domačega in tujih trgov

• prodajo papirne in kartonske embalaže ter grafičnih storitev
• predstavljanje in zastopanje
• finančni servis

Nudimo: • stimulativni zaslužek glede na uspešnost
• pogodbeno sodelovanje
• možnost sklenitve delovnega razmerja

Pogoji: • dokazila o usposobljenosti
• oec., dipl. oec.
• tuji jeziki
• dosedanje reference in delovne izkušnje
Vloge zainteresiranih pričakujemo v 10 dneh na naslov firme

24 ur **VESTfon**

5. zbornik soboškega muzeja

Zgodovina je krasna
pripovedovalka

»Kaj je muzej? Je to le shramba starih in zavrženih predmetov? Je to stavba? Je to razstava? So to ljudje? Je to nekaj toplega ali nekaj hladnega? Žalostnega ali veselega? Je to nekaj lepega ali grdega?« je zapisala ravnateljica soboškega muzeja Irena Šavel v prvem prispevku novega, prejšnji teden predstavljenega 5. zbornika soboškega muzeja s pomenljivim naslovom Muzej iz časa v čas.

Zbornik soboškega muzeja - in letošnji je zelo bogat - skuša slediti znanstvenim dosežkom zgodovinsko-humanističnih ved in nadaljevati tradicijo Mladega Prekmurca in Sveta ob Muri, je nadaljevala ravnateljica muzeja, ki je hkrati omenila, da izdajo zbornika omogoča MO M. Sobota in nekaj sponzorjev, medtem ko so ustrezna republiška ušesa gluha. Kakorkoli, muzejski zbornik skuša zabeležiti pretekli in sedanjí utrip dežele ob Muri, hkrati pa razširiti njegove avce tudi čez državno mejo. Tako že v letošnjem zborniku objavlja Franc Josef Schober prispevek o prvem dnevu vojne v Prekmurju (6. April im Prekmurje), iz daljnega Betlehema (Pensilvanija) pa se oglasa Stephen C. Antalics jr. s prispevkom o »politični uveljavitvi termina vend v ZDA v obdobju pred prvo svetovno vojno in po njej«, v katerem ugotavlja, da so »prekmurški izseljenci v Betlehemu privzeli vendsko poreklo, s katerim se ob uradnih praznovanjih identificirajo z izgubljenim vendskim ljudstvom, ki se je po dvesto letih ne pričakovano pojavilo na ozemlju nemške Lužice in Avstro-Ogrske.

Po prvem tematskem sklopu z naslovom Pokrajinski muzej M. Sobota, v katerem objavljajo prelet skozi čas delovanja muzeja Irena Šavel, Franc Kuzmič in Jurec Balazšič, ki spregovori tudi o pestri lanski obogatitvi mu-

zejskih zbirk, moramo omeniti, vsaj po besedah entologinje Nataše Konestabo, »nosilno« razpravo Edit Kerecsenyi o *Ženski noši iz 19. stoletja iz madžarskih vasi v okolici Lendave v etnološki zbirki Pokrajinskega muzeja*. Av-

torica ugotavlja, da je zbirka ljudskih oblačil v soboškem muzeju, za katero je zaslužna tudi prejšnja ravnateljica Vlasta Koren, ena najbogatejših pa tudi razprava je ilustrirana z bogatimi slikovnim gradivom.

Bralec, ki da kaj na preteklost, seveda ne more mimo razprave Saše Radovanoviča o kugi v Radgoni v letih 1679 in 1681 ter študije že pokojnega dr. Ivana Zelka o zgodovini soboške dekanije. Zanimiv je tudi prispevek Ive Mikl Curk o najdbi rimskega kipca iz Noršincev, ki naj bi predstavljal kartazansko kraljico Didono iz zgodbe o Eneju.

Ker je lani minilo kar trideset let od ukinitve legendarne »Goričke mariške«, je zapis o njej izpod peresa Sebastijana Rousa kar dobrodošel, saj poleg zgodovine le-te proge prinaša predvsem življenjski utrip ob njej.

Na koncu zbornika, ki zares ponuja branje še za tako izbirčnega bralca, je priobčenih še nekaj kritičnih ocen soboških kustosov, ki so znova dokazali, da je muzej živ organizem in da zgodovina ni le suhoparna učiteljica, temveč krasna pripovedovalka, ki ji ne smemo zatiščati ust. In najnovejši muzejski zbornik to imenitno dokazuje.

Foto: NJ, MILAN VINCETIČ ■

Kulturnica

V tednu okrog 15. marca praznuje madžarska skupnost kulturni praznik v spomin na velikega madžarskega pesnika S. Petőfija; v okviru tega praznika, ki ga nadvse slavnostno zaznamujejo v skoraj vsaki narodnostno mešani vasi, so minuli petek podelili na lendavskem gradu letošnja priznanja s področja narodnostne kulture. Na svečanosti so tako podelili kar lepo število nagrad, ki pričajo, da madžarska narodnostna skupnost mnogo da na kulturni obraz svoje skupnosti. Tako so podelili šest priznanj za osnovnošolce in srednješolce, ki so sodelovali na literarnem natečaju (Laura Voroš, Timea Varga, Piroška Prša, Natalija Balazšek, Katja Gönc in Peter Varga, ki je prejel priznanje S. Szunyogha) in štiri nagrade s področja narodnostne kulture: Kristini Söke za kulturne dosežke v osnovni šoli,

Direktor Zavoda za kulturo madžarske narodnosti Lendave László Göncz in nagrajenka Katja Gönc.

pesnici Judit Csuka Zagorec za odmevni pesniški prvenec, ljudskemu pevskemu zboru iz Doline in učiteljici madžarskega jezika na DOŠ Genterovci Iloni Sekereš.

Posebne nagrade pa so prejeli akad. slikar Zoltan Gabor, Istvan Schmidt kot vodja recitatorskega krožka in vodja gledališke skupine iz Dolge vasi; posebne nagrade za dolgoletno delo sta bila deležna tudi koreograf Istvan Kiss in zborovodkinja Zsuzsa Kotinger Fridrich, oba iz Zalaegerszega.

Vsem nagrajencem seveda tudi mi čestitamo.

Iz slovsstvene preteklosti med Rabo in Dravo

PANONSKI PORTRETI

FRANCI JUST

Že sodobniki so v javnih zapisih Franca Ferka najpogosteje označevali kot »ustanovitelja ptujskega muzeja« (npr. nekrolog v Slovenscu 18. 11. 1925 idr.), to oznako pa je pozneje prevzel tudi Slovenski biografski leksikon. Vendar pa v Gomilici (Gamlitz) med Arvežem in Špiljem 16. novembra 1844 rojeni Franc Ferk ni bil le muzealec, ampak tudi arheolog in numizmatik, nekaj malega tudi etnograf in imenoslovec. Že v 4. razredu ljudske šole, ki ga je obiskoval v Ptuj, kjer je kaplanoval njegov stric Matija Ferk, je menda pokazal precejšnje zanimanje za zgodovino, zaradi česar ga je stric poslal na mariborsko gimnazijo. Prof. Davorin Trstenjak in zgodovinar Puff sta njegovo usmeritev v zgodovino stroko le še pospešila. Maturiral je v Celju, kamor mu je svetoval oče enega od sošolcev, ki je opazil njegovo nagnjenje do zgodovinskih raziskav. Tam je Ferk že zasnoval numizmatično zbirko, ki je postala podlaga poznejšemu muzeju. Na graški univerzi je doštudiral germanistiko in zgodovinopisje ter hitro postal asistent v Numizmatično-antikvitnem kabinetu. Vendar akademske kariere ni delal, saj so prav takrat v več krajih Spodnje Štajerske ustanovili meščanske in druge šole in Ferk je kot iskan pedagoški kader na številnih od njih (npr. meščanska šola v Fürstenfeldu in Judenburgu, gimnazija v Ptuj in Gradcu, moško in žensko učiteljske v Gradcu) vse do upokojitve predaval geografijo in zgodovino. Ob tem pedagoškem delu pa se je predajal arheološkemu, narodopisnemu in muzealskemu delu.

FRANC FERK

njihovo ljudsko besedno tvornost in tudi besedne posebnosti (idiomatiko) najstarejših prebivalcev tega prostora. Plod tega dela so npr. zapisi O DRUIDIZMU V NORIKU (1877) in LJUDSKE IZ KRALJESTVA GOB (1910); keltske, latinske, slovanske in germanske idiome pa je zbral v obsežno rokopisno zbirko.

Ferk muzealec

Največ zaslug, s katerimi se je vpisal v zgodovino današnje severovzhodne Slovenije, si je Ferk pridobil z uresničitvijo koncepta široke mreže lokalnih muzejev. Najprej je ustanovil krajevni muzej v rojstni Gomilici, nato pa so po tem zgledu nastali lokalni muzeji v Celju, Lipnici, Arvežu, Leobnu, Fürstenfeldu, na Ptuj, v Laškem in drugod. Leta 1901 je v Mariboru ustanovil mestni muzej. Ker si je s svojim prizadevnim delom nakoopal tudi nasprotnike, še posebej v domačem kraju, je iz bojazni, da bi po njegovi smrti propadel, gomiliški krajevni muzej skupaj z obsežno osebno knjižnico podaril Ptuj, tako da je ustanovil muzej, v katerega so leta 1895 prepeljali celotno zbirko iz Gomilice.

S svojim neumornim delom je Ferk ne le postavil trdne temelje arheološkim raziskavam rimske dobe na območju nekdanje Spodnje Štajerske, ampak je s svojim zanesenjaštvom dokazal še nekaj: da je tudi raziskovanje lokalne zgodovine potrebno in da je smiselno v manjših krajih ustanovljati muzeje. Njegovemu konceptu krajevnih in lokalnih muzejev so se mnogi sodobniki posmehovali, češ da zgodovinske dragocenosti ne sodijo v kulturno nerazvito ali celo ruralno okolje. Toda hitro sledenje gomiliškemu zgledu in zanimanje za metodologijo in načine organiziranja mreže lokalnih muzejev celo v Nemčiji je dalo prav Ferku. Kakor je čas dal prav Ferku tudi v »spopadu« s ptujskim županom Ornigom. S politikantstvom zaslepljeni župan je Ferku v Pettauer Zeitung (september 1902) »svetoval«, naj zapusti mesto. Vse do razpada Avstro-Ogrske se je »izgnanec« držal županovega »nasveta«, nato pa je spet obiskal mesto. Za Ferkom je danes, po dobrem stoletju, ostalo ugledno strokovno delo, za Ornigom pa najprej nelagodje mesta Ptuj, kakor je javno izraženo npr. v članku v Ptujem listu 2. in 9. aprila 1922 z naslovom *Profesor Franc Ferk, častni član Muzejskega društva v Ptuj* (mesto je skušalo spodrsiljaj popraviti s proglasitvijo Ferka za častnega člana tamkajšnjega muzejskega društva 10. 2. 1922), nato pa za njegovo javno podobo dokončna in nepreklicna negativna označba, za kakršno je poskrbel sam.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Ferk arheolog

Ferk se je pri svojem arheološkem delu posvetil predvsem preučevanju materialnih ostankov rimske dobe na Spodnjem Štajerskem, predvsem starih rimskih cest in pa starega dela Ptuj. Narava njegovega pedagoškega dela mu je izkopavanja sicer omejevala na čas počitnic, vendar je z zagnanostjo premagal marsikatero oviro. V tej raziskovalni zagnanosti mu ni bilo žal lastnega denarja, ko je zmanjkalo deželnih sredstev. Ugotovitve, do katerih se je dokopal, so omogočile poznejša uspešna izkopavanja na tem območju. Nekaj izsledkov svojih raziskav je tudi publiciral, med najbolj znanimi prispevki sta KELTSKA UTRDBA PRI PEGGAVU (v nemšč.) in ZAČASNA POROČILA O RIMSKIH CESTAH NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM (v nemšč.).

Ferk etnograf

Arheološko delo na terenu in študij zgodovinskih virov sta mu samodejno približala tudi običaje in navade prebivalcev takratne Spodnje Štajerske.

Slikarska razstava v Puconcih
Pasteli Mire Ostojič

Dela Mire Ostojič so na ogled in prodajo še en mesec. Foto: JZ

V puconski občinski zgradbi se je odprla razstava slikarskih del Mire Ostojič iz Brezovca. Slikarka, ki jo je nenavadna uvidež pred leti prinesla v naše kraje, je pomurski javnosti dobro znana. Rodila se je leta 1956 v va-

sici Lipa pri Bihaču, v tem bosanskem mestu je končala klasično gimnazijo, likovno umetnost pa je študirala v Sarajevu. Leta 1991 se je pred vojno viro umaknila najprej v Slovenj Gradec, kjer pa z možem Milanom nista mogla rešiti stanovanjskih problemov.

Zato sta se leta 1995 preselila v Prekmurje, in ko je Mira zvedela, da tudi tu obstaja vas Lipa, je pomislila: »Kako lepo bi bilo, če bi lahko tako daleč od doma stanovala v vasi z istim imenom, kot ga ima moj rojstni kraj.« Toda nič zato, njun novi dom so postali Brezovci, kjer se Mira profesionalno ukvarja s slikarstvom.

V Puconcih je na ogled in prodajo petnajst njenih slik, ustvarjenih v tehniki suhega ali polmastnega pastela, kar je »ena najtežjih slikarskih tehnik, ki jo je uporabljal tudi mogoče največji portretist vseh časov Hans Holbein mlajši«, je v uvodnem govoru dejal profesor Vlado Sagadin in slikanje Mire Ostojič označil za psevdoromantični naturalizem. Razstava je posvečena prazniku žena in mater pod geslom »Življenjske poti otrok usmerja strogost očetov, popotne culice pa jim veže dobrota njihovih mater«, zato je vsaka ženska ob vstopu v zgradbo dobila en nagelj.

TOMO KOLEŠ ■

Prva »podoba« Turnišča

O bčina Turnišče obsega osrčje ravninskega dela Prekmurja. Razvila se je na meji med obdelanim in sušnim svetom na zahodu in mokrotnim gozdnatim zemljiščem na vzhodu. Turnišče spada med najstarejša naselja na Dolinskem.

Turnišče je znano po stari romarski cerkvi v romansko-gotskem stilu, večstoletni cehovski tradiciji, sejamskih dejavnostih, čevljarški industriji, kmetijski proizvodnji ter bogati preteklosti.

Občina se razprostira na 2360 hektarjih. Vanjo spadajo naselja: Gomilica, Nedelica, Renkovci in Turnišče. Turnišče samo šteje približno 1650 prebivalcev, na območju celotne občine pa živi več kot 3600 prebivalcev.

Življenje v občini je kar živahno. K temu prispevajo svoj delež tudi društva, ki nam vsako na svoj način ničlikokrat popestri vsakdanje življenje. Vsako društvo ima svoj program in naloge. Velikokrat pa se te naloge med seboj križajo tudi z drugimi društvi, zato sodelovanje med društvi predstavlja temelj, na katerem potem lahko začnemo graditi.

Letos ob 50-letnici izhajanja Vestnika, ki nas je obiskal prav na današnji dan v četrtek, 11. marca, bomo prav tako društva združila moči in nastopila skupaj z Vestnikovo redakcijo. Z občino, osnovno šolo, kmetijsko svetovalno službo, kmeti, obrtniki, podjetniki in vsemi drugimi bo to prav poseben dogodek. Društva bodo sodelovala

predvsem na cehovsko-kmečki tržnici, kjer se bodo predstavila s svojo dejavnostjo. Tržnica bo vabila obiskovalce od 12. do 18. ure, Vestnikova ekipa pa bo v Turnišču od 8.30 do 19.00.

Danes bo potekalo veliko aktivnosti. Podrobnejše informacije ste lahko našli tako v Vestniku kakor tudi kabelski televiziji, plakatih in še kje.

Za celoten uspeh prireditvev

in drugih aktivnosti, ki bodo potekale danes, pa potrebujemo tudi Vaše sodelovanje, drage občanke in občani. Vabimo Vas, da se udeležite in sodelujete v čim večjem številu in s tem prispevate tudi svoj delež k pestremu življenju v občini.

Hkrati pa vabimo tudi vse Vestnikove bralce, da nas obiščejo in preživijo današnji dan skupaj z vsemi nami, saj takšnega posebnega ambience in razpoloženja v občini kar nekaj let spet, da ne rečem 50. ne bo.

BOJAN SOBOČAN ■

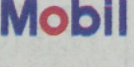
Moj najljubši avto!

*še za 100.000 SIT CENEJE

*zaloga vozil je omejena (letnik '98)

*posojilo že od T + 2,25 %

PRIPOROČAMO OLJA

FLAMIN MS d. o. o.
Industrijska 1, M. Sobota, tel.: (069) 36 600

DROBICI

VESTNIK iz preteklosti... in sedanjosti

Kam letijo ptice na grad grbu? Upajmo, da proti... (Foto NJ)

Gornja Lendava, kakor se je nekoč imenoval Grad na Goričkem, se lahko pobaha z največjim gradom na Slovenskem, ki naj bi imel - seveda po izročilu - toliko sob kot je dni v letu. Vse lep in prav, a po vojni je doživel omenjeni »očak«, kakor ga imenuje naša dopisnica Olga Frumen v Vestniku pred dvajsetimi leti, klavarno usodo »grofovske dediščine«. Najprej so ga pošteno načeli sovjetski vojaki, potem pa je svoje naredil čas.

Danes, če pozorno preberete članek, je spet prepuščen propadanju. Če boste vseeno zavili vanj, bi bilo dobro, če se okrepčate s čim močnim v kiosku ob vhodu, kajti čakal vas bo kar pretresljivi prizor: ruševišče seboj, padli stropovi, sočrealistične parole in nekaj vrat, ki so bolj ali manj zaklenjena. Stanovalec - in te lahko presteješ na prste - najbrž ne preganja kakšni grajski duhovi ali strahci, obiskovalcem pa se mnogokrat naježijo lasje.

In kaj naj storimo, boste povprašali? Kako oživiti tega klinično mrtevega velikana? Ga prodati kakšnemu hollywoodskemu producentu za snemanje viteškega spektakla? Žalostno, res. Zavedamo se namreč, da je potrebno mnogo denarja, da je Zavod za spomeniško varstvo v bistvu nemočen, a kljub vsemu ne smemo kar tako vreči puško v koruzo. To sta nekoč že dokazala Franček Štefanec in Jožef Rituper, ki sta uredila v grajskih prostorih še danes ličen muzejček.

In na koncu: vseeno obiščite ta grad, zamižite in se vživite v svet kontes, grofičev, lovov z lisicami ali plemiških balov, ali pa se - a tega vam ne priporočam - spustite v menda skrivni grajski rov, in če boste vztrajni, boste prilezli na plano nekje na avstrijski meji ali pri Belem križu.

Stari grad z zvonikom (Foto: J. V.)

GRAD NA GORIČKEM

Bo priča iz preteklosti propadla?

Na severozahodu Goriškega leži vas Grad, ki je dobila svoje ime po starem gradu, mogočnem bivalnem poslopju iz srednjega veka, ki spada k najpomembnejšim tovrstnim objektom v Sloveniji. Poslopje je bilo 365 sob — toliko je dni v letu — prav toliko prostora, kjer so nekoč bili zaprti kletni prostori, kjer so mnogi sledovi, ki so v tem času ohranjeni še danes. Grad je bil najprej last teritorialnega plemiča, nato pa je bil lastnik Batthyany in Izecheny, končno je bil lastnik velike posesti Geze Hartnerja. Okrog gradu je park, ki pa je zanemarljiv. V njem lahko najdemo platane, cedre, rdečo bukev in tulipane. V gradu je tudi stara gotška cerkev, ki je bila leta 1970 prenovljena po načrtih znanega arhitekta Plešnika.

Kot vidimo, je Grad lepa turistična točka, čeprav je na žalost neizkoriščena.

V gradu je bil po vojni nekaj časa krajevni muzej. Sedaj pa je v njem urejen skromen muzej. Tu so mladi tudi svojo sobo in v tem starem poslopju stanuje še nekaj družin. Drugače pa skozi stare gradove zavija veter. Zob časa je to ogromno pričo iz preteklosti že močno načel. Vprašajmo se: ali ni to škoda, da Res bi bilo treba vložiti veliko truda in sredstev, prav gotovo bi bilo vse dvojno poplačano.

Ali res ni nikogar, ki bi poskrbel za ohranitev tega starega očaka? Bomo res sedeli križem rok in gledali, kako ta velik zgodovinski pomnik počasi vztrajno propada?

Olga Frumen

TRAJNO NIZKE CENE

V trgovini KEME PUCONCI do 31. junija 1999

CEMENT TRBOVLJE	720,00 SIT/vreča
EUROWELL PLOŠČE	1.499,00 SIT/kos
PANELNE STENSKÉ OBLOGE	899,00 SIT/m ²
ZIDARSKI CEMENT (THV)	633,00 SIT/vrečo
SIPOREX	14.799,00 SIT/m ³
STREŠNA KRITINA BRAMAC	139,00 SIT/kos+prevoz

Trajno nizke cene veljajo tudi pri večini ostalih gradbenih materialov

DODATNO SMO ZNIŽALI CENE*:

VSEM KERAMIČNIM PLOŠČICAM ZA 12 %

PLOŠČICAM "GRESPORCELAN", ŽE OD 1.650,00 SIT/m²

PLOŠČICAM "GIRARDI", ŽE OD 1.850,00 SIT/m²

LEPILU "ADHEZIV", ZA KUPLJENE PLOŠČICE, ZA POLOVICO

Davek je všteti v cene

Cene veljajo za gotovinsko plačilo. Možnost kreditov.

Organiziramo vam tudi prevoz.

*Znižane cene veljajo do konca marca 1999

V NAŠI TRGOVINI VAM NUDIMO
VSAK DAN VEČ
Prodajni program širimo na ves gradbeni material

KEMA
PUCONCI

Telefon: 069-45-536
Telefaks: 069-45-023
Www.kema.si

SKUPAJ PROTI KRI MI NALU

080-1200

POKLIČITE ! OSTALI BOSTE ANONIMNI

telefon otrok in mladostnikov

080 1234

080 1234

BEZPLAČEN KLIK - VSAK DAN OD 12. DO 18.

24 ur

VESTfon

0609 630 898, 041 630 898

Program pomoči na domu

Drobijo ga drobljene občine

Življenjska stiska

Že nekaj časa je k staremu očetu, ki zaradi bolezni potrebuje varstvo in nego, dopoldne prihajala gospa. Skrbela je za očeta in pogospodinjila, dokler domači niso prišli s službe. Do očeta je bila pozorna in skrbna in za to so ji bili zelo hvaležni. Bila je pravi blagoslov za vso družino, saj otroci očeta niso želeli dati v dom, ker pa so tudi vsi zaposleni, zanj dopoldne niso mogli skrbeti. Naenkrat pa gospa ni bilo več. To jih je močno začudilo in povprašali so na tamkajšnji Center za socialno delo, ali je morda z njo kaj narobe. Povedali so jim, da je res nekaj bolna in še, da bo gospa k njim prihajala le še do konca meseca in da naj si za očeta poiščejo drugo varstvo ali pa naj ga dajo v dom starejših. Ta vest je v družino udarila kot strela z jasnega in različi so se spraševati, ali je mogoče, da lahko tako čez noč prekinejo dogovor, predvsem pa, zakaj taka odločitev, če so se z gospo tako dobro razumeli in bili zadovoljni z njenim delom. Na Centru so potem izvedeli, da bo do prekinitve sodelovanja prišlo zaradi ločitve oziroma novonastale občine, oni kot uporabniki storitve programa pomoči na domu pa sedaj spadajo v novonastalo občino, ki programa in dela ne gorav, ki hodijo pomagat na dom, ne sofinancira.

Cudoviti program pomoči na domu, ki je marsikateremu starostniku olajšal življenje na stara leta, ga ohranil v domačem okolju, svojem pa rešil velik problem skrbi zanj, je torej zdrnil na neživljenjskih, birokratskih ovirah nedorečenega sistema in se spotalnil ob lokalnem zapletu.

Pred osmimi leti so nekateri Center za socialno delo - in ljutomerki je bil med prvimi - začeli s programom pomoči na domu. Bil je kot obliž starih ljudi, ki so morali svoj dom, pa čeprav bi pomoči lahko ostali doma še nekaj časa. Program je zapolnil tudi rzel pomoči družinam in oblikoval in obogatil življenje. V rzel so lastno potrditev našle tudi gospodinje, ki so se v program vključile kot brezposelne, z njimi pa so na pomenu pridobili tudi Center za socialno delo, ki so tako postali do ljudi prijaznej-

ša institucija. Program pomoči na domu je bil dobro sprejet pri ljudeh in razširil se je skorajda po vsej državi. Potem pa se je začelo zapletati. Najprej zaradi časovne omejitve vključenosti brezposelnih oseb v programe javnih del. Gospodinje, ki so se šele dobro vpeljale v delo in opravile potrebno usposabljanje, so po enoletnem delu v programu pomoči na domu le-tega morale zapustiti. Zavod za zaposlovanje je pri socialnem programu pomoči na domu sicer dopuščal možnost podaljšanja vključenosti še za eno leto, zaradi česar so pred kratkim od revizorjev računskega sodišča že dobili po nosu.

Javna dela imajo torej značaj začasnosti, zato so se v socialnih službah pred leti začeli potegovati za to, da bi program pomoči na domu zaradi stalne potrebe po tovrstnih storitvah dobil redno obliko dejavnosti. Prehod iz oblike javnih del v javno službo se je za program pomoči na do-

mu v nekaterih občinah že tudi zgodil, vendar na način, da po-memben del stroškov, ki jih je prej pri javnih delih nosila država, prevzame občina. Ministrstvo za delo pa je že tudi postavilo pogoj, da za tiste lokalne skupnosti, kjer za takšne oblike

pomoči na domu ne bo organizirane javne službe, tudi ne bodo izdali dovoljenja za izvajanje programa prek javnih del. In tako imajo sedaj v nekaterih občinah že »dvojni« program pomoči na domu, enega, ki ga gospodinje opravljajo prek programa javnih del, in drugega, ki je organiziran kot javna služba.

Lokalni plotovi za spotikanje

Novi sunek v že vzpostavljeno organizacijo pomoči na domu pa je pred kratkim povzročila tudi nova drobitev občin, ki so se drobile le na našem koncu. Centri za socialno delo, organizatorji pomoči na domu, so namreč morali varovancem iz novonastalih občin, ki niso pripravljene sofinancirati javne službe pomoči na domu ali ki tudi ni-

majo tega programa preko javnih del, odpovedati sodelovanje in odpoklicati negovalko, pa čeprav bi bili svojci delo negovalke pripravljeni poravnati v celoti. Za varovance in njihove svojce so takšni lokalni plotovi nesporejmljivi, še posebno zato, ker jih življenjsko prizadevajo.

»Kaže, da bo teh problemov največ prav v severovzhodnem delu Slovenije, kjer je razdrobljenost občin največja. Vendar upam, da bo problem prerasel raven lokalnega ter se ga bodo lotili na ravni države, saj bo v drugem primeru to pomenilo zmanjšanje standarda, ki smo ga dosegli s pomočjo na domu,« je izjavil direktor ljutomerskega Centra za socialno delo, Boris Sunko. Nedopustno pa je tudi

to, da bi prišlo glede na moč in posluh občin, da finančno podprejo javno službo pomoči na domu, do očitnih razlik med občinami oziroma socialnim standardom ljudi.

»Prek skupnosti Centrov smo zato predlagali, da bi ta storitev prešla v financiranje iz državnega proračuna,« je še povedal sogovornik.

Kratkournost lokalnosti

Drobljenje občin je tako kot na številnih drugih področjih, tudi na socialnem prineslo sveženj novih problemov. In ker so le-ti tukaj in daleč od bele Ljubljane, in če zaradi njih ne bomo dovolj glasni tam zgoraj, se nam lahko zgodi, da bodo, kot že dostikrat zaradi kratkournosti, potegnili kratko.

MH ■

Banke na evropskem prepihu

Sprvim februarjem letošnjega leta je stopil v veljavo pridružitveni sporazum med Slovenijo in Evropsko unijo. Tako je Slovenija kot zadnja med desetimi pridruženimi članicami dobila formalno podlago za nadaljnje vključevanje v evropske integracijske procese.

Evropski sporazum je sicer utemeljen na političnem dogovoru in obojestranskem interesu za zblizevanje, njegova vsebina pa se nanaša predvsem na urejanje gospodarskega sodelovanja. Sporazum prinaša mnoge novosti na številna področja gospodarskega delovanja, med najpomembnejšimi pa so prav gotovo novosti, ki jih prinaša na področje svobodnega pretoka kapitala in finančnih storitev.

Tako je s prvim februarjem sproščen dotok tujih finančnih posojil. Posamezniki in podjetja lahko zdaj prosto najemajo posojila v tujini. Pri tem si je Banka Slovenije za naslednja štiri leta zadržala pravico, da odvisno od razmer na trgu določi višino obveznega depozita na prejetu posojilo v razponu od 0 do 30 odstotkov za največ dve leti. Depozit pri najemanju tujih finančnih posojil bo torej mogoč, ne pa tudi nujen, in se bo uporabljal, če bo priliv deviz iz tega naslova previsok. Depozita pa v nobenem primeru ne bo treba plačati državi, bankam in slovenski izvozni družbi.

Novosti se obetajo tudi na trgih finančnih storitev. Največje spremembe bo doživelo bančništvo. Z uveljavitvijo evropskega sporazuma imajo namreč banke iz Evropske unije poleg možnosti direktnega kreditiranja tudi možnost, da v Sloveniji ustanavljajo svoje podružnice. Tako bodo slovenske banke zelo kmalu soočene s tujo konkurenco. V tem trenutku naši bančniki z zanimanjem pričakujejo predvsem, kakšna bo ponudba neposrednih finančnih posojil iz tujine, saj je postopek za registracijo tujih podružnic precej dolgotrajen in zaenkrat še ni čutiti pretiranega navdušenja tujih bank nad ustanavljanjem podružnic pri nas.

Zavarovalnice so dobile v nasprotju z bankami štiriletno prehodno obdobje, po katerem se bo sprostil tudi trg zavarovalnih storitev. Najdaljše prehodno obdobje pa je na področju trga vrednostnih papirjev, kjer tujci ne bodo mogli ustanavljati borznoposredniških hiš še naslednjih šest let. Na tem področju se je spremenil tudi režim skrbniških računov za tuje portfeljske naložbe. Njihovo trajanje se je skrajšalo od sedmih na štiri leta.

Ker se bodo slovenske banke prve znašle na prepihu evropske konkurence, je trenutno dogajanje v slovenskem bančništvu najbolj burno. Tuja konkurenca in njena ponudba namreč predstavlja močan zunanji dejavnik, ki sili domač bančni sistem k temeljiti reorganizaciji. Sistem, kakršnega imamo v tem trenutku, namreč ne omogoča konkurenčnosti v razmerah globalne liberalizacije finančnih storitev. Strokovnjaki instituta za makroekonomske raziskave in razvoj iz Ljubljane tako ugotavljajo, da je slovenski bančni sistem razdrobljen, hkrati pa ga določata tudi visoka koncentracija kapitala v nekaj bankah in nizka raven konkurence. Naše banke sodijo po evropskih merilih v skupino majhnih bank, večini bi lahko rekli kar mikro banke. Kot take ne morejo dosegati visokih donosov ekonomije obsega, prav tako pa niso sposobne ponuditi široke palete storitev. Imajo visoke operativne stroške in temu ustrezno nizko produktivnost. Kljub temu ustvarjajo dobičke, in to predvsem na račun visokih obrestnih mer, s katerimi bremenijo podjetja pa tudi posameznike pri najemanju posojil.

Spoznanje o nekonkurenčnosti in nizki produktivnosti bančnega sektorja je že prišlo do slovenskih bančnikov, zato so se tudi že začele aktivnosti za racionalizacijo poslovanja, ki jo bo evropski sporazum z uvedbo tuje konkurence samo pospešil.

Tako prihaja na ravni celotnega sektorja ob podpori Banke Slovenije do koncentracije bančnega sistema. Ta poteka na različne načine. Nekatere večje banke so oblikovale bančne skupine, v katere so združile manjše regionalne ali specializirane banke. V teh skupinah zdaj poteka vertikalna integracija posameznih sektorjev poslovanja, s pomočjo katere se bistveno znižujejo operativni stroški. Manjše banke znotraj posameznih skupin izgubljajo avtonomnost pri odločanju o svoji notranji strukturi in organizaciji poslovanja. Lastne identitete bodo še nekaj časa ohranjale predvsem v odnosu do trga, in to z namenom, da zadržijo obstoječe stranke, ki jih dobro poznajo in s katerimi uspešno sodelujejo. Seveda bodo uspele le, če bo rezultat tovrstne racionalizacije tudi konkurenčna ponudba.

Poleg vključevanja manjših bank pod okrilje večjih smo bili v lanskem letu tudi priča dogovorom o združevanju večjih bank (npr. NLB - SKB), ki pa niso prišli dalje od namere. Nasploh je v našem bančnem sistemu opaziti pripravljenost za združevanje zlasti na načelni ravni. Vprašanje je namreč, koliko so uprave posameznih bank dejansko pripravljene na te procese. V razmerah, ko ni bilo tržnih pritiskov, so se namreč po regionalnem ključu oblikovali posamezni bančni fevdi, ki so si na račun nizke produktivnosti in visokih operativnih stroškov, posredno pa z valjenjem teh bremen na zadolžena podjetja, zagotavljali dostojno življenje. Temu se je sicer težko odpovedati, a v tržnih razmerah veljajo drugačna merila dolgoročne uspešnosti.

Tako smo tudi v Evropi v zadnjih dveh letih priča mrzličnemu združevanju za naše razmere gigantskih bank. Sicer pa so raznovrstna združevanja in uvedba globalnih kriterijev poslovanja tudi v poslednjo vas značilnost celotne svetovne ekonomije. V razmerah liberalizacije trgov je to namreč edina pot k zniževanju stroškov ter povečevanju obsega in učinkovitosti poslovanja.

Tudi v naših razmerah torej ni druge poti, to pa je jasno pokazala tudi Banka Slovenije s svojim soglasjem in odločno ter nepopustljivo retoriko ob nakupu 24,5-odstotnega deleža Nove Kreditne banke Maribor v Dolenjski banki. Ta primer pa je hkrati tudi prvi slovenski primer prevzema kake banke z nakupom delnic na borzi. Potreba po čim hitrejši konsolidaciji poslovanja bank in nezmogost ustreznega dogovora sta torej odprli novo poglavje v zgodovini združevanja slovenskih bank. Po tem vzorcu, morda pa tudi po kakšnem novem, se bodo torej slovenske banke združevale tudi v prihodnje.

Ne glede na zaščitne ukrepe, ki trenutno veljajo, pa naš bančni sistem v perspektivi nima druge možnosti, kot da se zlije z evropskim.

TOMO KOLEŠ ■

GORAN MILOŠEVIČ ■

Finale kviza

Betinske učenke zmagale

V kvizu Zmanjšajmo in reciklirajmo so zmagale učenke OŠ Beltinci

Vtorek, 9. marca, je na osnovni šoli v Bakovcih potekal finale kviza Zmanjšajmo in reciklirajmo. Kviz, ki ga je organiziral Pomurski ekološki center (Milan Bogataj v sodelovanju z Bancom Škafarjem), spada v komunikacijsko kampanjo Ministrstva za okolje in prostor o ravnanju s komunalnimi odpadki, ki poteka od konca lanskega leta po vsej Sloveniji pod sloganom Ne prelagajte bremen lastnih odpadkov na sosedo.

Predtekmovanje kviza Zmanjšajmo in reciklirajmo je potekalo 2. februarja na Osnovni šoli 2 v

Finale tekmovanja kviza Zmanjšajmo in reciklirajmo je potekalo na Osnovni šoli 2 v Bakovcih.

vne šole Turnišče, Dokležovje, Cankova, Bistrica, OŠ I M. Sobota, OŠ III M. Sobota, Prosenjakovci in Puconci so osvojile od 58 do 65 točk, osnovni šoli Sv. Jurij (s podružnico Pertoča) in Kuzma pa sta osvojili 50 in

manj točk. V finale so se uvrstile OŠ Beltinci, Dvojezična OŠ I Lendava in OŠ Bakovci.

Finalno tekmovanje je potekalo v Bakovcih, zmagale pa so učenke OŠ Beltinci, to sta učenki 5. razreda Andreja Bernjak in Petra Činč.

FOTO: JZ, BBP ■

Občni zbor GD M. Sobota

Intervencije pri požarih

Občni zbor Gasilskega društva Murska Sobota se je začel z minuto molka za svojega pokojnega člana Franca Oučka, nato je predsednik društva Ernest Eöry v svojem poročilu izrazil potrebo po boljšem sodelovanju z drugimi institucijami, kot so Center za informiranje, UNZ in policija, sodelovanje z županom in občino pa je ocenil kot uspešno, tudi zaradi denarne pomoči, s katero bo društvo kupilo sodobno kombinirano gasilsko vozilo, ki stane 31 milijonov tolarjev. Nadaljuje se sodelovanje z osnovnimi šolami, gasilci pa si želijo stik tudi s srednjimi šolami.

»Pogodba, podpisana z državo, nas obvezuje, da bomo kar najbolj sposobni, dinamični in - če lahko rečem tako - tudi humani, ker gre za človeška življenja. Na žalost se velikokrat zgodi, da rešujemo iz pločevine že umrlega človeka, zato bo naša prva naloga strokovna pomoč, druga pa požarna varnost v mestu in občini,« je dejal predsednik Eöry.

Letos naj bi dobili nekaj sredstev za zaščito gasilca kot posameznika. Gasilci so v polnem številu pripravljeni za posredovanje do 15. ure, popoldne pa imajo organizirane dežurne službe.

Zlatoporočenca Lukovnjak

1 9. februarja 1949. leta sta se poročila Karel Lukovnjak z Janzevega Vrha in Elizabeta Grosman s Polic pri Gornji Radgoni, ki je po poroki prevzela možev priimek. Letos je poteklo 50 let, odkar sta v zakonskem stanu, zato je prav, da sta jubilej proslavila. Civilni del zlatoporočne slovesnosti je bil v poročni dvorani v Gornji Radgoni, kjer je jubilarita nagovoril župan radenske občine Herbert Šefer; potem sta izmenjala prstana in se zahvalila za priložnostno darilo (umetniško sliko), nato pa je bil še verski obred v cerkvi sv. Magdalene na Kapeli, vodil pa ga je župnik Anton Hribernik. Družabni del je bil v Janzevem hramu.

Lukovnakovima so se rodili trije otroci: hčerka Silva in sinova Marjan ter Milan, ki pa je na žalost umrl kot otrok, imata pa še pet vnukov in enega pravnuke.

Karel je bil več kot 37 let za-

poslen v radgonski opekarni, upokojenec pa je od 1982. leta. Elizabeta je bila vse svoje življenje gospodinja, skrbela za otroke, priložnostno pa je delala v Radgonskih gorah. – Besedilo in foto: O. Bakal

Zlatoporočenca Kustec

Petdeset let skupnega zakonskega življenja sta praznovala Angela in Matija Kustec iz Gornje Bistrice. Civilno sta se poročila 1948., cerkveno pa 1949. leta. Nekoč sta bila sezonska delavca, zaposlena na Jesenicah, potem pa sta se vrnila nazaj v rodno pokrajino. V zakonu so se jima rodili trije otroci: hčerki Terezija in Angela ter sin Jože. Jubilarita imata tudi dva vnuka. Zdaj, na jesen življenja, se večkrat spomnita nekdanih časov, zlasti vojnega obdobja, ko je bil Matija kar štiri leta v vojaški uniformi, med vojno pa celo dvakrat ranjen. Pozneje se je zaposlil pri Nafti in kar 40 let delal pri raziskavah nafte, plina in termalnih voda. Ko pa je bil prost, je seveda pomagal ženi pri delu na polju in vzgoji otrok. – Foto: J. Ž.

Zlatoporočenca Grebenar

Šestega februarja sta praznovala petdeset let skupnega življenja Štefan in Jolanka Grebenar iz Čepincev. Najprej sta svojo zvestobo obnovila pred matičarko in županom na matičnem uradu v Šalovcih, nato pa še v župnijski cerkvi v Markovcih. Praznovanje se je nadaljevalo v gostišču Pindža, kamor je prišlo osemdeset svojcev, sorodnikov in znancev.

Grebenarjeva sta se poročila mlada in delala sta na Štefanovi kmetiji. Ko pa se je družina povečevala, je moral on z doma na razna sezonska dela: na Gorenjsko, pozneje pa v Avstrijo. Žena je skrbela za kmetijo in otroke. Njuna skupna življenjska pot je bila polna preizkušenj, bilo pa je tudi veliko veselih trenutkov, kajti rodilo se jima je osem ot-

rok: dve hčerki in šest sinov. Ponosna sta na svojih deset vnukov. Razveseljivo je, da so prišli na slovesnost vsi otroci, čeprav živijo daleč drug od drugega.

Zlatoporočenca sedaj uživata sadove svojega dela skupaj z družino sina Stanka na domačiji v Čepincih. Zelo sta vesela, ko ju obiščejo preostali otroci in vnuki.

Bil je (in je) mož beseda

Novo mlinsko kolo

V soboto je dišalo po sveži koruzni moki

Mizarski in vse bolj tudi mlinarski mojster Štefan Borovič iz Lipe je držal besedo in s pomočjo svojih sodelavcev je do do-ločenega dne zgradil novo kolo na Copekovem potočnem mlinu v Mali Polani.

Kolo ima skupaj z lopaticami pilotov pa so nabili tudi v mlin-ski kanal pred mlinom. Na kop-

nem in na njih naj bi kdaj poz-neje zgradili leseno poslopje, v katerem naj bi (kot nekoč) pre-delovali bučna semena. Kolo, žlebova, jez in piloti so iz kako-vostnega hrastovega lesa. Iz hra-

Ni važno, kdo je (za zdaj) formalni koncesionar oziroma upravljalec Copekovega mlina, pomembno je, da mlin ni propadel, pač pa so ga obnovili in ga bodo uporabljali v turistične namene. – Foto: Š. S.

ce, ki jih je 30, so široke 81 centimetrov, kar je 20 centimetrov več, kot so bile tiste na starem, dotrajašem kolesu. Tako bo voda, ki bo pritekala od jezja v mlinjski kanal, bolj izrabljena (manj je bo odteklo v prazno ob straneh lopatic oziroma straneh mlinjskega žleba). Žleba sta sicer dva in sta prav tako nova. Po enem priteka voda, ki poganja mlinjsko kolo, drugi pa je tako imenovani čistilni žleb: po njem spustijo vodo, ko je treba na hitro izprazniti jez zaradi čiščenja mlinjskega kanala. Pri mlinu so tudi nabili 30 (do pet metrov dolgih) pilotov: 5 pod steber mli-na, s čimer so ga tako še bolj utrdili, 25 pilotov pa nosi mlinjska žlebova in mlinjska jezova. Nekaj

Hojsova kapelica

Nekje v notranjosti Slove-nije gradijo trije bratje pravo cerkev. V Prekijah in Prekmurju ter v Slovenskih gori-cah pa ljudje, ki izpolnjujejo raz-ne zaobljube, še niso prišli tako daleč, pač pa tu in tam vznikne nova kapelica, na primer pri Sr-ševih v Beltincih. Veliko več pa je obnavljanj starih cerkva, kapelic, križnih znamenj ... Tudi to je odsev človekove kulture.

Kdaj je bila postavljena Mariji-na kapelica na vrhu naselja Oko-slavci, menda ne ve nihče. Pač pa ljudje vedo povedati, naj bi jo dal zgraditi neki Golob od Sv. Troji-ce. Pozneje naj bi prešla v last

Franca Cvetka, prav tako Trojičana, ki je bil veletrgovec in gostilničar ter lastnik večjega vinograd-niškega nasada na okoslavskem pobočju. »Ohranjal« je tudi vi-ničarske odnose. Po vojni, ko so bili odpravljeni, je dobil vinograd-niško hišico viničar Jakob Hojs. Po njem jo je podedoval sin Gu-stek Hojs, ki je pozneje kupil še nekaj več grunta, na katerem stoji »njegova« kapelica. Čutil se je dolžan, da jo da obnoviti. Kot je razvidno s fotografije, je kapelica, ki je tik ob cesti Kapela-Okosla-vci-Grabonoš, zasijala v mlado-stni podobi. Obnovljen je tudi Marijin kip z Detetom. Marsika-teri domačin, tudi turist, se usta-vi. V kapelici je sicer prižgana več-na luč, ponoči pa je notranjost razsvetljena.

Obnova kapelice je doslej sta-la 400.000 tolarjev. Glavnino je prispeval lastnik Gustek, preosta-

sta so tudi nove zapornice na potoku jezja, ki je kakih 100 me-trov vstran na Črncu, od kodet je speljan kanal k mlinu.

Prejšnjo soboto je bil velik dan za Štefana Boroviča, saj je dokončal prevzeto delo, očistil okolico, potem pa s tehničnim pripomočkom kar iz mli-na do-gnil zapornico pred kolesom in nabrana voda je (za)vrtela kolo. To je potem pognalo mlinjske naprave, ki se niso vrtele v praz-no, ampak so mlele koruzo. To je bila tudi priložnost za neutra-no zdravico.

Uradna otvoritev obnovitve-nih del bo 13. maja, ko pričakujejo obisk iz Anglije, Irlan-dije in Francije. Slovenija in pre-ostale tri države so namreč vklju-čene v mednarodni projekt ob-nove štirih mlinov (v vsaki državi po enega). Obnove sicer so-financira Komisija Evropske zve-ze v okviru programa Rapa-el. K temu morda kaže do-ku-men, da je bil pred kratkim župan občine Velika Polana Štefan na podobnem srečanju v Ang-niji. Prihodnje leto bo srečanje v Fran-ciji.

Morda še to: koncesionar ro-ma najemnik Copekovega mli-na je (od 31. 8. 1992. do 31. 8. 2012. leta) BISTRICA, d.o.o. Podjetje za zmerno uporabo kul-tur in kulturne dediščine, Gornja Bistrica 207. Koncesijska pogo-ba je bila sklenjena (1992. leta) z Občino Lendava.

Š. SOBOČAN

Obrestne mere

od 1. marca 1999 dalje

Temeljna obrestna mera – TOM – za marec je 0,5 % mesečno oz. 6,05 % letno.

Sredstva na vpogled

	Nominalna letna obrestna mera
Hranilne vloge	1,00%
Tekoči računi	1,00%
Žiro rač.	0,50%

Kratkoročna vezava tolarjskih sredstev

Rok vezave	Obrestna mera	Skupna letna obr. mera
VEZAVE	mera	
Od 31 do 90 dni	od TOM + 0,7% do TOM + 1%	6,79% do 7,11%
Od 91 do 120 dni	od TOM + 1,5% do TOM + 1,9%	7,64% do 8,06%
Od 121 do 180 dni	od TOM + 1,6% do TOM + 2%	7,75% do 8,17%
Nad 6 mesecev	od TOM + 2,2% do TOM + 2,4%	8,38% do 8,59%
Na 181 dni	TOM + 2,5%	8,70%
Nad 9 mesecev	od TOM + 2,4% do TOM + 2,5%	8,59% do 8,70%

Depozit z valutno klavzulo

Rok vezave	Letna obrestna mera
Na 12 mesecev	Val. kl. + 2,72% do 2,88%

Depozit s premijo

Rok vezave	Letna obrestna mera
Na 12 mesecev	TOM + 2,83% do 2,99%

pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota, bankina skupina Nova ljubljanska banka

Cankova

V tem trenutku so pri koncem pogovorov in prave dokumentacije, ki se nadaljevanje gradnje 25-metrov dolgega vodovodnega omrežja. Hkrati s naročeni projekti za obnovo z vodo v naselju Kraki, Domajinci, Topolovci in Gornji Črnci ter pove-zava zgornjega kraka s cankovskim. Tako bi zgradi-li krožni sistem. M. J.

Več kot spomini

Niso žabe krive, če smo ljudje zlobni

Gizele Gomboc iz Ženavej se morda spomnijo poslušalci Murskega vala, saj se često oglašajo v programu kot pevka izvirnih ljudskih pesmi ali sploh zbiralka vsega, kar je pristno, lepo in kar diši po umetnosti, pa naj bo to leposlovje, film ali gledališče. Teh stavkov nisem zapisal, da moram Gizelo Gomboc predstaviti na straneh našega časopisa v najlepši luči, temveč ker sem bil prijetno presenečen, ko sem vstopil v njeno hišo.

Na mizi Prešernove Poezije, ki jih šestkrat vzame v roke, za mano pa polica, ki se šibi od leposlovnih knjig, zadnje čase pa jo vse bolj in bolj zanima tudi parapsihologija, pa ne tista populistična, ki se jo gre Oprah, ne, Gizela jemlje v roke tudi Trstenjakove knjige, največji vtis pa naredil nanjo dr. Raymond Woody s svojimi pretresljivimi izpovedmi o »življenju po smrti«.

»Sicer pa,« pravi Gizela, »je najbolj »pokvarila« televizija. Nema sem nekoč igrala in tudi režirala številne igre na ženskem odru, igrali smo Razva-

lino življenja, Verigo, Domna, Dekle z rožmarinom, vsa vas je sodelovala, danes pa komaj pripravijo kakšno veselico. Ljudje pač raje gledajo ali teče limonade ali nasilje, same pogrošne filme, jaz pa bi še enkrat gledala Shindlerjev seznam, Duha, V vrtincu in tudi domače filme, ki niso slabi. Ne vem, kako lahko človek uživa v mučenju drugega.«

Da, da, v fižolovo njivo mojega dedka sta pred petinšestdesetimi leti »štrbunknila« tista belgijska stratosferca, zaradi katerih so se Ženavejke pojavile na straneh časopisov večkrat kot marsikateri drugi gorički kraj ...

ram jih, vem za nekaj zgodb, v katerih so 'moške pri šulinskem potoku vodile coprnice'. Najhuje pa mi je, da so coprnice naprtili krastači. Kaj pa je žaba kriva, če smo ljudje zlobni.«

Moram ji samo pritrditi.

»Za vse je morda kriv moj stric, ki mi je prinašal knjige iz soboške knjižnice. Spominjam se, kako sem požirala Sienkiewiczca, Dumasa, v hipu sem prebrala Vojno in mir ter Ano Karenino in morda sem prav zaradi ljubezni do knjig, ki je ne bi zamenjala za nobeno televizijo, po osemletki nadaljevala šolanje.«

Gizela je bila namreč kar nekaj let zaposlena kot pomočnica sekretarja za finance na Občini Petrovci-Šalovci in kasneje na pučonskem krajevnem uradu ter pravi, da so imele takratne občine več kompetenc in denarja, tam je bil tudi kataster, finančno knjigovodstvo, matični urad, socialne službe ...

»Res je, pravi Gizela,« takrat je Partija narekovala, kaj moramo delati, pa vendar nam ni vezala rok.

Današnji čas je morda še bolj krut: socialne razlike so še večje, zanemarja se kmetijstvo, mnogi mladi hodijo delat na 'črno' na izvoljeni Zahod ...«

Potem sva polistala po albumih. Tudi črno-bele fotografije so v spominu barvne, sem dodal, ko mi je v objavo odstopila dvojica fotografij. Pa ne le zato, da bi

Več akcij tišinskih upokoencev

Vodstvo tišinskega upokojskega društva se je spomnilo tudi zlatoporočencev.

Na občnem zboru Društva upokoencev Tišina, ki so se ga udeležili tudi tišinski župan Alojz Flegar, predsednik pomurskih upokoencev Tone Slavinec in predsednik KS Tišina Štefan Števanec, so dokaj ugodno ocenili delo v minulem letu. Ob tej priložnosti sta priznanji za dolgoletno poverjeniško delo prejela Marija Bagoroš in Marija Kranjec. V kulturnem programu so sodelovali pevci in recitatorji. Prav tako so podelili plakete zlatoporočencem Kristini in Viktorju Zovatič, Heleni in Francu Marič ter Irmi in Aleksandru Andrejč.

Hkrati so si načrtali naloge za letošnje leto. Med drugim pripravljajo več srečanj upokoencev, udeležili se bodo srečanja upokoencev v Kobilju, obiskali pa bodo tudi ostarele in bolne občane. Še naprej bodo kolesarili in pripravili tri piknike. Prav tako bodo organizirali več izletov, za

kateri je med tišinskimi upokoenci veliko zanimanje. Med drugim bodo potovali v Heviz na Madžarskem, Benetke v Italiji in Pliberk na avstrijskem Koroškem, potepali pa se bodo tudi po slovenskem Štajerskem, in sicer na relaciji Ljutomer-Stara Gora-Ormož-Kog. **M. JERŠE**

Med zdomci v Voralbergu v Avstriji

Težko bi brez Štefana

V najbolj oddaljeni avstrijski zvezdni deželi Voralberg je našlo pred več kot 30 leti zaposlitev nad 1.000 Pomurcev

Nekaj sto jih še vztraja, njihovo število pa se iz leta v leto manjša. Raztreseni so od Bludenza do Bregenza - več kot 700 kilometrov od domovine. Svoje kulturne in družabne potrebe zadovoljujejo v dveh društvih: društvu Mura, ki ima svoj sedež v Feldkirchenu, in društvu Slovenija, ki je v Rankweilu.

Takole se je sukal okoli štedilnika Zelkov Dušan (Šojti). Koline so bile odlične - še prste smo si polizali. - Foto: J. Ko.

Društvo Slovenija (Slowenische Verein) je ustanovil Štefan Škerlak, ki je še sedaj njegov predsednik. Nekaj čez 120 članov s tromeje (Avstrija-Nemčija-Svica) živi in diha s tem društvom, ki je tudi vez z domovino. Kmalu po ustanovitvi je prevzela pokroviteljstvo nad društvom Občina Puconci.

Praznovanje »okrogel« obletnice društva so združili s pričakovanjem valentina in pusta, »začini« pa so jo z domačimi kolinami, ki jih je pripravil Dušan Zelko (Šojti) iz Pečarovca. Za to, da je bila postrežba na vrhuncu, pa je poskrbela Marija - Marička iz Domanjševca. Domačnost pa je vladala tudi zato, ker so prišli na obisk z zdomcem rojaki iz domovine, pa tako tudi ansambel Legija, ki je igral do jutranjih ur.

Slavje je imelo tudi delovni značaj, saj jih je obiskal in nagovoril predstavnik gospodarske zbornice Voralberga g. Rudi Zimmermann. Podelili so tudi nekaj odličij. Za petletno vztrajno delo

Karel Lutar, Jože Hozjan, Viktor Ropoš, Elek Pocak, Piroška Pal, Suzana Počič, Štefan Mlinarič, Jože Bedöke in Marija Bedöke ter Geza Bedöke. Nedvomno pa ima največ zaslug za delo društva Štefan Škerlak.

Izza ledenika Rattikon se je počasi in sramežljivo pokazalo sonce, pobožalo prelaz Arberg, se za hip ustavilo na smučiških mondenega St. Antona in Lecha in narava je zaživela v vsej lepoti. Takrat se je majhna prekmurska odprava vračala iz gostoljubnega Rankweila. Slovo je bilo težko; marsikomu se je utrnila solza, pomešana z željo, da čimprej pride prva nedelja v avgustu, ko se spet srečamo - tedaj na pikniku v Pečarovcih.

Pa še to: nemalo zaslug za prijetno razpoloženje in varno počutje na poti v Voralberg in domov imata šoferja Anton Gorza in Miran Gašpar, ki sta sicer že mnogokrat prekrizala s snegom prekrito tirolsko in salzbursko območje.

Samo pogledajte, ali se dajo današnji občinarji primerjati z nekdanjimi občinski petrovsko-šalovske občine.

Polaganje temeljnega kamna za turistični dom Pindža v Gornjih Petrovcih; dekle na desni je Gizela Gomboc, prvi z leve pa takratni promotor za postavitve Pindže (kasneje tudi bistriških Bobrov) Jože Kolarič.

Res, Gizela, kar sem se pričel na svoje oči, ne bi - pa to ni pretiravanje - pohodila niti muhe.

»Od nekdanj me zanimajo tudi ljudske vraže,« nadaljuje, »zbi-

se kdo na njih prepoznal, temveč tudi zaradi mladih bralcev, ki so jim dogodki izpred petdesetih let že prava daljna zgodovina.

MV

Ljudski pevci iz Žitkovec

V skupini je osem pevk in trije pevci, skupaj enajst. No, na fotografiji, ki sem jo posnel na srečanju v Radencih, ne pevk manjkata; tisti čas sta bili pač zadržani v službi. Kljub manjši številni okrnjenosti in kljub temu, da so peli le v mazarinskem jeziku, ki ga večina ni razumela, so pevci navdušili.

Marija Vagi nam je povedala, da so zelo hvalažne Žužani Kopringer iz Zalagerzsega, ki jih pohaja tako vztrajno učiti ljudske pesmi. Pa ne le tiste, ki so doma na Madžarskem, ampak tudi džari.

Ljudski pevci iz Žitkovec nastopajo na vseh priložnostih v domači vasi, velikokrat pa tudi primer v Budimpešti, Sombotelu, Zagrebu, Ljubljani, Redi-... Nagovorile pa so nastopile domači kraji ob meji: v Zalahoti, Dobrovniku, Lendavi... Še posebej angažirani so v mazu, ko praznujejo...

kulturni praznik: ko so materinski dnevi. Nastopi bodo v domačih Žitkovcih pa v Dobrovniku, v dveh krajih na Madžar-

Ljudske pevce iz Žitkovec gre pohvaliti, ker, če je treba, zapojejo tudi kako slovensko ljudsko pesem. Pohvaliti jih gre,

mo da bi se gladko naučili petja in potem brezhibno nastopili. To jih združuje že enajst let in naj jih še dolgo!

O bčina Sveti Jurij ob Ščavnici ponuja zelo zanimive ogledе najrazličnejših že skoraj pozabljenih kulturnih in naravnih bogastev. V mislih imamo dvesto let stare hiše, »preše« in črno kuhinjo, vsekakor pa ne moremo mimo edinega mлина na veter v Sloveniji.

Preproste, med griči skrite vasice se lahko pohvalijo s čudovitim razgledom in pristnimi kmečkimi hišami, kjer skoraj vsaka piše svojo zgodovino. Kar nekaj jih je, ki stojijo že dve stoletji in še kar naprej trmasto kljubujejo zobu časa. V Brezju je taka Becova domačija, ki je kri-ta s slamo in je še naseljena. Dragotinci se ponajajo z dvesto let staro domačijo akademskega slikarja Janeza Vidica, na Ženiku pri Mernikovi pa je hiša iz leta 1794. Kar nekaj pa je tudi domačij, kjer so preživljali otroška leta znani Slovenci. V Kraljevcih je rojstna hiša pisatelja in narodnega buditelja iz 19. stoletja Davorina Trstenjaka, v Dragotincih je odrasčal mariborski škof Grmič, v Biserjanah se je rodil politik dr. Anton Korošec, v Brezju je domoval slavist dr. Franjo Ilesič, v Seliščih slikar Lojze Veberič, kjer je urejena likovna galerija, pri Sv. Juriju je domačija Bratka in Ivana Krefta, prav tako pa tudi Edvarda Vaupotiča, glavnega sodelavca generala Maistra. Pri Sv. Juriju sta zelo zanimiva gotška cerkev iz 13. stoletja in župnišče, ki je iz leta 1760 in je zaščiteno kot arhitekturni

specialitetami. Če si boste nato zaželeli jahanja ali vožnje s kočijo, se odpravite h Klemenčičevim v Čakovo, kjer se lahko spotoma spočijete v senci Hanželovega hrasta, ki ima skoraj pet metrov premera in je zato zaščiteno. Če pa se boste odpravili v Bolehnečice, se ustavite na Slanovi domačiji, kjer se ukvarjajo z rejo dirkalnih konj, vsekakor pa se ozrite tudi proti dimniku Štebihove domačije, kjer ima svoj dom štoklja, kar je danes že prava redkost.

K ohranitvi kulturne dediščine je zelo veliko pripomoglo turistično društvo Sv. Jurij ob Ščavnici, ki iz leta v leto dosega vidnejše napredke. Uspelo jim je celo, da je mlin na veter iz Stare Gore upodobljen na znamki.

Predsednik društva g. Marjan Ritonja je prepričan, da so kulturne in naravne znamenitosti v občini dovolj zanimive in privlačne, da bodo privabile še veliko ljudi. V društvu bodo zato še naprej delovali v tej smeri in tudi letos bodo poskrbeli za kar nekaj novosti. V pripravi je katalog, kjer bodo navedene razne turistične informacije oz. stvari, ki si jih kot turist lahko ogledaš. Pripravljajo kolesarske in sprehajalne poti po občini, na Stari Gori bodo uredili muzej na prostem, obnovili bodo studenec, ki stoji v bližini etnografskega muzeja, in ga pokrili s slamo. Junija bodo tudi organizirali srečanje mlinarjev, ki bo letos drugič, želijo pa, da bi srečanje postalo tradicionalno. Stara Gora je pravzaprav nekakšno središče njihovega delovanja, saj so tukaj tudi mlin na veter, cerkev Sv. duha in turistična pisarna, imenovana Štibelc. Za pisarno skrbi ga. Darinka Mernik, ki pa prav tako vodi ogleda mlina, cerkve in etnografske zbirke orodja. Štibelc, ki ga v poletnih mesecih krasijo bogato cvetoče rože, je v zgradbi ob cesti, ki vodi skozi vas. Notranost pisarne se sicer ne more pohvaliti s prostornostjo, a so zato veliko zanimivejše stvari, ki so tam razstavljene in

smer kar s tal. Mlin so gradili od leta 1993 do 1996, pri čemer je z delom in donatorstvom pomagalo veliko ljudi.

**Sredi goriških oblin
je zrasel vetrni mlin!**
**Naj melje moko za dober kruh,
naj varje ga sosed - Sveti duh!**

Kajetan Kovič

Cerkev je bila zgrajena okrog leta 1671 v baročnem slogu. Po legendi stoji na mestu, kjer je tamkajšnja groba videla Svetega duha. Notranost cerkve se, kljub svoji majhnosti in preprosti zunanosti, ponaša s kar tremi oltarji, številnimi kipci in slikami, najbolj pa vseeno s freskami slikarja Jakoba Brola iz leta 1889 ter znamenitimi orglami, ki so med druge najstarejše v Sloveniji.

Blaguško jezero

Privlačno jezero je na obrobju Sv. Jurij. Bilo je zgrajeno za namakanje riževih polj v dolini reke Ščavnice (po gram elektrifikacije podeželja Jugoslavije). Program pa ni bil realiziran, saj v dolini reke Ščavnice nikoli niso prišli. Ob jezeru se je tako začela razvijati turistična ponudba, ki je bila najbolj razvita v 60. letih.

Kar pa je pri Blaguškem jezeru najbolj spornega, je lastništvo. Na Občini Sv. Jurij smo izvedeli, da je jezero na vodna površina v lasti Republike Slovenije, potencialni uporabnik za izvajanje vode pa mora pridobiti koncesijo. Lastniki površin okrog jezera, travnikov in gozdov, so fizične osebe. Bistven problem pa predstavljajo površine velikosti okrog treh hektarjev, ki so razporejene na najbolj privlačnem delu jezera (jez ter na obeh straneh jezera). V pravnem listu je sicer naveden lastnik.

Bogata ponudba Slovenskih goric

Dediščina zakladov

Turistično društvo Sv. Jurij ob Ščavnici

spomenik. Ob cesti lahko občudujete kipe slikarske kolonije, ki so razstavljeni po celotni občini.

Nekaj posebnega so tudi »preše«, še posebno zanimiva je v Terbegovcih, stara dvesto let, katere lastnik je Martin Raintaler. Stiskalnica grozdja je v poslopju, ki je spleteno iz vej in ometano z blatom in je tudi edino tovrstno v Sloveniji. V Sovjaku si lahko pri Keglovih in Golnarjevih ogledate 150 let stare pletene vinske kleti, ki so krite s slamo. Tukaj sta tudi dve zidnici, od katere je ena iz leta 1797. Vaščani Ženika so zelo ponosni na dvesto let staro črno kuhinjo, ki pa si jo lahko ogledate pri Kristini Kocuvan.

Skozi občino poteka pomurska planinska pot, ki je na novo markirana, poteka pa od Blaguškega jezera, Stare Gore pa do Gomile. V Terbegovcih so odkrili ostanke rimske ceste, v Seliščih in pod Strmcom prazgodovinske gomile, v Žihlavi pa naj bi bil po legendi most čez Ščavnico še iz rimskih časov. Po vseh ogledih se prikaže malce počitka, jedače in pijače.

Čeprav so vasice zelo majhne, premorejo tudi turistične kmetije z bogato ponudbo. Na Ženiku se lahko ustavite pri Novakovih, na Rožickem Vrhu pa pri Kolmaničevih, kjer vam bodo postregli s prvovrstnim vinom in pravimi kmečkimi

DAEMOBIL PTUJ
Ob Dravi 3/a, Ptuj, tel.: 062 783 828

BEST DEALER LETA 1998

Ponujamo vam 4-vratno Nexio po akcijski ceni 1.357.030 SIT!
NA OGLED VEČ KOT 100 VOZIL!

Finančna rešitev za vsakogar! Kredit z obrestno mero že od TOM + 1 %. Leasing na položnice, do 5 let že z 10 % pologom. ZA PRIDOBITEV POTREBUJETE SAMO OSEBNO IZKAZNICO! Odplačila vaših starih kreditov. Možnost menjave rabljeno za novo.

VESTN
0609 630 898, 041 630 898

**konstruktor
gratrans d.o.o.**
Maribor, Sernčeva ul.8

Smo eno največjih gradbenih podjetij v severovzhodni Sloveniji, ki uspešno gradi doma in v tujini.

Zaradi povečanega obsega del v ZR Nemčiji vabimo za določen čas šest mesecev k sodelovanju

14 TESARJEV

10 ZIDARJEV

6 ŽELEZOKRIVCEV

2 ŽERJAVISTA

2 GRADBENA DELOVODJA

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovni izobrazbi in državljanstvu Republike Slovenije v 8 dneh po objavi na naslov: Konstruktor Gratrans, d. o. o., 2000 Maribor, Sernčeva ulica 8.

jih je mogoče tudi kupiti. To so predvsem ročna dela ljudi iz okoliških krajev, ki pa jih je zdaj že veliko, tako da razmišljajo o razširitvi prostorov.

Nedaleč od cerkve in pisarne stoji stara šola, kjer je urejena etnološka zbirka kmečkega orodja, v posebnem prostoru pa je predstavljena kmečka izba s predmeti iz konca 19. stoletja. Nekoliko oddaljen, pa zato nič manj obiskan (verjetno celo bolj) pa je vetrni mogotec, ki velja za edinega v Sloveniji. Mlini na veter so nastali zaradi pomanjkanja vode, saj so tako za mletje žita izkoristili veter. V Sloveniji se je najdlje ohranil potujoči Becov mlin, ki je mlel do leta 1957. Potujoči je bil zaradi pogostih selitev, dokler ni nazadnje pristal v pet kilometrov oddaljenem kraju od Stare Gore, v Kokolajnsčaku. Ta, ki stoji na Stari Gori, je kopija Becovega mlina, vendar pa je približno trikratno povečan in je s tem prilagojen turističnim ogledom. Streha je vrtiljiva, tako da lahko perutnice obračajo v smeri vetra in izkoristijo vsak veter, ki piha. Ta mlin ima vrtenje strehe poenostavljeno. Becov mlin je imel na vrtiljivi strehi pritrjen drog, ki je segal do tal, tako da ga je gospodar obrnil v pravo

Splošna vodna skupnost Drava - Maribor, vendar podjetje ne deluje, saj se je razdelilo na nova podjetja. Niso uspeli izdelati delitvene blagovne znamke. Občini Sv. Jurij tako že dve leti ni uspelo najti pristojnega sogovornika, saj njeni dopisi romali od ministrstva do ministrstva ter se na koncu ustavili pri Ministrstvu za okolje in prostor Republike Slovenije.

Občina Sv. Jurij ob Ščavnici je v skem letu opravila generalno čiščenje okolice jezera prek javnih del, sprejela pa tudi ukrepe za čiščenje pa opravlja uporabnik prostora. ki je trenutno podjetje G&H iz Pesnica. Na območju Blaguškega jezera je izveden ureditveni načrt, ki ga je zaradi pogledov na prostor potrebno v naslednjem času spremeniti, kar je tudi želja Vlade Republike Slovenije.

V poletnih mesecih jezero privlači veliko ljudi, ki se v vročini skrivajo pod hladnimi bližnjih dreves ali ohlajajo v hladni osvežujoči jezerski vodi, nekaj pa tudi odpravi tudi na vožnjo s pedalom. Če si prizadeva, da bi jezero postalo svojo in dodatno pestro ponudbo, hkrati pomenila tudi večje zaposlovanje ljudi, turistični razvoj in napredke. **DARJA TIBERT**

Gasilci pri Sv. Juriju

V soboto, 27. februarja, je bil 113. občni zbor PGD Sv. Jurij ob Ščavnici

Udeležilo se ga je 85 članov in članic in tudi predstavniki drugih gasilskih društev z območja svetojurijske občine. Tudi župan g. Slavko Mihalič je bil med nami. Zbora so se udeležili tudi vodilni novoustanovljene gasilske zveze Sveti Jurij ob Ščavnici. Prišli so tudi veterani, Franc Marhold, Slavko Žabot, Ivan Belec in Feliks Kocuvan, ki so prejeli veteranska priznanja in zahvale.

Na zboru so o delu v lanskem letu poročali tudi gasilci pionirji. Leto 1998 je bilo zanje uspešno, saj so pionirke osvojile na občinskem tekmovanju v Staplincih prvo mesto, pionirji pa so bili na istem tekmovanju drugi. V imenu veteranov se zahvaljujejo za priznanja in zahvale, pionirji pa se zahvaljujejo svojemu gasilskemu društvu za ekskurzijo k poklicnim gasilcem v Ljubljano in ogled tehničnega muzeja v Bistri pri Vrhniki.

F. KOCUVAN ■

Mamila

5. marca so ljutomerski policisti obiskali Roberta Š. na njegovem domu in našli v nahrbtniku 20 gramov vršičkov indijske konoplje. Mamilo so zasegli.

Ponaredki

Neznanec je vnovčil 5. marca v brezcarinski trgovini na mejnem prehodu Petišovci bankovec za 100 nemških mark, a so pozneje ugotovili, da gre za ponaredek.

Požar

5. marca je zagorelo na drogu električne napeljave na Mursčaku. Ogenj je nastal zaradi kratkega stika po prelomu droga. Kriv je veter.

SS ■

Iz policijske inventure

Več kršitev javnega reda

Razmere ne vzbujajo pretiranega optimizma – Več umorov in nesreč – 38 samomorov

Po podatkih UNZ Murska Sobota je število kaznivih dejanj z elementi nasilja ostalo na ravni prejšnjih let. Pri tem pa se je vendarle povečalo število umorov, saj so bili obravnavani trije dokončani umori in štirje nedokončani umori, ki so na srečo ostali le pri poskusu. Podobno velja za kazniva dejanja hudih telesnih poškodb. Obravnavali so namreč 15 takih primerov (lani 16). Razveseljivo je, da ni bilo posebno hudih telesnih poškodb. Po drugi strani pa se je število povzročenih lahkih telesnih poškodb zmanjšalo z 79 na 73.

Kot lahko razberemo iz obširnega poročila, so na območju UNZ Murska Sobota v letu 1997 evidentirali močan padec obravnavanih kaznivih dejanj. Ta trend se je v letu 1998 ustavil. Na tapeti je bilo 267 takih primerov, medtem ko jih je bilo leto poprej 215. Skrb zbuja joče pa je, da so mladoletniki v čedalje večjem obsegu žrtve kaznivih dejanj z elementi nasilja.

Analize kažejo, da se varnostne razmere na področju javnega reda in miru poslabšujejo. Tako so pomurski policisti v minulem letu obravnavali kar 3.003 kršitev Zakona o prekrških zoper javni red in mir. Skupno število teh kršitev se je v

primerjavi z letom 1997, ko so zabeležili 2.868 takih primerov, povečalo za 5 odstotkov. Skrb zbuja joče je, da je zabeležena hitrejša rast kršitev na javnem mestu kot v zasebnem prostoru. Podobno kot prejšnja leta prevladuje motenje nočnega miru (1.291 primerov), sledi prepiranje in kričanje (840), omalovaževanje pooblaščenih uradnih oseb (291), pretepanje (227), točenje alkoholnih pijač mladoletnim in vinjenim osebam (121), medtem ko imajo druge kršitve zavzemajo precej nižji delež v celotni strukturi.

In ko razpredamo dalje, vidimo, da se je nekoliko poslabšalo tudi zagotavljanje splošne varnosti ljudi

in premoženja, pri čemer imamo v mislih zlasti nesreče in druge dogodke. V letu 1998 so namreč obravnavali 469 različnih dogodkov, leto prej pa »le« 296. Poleg ilegalnih prehodov državne meje je bilo obravnavanih kar 108 požarov (v letu 1997 jih je bilo 86). Pri tem so tri osebe utrpeli lažje telesne poškodbe, največ požarov pa je bilo na različnih prevoznih sredstvih. Redkejši so bili manjši gozdni in travniški požari.

V oči bode podatek, po katerem so zabeležili 38 dokončanih samomorov (leto prej 41). Največ samomorov, in sicer 28, so storili moški. Pri tem ni nikakršnih odstopanj po starostnih strukturi. Po načinu storitve samomora so bila najštevilčnejša obešanja. Teh je bilo 26, v petih primerih je šlo za ustrelitev, v štirih za zastrupitev,

zabeležili pa so tudi po en primer rezanja žil, utopitve in zadušitve. Poleg tega so se morali soočiti s 27 primeri nenadnih in sumljivih smrti. Zanimivo pri vsej zadevi je to, da v nobenem primeru smrt ni bila posledica nasilnega dejanja ali kakšnih drugih sumljivih oblik. Kot dogodek pa je bilo obravnavanih tudi 14 delovnih nezgod, od katerih so se tri končale s smrtnim izidom, sedem oseb pa je bilo hudo telesno poškodovanih. V to bilanco spada še 92 primerov ilegalnih prehodov in 15 iskalnih akcij, medtem ko je šlo v enem primeru za onesnaženje okolja z manjšim poginom rib v potoku Ledava. Sicer pa je bilo v letu 1998 evidentiranih deset pogrešanih oseb, od katerih še vedno iščejo tri ljudi.

MILAN JERŠE ■

Zgodilo se je ...

Nesreče

6. marca se je zgodila nesreča v Bratonicih. Ivan Š. je stal pred levim zadnjim kolesom traktorja in pognal motor. Ker pa je bila ročica v prestavi za vožnjo naprej, se je traktor premaknil in neprevidni traktorist je padel pod kolo, ki je zapeljal na njegove noge. Še sreča, da je nesrečo opazil zet, ki je brž stekel do traktorja in ga ugasnil ter nesrečnega odpeljal v bolnico. Tam so ugotovili zlom leve goleni in poškodovane mišice na desni nogi.

Tatvine

Dragica D., ki je bila gostja hotela v Moravskih Toplicah, je prijavila tatvino zlate verižice, vredne 100.000 tolarjev. V Lahoncih pri Ivanjkovcih je nekdo vlomil v minimarket Milene K. in odnesel cigarete ter živila v vrednosti 200.000 tolarjev. Obiskal je tudi bar, ki je v isti stavbi, in ukradel 12.000 tolarjev in za osem tisočakov pijačo. V noči na 4. marec je nekdo odpeljal iz nezaklenjene garaže K. C. pri Svetem Junju ob Ščavnici neregistrirano kolo z motorjem, s čimer je povzročil za 30.000 tolarjev škodo. Neznanec je skušal 7. marca ukrasti na Kapci osebni avto L. G. S silo je odprl vrata, a avta ni uspel vžgati. Škode je za 30.000 tolarjev.

Ilegalci

Z OKC Maribor smo prejeli novico, da so policisti mejne policije Zavrč 4. marca v večernih urah ustavili voznika osebnih avtomobilov: Štefana H., starega 38 let, iz Lendave in Slavka H., starega 40 let, iz Črenšovca, ki sta prevažala v svojih avtih 17 tujih državljanov. Prijeli pa so tudi Zorana H., starega 27 let, iz Bodonec in Simona L., starega 27 let, iz Lendave, ki sta vsak v svojem avtu spremljala prej omenjena voznika. Policisti prometne policijske postaje Maribor pa so 8. marca ustavili v Zmarkovi pri Lenartu dva voznika taksijev: 43-letnega Mirana R. iz Murske Sobote in 66-letnega Franca F. iz Predanovec. Ugotovili so, da sta prevažala deset tujih državljanov, ki pri sebi niso imeli dokumentov. Šlo je za ilegalce, ki so bili v postopku zaradi ilegalnega prehoda meje, in sicer 19. februarja na območju Ajdovščine, potem pa so jih začasno nastanili v izpostavi prehodnega doma za tužce v Vidoncih. Očitno je, da so poskusili znova priti na cilj – v zahodne države.

SS ■

Organisti in orgle (7)

Orgle s prostostoječimi piščalmi

Tudi župnik je rad organist

Črke sv. Ivana oziroma Janeza na Razkrižju so gradili od 1747 do 1784. leta, ko so jo (9. avgusta) posvetili in blagoslovili. Obred je opravil kanonik in arhidiakon Antun Zlatič. Kako pa je z razkriškimi orglami?

»No, se zahvaljujem razkriškemu župniku g. Marjanu Roli, ki mi je posredoval informacije. Pa ne le o razkriških, ampak tudi o številnih drugih orglah, ki so v katoliških cerkvah v Prekmurju in Prekiji. Kot svetilnišče je namreč obiskal svetilniško cerkev v mariborski škofiji, ki gledal v stolnico orgel, si zapisal notno termino in glasbene značilnosti, nato ne sestavi in uspešno »ogovoril« diplomsko nalogo.

»Ladana razkriške orgle so drugje. Konec pa so bile prve? Tiste, ki so bile v cerkvi tja do 1920. leta, ko jih je dal strigovski župnik Ivan Možnar prestaviti z Razkrižja v strigovsko cerkev sv. Hieronima. V letih 1928–1938, ko so upravljali cerkev cerkev salezijanci, so verjeli, da bi orgle, saj si božje službe brez glasbe pač niso mogli predstavljati. Od 1936. do 1937. leta pa so delovali v razkriški podružnični cerkvi frančiškani. Od 1937. do 1940. leta pa je bila cerkev zaprta. Leta 1941 je prišel strigovski župnik Ivan Marekovič, 1942. leta pa je postalo Razkrižje, ki je bil tedaj pod madžarsko okupacijo, samostojna župnija. G. Marjan je župnikoval do prihoda prezele župnika Slavička, ki je leta in ostal do 4. novembra 1954. leta, ko je postal župnik g. Marjan Potačnik. Slaviček pa ni bil le duhovnik, ampak tudi dober organist in pevovodja.

»Ladana Razkrižje, ki je bila od 1920. leta brez orgel, imela pa je razkriške orgle, ki pa se zdalec ne morejo kupiti. Leta 1966. leta nove orgle, ki so jih izdelali (kot 111. opus) v orljski delavnici Antona Jenka v Ljubljani. Stale so – preračunano v današnji denar – 230.000 mark. Visokovalovale so, vendar ni bilo mogoče jih prenesti, zato je župnik Slaviček predal dal župnijskega vino-

grada na Slameku v Medžimurju. Razkriške orgle so bile v tistem času najbolj kakovostne orgle na območju vzhodne Slovenije. Prekajale so celo orgle v mariborski stolnici. So elektromagnetske, kar pomeni, da organist, ko igra na tipke, preko elektromagnetskih signalov odpira ventile pod piščalmi. Orgle imajo 24 registrov in okrog 700 piščal. Piščali so prostostoječe (brez ohišja, ki je sicer značilno za

V razkriški cerkvi ne primanjkuje organistov. Tudi župnik g. Marjan Rola zelo rad sede k orglam in zaigra na njemu tako ljubi instrument.

Orgle v cerkvi sv. Ivana oziroma Janeza na Razkrižju so 111. opus orljske delavnice Antona Jenka iz Ljubljane. Izdelane so 1966. leta in so bile dolgo časa naj... orgle na območju mariborske škofije.

klasične orgle). To, da so piščali »svobodne«, je dobro, saj tako pride glas(ba) bolj do izraza; slaba stran pa je, da ni tiste resonance, ki jo da piščalim ohišje (klasične orgle). Pojasnim naj še, kaj je resonanca: soniranje teles, če je njihova lastna frekvenca enaka frekvenca vzbujevalnega nihanja. Igralnik na razkriških orglah je pred samim instrumentom. Tako je organist v sredini, pevci pa na njegovi desni

in levi strani. Orgle imajo dve vrsti tipk (dva manuala), katerih druga vrsta odpira tiste piščali, ki so v žaluzijah oziroma niso v ospredju. Žaluzije odpira organist z nožnim vzvodom. Z odpiranjem oziroma zapiranjem doseže, da je glas »odprt« oziroma »zadušen,« kot pač to zahteva notni zapis. Organist ima pri nogah tudi vzvod, s katerim lahko postopoma vključuje oziroma izključuje registre.

Kar nazoren opis orgel, mar ne? Kaj pa organisti? Ponekod jih hudo primanjkuje, drugače pa je na Razkrižju. Jože Žuman s Šafarskega je igral na harmonij tja do 1951. leta. Potem se je naselil na župnišču nekdanji redovnik Filip Kristovič, ki je igral na harmonij, pozneje na orgle, do 1967. leta. Opravljal je sicer še nekatera druga dela v cerkvi oziroma župniji. Po njegovi smrti sta igrala izmenično Terezija Nemec in Branko Stojko, oba iz Veščice. Pogosto pa je igral tudi župnik Stjepan Slaviček. Po njegovem odhodu 1994. leta pa igra na orgle pri prvi maši dijakinja srednje glasbene šole Katja Žibrat z Razkrižja, pri drugi maši pa igra Marjan Kutnjak s Šafarskega. Zelo rad pa prihaja na Razkrižje tudi znani organist Marjan Potačnik, Ljutomerčan, ki sicer deluje v Rimu. Občasno, ko mašuje kak drug duhovnik, pa igra na orgle tudi župnik g. Marjan.

Orgle »nastopajo« kot samostojen instrument, običajno (v cerkvah) pa spremljajo petje. Tako tudi na Razkrižju. V sedanjem cerkvenem pevskem zboru, ki deluje 16 let, poje od 35 do 45 pevcev (!); v glavnem so to mladi glasovi, kar je seveda zelo spodbudno, pohvalno. V tem času vodi zbor domačin Dušan Prelog, ki pa je tudi referent pomurskih cerkvenih pevskih zborov pri škofiji Maribor.

Besedilo in foto: ŠTEFAN SOBOČAN ■

SPONA

PE MURSKA SOBOTA
Cankarjeva ulica 25
tel.: 36 620, 36 621

Vsak delovnik od 7.30
do 18.00, sobota od
8.00 do 12.00

ZELO UGODNE CENE
TEHNIKA ◆ indesit 2 LETI GARANCIJE

PRALNI STROJ W6421T - 49.900 SIT
PRALNO-SUŠILNI STROJ - 89.900 SIT
POMIVALNI STROJ - 65.900 SIT
VGRADNE PEČICE ŽE OD - 37.999 SIT
STEKLO - KER.PLOŠČE ŽE OD - 58.500 SIT

KUHINJSKE NAPE - 15 MODELOV
napa standard samo 8.970 SIT
napa novella že od 12.829 SIT

PEČICA FM 51 R

MEDENINASTE KLJUKE
VELIKA IZBIRA
1272 SIT/ort 710 SIT/ort

7.1060 SIT

VRATNA KRILA

lesna

kompletni program notranjih in vhodnih vrat Lesne Prevalje.
GLADKA VRATNA KRILA
BELA ŽE OD 9.428 SIT
NRAST ŽE OD 12.553 SIT

KUHINJSKI DELOVNI PULTI 2617 SIT/m. VELJA PRI
NAKUPU CELE PLOŠČE (4,2 m). IZBRATE LAHKO MED 29 VZORCI

Vse cene veljajo za gotovinsko plačilo.

Prva državna nogometna liga

Potrošnik : Olimpija 2:0

Beltinci - Igrišče v športnem parku, gledalcev 2.000. Sodnik: Vivod (Dolič). Strelec : 1 : 0 Kremenovič (6), 2 : 0 Kremenovič (12).

Potrošnik: Šiftar, Godina, Novak, Tratnjek, Dema (Ulen), Zemljič, Fridl, Kremenovič, Baranja, Jurkovič (Škafar), Struna (Erniša).

Koper : Mura 0 : 3

Koper - Igrišče na Bonifiki, gledalcev 2.500. Sodnik: Borošak (Maribor). Strelci: 0 : 1 Škaper (12), 0 : 2 Cener (66), 0 : 3 Ristič (75).

Mura: Nemec, Cifer, Dominko, Alihodžič, Lukič (Fras), Dvoršak, A. Baranja, D. Baranja (Ristič), Ošljaj, Gutalj (Cener), Škaper.

1. SNL

Rezultati - 18. krog

Koper : Mura 0 : 3	
Potrošnik : Olimpija 2 : 0	
Gorica : Maribor 2 : 5	
Rudar : Korotan 2 : 0	
BS Tehnik : Primorje 3 : 1	
Publikum : Živila Triglav 1 : 0	
Maribor 18 10 6 2 42:21 36	
Gorica 18 10 3 5 36:24 33	
Mura 18 9 5 4 36:16 32	
Olimpija 18 8 4 6 29:25 28	
Rudar 18 7 5 6 20:15 26	
Primorje 18 7 4 7 24:21 25	
Korotan 17 7 4 6 25:25 25	
Potrošnik 18 6 3 9 23:33 21	
Publikum 17 4 6 7 14:22 18	
Koper 18 4 5 9 20:35 17	
BS Tehnik 18 4 5 9 17:35 17	
Živila Triglav 18 3 6 9 15:29 15	

Pred startom v drugi državni ligi

Nafta - obdržati status drugoligaša

Nogometaši Nafta iz Lendave, edinega pomurskega drugoligaša, ki so v jesenskem delu prvenstva doživljali doslej največjo krizo, so prvi del prvenstva s 14 točkami sklenili na trinajstem mestu lestvice. Lendavčani so dosegli vsega tri zmage, petkrat igrali neodločeno in sedemkrat izgubili. Težave pa so vseeno uspeli razrešiti, dobili so novo vodstvo kluba, ki ga vodi predsednik Mihael Dominko, tehnični direktor je postal Andrej Pečelin, angažirali so novega trenerja Draga Posavca in pravočasno začeli s pripravi za drugi del tekmovanja. Klub sta zapustili Utroša in Bedo, prišli pa so Jezernik (Graničar), T. Novak (Panonija) in Car (Dobrovnik).

Med pripravi so odigrali številne prijateljske tekme: Podravec 1 : 1, Monošter 1 : 1, Lakoš 1 : 1, Čakovec 0 : 5, Panonija 7 : 2, Kobilje 8 : 2, Polana 3 : 1 in Bratonic 7 : 2. S potekom priprav so pri Nafti zadovoljni, saj igralci zavzeto trenirajo in so v glavnem uresničili načrtovano. Ekipe je dovolj ambi-

Drago Posavec - trener Nafta

ciozna in kakovostna, tako da lahko doseže želeni cilj - obdržati status drugoligaša. Trener Posavec meni le, da imajo premalo igralcev, zaradi česar bi imeli lahko ob poskodbah in kartonih težave. Upajo pa, da se to ne zgodi in da bodo nogometaši Nafta z dobrimi igrami na igrišču zopet pritegnili številne ljubitelje nogometa, ki jih v Lendavi ne manjka. (FM)

Nogometni komentar

Odlična igra Mure in Potrošnika

V drugem spomladanskem krogu prvenstva v prvi državni nogometni ligi sta prekmurska ligaša prijetno presenetila z odlično in učinkovito igro ter dosegla pomembni zmagi. Nogometaši Mure so gostovali na Bonifiki in zasenčili moštvo Kopra, ki je v prvem spomladanskem krogu presenetilo vodeči Maribor v Ljudskem vrtu in iztržilo točko. Sobočani so tokrat igrali tako kot znajo, zanesljivo v obrambi in učinkovito v napadu. Mrežo gostiteljev je že po dobrih desetih minutah igre načel Škaper, kar je bila spodbuda za nadaljevanje samozavestne igre. Mura je bila sicer na veliki preizkušnji tik pred odmorom, ko je sodnik Borošak iz spodnjega Dupleka, ki je Sobočanom pokazal kar pet rumenih in en rdeči karton, dosodil enaj-

stmetrovko, izključil pa Adama Baranja. Toda reprezentančni vratar Nemec je ubranil strel Zuliča z bele točke. Kljub igralcu manj so Sobočani v drugem polčasu igrali, kot da se ni nič zgodilo, ter z nekoliko bolj obrambno taktiko ustavljali vse poskuse domačinov, hkrati pa bili izredno nevarni ob nasprotnih napadih. Tako je Cener, ki je prvič zaigral v moštvi, izkoristil nepazljivost domače obrambe in dosegel svoj prvi zadetek. Tretji zadetek pa je dosegel mladi Ristič, ki je preigral koprsko obrambo in postavil končni rezultat. Trener Jože Karoli je imel tokrat srečno roko pri zamenjavi igralcev. Nogometaši Potrošnika so v beltinskem parku gostili favorizirano Olimpijo iz Ljubljane, ki pa se je zelo opekla. Beltinčani so prijetno

Odbojka

Deveta zaporedna zmaga Pomgrada

V predzadnjem krogu rednega dela prvenstva v prvi državni moški ligi so odbojkarji Pomgrada v Murski Soboti gostili ekipo mariborskega Stavbarja in zmagali s 3 : 2 (15 : 12, 16 : 14, 8 : 15, 14 : 16, 15 : 11) ter dosegli deveto zaporedno zmago. Po vodstvu z 2 : 0 je bilo pričakovati, da bodo Sobočani gladko zmagali, kar pa se ni zgodilo. Gostje so se prebudili, zaigrali boljše in uspeli rezultat izenačiti, tako da je o zmagovalcu odločal peti skrajšani niz, kjer pa so bili domačini bolj zbrani in zasluženo zmagali. **Pomgrad:** Berdon, Horvat, Tot, Kerec, Bačvič, Čeh, Marič, Tinev, Demirovič, Fujs. (FM)

Ljutomerčanke ostajajo v prvi ligi

V predzadnjem krogu prvenstva v prvi državni ženski odbojkarški ligi so Ljutomerčanke doma

premagale Krim iz Ljubljane s 3 : 0 (15 : 9, 15 : 9, 15 : 6) in si tako zagotovile obstanek med prvoligašicami. Ljutomerčanke so tokrat zaigrale dobro, tako da zmaga ni bila vprašljiva. **Zavarovalnica Maribor Ljutomer:** Kodila, Tretinjak, Zver, Šoštar, Kolar, Vrbnjak, Oletič, Pirher, Drevenšek, Jureš, Šerc. (NŠ)

Pričakovani poraz Ljutomera

V devetnajstem krogu prvenstva v drugi državni moški odbojkarški ligi je Ljutomer gostil vodečo ekipo Astec Triglav in po pričakovanju izgubil z 1 : 3 (9 : 15, 15 : 11, 8 : 15, 7 : 15). Ljutomerčani so se dobro upirali močnejšim gostom, vendar jim več kot en niz ni uspelo osvojiti. **Ljutomer:** Babič, Marič, Primec, Grut, D. in G. Kodila, Špilak, Horvat, Pirher. (NŠ)

Beltinci premagali Mislinjo

V devetnajstem krogu prvenstva v tretji državni moški odbojkarški ligi vzhod so Beltinci gostovali pri Mislinji in zmagali s 3 : 0 (15 : 10, 15 : 7, 16 : 14). **Beltinci:** Časar, Horvat, Čenar, Gobec, Mitja in Marko Janža, Lukač, Balazic, Gumilar, Prša.

V devetnajstem krogu prvenstva v tretji državni ženski odbojkarški ligi vzhod sta obe pomurski ekipi izgubili.

Ekipe Gedeona iz Slovenske Bistrice je v Radencih premagala Sonimex s 3 : 2 (4 : 15, 6 : 15, 15 : 13, 17 : 15, 15 : 7). **Sonimex Radenci:** Šavel, J. in S. Vrbnjak, Ješovnik, Strnšek, Klemenčič, Srt, Bezjak. Ekipe Dravograda pa je premagala Kemo iz Puconec s 3 : 1 (15 : 6, 10 : 15, 16 : 14, 15 :

11). **Kema Puconci:** Kikec, Marčar, Kerčmar, Zorkovič, Kurničar, Mörce, Gomboc, Časar, gari. (FM)

1. liga moški

Pomgrad MS	17	14	3	45:18
Salonit	17	13	4	44:18
Fužinar	17	12	5	41:21
Elvo Bled	17	11	6	37:22
Stavbar	17	10	7	38:24
Olimpija	17	10	7	36:25
Kamnik	17	10	7	34:27
Žužemberk	17	3	14	9:44
Šoštanj	17	2	15	10:47
Krka	17	0	17	4:51

1. liga ženske

Infond Motal	15	15	0	45:0
Nova Gorica	15	12	3	36:10
Novo mesto	15	11	4	40:20
Marsel Ptuj	15	10	5	31:20
Kemiplas Koper	15	8	7	33:23
Ljutomer ZM	15	4	11	22:40
Špecerija Bled	15	3	12	20:40
Sentvid	15	3	12	12:39
Krim	16	2	14	12:44

Rokoborba

Bačič peti, Zec sedmi na Madžarskem

V Nyiregyhazi na Madžarskem je bilo mednarodno tekmovanje rokoborcev za veliko nagrado Madžarske.

Med 109 rokoborci iz 16 držav sta sodelovala tudi slovenska reprezentanta Rade Bačič in Slavko Zec, člana Rokoborskega kluba Murska Sobotna, in dosegla lep uspeh. Bačič je v kategoriji do 69 kg med 19 tekmovalci v svoji predtekmovalni skupini zasedel prvo mesto.

Premagal je Norvežana Tveitena z 9 : 1 in Američana Tessa z 10 : 0, za vstop v polfinale pa izgubil s Poljakom Szeicingerjem z 0 : 5 in zasedel peto mesto. Zec je v svoji predtekmovalni skupini zasedel drugo mesto. Izgubil je z Romunom Tascom z 0 : 10 in premagal Hrvat Ribariča s 5 : 2. Zasedel je sedmo mesto. (RB)

Rokomet

Pričakovani poraz Mobixa

V trinajstem krogu prvenstva v drugi državni ženski rokometni ligi je ekipa Mobixa iz Črenšovca gostovala pri vodeči in še neporaženi ekipi Ketinga ter po pričakovanju

izgubila z 31 : 19 (16:7). Treba pa je povedati, da so Črenšovčanke nastopile precej oslabiljene, sicer bi bil rezultat gotovo ugodnejši. **Mobix Črenšovci:** Vučko, M. Pintarič,

D. Pintarič 2, A. Pintarič 8, Pintarič 7, Horvat 1. Hozjan 1. Mobix igra v soboto ob 16. Ilovadnici OŠ III v Murski Soboti ekipo Novega mesta.

Košarka

Pomembna zmaga Radenske

V predzadnjem krogu prvenstva v državni moški košarkarski 1. B-ligi je Radenska s težavo premagala mlado ekipo Uniona Olimpije iz Ljubljane s 76 : 74 (31 : 34). Radenčani so bili v prvem polčasu boljši in večji del vodili, tako da so gostje prvič prišli v vodstvo tik pred odmorom. V drugem polčasu pa so imeli ves čas pobudo in vodili gostje. Do preobrata je prišli v predzadnji minuti igre, ko je Besedič dosegel tri zaporedne trojke in razliko znižal na eno točko. V končnici pa so si Radenčani zagotovili zmago in si s tem zago-

tovili visoko uvrstitev. Strelci za Radensko: Bratkovič 17, Besedič 15, Ulaga 14, Milič 13, Karlo 9, Želj 7, Banič 1.

Creativ premagal Črnomelj

V končnici prvenstva druge slovenske moške košarkarske lige je Creativ v Murski Soboti premagal devetouvrščenega drugoligaša Črnomelj z 72 : 57 (40 : 30). Sobočani so tokrat zaigrali dobro in dosegli pomembno zmago. Strelci: Dominiko, 27, Niderl, 20, Ščavničar, 8, Balazic, 8, Šebjan, 4, M. Slavič, 3, P. Slavič, 2. V soboto igra Creativ zopet doma s Tolminom.

Soboška prva šola v polfinalu

V Šoštanju je bila četrtfinalna ko-

šarkarska tekma osnovnih šol. Ekipa soboške prve osnovne šole je premagala OŠ Bibe Šoštanja s 60 : 50 in se tako uvrstila v polfinale. Strelci: Horvat, 16, Sever, 16, Kutoš, 6, 4. V polfinalu, ki bo v petek, 12. marca, na soboški prvi osnovni šoli, bodo igrali: OŠ I. Cankarjeva in OŠ St. Konjice in OŠ I. Murske Sobotne.

Zagorje	21	18	3	148:144
Rogla Atras	21	14	7	152:131
Banex	21	13	8	177:151
Kemoplast	21	11	10	175:159
Union. Ol. mlad	21	10	11	159:152
Radenska	21	10	11	158:150
Ilirija	21	9	12	169:161
Krško	21	9	12	166:171
Hrastnik	21	9	12	156:177
Nova Gorica	21	9	12	168:177
Elektra	21	8	13	160:180
Gradbincec	21	6	15	158:183

Judo

V Veliki Gorici na Hrvaškem je bilo mednarodno tekmovanje v judu za pokal Mehle. Med 380 tekmovalci iz treh držav so sodelovali tudi Lendavčani in dosegli lep uspeh. Najboljši je bil Robert Hajdu (38 kg), ki je zasedel prvo mesto. Drugi so bili: Dominik Dominko, Blaž Mlinarič, Matej Časar in Aleš Nedelko, tretji pa Boris Rudaš. (F. Bobovec)

Na tekmovanju za Baugartnerjev pas sta med 110 tekmovalci sodelovala tudi Sobočana Goran Hašaj in Ludvik Pavlič. Hašaj je v članski konkurenci (73 kg) zasedel tretje, Pavlič pa deveto mesto. Na mednarodnem tekmovanju v Veliki Gorici

na Hrvaškem sta bila najboljša Maja Lusič in Igor Kos. Lusič je zasedla drugo mesto, Rumeš (nad 60 kg), ki je zasedel tretje mesto. Ivaničeva, Rudaševa in Horvat so bili šesti.

Šah

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad iz Murske Sobotne je doseglo naslednja štiri leta zaporedno zmago v pomurskem šahovskem pokalu: Franc Kramar (prejemalec), Igor Kos (tajnik in blaginjak), Kovač (teh. referent), Dragoš, Štefan Rezonja, Roka Radenska in Milan Jerše.

Rokomet

Pomurka zmagala tudi na Ptuj

V zaostali tekmi enajstega kroga druge državne moške rokometne lige vzhod je vodeča Pomurka iz Bakovca premagala Vuzenico z 41 : 25 (20 : 13). **Pomurka:** Hanc, L. Sapač 2, D. Buzeti 4, Zajnkovič 3, J. Husar 2, D. Kolmanko 4, A. Kolmanko 7, S. Husar 8, A. Vereš 5, Okreša 4, Hegeduš 2, Božič.

V dvanajstem krogu prvenstva je Pomurka iz Bakovca v derbi tekmi za prvo mesto na Ptuj premagala domačo ekipo z 29 : 27 (13 : 12) in si tako že zagotovila prvo mesto v rednem delu tekmovanja. **Pomurka**

Bakovci: Hanc, D. Kolmanko 8, A. Kolmanko 6, Hegeduš, S. Husar 4, A. Vereš 3, S. Buzeti 1, D. Buzeti 1, Okreša 4, Ritonja 2, L. Sapač, Božič. Rokometaši Arconta iz Radgona pa so premagali drugo ekipo Velike Nedelje z 29 : 28 (16 : 14). **Arcont Radgona:** Kocuvan, Hojs, Pintarič, Smolko 4, Zorko 6, Trbuč 5, Fartek, Klun 6, Žinkovič 5, Javernik 3. V prekmurskem derbiju je Polet iz Murske Sobotne premagal Krog s 34 : 25 (19 : 7). **Krog:** Grah, B. Sedonja 1, Babič 7, Smodiš 1, Červek, Bencak 1, Martinec 7, Lukač.

Meolc 4, Kuhar 4, S. Sedonja 3, nec. **Polet Murska Sobotna:** škar, Kovač 5, Lukač, Zorko 7, sar 3, Štruc 6, Merica 2, Božabot, Kelenc, Vermeš 2, Božabot. V soboto se v Murski Soboti domači derbi med Poletom in Mursko Sobotno.

Pomurka	12	12	0	0:00:00
Ptuj	12	0	0	0:00:00
Pyramidia	12	6	1	5:00:00
Pilut	12	6	1	5:00:00
V. Nedelja B	12	6	0	0:00:00
Arcont	12	5	1	0:00:00
Vuzenica	12	2	0	0:00:00
Kron	12	1	1	0:00:00

Nogometaši Potrošnika iz Beltince - člani prve državne lige. Stojijo od leve: Sečkar (trener), Šiftar, dr. Perkič (zdravnik), Antolin, Utroša, Novak, Erniša, Cener, Kremenovič, Zemljič, Jurkovič, Moro, Dema; čepijo: Jerebic (fizioterapevt), Tratnjek, Kendič, Fridl, Kotnik, Struna, Godina, Škafar, Kokaš, Baranja, Kuzma. Fotografija: Jure Zauneker

Hokej na travi

V prijateljski tekmi v hokeju na travi je Lek v Lipovcih premagal Triglav iz Predanovca z 2 : 0. Strelca: R. Mesarič in F. Maučec.

Državno prvenstvo v krosu

V Soboti zmagala Sonja Roman

Združenje atletskih sodnikov Murska Sobota je bilo organizator državnega prvenstva v krosu za nižje kategorije (pionirke, ml. mladinci, ml. mladinke) ter kros mitinga za starejše kategorije (st. mladinci, st. mladinke, ml. člani, člani članice). Sodelovalo je 124 atletov in atletinj iz 19 slovenskih klubov. Na državnem prvenstvu v krosu se pomurski atleti in atletinje

niso najbolje izkazali, saj je bila najboljša tekmovalka Polonca Horvat (AK Pomurje) pri ml. mladinkah v teku na 3.000 m peta. Drugi pomurski tekmovalci in tekmovalke so se uvrstili takole – pionirke – 2.000 m: 9. Dejan Banfi, 21. Tomaž Roudi (oba AK Pomurje); pionirke – 2.000 m: 15. Laura Korčulanin, 19. Alja Petrič in 21. Živa Lebar (vse AK Pomurje). Na kros mitingu

se je od pomurskih atletov in atletinj najbolje odrezala Sonja Roman, saj je pri članicah v teku na 4.000 m zasedla prvo mesto, Tjaša Hujs (obe AK Pomurje) je bila četrta. Med člani je bil najboljši Geza Grabar, ki je v teku na 8.000 m zasedel tretje mesto, Miodrag Korčulanin je bil četrty, Damir Žinko (vsi AK Pomurje) pa peti. (FM, fotografija: N. Juhnov)

Namizni tenis

Ungerju bronasta kolajna

Na državnem članskem prvenstvu v namiznem tenisu za posameznike in dvojice, ki je bilo v Velenju, je sodelovalo 90 igralcev in igralk. Med njimi je bilo 15 Pomurcev, ki so dosegli nekaj odmevnih rezultatov.

V tekmovalstvu posameznikov je bil izvrsten Mirko Unger, ki je po odlični igri v osmini finala premagal Reflaka s 3 : 2, v četrtfinalu Slatinška s 3 : 0 in šele v polfinalu po enakovredni igri izgubil z državnim reprezentantom Tokičem 1 : 3. Z osvojitvijo tretjega mesta in bronaste kolajne je Unger v svojem dvajsetletnem igranju dosegel življenjski uspeh. Uspešen je bil tudi Horvat, ki se je uvrstil med osmerico in potem izgubil z državnim reprezentantom Škafarjem z 1 : 3.

Med šestnajst najboljših se je uvrstil Radgončan Rihtarič. To pa ni uspelo Kocuvan, ki je nepričakovano izgubil s tretjim igralcem Radelj Petarjem.

V finalno skupino med dvaintrideseterico so se uvrstili še Koščak, Šbul in Radgončan Benkovič. Drugi pa so končali v predtekmovalstvu. V dvojicah so se Unger-Horvat in Kocuvan - Solar uvrstili med osmerico, Benkovič - Rihtarič pa med šestnajsterico.

Pri mešanih dvojicah sta se Unger - Šivec (Šampionka) ter Horvat - Konečnik (Merkur) uvrstila med osmerico.

M. U. ■

Kajak kanu

Borut Horvat tretji na svetu

V Novi Zelandiji je bilo končano tekmovalstvo kajakašev in kanuistov na divjih vodah za svetovni pokal. V slovenski reprezentanci sta nastopila tudi kanuist Borut Horvat (KK Mura Krog) in kajakaš Miran Vereš (Opel MS) ter dosegla izjemen uspeh. To še posebej velja za Boruta Horvata, ki je po šestih tekmah v skupni uvrstitvi med kanuisti zasedel odlično tretje mesto. Sicer pa smo za oceno svetovnega pokala zaprosili trenerja in udeleženca tekmovalstva Štefana Varga: »Tretje mesto Boruta Horvata je dožet, ki ga pred tekmovalcem nismo pričakovali, ni pa tudi veliko presenečenje, saj gre za tekmovalca, ki v zadnjih nekaj letih sodi prav v vrh svetovnega kanuizma. To je največji uspeh doslej za Boruta Horvata, KK Mura iz Kroga in slovenski kanuizem. Tretje mesto na tekmovalstvu za svetovni pokal je vrhunski dosežek, ki ima večjo veljavo kot dosedanje medalje Boruta Horvata na evropskih in svetovnih tekmovaljih. Doslej je namreč osvajal medalje (razen mladinskega svetovnega prvenstva) v moštveni vožnji, tokrat pa je dobil to laskavo odličje v članski konkurenci posameznikov. Tako je dokazal, da je tretji najboljši kanuist na svetu. Kanuist Miran Vereš je na svetovnem pokalu v skupni uvrstitvi zasedel sedemnajsto mesto, kar je po naši oceni prav tako lep uspeh. Njegova najboljša uvrstitev na eni od šestih tekem pa je bilo deseto mesto,« je povedal Štefan Varga. (FM)

Kickboxing

Jerič in Lucu tretja

Kickboxing klub Power kick iz Murske Sobotice je pripravil sodelovanje s Kickboxing zvezo Slovenije prvi turnir za državno prvenstvo v disciplini semi kontakt za dečke in deklice ter v disciplini light kontakt za mladince, mladinke, člane in članice. Sodelovalo je nad 100 tekmovalcev iz 12 klubov.

Sobočani so dosegli zgledne rezultate v disciplini light kontakt pri članih. Najbolje sta se izkazala Branko Jerič (63 kg) in Boštjan Lucu (84 kg), saj sta zasedla tretji mesti. Boris Čizmaziya (63 kg) je bil peti, Matej Ružič (79 kg) šesti in Giuseppe Caruso sedmi. (M. Korotaj)

Pikado

Na Ravnah je bilo kvalifikacijsko tekmovalstvo invalidov v pikadu za sodelovanje na državnem prvenstvu. Od Sobočanov sta bila najuspešnejša Angela Marinič in Janez Pugalj, ki sta zasedla prvi mesti in se uvrstila na državno prvenstvo. (TK)

Na finalu državnega prvenstva v pikadu, ki je bilo v Postojni, je Železničar iz Nove Gorice premagal Top Gum Grantasa iz Glave z 10 : 6. Obe ekipi bosta sodelovali na EP, ki bo konec marca v Turčiji. (NŠ)

Strelstvo

V Ljubljani je bilo na sporedu 7. kolo tekmovalstva mlajših mladincev. Lep uspeh so dosegli Sobočani, saj je ekipa SD Pomurke MI s 1119 krogi zasedla prvo mesto in izboljšala državni rekord za dva kroga.

Med posamezniki je Valter Pajič s 378 krogi zasedel drugo, Vito Pajič s 371 četrto in Bojan Babič s 370 krogi peto mesto. (FŠ)

SD Janka Jurkoviča Sveti Jurij je bila organizator regijskega prvenstva v streljanju s standardno zračno puško za vse kategorije. Med člani je ekipno zmagala SD Tišina s 1753 krogi pred SD Radgona, 1746, in SD Janka Jurkoviča, 1737 krogov, med posamezniki pa je bil najboljši Drago Pertoci s 588 krogi pred Brankom Bukovcem (oba Tišina), 585, in Gorazdom Kocbekom (J. Jurkovič), 583 krogov. Pri ml. mladincih je ekipno zmagala Pomurka MI, posamezno pa Vito Pajič pred Bojanom Babičem (oba Pomurka). Pri ml. mladinkah je ekipno zmagal Ljutomer, posamezno pa Breda Novak (Miklavž). Pri mladincih je ekipno zmagala SD TSO, posamezno pa Boris Hergula (TSO).

Izvedeno je bilo 5. kolo tekmovalstva v streljanju v regijski ligi. Po petem krogu vodi SD Štefana Kovarja Turnišče s 35 točkami pred

SD Pomurka MI, 34, in SD Janka Jurkovič, 33 točk. Med posamezniki je na prvem mestu Aleš Gijura (ŠK Turnišče) z 2793 krogi pred Bojanom Balažicem (Pomurka), 2774, in Davorinom Slaničom (Radgona), 2741 krogov. (F. H.)

ŠSD Črenšovci je bilo organizator pomurskega prvenstva osnovnih šol v streljanju z zračno puško. Med 17 osnovnimi šolami je zmagala OŠ Turnišče s 493 krogi pred DOŠ Dobrovnik, 485, in DOŠ Lendava, 576 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Blaž Gomboc (OŠ II MS) s 178 krogi pred Sašo Kukom (DOŠ Lendava), 169, in Urošem Maučecem (OŠ Turnišče), 169 krogov. (F. Bobovec)

SD Varstroj iz Lendave je bila organizator območnega tekmovalstva v streljanju z zračno pištolo. Sodelovalo je nad 30 strelcev. V ekipni konkurenci je zmagal Coal iz Petišovca s 1521 krogi pred Škorpionom, 1493, in Varstrojem, 1490 krogov. Med posamezniki je pri članih zmagal Štefan Balaško (Škorpion) s 543 krogi pred Milanom Cofkom (Coal), 541, in Štefanom Orbanom (Varstroj), 535 krogov.

Pri mladincih je zmagal Simon Gönč s 322 krogi pred Alešem Horvatom (oba Varstroj), 257 krogov. (F. Horvat)

Delavske športne igre 1999

Športna zveza Murska Sobota – odbor za šport in rekreacijo je razpisal delavske športne igre za leto 1999 v desetih športnih panogah: kegljanje (moški in ženske), mali nogomet (moški), namizni tenis (moški), odbojka (moški in ženske), košarka (moški), tenis (mešano), strelstvo (moški in ženske), športni ribolov (mešano), pikado (mešano) in šah (mešano). K sodelovanju vabijo čimveč ekip.

Prijave bodo sprejemali do petka, 12. marca. Vsaka ekipa mora prijaviti tudi ustrezno število rezervnih igralcev, da ekipe ne bi tekmoval nekompletne, ker to povzroča organizatorjem težave. (FM)

Karate

Močan mednarodni turnir

Karate klub Mura-ken iz Murske Sobotice organizira ob praznovanju 25-letnice karateja v Murski Soboti mednarodni turnir, ki bo v soboto, 27. marca 1999, ob 17. uri v lokalni dvorani soboške prve osnovne šole.

Na turnirju bodo sodelovali tekmovalci in tekmovalke iz Turčije, Avstrije, Nemčije, Jugoslavije, Hrvaške in Slovenije. Gre za doslej najmočnejši karate turnir v Sloveniji, na katerem bodo nastopili svetovno znani tekmovalci in tekmo-

valke, kot sta svetovna prvaka Karina Gansch in Daniel Devigili iz Avstrije, svetovna prvakinja Nurhan Firat iz Nemčije in dvakratni svetovni prvak Haldun Alagas ter evropski podprvak Zeynel Celik iz Turčije in drugi. (FM)

Kegljanje

Nafta prepričljivo premagala Radensko

V petnajstem krogu prvenstva v namiznem kegljaški ligi je bila na sporedu pomurski turnir med Nafto in Radensko. Boljši se je izkazal Lendavčan, ki so zmagali z visokim izidom 7 : 1 (5125 : 4951). Za Nafto so zmagali: Perić 812, Matko 831, Žalik 831, Horvat 828 in Felš 840, tekmoval je še Bakičević, 873 podrtih kegljev. Edino zmago za Radensko je dosegel Miro Streržaj z 875 podrtimi keglji, tekmovali pa so še: Šebjanič, 830, Kos, 381, Hojnik, 390, Drvarič, 818, Kučan, 801, in Lešnik, 886 podrtih kegljev. V sedemnajstem krogu prvenstva je Nafta v gosteh z visokim izidom 7 : 1 (5299 : 5188) premagala Šoštanj. Za Nafto so zmagali: Matko, 820, Perić, 959, Felš, 873, Žalik, 900, in Radaković, 865, tekmoval je še Horvat, 882 podrtih kegljev. Hrastnik pa je premagal Radensko s 5 : 3 (5322 : 5265). Za Radensko so zmagali: Kučan, 913, Drvarič, 885, in Kos, 896, tekmovali so še: Steržaj, 926, Lešnik, 854, Gjergjek,

402, in Šubernik, 389 podrtih kegljev. (M. Žalik)

Mura premagala vodeče Ruše

V petnajstem krogu prvenstva v prvi mariborski kegljaški ligi je soboška Mura v Radencih premagala vodečo Agro iz Ruš s 6 : 2 (4958 : 4919).

Za Muro so zmagali: Smolkovič, 867, Gergjek, 839, Šebjanič, 818, Bojnec, 811, tekmovala sta še Borovič, 825, in Durič, 798 podrtih kegljev. Carinik Radenska pa je premagala Lovrec s 7 : 1 (4884

: 4850). Za Carinika so zmagali: Lešnjek, 831; Šalamon, 783, Haložan, 792, Emeršič, 838, in Bavec, 842, tekmoval je še Štiblar, 798 podrtih kegljev. (SD, FM)

2. liga

Sl. Konjice	17	16	0	1	104:32	32
Litija	17	12	1	4	89:47	25
Konstruktor II	17	10	1	6	79:57	21
Hrastnik	17	9	1	7	72:64	19
Nafta	17	9	0	8	71:65	18
Rudar II	17	8	2	7	68:68	18
Radenska	17	8	1	8	68:68	17
Črnomelj	17	7	2	8	67:69	16
Kovinovtelnja	17	6	1	10	57:79	13
Žalec	17	4	1	12	49:87	9
Šoštanj	16	3	1	12	44:84	7
Fužinar	16	3	1	12	39:89	7

Šport od tod in tam

Taekwondo – V Črenšovcih je bilo državno prvenstvo v WTF taekwondoju v borbah za nižje kategorije. Med 104 tekmovalci iz 9 klubov so sodelovali tudi tekmovalci domačega Meteorja in dosegli lep uspeh. Najbolje so se izkazali Rok Horvat (88 kg) pri mladincih, Janja Halas (30 kg) in Špela Horvat (36 kg) pri pionirkah, ki so zasedli prva mesta in postali državni prvaki. Druga sta bila Damjan Halas (36 kg) pri pionirjih in Aleš Kuzmič (nad 78 kg) pri mladincih. Tretji mesti pa sta zasedla Bojana Žižek (52 kg) pri mladinkah in Leon Halas (45 kg) pri pionirjih. (Gorazd Horvat)

Rokomet – V Radencih je bilo pomursko rokometno prvenstvo osnovnih šol za deklice. Med osmimi ekipami je zmagala OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici, ki je za prvo mesto premagala OŠ Bakovci s 6 : 3, za tretje mesto je OŠ Črenšovci premagala OŠ Bogojina z 11 : 7. Od 5. do 8. mesta so se uvrstile OŠ Radenci, OŠ Bistrica, OŠ Cezanjeveci in OŠ Križevci pri Ljutomeru. Mlade rokometarice OŠ Sv. Jurij so se tako uvrstile v četrtfinale Slovenije. (O. Bakal)

Rokoborba – V nemškem Un-

tergrischbachu je bilo mednarodno rokoborsko tekmovalstvo za dečke in mladince. Med 167 tekmovalci iz 19 klubov so sodelovali tudi Sobočani in Ljutomerčani. Najbolje se je odrezal Mario Potočnik (41 kg) iz Murske Sobotice, saj je zmagal pri st. dečkih. Druga mesta so zasedli: Roman Miholič (45 kg) pri st. dečkih ter Slavko Miholič (63 kg) in Branko Peterka (115 kg) pri mladincih (vsi MS) ter Niko Horvat (37 kg) in Simon Novak (50 kg), (oba Ljutomer). Tretje mesto je zasedel Andrej Slavič (45 kg) iz Ljutomera. Tomi Potočnik (MS) in Rok Hazl (Ljutomer) sta bila četrta, Sašo Mlinarič (Ljutomer) peti in Dejan Šernek (MS) šesti. (NŠ, RB)

Namizni tenis – V 6. krogu prvenstva v medobčinski namiznoteniški ligi Ljutomer so igrali: Demark : TEN 5 : 1, Kranjc : Agroma 2 : 5, RTV Lah : Branoslavci 4 : 5, zasedla tekma Demark : Pristava 5 : 2. Vodita Demark in Agroma s po 24 točkami. (NŠ)

Karate – Na mednarodnem tekmovalstvu v karateju na Madžarskem so med 230 tekmovalci iz 6 držav sodelovali tudi Ljutomerčani. V borbah se je najbolje izkazal Sa-

mo Prelog, ki je bil pri dečkih drugi. Tretja mesta so zasedli: Simon Kovadič (dečki), Samo Potrč in Igor Vrtnjak (člani) ter Brigita Brezovac (članice). V katarah je Brigita Brezovac zasedla drugo mesto. (NŠ)

Badminton – V Ljubljani je bilo državno mladinsko prvenstvo (do 19 let) v badmintonu. Od Lendavčanov je bila najuspešnejša Simona Koncut, ki je zasedla tretje mesto, Miha Horvat pa je bil peti. V dvojicah sta D. Novak - Horvat zasedla tretje mesto. Na četrtem B-turnirju v Ljubljani je bil od Lendavčanov najuspešnejši Denis Pešehonov, saj je zasedel prvo mesto. Miha Horvat je bil četrty, oba sta se uvrstila na A-turnir, ki bo v Lendavi. Mirjana Tominc in Jernej Novak sta zasedla deveti mesti. (VS)

Mednarodni komite športnih iger šolarjev – V Murski Soboti se je mudila šestčlanska delegacija mednarodnega komiteja športnih iger šolarjev, katere gostitelj je bil Jože Vild iz Murske Sobotice. Delegacija si je ogledala državno prvenstvo v krosu, sprejel pa jo je tudi podžupan Mestne občine Murska Sobota Rudi Horvat.

Nogomet

Tretjič je Renkovič v prijateljski tekmi premagal prvošolca Potrošnik z 1 : 0. Strelca zadetka je bil Simon Bojnec v drugem polčasu. Druge prijateljske tekme: Rino Škafar Bratonski 2 : 7, Turnišče : Beltrans 2 : 4, Polana : Potrošnik (mladina) 2 : 4, Dobrovnik : Beltrans 4 : 3, Zalašovo : Beltrans 4 : 3, Lakos 1 : 2, Rakičan : Beltrans 0 : 4, Turnišče : Bistrica 3 : 3, Rino Škafar : Dražice 3 : 3, Lesoplast : Kobije 3 : 2, Beltrans : Črnomelj 1 : 3, Goričani : Črnomelj 3 : 3, Turnišče : Nedelica 4 : 3, Bakovci : Polana 4 : 1, Dobrovnik : Renkovič 0 : 6, Goričani : Nafta 1 : 2, Ljutomer : Hoti 0 : 2, 4, Panočija : Prosenjakovič 1 : 1 (F. B.)

V nedeljo so na sporedu pokalno nogometne tekme MNZ Murska Sobota : Pari so : Črda : Rino Škafar : Bratonski : Tramejnik : Kema Puhar : Beltrans : Goričanka Big Fun.

V tekmovalstvu prve državne lige v malim nogometu je ekipa Vukana iz Ljutomera premagala Meteorja z 6 : 3. V tekmovalstvu druge državne lige vzhod je ekipa Tisina premagala Miro Polo s 5 : 4. V tekmovalstvu druge državne lige zahod je ekipa Dren premagala Križevca z 9 : 3. Zasedla sta bila prva in druga mesta ekipa Ljutomer iz Ljutomera iz Ljutomera.

Varna povezava

Internet v Sloveniji

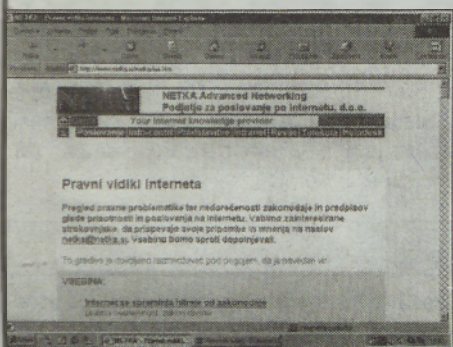
V Cankarjevem domu v Ljubljani so danes odprli četrto specializirano sejensko prireditel Internet v Sloveniji. Kot vsako leto je sejem tudi tokrat razdeljen na štiri področja: Poslovni management in strategija; Oglaševanje, marketing in prodaja; Internet - informacijska tehnologija in Internet - izobraževalna tehnologija.

Na prireditvi bodo poleg strokovnih predavanj in predstavitev ponudnikov interneta in drugih podrobneje osvetlili teme varnega trgovanja, elektronskega poslovanja, medijev v medmrežju ter integracije računalništva in telefonije. Predstavitvi bodo še zlorabe svetovnega spleta ter povezave interneta in televizije, organizirali pa bodo tudi videokonferenco.

Osrednja pozornost je namenjena prvemu srečanju Java-Day, na katerem bodo predstavili vse o uporabi programskega jezika Java pri nas in po svetu, seminarju o varnosti, ki bo potekal v sodelovanju z ministrstvom za notranje zadeve, ter Oraclevi predstavitvi podatkovne baze za internet Oracle8i.

V program je tudi tokrat vključeno stičišče slovenskega šolstva Intronet, ki si prizadeva za lažji dostop mladine do podatkov na internetu in za seznanjanje z njihovo uporabnostjo. Organizatorji pričakujejo letos na sejensko-izobraževalni prireditvi Internet v Sloveniji okoli 6000 obiskovalcev.

<http://www.netka.si/netka/jus.htm>

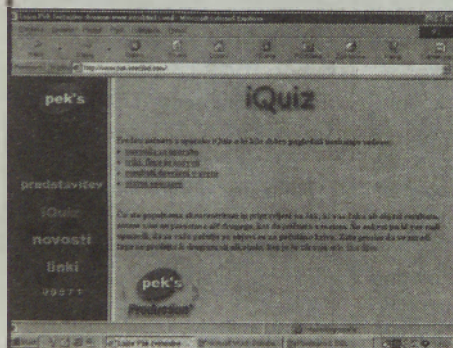
Stran obravnava pravno problematiko ter nedorečenost zakonodaje in predpisov o prisotnosti in poslovanja na internetu. Če vas zanima, kaj v medmrežju smete početi in česa ne, si stran ogledajte.

<http://www.newswatch.org>

Med prebiranjem različnih časopisov, poslušanjem radijskih postaj in gledanjem televizijskih programov ste včasih opazili, da vsi o isti stvari ne poročajo enako. Newswatch ne je stran na internetu, ki ne prinaša samo novic o najnovejših dogajanjih, temveč vas obvešča tudi o tem, katera poročila so pravilna in katera so napačna, kdo se je zlagal in kdo je povedal po resnici.

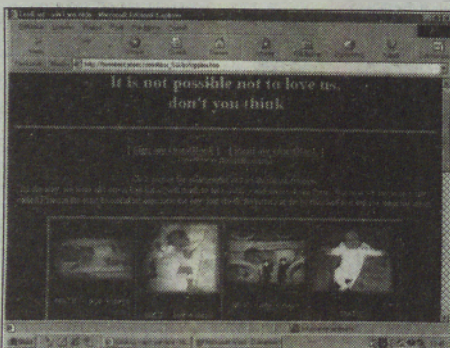
<http://www.pek.interblod.com>

Med geniji in norci je samo majhna razlika. V medmrežju se je pojavil prvi test v slovenščini za preverjanje inteligence kvocienta. Objavljeni so tudi rezultati, doseženi v svetu, triki, »finte« in nasveti ter navodila za uporabo.

<http://www.member.xoom.com/Atos-SG/tri/triples.htm>

Naslov se vam bo zdel morda malce predolg, toda deliti ga morate s tri. Toliko je namreč tudi oseb, ki se predstavljajo na tej strani. Gre za trojčke, ki so se rodili v Ljubljani, živijo v Kranju, svoje slike življenja pa objavljajo na internetu.

Naslov in oceno vaše najljubše strani svetovnega spleta, tudi če sta jo izvelati sami, lahko predlagate tudi vi. Naslov naše elektronske pošte je: vestnik@eunet.si. Zadeva: Varna povezava.

8. marec - dan žena

Je dan vseh mamic in deklet, vsaka v roki nosi cvet, vsaka srečno se smeji in se veseli.

Tudi jaz se veselim in hkrati si želim, da sreča v cvetu žarela bi po celem svetu.

25»PINGVINČKOV« Z MAJDO IN RENATO, VRTEC PUCONCI

Čeprav 8. marca ne praznujemo več tako množično in »poudarjeno« kot nekoč, je to še vedno mednarodni praznik, ki je namenjen predvsem zavemanju za enakopravnost žena in deklet - doma, na delovnem mestu, v politiki ... (JG)

Nekoč in danes

Nekoč so delali vse ročno. Uporabljali so vile, voz in samokolnice. Vse je bilo iz lesa. K vozu so vpregli konja ali kravo. V hlevu so imeli lesene jasi. Tudi molzi so ročno.

Danes delajo vse to strojno, orodja pa so večinoma izdelana iz železa. Na polju delajo vse s traktorjem. Tako postorijo razna dela hitreje, zato imajo več prostega časa.

MARINKA KUPČIČ, 3. A OŠ APAČE

Moja mama

Moja mama je majhne in debelejšje postave. Oči in lase ima rjave barve. Ne hodi v službo, saj ima doma zadosti dela s tremi otroki.

Je zelo panična. Najbolj me jezi, ko me že ob 6.00 zbudi in govori, da bom zamudila šolo. Do sosedov pa je zelo prijazna in vsi jo imajo v čislju. Ko pride k nam sosedka, ki ji mama kaj posodi, jo tako hvali, da mi je slabo.

Veliko se prepirava, in to največkrat zaradi nepomembnih stvari. Je zelo občutljiva oseba. Zelo rada sprejema komplimente. Ko kaj speče, jo moramo obvezno vsi pohvaliti. Če je ne, je žalostna in se ves dan kisa. Včasih me zvečer vpraša, če sem videla, da je očistila hišo. Če ji odgovorim, da ne in da res nimam časa, da bi to sploh opazila, začne: »Joj, kako si nehvaležna! Lahko se trudim ves dan, ti pa sploh ne opaziš. Tudi kosilo sem skuhalo, pa smo ga pojedli. Lahko bi me vsaj malo pohvalila. Lidiya je čisto drugačna.« To pa tudi mene užali. Zbežim in se nekaj časa kujem. Kmalu pa si postaneva spet dobri. Zelo sem vesela, ko ji lahko kaj pomagam. Takšna je moja mama. Čeprav se včasih spreva, ne želim, da bi bila drugačna.

BRIGITA RECEK, 6. B OŠ SV. JURIJ

Moji mami je ime Anica. Stara je triindevetdeset let. Je majhne postave,

kratkim temnim las in ima zelene oči. Je vesele narave. Najraje se oblači v hlače in trenirko. Rada ima šport.

Najbolj jo zanimata gimnastika in košarka. Veseli jo delo na vrtu. V dobri družbi rada zapoje in zable-

še. Je zelo dobrega srca, zmeroma pomaga prijateljem, kadar so v stiski. Tudi meni in bratu rada pomaga, če imava kakšne težave. Sem ponosna nanjo.

TAMARA KEŽMAH, 5. OŠ III M. SLOV. J.

Bila sem buča

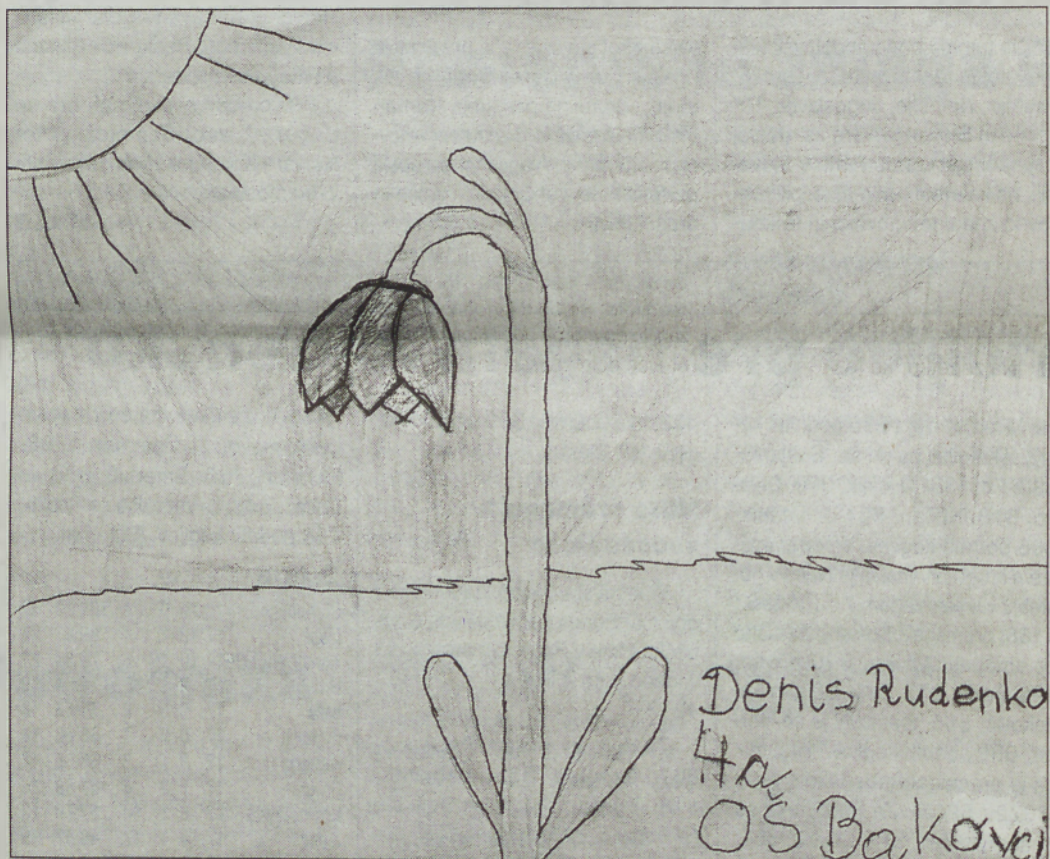
Za pusta sem bila buča. lečena sem bila v oranžni obleki. Na glavi sem imela oranžno lenkasto lasuljo. Hodila sem v vasi in trkala na vrata. Mame doma pekla krofne.

TADEJA VOŠČUK, 4. A PODRUŽNICA D. PETIŠČIČ

Teta Lidiya

Moja teta Lidiya je doma v Murški Soboti. Zaposlena je v vzgojiteljski službi. Bila sem vrtičničarka. Tam smo se igrali in risali. Teta ima avto. Včasih pride k nam s čokolado in banane. Zelo je prijazna, zato jo imamo rada.

SANDRA HARI, 2. OŠ CANKARJEV

NARAVA SE PREBUJA - Šel sem v gozd in opazil, da se je sneg topil. Zagledal sem tudi prve spomladanske cvetice. Vzklil sem: »Oh, kako so lepe!« Nato sem se ozrl po drevju in opazil, da so listavci že začeli poginjati brste. Šel sem dalje. Poslušal sem petje ptic, ki so se živahno oglašale. Prišel sem do ribnika. Videl sem, kako so ribe zadovoljno poskakovale, ker se je led stopil. Ta sprehod je bil zelo lep.

PRIMOŽ DUH, 4. A, OŠ BAKOVCI

Vse smo najboljše

V našem razredu imamo deklice, ki so pridne kot čebulice in delavne kot mravljice. Vsaka je lahko najboljša pri kakšnem delu. Marjanca je zelo spretna pri raznih opravilih na kmetiji. Risanje gre najbolje od rok Katji in Suzani. Pri gimnastiki ima glavno besedo Dorotheja. Obe tadeji, Monika in jaz smo zelo dobre plevalke. Pri matematiki ima najbistrejšo glavo Martina. Na vajah pri pevskem zboru se zelo trudita Karmen in Patricija. Mislim, da tudi naši dečki znajo odlično to in ono, a o njih kdaj drugič.

KAJA JAUŠOVEC, 3. B OŠ GOR. RADGONA

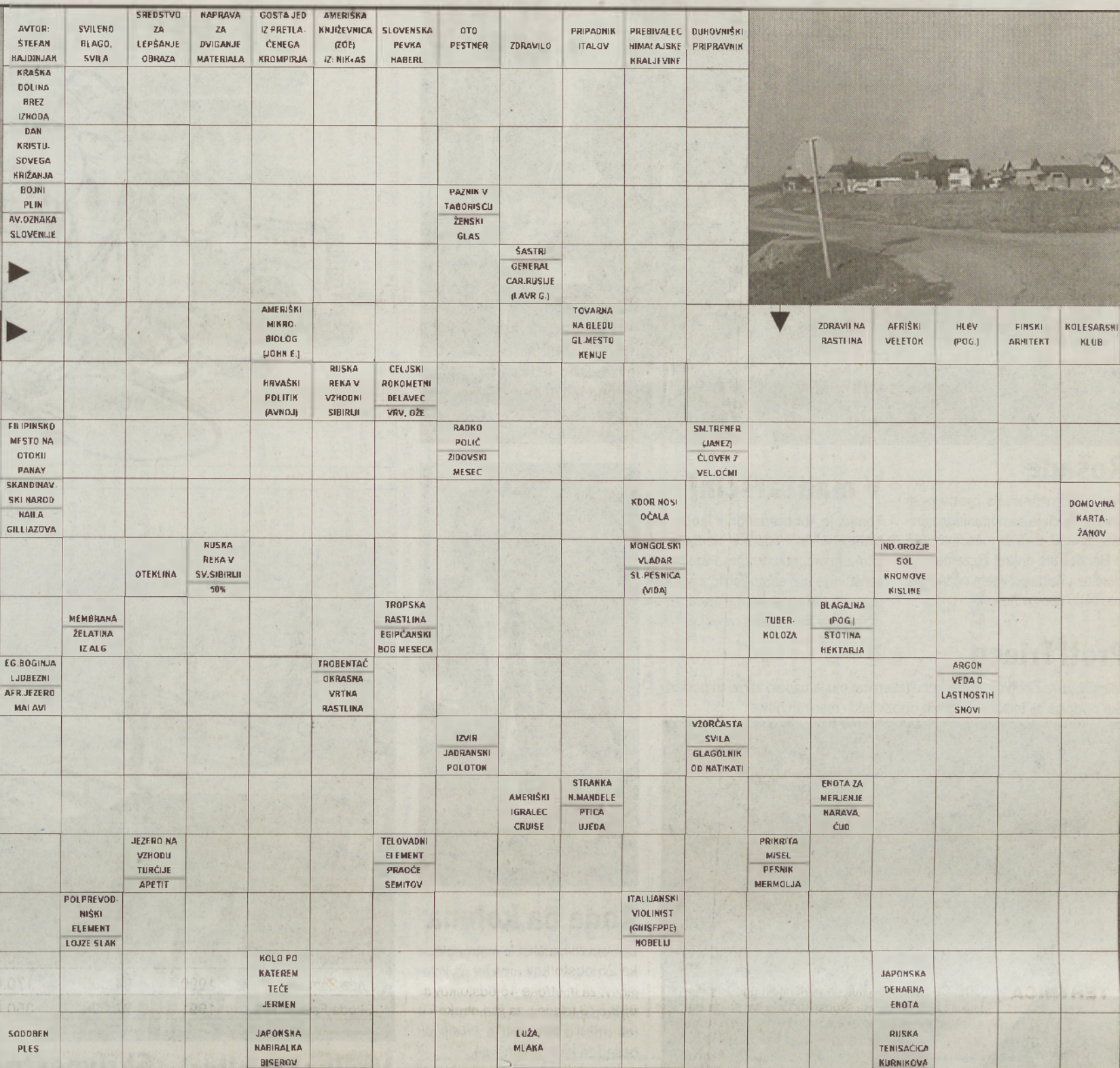
Puberteta

Sva dekleti v hudi puberteti. Hudo nama je v življenju, tudi fantje so v tem trpljenju. A puberteta bo minila, čez leta bo na naju pozabila.

ELENA IN ANJA OŠ SV. JURIJ

MALO VSTRAN...

PRI HOJI VERI,
RES SO ŠLI TOD...
TRUJE... S KOVČKOM.

SE NADALJUJE...

Rošade

Janez Drnovšek je s predlogom Boruta Šukljeta za notranjega ministra dokazal, da ljubi rošade (Šuklje in Bandelj sta enkrat že zamenjala stolčke ali eldeesovcem očitno pri-manjkuje kadrov news).

V madžarščini

Tomka je kot predsednik lendavske manjšinske samouprave medije povabil na novinarsko konferenco (v slovenščini je bilo samo vabilo z opozorilom, da tiskovna konferenca ne bo potekala v slovenščini news).

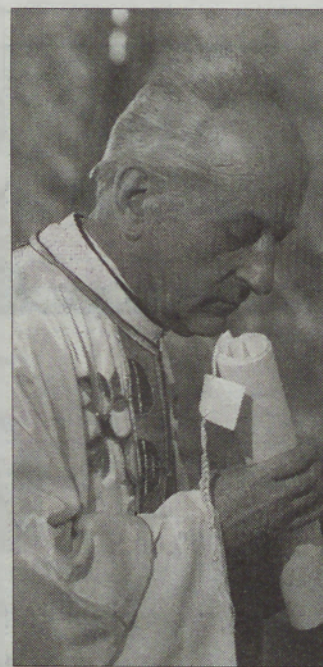
Proti Frlecu

Jelinčič zbira podpise proti Frlecu (zaenkrat mu je uspelo zbrati tri poslanske podpise ali toliko o njegovih opozicijskih manirah news).

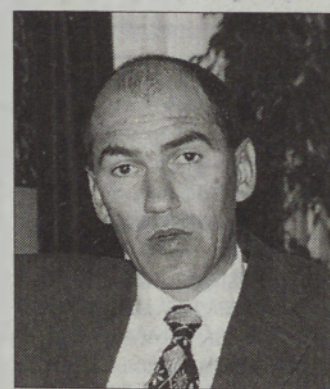
Rode na kolena

Ljubljanski nadškof in metropolit se je po dolgem času znašel na kolnih. Pokleknil je pred njegovo svetostjo papežem Janezem Pavlom II (ob vrnitvi iz Rima mu je zmanjkalo besed za komentar news).

Večinski volivci

Janez Janša je ugotovil, da večinski sistem vendarle ni najboljši za njegovo stranko, zato je eldeesovcem prišepnil o kombiniranem sistemu (tako bi spoštoval odločitev ustavnega sodišča in si zagotovil dosmrtni sedež v parlamentu news).

Skrivnostno sestankovanje

Granič in Frlec sta se konec prejšnjega tedna sešla neznano kje (tako »neznano« le ne izginila Mura kot mejna reka news).

Regijski predsednik

Novi regijski predsednik SDS je postal Štefan Prša (Janša dosežki svojih ali Violeta je zamrznjena news)

Poslanske plače

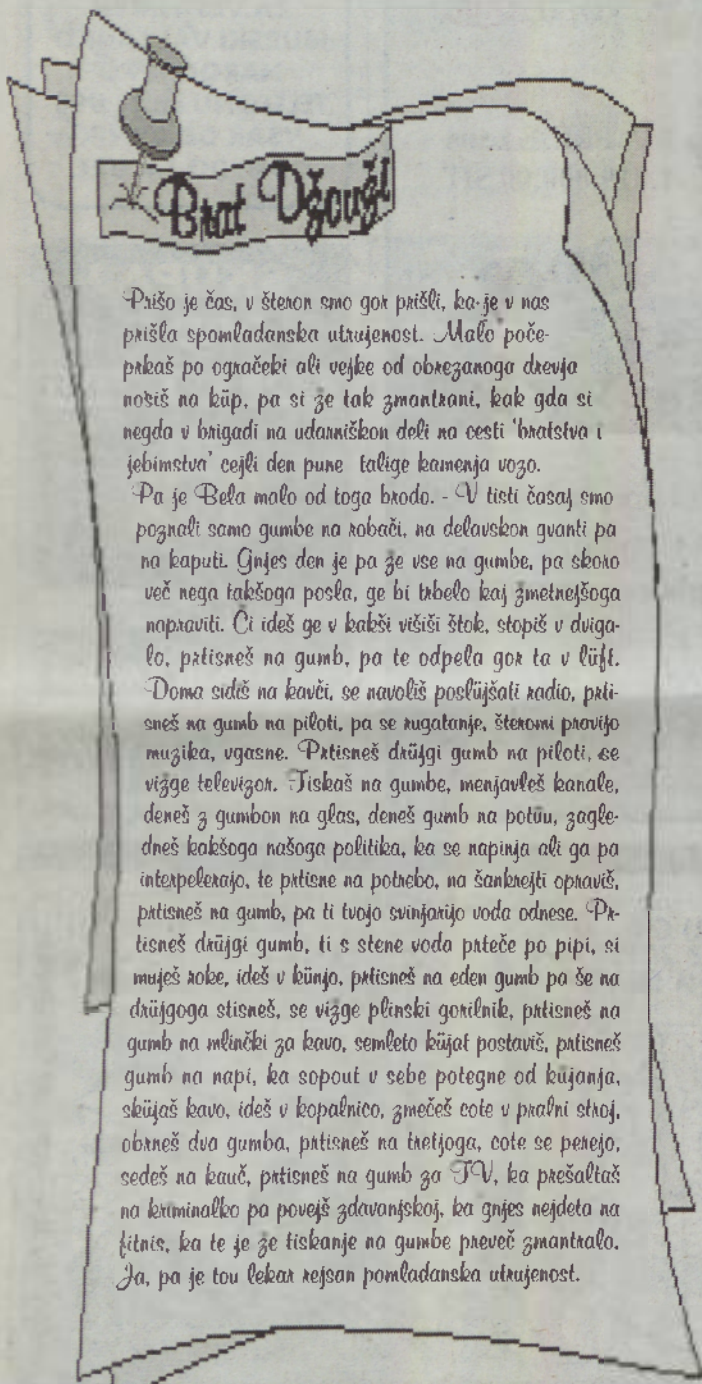
Magično mejo enega milijona je do zdaj prebil Janez Podgoršek, predsednik DZ. Čez devetsto tisoč sta priplezala tudi Andrej Gerencar in Filip Vat news.

Nadaljevanje starih manir

V ljubljanski občinski upravi se nadaljujejo stare Luigijeve manire (županu po več kot dveh mesecih še ni uspelo predlagati občinskega tajnika news).

TV SLOVENIJA 1

9.40 Enajsta šola, oddaja za radovedneže
10.10 Risanka
10.30 Ljubljenska glasba, fran. drama, 2/3
12.05 Izobraževalna oddaja
12.15 Humanistika
13.00 Poročila, vreme, šport
14.50 Po domače
15.40 H. Goodall predstavlja orgle
16.00 Gibljive slike
16.30 Mostovi
17.00 Rdeči gralji
17.40 Potepinček, češka nanizanka
18.00 Obzorik, vreme, šport
18.10 Izjavi prihodnosti
18.35 Slovenski miti in legende
19.30 Dnevnik
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.30 Seinfeld, ameriška nanizanka
22.00 Odmeli, vreme, šport
22.50 Polnočni klub
0.00 Slovaški komorni orkester
0.45 Izjavi prihodnosti
1.10 Slovenski miti in legende

TV SLOVENIJA 2

10.30 Zla kri, nemška nadaljevanka
11.20 Dva bregova, gledališka predstava
14.05 Ples na ulici, glasbena serija
15.05 One, koprodukcijski film
16.35 Podoba sveta, angleška serija
17.30 Po Sloveniji
18.00 Pravila igre, danska nadaljevanka
18.30 Simpsonovi, risana nanizanka
19.00 Kolo sreče
19.30 Videoring
20.00 Osnove znanstvene fantastike, serija
20.55 Leteči Holandejci, nizozemski film
23.05 Nash Bridges, ameriška nanizanka
23.50 Poročila, kanadska nanizanka

TV SPORED
Sobota,
13. 3. 1999

TV SLOVENIJA 1

8.30 Nesrečniki, risana nanizanka
8.55 Otroška oddaja
9.25 Don Kihot, risana nanizanka
9.50 Slovenski miti in legende
10.20 Petka
11.35 Seinfeld, ameriška nanizanka
12.00 Tednik
13.00 Poročila, vreme, šport
13.40 Turistična oddaja
13.50 Pustihumni tišini
15.30 Zgodba o Jackie, ameriški film, 2/3
17.00 Pomp
18.00 Obzorik, vreme, šport
18.10 Na vrtu
18.40 Velike romance 20. stoletja, serija
19.30 Dnevnik
19.55 Utrip
20.15 Šou bo šel
21.15 Palčevina
21.50 Živaki na filmskem platnu, serija
22.30 Poročila, vreme, šport
23.00 Četita modrih, angleška nadaljevanka
23.30 Ples na glasbo časa, ang. nadaljevanka

TV SLOVENIJA 2

9.25 SP v alpskem smu., slalom (m), 1. tek
10.25 SP v alpskem smu., velesl. (ž), 1. tek
11.55 Slalom (m), 2. tek
12.55 Veleslalom (ž), 2. tek
13.40 Teniški magazin
14.10 Košarka NBA
15.40 SP v biatlonu
16.55 DP v nogu., Maribor Tea.: SCT Olimpija
18.50 Košarka NBA
19.30 Videoring
20.00 80 let baleta, gala večer, prenos
21.35 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi
22.05 Sobotna noč: Honors Diva, Jazz Heroes

POP TV

9.00 Marimar, nadaljevanka - 10.00 Za Eleno, nadaljevanka - 11.00 Prevare, nadaljevanka - 12.00 Umor, je napisala, nanizanka - 13.00 Stražar, nanizanka - 14.00 Brez zapor - 15.00 Urgenca, nanizanka - 16.00 Temna luka, nanizanka - 17.00 Za Eleno, nadaljevanka - 17.50 Marimar, nadaljevanka - 18.20 Prevare, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Ostrorelec, ameriški film - 21.45 Kdo je to dekle, ameriški film - 23.00 Afera, erotični film - 1.30 24 ur

KANAL A

7.30 Zvezde steze, risanka - 8.00 Mork in Mindy, nanizanka - 8.30 Bradyjevi, nanizanka - 9.00 Zlahta, nanizanka - 9.30 Želite, prosim, nanizanka - 10.00 Kraljica src, nadaljevanka - 11.00 Mannix, nanizanka - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Klub Avenija - 13.30 Oprah Show, ponovitev - 14.30 Brooklynski most, nanizanka - 15.00 Miza za pet, nadaljevanka - 16.00 Oprah Show: Najboljši glasbeni izvajalci - 16.50 Bravo, maestro - 17.00 Kraljica src, nadaljevanka - 18.00 Korak za korakom, nanizanka - 18.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 19.00 Vsi županovi moške, nanizanka - 19.30 Skrita kamera - 20.00 M. Butterfly, ameriški film - 21.45 Kvantni skok, nanizanka - 22.40 Varuhi časa, nanizanka - 23.30 Mali bogovi, nanizanka - 0.30 Danjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Kulturno - razvedrilno - 16.00 Obalna straža ponoči, nanizanka - 17.00 Kvizkoton - 17.30 Varuška, nanizanka - 18.00 Beverly Hills, nadaljevanka - 19.00 Še te ljubim, nadaljevanka - 20.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Pred koncem tedna: Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Kam na oddih: Ponudba turističnih agencij na sejmu Alpe - Adria - 21.00 Sledi v času, ameriški film - 23.00 Povabilo v pekel, ameriški film

STUDIO AS

09.30 - Gnes, 10.00 - Zimovanje otrok VVZ M.Sobota na Pohorju, 10.20 - Poslovno, 10.40 - Zakaj pa ne, 11.40 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes, 16.30 - Zakaj pa ne, 17.30 - Videostrani, 18.00 - Poslovno, 18.20 - Zimovanje otrok VVZ M.Sobota na Pohorju, 18.35 - Sosedje (80. del), 19.00 - Gnes, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes, 20.30 - Videoboom 40, 21.25 - Zgodovina avtomobilizma, 21.50 - Videostop, 22.05 - Sosedje (80. del), 22.30 - Gnes, 23.00 - Videotop, 23.45 - Erotika, 01.00 - Videostrani

TV HRVAŠKA 1

13.05 Esmeralda, nadaljevanka - 13.50 Poročila - 13.55 Dokumentarna oddaja - 14.25 Pol ure kulture - 14.55 Izobraževalni program - 15.25 Za otroke in mlade - 16.30 S knjigo v glavo - 17.00 Hrvatska danes - 17.50 Govorimo o zdravju - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Vprašanja iz Azije, serija - 20.45 Po naši lepi - 22.00 Opazovanja - 22.30 Večer z Željkom Ogrestom - 23.35 Nikita, nanizanka - 0.20 Čudežni svet Paula McKenna - 0.50 Dobitnik, ameriški film

POP TV

7.30 Bojevniki prihodnosti, risanka - 8.00 Kremenčkovi - 8.30 Iz knjige vrlin - 9.00 Maska, risanka - 9.30 Balman, risanka - 10.00 Muppet TV - 10.30 Power Ranger - 11.00 Morska deklica, nanizanka - 11.30 Beji ocnjak, nanizanka - 12.00 Mlada čarovnica, nanizanka - 12.30 1,2,3 - kdo dobi?, ponovitev - 13.30 Prijatelj Felix, nanizanka - 14.30 Konan, nanizanka - 15.30 Sinbadove pustolovščine, nanizanka - 16.20 Policijska akademija, nanizanka - 17.15 Pop'n'roll - 18.20 Izganjalna vampirjev - 19.15 24 ur - 20.00 Junior, ameriški film - 22.00 Komandosi, nanizanka - 23.00 Siesta, ameriški film - 1.00 Playboy special - 2.00 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 9.30 Nimaš pojma, nanizanka - 10.00 Nora hiša, nanizanka - 10.30 Cooperjeva družina, nanizanka - 11.00 Alf, nanizanka - 11.30 Tomov show, nanizanka - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Bravo, maestro - 13.00 Lepotica in zver, nanizanka - 14.00 Kako osvojiti dekle, ameriški film - 16.00 Jekleni kavboj, ameriški film - 18.00 Odstop - 19.00 Profesionalci, nanizanka - 20.00 Zmenkarje - 20.30 Sanjska prihodnost, dokumentarna oddaja - 21.00 Psi faktor, dok. serija - 22.00 Debeluh in deček, ameriški film - 0.15 Vražja novinarja, nanizanka - 1.00 Klub Avenija

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - Pred koncem tedna: Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Kam na oddih - 11.00 Pregled dogodkov tedna - 14.45 Ti vraži lanije v letiških škatlah, angleški film - 17.00 Šolska košarkarska liga - 18.00 Supermanove dogodivščine - 19.00 Vprašajte Harriet, nanizanka - 19.30 Generacija moje ljubezni, nadaljevanka - 20.00 Boljše življenje, nadaljevanka - 21.00 Bele pesčine, ameriški film - 23.00 Vietnamski morilec, ameriški film

STUDIO AS

09.30 - Gnes, 10.00 - Sosedje (80. del), 10.25 - Videoboom 40, 11.20 - Zgodovina avtomobilizma, 11.45 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes, 16.30 - Videoboom 40, 17.25 - Zgodovina avtomobilizma, 17.50 - Videotop, 18.35 - Sosedje (80. del), 19.00 - Gnes, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.10 - Gnes, 20.40 - Rezerviran čas, 23.30 - Gnes, 23.00 - Videostrani

TV HRVAŠKA 1

8.15 Poročila - 8.25 Power Rangers - 8.45 Risanka - 9.10 Sezamova ulica - 10.55 Deset velikih svetovnih pisateljev - 12.00 Dnevnik - 12.35 Kmetijski svetovalec - 13.10 As vzame vse, ameriško-italijanski film - 15.10 Risani film - 15.20 Čudežni svet Paula McKenna - 15.45 Brijantina - 16.40 Poročila - 16.45 Škotski dvorci - 17.15 Meje, serija - 17.50 Mount Royal, nadaljevanka - 18.45 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Damska serija - 21.05 Film po izboru gledalcev - 22.45 Opazovanja - 23.30 Polnočna premiera - 2.00 Frasier, nanizanka - 2.25 Gorila, italijanski film - 3.55 Humoristična serija - 4.25 Boks, prenos

TV HRVAŠKA 2

14.45 Kolesar - 15.00 Daber dan, informativni mozaik - 17.10 Prizma - 18.05 Hugo - 18.30 Televizija o televiziji - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Roseanne, nanizanka - 20.55 Poročila - 21.00 Film - 22.35 Oddelek za umore, nanizanka - 23.20 Fatamorgana

TV MADŽARSKA 1

12.25 Nedokončane zadeve - 12.35 Senzacija, nanizanka - 13.25 Popolna varnost, nanizanka - 14.10 Zelena pika, šport v prostem času - 14.25 Natura magazin, Ilona Bayer - 15.00 Naravno zdravilstvo - 15.30 Za otroke - 16.00 Regionalni magazin - 17.00 Za upokojece - 17.30 Teka - 17.45 Regionalni dnevniki - 18.00 Okno - 19.00 Družina Smola, risanka - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Romanca ogrlice, nanizanka - 20.40 Iz preteklosti - 21.00 Dekleta iz Lida, nanizanka - 23.00 Aktualno

TV MADŽARSKA 2

8.00 - 12.00 Izobraževalni program, vmes ob 9.00 Aktualno, ob 9.20 Narodopisje in ob 10.30 Sosedje - 12.00 Zvon, svet v slikah - 12.30 Dnevnik - 13.00 Ty-magister - 14.00 Vino in oblast, nanizanka - 15.15 Repeta, za šolarje - 16.45 Sedem krajanjev, tv-igra - 17.15 Evropska galerija - 17.40 Madžarska hiša, zamejski gospodarski stiki - 18.10 Telešport, SP v hitrostnem drsanju - 18.50 Prosta ura, o poeziji - 19.35 Pravilnice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Madžarska leta 2000, cerkve Imreja Makovca - 21.00 Madžarska hiša, iz zamejskih programov - 21.30 Adam in Eva, portugalski film - 23.10 Glbokoka voda

TV AVSTRIJA 1

10.10 Trde pesi, vroča ljubezen, film - 11.45 Konfeti - 12.10 Otrok zakladov - 12.35 Risanke - 14.25 Simpsonovi - 14.50 Nova serija - 15.40 Zvezde steze - 16.25 Obalna straža - 17.15 Polna hiša - 17.40 Slalom (ž.), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Prijatelj - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Šport - 20.15 Mulholland Falls, srhljivka - 21.55 Slalom (ž.), posnetek drugega teka - 22.20 Navy Seals, akcijski film - 0.05 C. I. A. - tajno ime Alexa, akcijski film

TV AVSTRIJA 2

12.00 Poročila - 12.10 Vera - 13.10 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Gorski zdravnik - 14.25 Umor je njen konjček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Kraj srečanja zvezna dežela - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Stari - 21.15 Domovina - 22.10 Poročila - 22.35 Moderni časi - 23.10 Quincy - 0.00 Čas v sliki - 0.30 V hiši

EUROSPORT

8.30 Golf - 9.30 Smučarski skoki - 11.00 Biatlon (ž.), prenos iz Holmenkolna - 12.30 Avto-moto šport - 13.00 Deskanje na snegu - 13.30 Biatlon (m.), prenos iz Holmenkolna - 15.00 Tenis - 17.00 Tek na smučeh - 18.00 Nočni slalom (ž.), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 19.00 Tenis, prenos četrtfinala iz Indian Wellsa - 21.00 Nočni slalom (ž.), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 21.45 Tenis, prenos polfinala iz Indian Wellsa - 0.30 Konjenišvo

TV HRVAŠKA 2

11.40 Kolesar - 11.50 Kavbojke, mini serija - 14.45 Črna belo v barvah - 16.15 Dekleta na manevrih, avstrijski film - 17.50 Vrnitev v divjino, serija - 18.20 Na pločniku našega mesta, dokumentarna oddaja - 18.50 Oddaja o kulturi - 19.30 Dnevnik - 20.10 Triler - 21.15 Zlati gong - 22.05 Vojna ladja, dokumentarni film - 23.45 Svet zabave

TV MADŽARSKA 1

10.15 Tropska vročina, nanizanka - 11.10 Saint Tropez, nanizanka - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Informacije o NATU - 12.10 1848 v madžarski glasbi - 12.35 V dvorcu Terebes, zgodovinska igra - 13.05 Teveteka - 13.30 Severozahodni mejni pas, angleški film - 15.05 Puder, Julia Baló - 15.30 Delta 2000, znanost - 16.00 Mreža, reportaže - 16.30 Telešport, SP v hitrostnem drsanju - 18.30 Taktika in znanje, kviz - 19.00 Lotoshov - 19.20 Vreme po Evropi - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Novi muhasti letni časi, zabavni magazin - 21.00 Severni sij, Jeruzalem, koprodukcijski film

TV MADŽARSKA 2

10.25 Za otroke - 11.15 Familija, 380. del - 11.45 Zgodovina književnosti - 12.20 Ni meja, dobrodelna prireditev za poplavlence - 13.30 Okno v Evropo - 15.00 Triangulum, Orseg in okolica - 15.30 12 mesecev v gozdu, marec - 16.00 Pisatelj, György Moldova - 16.30 Po sledeh Orbana Balazsa - 19.00 Dvorec duhov, nanizanka - 19.25 Pravilice - 19.45 Lahko bi bilo zaščiten: Ustje reke Koros - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Risanka - 20.45 Vodni policisti, nanizanka - 21.30 Ženska vladavina, tv-igra - 22.35 Glbokoka voda

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.15 Slalom (m.), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 10.15 Veleslalom (ž.), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 11.40 Slalom (m.), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 12.50 Veleslalom (m.), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 14.00 Dawsonov potok - 14.45 Beverly Hills 90210 - 15.30 Melrose Place - 16.15 Ally McBeal - 17.00 Nogomet: Salzburg - Sturm, prenos iz Salzburga - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Asterix osvaja Rim, risani film - 21.35 Srček - 22.25 Zona padanja, akcijski film - 0.00 Božanska preizkušnja, srhljivka - 1.30 Zadovoljstvo mesa, srhljivka

TV AVSTRIJA 2

9.30 Grad Gripsholm, filmska komedija - 11.05 El Hakim, film - 13.00 Poročila - 13.10 Ko Conny s Petrom, filmska komedija - 14.50 Kristinca s pošle, film - 16.30 Dežela in ljudje - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 17.35 Kdo me hoče? - 17.53 Religije sveta - 18.00 Mljonsko kolo - 18.25 Konflikti - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 A razumeš humor?, prenos iz Ravensburga - 22.00 Čas v sliki - 22.05 Vse je komedija - 23.30 Poročila - 23.35 Favorit, film

EUROSPORT

8.30 Deskanje na snegu - 9.00 Alpsko smučanje - 9.30 Slalom (m.), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 10.10 Tek na smučeh - 12.00 Slalom (m.), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 12.45 Biatlon, prenos iz Holmenkolna - 14.15 Smučarski skoki - 15.00 Tek na smučeh, prenos iz Osla - 16.00 Alpsko smučanje - 17.00 Biatlon - 18.00 Deskanje na snegu - 18.30 Hitrostno drsanje - 19.30 Safari rally: povzetki - 20.00 Tenis, prenos polfinala iz Indian Wellsa - 22.00 Tenis, prenos finala iz Indian Wellsa

TV SLOVENIJA 1
9.30 Pod klobukom
10.20 Risanka
10.35 Zgodbe iz školjke
11.05 Službeni voh
11.55 Živali na filmskem platnu, serija
12.25 Mojstrovine Slovenije
13.00 Poročila, vreme, šport
14.30 Zoom
16.00 Osmi dan
16.30 Slovenski utrinki
17.00 Tedi, oddaja za mularijo
17.35 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzorini, vreme, šport
18.10 Resnična resničnost
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Tednik
21.00 TV Poper
21.40 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, vreme, šport
22.50 Pisave
23.20 Odisej s pozvavo

KANAL A

7.30 Dober dan, gospod Magoo, risanka - 8.00 Mork in Mindy, nanizanka - 8.30 Bradyjevi, nanizanka - 9.00 Žlahta, nanizanka - 9.30 Ajo, ajo, nanizanka - 10.00 Kraljica src, nadaljevanje - 11.00 Mannix, nanizanka - 12.00 Odskop - 13.30 Oprah Show, ponovitev - 14.30 Brooklynski most, nanizanka - 15.00 Miza za pet, nadaljevanje - 16.00 Oprah Show: Iyanla 7 - 17.00 Kraljica src, nadaljevanje - 18.00 Korak za korakom, nanizanka - 18.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 19.00 Vsi županovi možje, nanizanka - 19.30 Zmenkarje - 20.00 Moj film, dva filma po izboru gledalcev - 23.45 Mali bogovi, nanizanka

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Aktualno - S starimi obrtni v današnje dni - 16.00 Obalna straža na kolesih, nanizanka - 17.00 Kvizofon - 17.30 Varuška, nanizanka - 18.00 Beverly Hills, nadaljevanje - 19.00 Še te ljubim, nadaljevanje - 20.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Kulturno - razvedrilno - Intervju: Ernest Eory - Navigator (film, kultura, prosti čas) - 21.00 Izbrani letalci, ameriški film - 23.00 Twin Peaks, nadaljevanje - 23.50 Mesto preklelih, nanizanka

STUDIO AS

09.30 - Gnes 10.00 - Predstavitve knjige SMARAGDNA POT - oddaja v živo, 10.30 - Iz produkcije ZLTV, 11.00 - Kako biti zdrav in zmogovati, 11.30 - Risanka, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Gnes, 16.30 - Iz produkcije ZLTV, 17.00 - Kako biti zdrav in zmogovati, 17.30 - Naj spot, 18.15 - Videostrani, 18.30 - Predstavitve knjige SMARAGDNA POT - oddaja v živo, 19.00 - Gnes, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes, 20.30 - Poslovno, 21.00 - Dolga pot do ozdravitve - oddaja v živo, 22.00 - Videotop, 22.30 - Gnes, 23.00 - Videostrani

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 New York, nanizanka - 13.05 Esmeralda, nadaljevanje - 13.50 Poročila - 13.55 Poslovni klub - 14.25 Živa resnica - 14.55 Izobraževalni program - 15.25 Otroški program - 16.30 V vojni in miru - 17.00 Hrvaška danes - 17.55 Zgode hrvaških otokov. Lastovo - 18.30 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Odkrito - 20.55 Pol ure kulture - 21.30 Kviz - 22.05 Opazovanja - 22.35 V iskanju minulega časa - 23.25 Jesen in raju, švedski film - 0.55 Poročila

TV MADŽARSKA 1

12.00 Zvon, dnevnik - 12.40 Druga možnost, nanizanka - 13.30 Hagedornova hči, nanizanka - 14.20 Madžarski kulturni spomeniki: Ocsa - 14.45 Natura magazin - 15.10 Zvezde na nebu in na zemlji - 16.00 Za manjšine - 17.00 Enciklopedija narave - 17.45 Regionalni dnevnik - 18.00 Komentar k biblijskim zgodbam - 18.20 Glasbeni kviz - 18.45 Za otroke - 19.00 Podlež, nanizanka - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Imagine - John Lennon, ameriški dokumentarni film - 21.45 Ste se danes že smejali?

TV MADŽARSKA 2

8.00 - 12.00 Izobraževalni program, vmes ob 9.00 Aktualno, ob 9.20 Narodopisje in ob 10.30 Sosedje - 12.00 Zvon, telesport - 12.30 Dnevnik - 13.00 Tv-magister - 14.00 Vino in oblast - 14.55 Kólcsey, drama - 16.00 Repeta, za šolarje - 17.30 Zakladnica - 19.00 Madžarska danes - 19.30 Pravičice - 19.40 Narodne vrednote: Verőce - 20.30 Prižori iz nekega zakona, švedska nanizanka - 22.00 Vrnitev v Paradiž, nadaljevanje - 22.50 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 8.30 Simpsonovi - 9.15 Obalna straža - 10.10 Planet opic, znanstvenofantastični film - 11.45 Konfeti - 12.10 Otok zakladov - 12.35 Risanka - 14.25 Simpsonovi - 14.50 Nova senja - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Obalna straža - 17.15 Polna hiša - 17.40 Močna družina - 18.05 Zlata dekleta - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Mesto kaosa - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Komisar Rex - 21.05 Zvezdna vrata - 21.50 Dosjeji X - 22.40 ONE - 23.05 Oddaja o kulturi

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Na pomoč, bomba je izginila, filmska komedija - 10.35 Bogati in lepi - 11.20 Dežela ljudi - 11.45 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Milijonsko kolo - 12.30 Dežela in ljudje - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inšpekcija 1 - 13.40 Gorski zdravnik - 14.25 Umor je njen konjiček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Kraj srečanja zvezna dežela - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.50 Kuharske mojstrovine - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum: Rim - 21.05 Vera - 22.00 Poročila - 22.30 Šiling - 23.00 Primer za dva - 0.00 Čas v sliki - 0.30 V hiši

EUROSPORT

8.30 Sledni psi - 9.00 IndyCar - 10.30 Triatlon: Havaji Ironman 1998 - 12.00 Nogomet: legende SP - 13.00 Motociklizem: dirka Gilles Lalay v Franciji - 13.30 Motokros: uvod - 14.00 Deskanje na snegu - 14.30 Snooker - 17.00 Mojsrške večine - 18.00 Rolanje - 19.00 Auto-moto šport - 20.00 Nogomet: pokal pokalnih zmagovalcev, uvod - 20.30 Nogomet, prenos povratne četrtfinalne tekme - 22.30 Nogomet: pokal PPZ - 0.30 Avto-moto šport

TV SLOVENIJA 2

10.00 Angel, varuh moj, nanizanka
10.50 Smučarski poleti, prenos s Planice
13.15 Rdeče in črno, francoska nadaljevanje
14.15 Svet poroč
15.45 Ferdi, risana nanizanka
16.05 Evrogol
17.05 Smučarski poleti, posnetek
17.30 Po Sloveniji
18.05 Zla kri, nemška nadaljevanje, 3/4
19.00 Kolo sreče
19.30 Videoring
20.00 Ekstremne avanture
20.25 Filmski triki
21.00 Ples na ulici, glasbena serija
22.00 Moja čudovita pralnica, angleški film
23.35 Alica, evropski kulturni magazin

RADIO MURSKI VAL
UKV 94,6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PETEK: 05.45 - Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Zamurjenci - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Predstavljamo vam - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Mladi val - 21.00 Poročila - 21.10 Sipli mi - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SOBOTA: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Potepajte se z nami - 11.10 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.45 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kulturni koledar - 17.35 Radijski knjižni sejem - 18.15 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 21.00 Poročila - 21.10 Ugasni TV! - 24.00 Želimo vam lahko noč.

NEDELJA: 06.00 Začenjamo nov dan - 07.30 Zamurjenci - 08.05 Horoskop - 08.15 Panonski odmevi - 08.45 Misel in čas - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce - 13.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Pravljica - 20.00 Oddaja tedna - 21.00 Poročila - 21.10 Gnezdo Murskega vala - 24.00 Želimo vam lahko noč.

PONEDELJEK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami -

10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Oaj, kak san zlufto - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.10 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Šport - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Krpanke - 21.00 Poročila - 21.10 Kak je inda fajn bilou - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TOREK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.45 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Na narodni farmi - 21.00 Poročila - 21.10 Med Muro, Rabo in Dravo/Poslušalec Murskega vala - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SREDA: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.15 Trn v peti - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 NSTSNMV - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Narodna lestvica - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Intervju - 21.00 Poročila - 21.10 Mursko-morski val - 24.00 Želimo vam lahko noč.

ČETRTEK: 5.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Sedem veličastnih - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Bilo je nekoč - 21.00 Poročila - 21.10 Geza se zeza - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TV SPOROD

Nedelja, 14. 3. 1999

TV SLOVENIJA 1

8.25 Tabaluga, risanka
8.50 Srebrnogrivi konjček, risanka
9.20 Pika Nogavička, švedska nanizanka
9.55 Veliki skladatelj: Wagner
11.00 Gospodari živali, serija
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vreme, šport
13.25 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
13.55 Šou bo šel
14.55 Pajčevina
15.20 TV Poper
16.00 Triki - trak
16.30 Parada plesa
17.00 Po domače
18.00 Obzorji, vreme, šport
18.10 Alpe - Donava - Jadran
18.40 Življenje slovenskih vasi
19.15 Risanka
19.20 Žrebanje lota
19.30 Dnevnik
20.00 Zoom
21.35 Intervju
22.30 Poročila, vreme, šport
22.55 Don Carlos, posnetek opere

TV SLOVENIJA 2

9.25 SP v alp. smučanju, veseli. (m), 1. tek
11.55 Veleslalom (m), 2. tek
12.30 Policijska na naši strani
13.10 Smučarski skoki, prenos iz Osla
15.30 Posnetek veleslalom (m)
16.00 Šport
17.55 DP v koši. Pivov. Laško: Union Olim.
19.30 Videoring
20.00 Rdeče in črno, francoska nadaljevanka
21.05 Dinastija: Nehru - Gandi, serija
22.00 Šport v nedeljo
23.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka
23.30 Leteči Holandec, nizozemski film

POP TV

7.00 Mali bogataš, risanka - 7.30 Jetsonovi, risanka - 8.00 Kremenčkovci - 8.30 Naza; v prihodnosti, risanka - 9.00 Pot do zmage, mladinski film - 10.30 Kahlornjske sanje, nanizanka - 11.00 Beverly Hills, nadaljevanka - 12.00 Melrose Place, nadaljevanka - 13.00 Novopečena družina, ameriška nanizanka, 1. del - 14.00 Punce s pomola, nanizanka - 14.30 Posebna ljubezen, nemški film - 16.00 Nedeljsko popoldne - 19.15 24 ur - 20.00 Melrose Place, nadaljevanka - 20.50 Fotomodeli, nadaljevanka - 21.45 Športna scena - 23.00 Arhitekti in ropar, ameriški film - 1.00 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 9.30 Nimaš pojma, nanizanka - 10.00 Nora hiša, nanizanka - 10.30 Cooperjeva družina, nanizanka - 11.00 Alfi, nanizanka - 11.30 Tomov show, nanizanka - 12.00 Sanjam o Jeanne, nanizanka - 12.30 Stilski izziv - 13.00 Lepotica in zver, nanizanka - 14.00 Več kot prijatelj, ameriški film - 15.50 Ferris Bueller, nanizanka - 16.30 Družinske zadeve, nanizanka - 17.00 Klub Avenija - 17.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 18.00 Zaznamovani, nanizanka - 19.00 Kung Fu, nanizanka - 20.00 Poslednji ples, ameriški film - 21.50 Stilski izziv - 22.20 Hudičeve spletke, ameriški film - 23.50 Nema priča, nanizanka

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, regionalni program - Ford focus, reportaža - Iz našega studia: Prekmurki-nih 20 let - Prekmurska kuhinja - Portret: Edre Gönter - Tedenski komentar - Pregled dogodkov tedna - 15.00 Šolska košarkarska liga - 16.00 Ljubezen med sosedi, ameriški film - 18.00 Supermanove dogodivščine - 19.00 PlayStation - 19.30 Generacija moje ljubezni - 20.00 Hulahoop, ameriški film - 22.00 Spletke, ameriški film

STUDIO AS

09.30 - Gnes, 10.00 - Zimovanje otrok VVZ M.Sobota na Pohorju, 10.20 - Teden Ob Muri, 11.50 - Poslovno, 12.15 - Iz produkcije ZLTV, 12.45 - Videostrani, 18.00 - Gnes, 18.30 - Zakaj pa ne, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Rezerviran čas, 21.30 - Videostrani

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Lutkovna igrice - 8.25 Naš Charley - 9.10 Risanka - 9.20 Film za otroke - 10.55 Jelenko - 11.25 Filpovi otroci - 12.00 Dnevnik - 12.35 Kmetijska oddaja - 13.25 Mir in dobrota - 14.00 Med nami - 14.35 Oprah Show - 15.20 Dokumentarni film - 15.50 Lassie, nanizanka - 16.20 Opera Box - 16.50 Poročila - 17.00 Kdo je videl veter, kanadski film - 18.45 Otroška serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Sončni show - 21.45 Trg Berkeley, nadaljevanka - 22.40 Opazovanja - 23.10 Poročila

TV HRVASKA 2

10.55 Koledar - 11.05 Oddaja o kulturi - 11.35 Pustolovščine Robina Hooda - 12.20 Pogovorna oddaja - 13.05 Dajna dežela, ameriški film - 14.40 Briljanina - 15.30 Polnočna premiera, ponovitev - 18.00 Svet odkritij, serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 80 let Zagrebskega kvarteta - 21.15 Drzniti si ljubiti, ameriški film - 22.55 Zakonske vode, nanizanka - 23.20 Dim, ameriški film

POP TV

9.00 Marimar, nadaljevanka - 10.00 Za Eleno, nadaljevanka - 11.00 Prevare, nadaljevanka - 12.00 Umor, je napisala, nanizanka - 12.45 Športna scena - 14.00 Fotomodeli, nadaljevanka - 15.00 Urgenca, nanizanka - 16.00 Temna luka, nanizanka - 17.00 Za Eleno, nadaljevanka - 17.50 Marimar, nadaljevanka - 18.20 Prevare, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 1,2,3 - kdo dobi? - 21.10 Rocky 3, ameriški film - 23.00 Stražar, ameriška nanizanka, 1. del - 0.00 Privid zločina, nanizanka - 1.00 24 ur

KANAL A

7.30 Zvezdne steze, risanka - 8.00 Mork in Mindy, nanizanka - 8.30 Bradyjevi, nanizanka - 9.00 Zlahtja, nanizanka - 9.30 Alo, alo, nanizanka - 10.00 Kraljica src, nadaljevanka - 11.00 Mannix, nanizanka - 12.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje - 13.30 Oprah Show, ponovitev - 14.30 Brooklynski most, nanizanka - 15.00 Miza za pet, nadaljevanka - 16.00 Oprah Show: Na turneji s Tino Turner - 17.00 Kraljica src, nadaljevanka - 18.00 Korak za korakom, nanizanka - 18.30 Princ z Bel Aira, nanizanka - 19.00 Vsi županovi možje, nanizanka - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Simpatije, nadaljevanka - 21.00 Vse, kar se želi, ameriški film - 22.40 Alo, alo, nanizanka - 23.15 Ned in Stacey, nanizanka - 23.45 Mali bogovi, nanizanka - 0.30 Dannyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 16.00 Obalna straža ponoči, nanizanka - 17.00 Kvizofon - 17.30 Varuška, nanizanka - 18.00 Beverly Hills, nadaljevanka - 19.00 Še te ljubim, nadaljevanka - 20.00 Živa, regionalni program - Aktualno - Kronika - Športni ponedeljek: Pregled športnih dogodkov - NK Mura - NK HIT Gorica - 21.00 Batman, ameriški film - 23.10 Twin Peaks, nadaljevanka - 23.50 Mesto prekritih, nanizanka

STUDIO AS

09.30 - Otroški film, 11.00 - Risanka, 12.00 - Videostrani, 16.00 - Otroški film, 17.30 - Videostrani, 18.30 - Risanka, 18.35 - Sosedje (81. del), 19.00 - Gnes, 19.30 - TV dnevnik Slovenija, 20.00 - Gnes, 20.30 - Nogomet, NK Mura - NK Nova Gorica, 22.30 - Gnes, 23.00 - Videoskrani

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 New York, nanizanka - 13.05 Esmeralda, nadaljevanka - 13.50 Poročila - 13.55 Triler - 14.55 Izobraževalni program - 16.25 Otroški program - 16.30 Živeti na Islandiji, dokumentarna oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.55 Obnova Hrvaške - 18.30 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Rusko meso, nadaljevanka - 21.00 Ena in ena - 21.50 Opazovanja - 22.20 Z namenom in razlogom - 23.20 Filmska noč s Paulom Newmanom - 1.30 Poročila

TV HRVASKA 2

10.00 Sobotna noč
12.00 Pravila igre, danska nadaljevanka
12.30 Simpsonovi, risana nanizanka
12.50 Osnove znanstvene fantastike, serija
13.40 Dinastija: Nehru - Gandi, serija
15.35 Ženska skrivnost, ameriški film
17.00 Policijska na naši strani
17.30 Po Sloveniji
18.05 Sestre, ameriška nadaljevanka
19.00 Štaleta mladosti
20.00 Gospodarska panorama
21.00 Studio City
22.30 Zvezde Hollywooda: Clark Gable
23.00 Brane Rončel izza odra
0.25 Ženska skrivnost, ameriški film

1.00 ... - 7.00 Za otroke - 8.00 ... - 9.30 ... - 10.00 ... - 10.30 ... - 11.00 ... - 11.30 ... - 12.00 ... - 12.30 ... - 13.00 ... - 13.30 ... - 14.00 ... - 14.30 ... - 15.00 ... - 15.30 ... - 16.00 ... - 16.30 ... - 17.00 ... - 17.30 ... - 18.00 ... - 18.30 ... - 19.00 ... - 19.30 ... - 20.00 ... - 20.30 ... - 21.00 ... - 21.30 ... - 22.00 ... - 22.30 ... - 23.00 ... - 23.30 ... - 24.00 ...

TV MADŽARSKA 2

7.55 Kanon, vera in kultura - 8.25 Izobraževalni program - 9.55 Za otroke - 11.00 Telesport - 13.00 Zlati dim, magazin - 14.00 Pojleta Magda Kaimar in Janos Berkes - 14.35 Varstvo mest - 15.20 Iz tv-arhiva: Kvartir norcev, film - 16.50 Athina v luči žarnic - 17.25 Nova odprta knjiga - 18.00 Telesport, SP v hitrostnem drsanju - 19.15 Babica, veseloigra - 21.00 Marčevsko hrumenje - 22.00 Pisatelj Janos Kodolanyi - 23.00 Universitas, video revija

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 8.15 Veleslalom (m), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 10.15 Divji labodi, risani film - 10.50 Disneyev festival - 11.45 Veleslalom (m), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 12.45 Šport - 13.10 Smučarski skoki, prenos iz Holmenkolna - 15.15 Gospodar zveri II, pustolovski film - 16.55 Ulični lovec, akcijski film - 18.30 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Blues iz Kaisermühlens - 21.05 MA 2412 - 21.35 Prosta igra, TV-film - 23.10 Kolumbo - 0.20 Živi pesek, srhljivka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Poti do boga - 9.30 Katoliška maša, prenos z Dunaja - 10.15 Zakladi sveta - dediščina človeštva: Seršeli - 10.30 Teden kulture - 11.00 Novinarska ura - 12.00 Visoka hiša - 12.30 Orientacija - 13.00 Poročila - 13.05 Tednik - 13.30 Domovina, tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.20 Divje življenje - 15.05 Policijska inspekcija 1 - 15.30 Če bi bil vsak dan nedelja, filmska komedija - 17.05 Klub senorjev - 17.55 Harald imedi - 18.25 Kristus v času - 18.30 Podobe Avstrije - 19.00 Avstrija danes - 19.17 Loto - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Pogledi s strani - 20.15 Sanjska ladja - 21.45 Poročila - 21.55 K stvari - 23.15 Vizije - 23.20 Enostavno klasično - 1.05 Vincent in Theo, film

EUROSPORT

8.30 Tek na smučeh (m) - 9.30 Veleslalom (m), prenos prvega teka iz Sierra Nevade - 10.15 Alpsko smučanje - 10.30 Biatlon (ž), prenos iz Holmenkolna - 11.30 Biatlon (m), prenos iz Holmenkolna - 12.15 Veleslalom (m), prenos drugega teka iz Sierra Nevade - 13.00 Smučarski skoki, prenos iz Osla - 15.00 Konjenišvo, prenos iz Pariza - 16.00 Tek na smučeh - 19.00 15. marec, svečana akademija v Operi - 20.30 Dnevnik, prenos finala iz Indian Wellsa - 23.30 Športne novice - 0.45 Smučarski skoki

TV SPOROD

Ponedeljek, 15. 3. 1999

TV SLOVENIJA 1

10.20 Narava in človek, angleška serija
10.40 Izzivi prihodnosti, ameriška serija
11.10 Na vrhu
11.35 Velike romane 20. stoletja
12.00 Alpe - Donava - Jadran
12.30 Ulrip, Zrcalo tedna
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 Iskalci zakladov, angleški film
15.10 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
15.40 Očete in sinovi
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček
17.20 Pika Nogavička, švedska nanizanka
17.45 Volkovi, čarovnice in velikani
18.00 Obzorji, vreme, šport
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.30 Dnevnik
20.05 Komisar Rex, avstrijska nanizanka
21.00 Gore in ljudje
22.00 Odmevi, vreme, šport
22.50 S turizmom v tretje tisočletje

TV SLOVENIJA 2

10.00 Sobotna noč
12.00 Pravila igre, danska nadaljevanka
12.30 Simpsonovi, risana nanizanka
12.50 Osnove znanstvene fantastike, serija
13.40 Dinastija: Nehru - Gandi, serija
15.35 Ženska skrivnost, ameriški film
17.00 Policijska na naši strani
17.30 Po Sloveniji
18.05 Sestre, ameriška nadaljevanka
19.00 Štaleta mladosti
20.00 Gospodarska panorama
21.00 Studio City
22.30 Zvezde Hollywooda: Clark Gable
23.00 Brane Rončel izza odra
0.25 Ženska skrivnost, ameriški film

TV HRVASKA 2

14.35 Koledar - 15.00 Dober dan - 17.15 Sunset Beach, nadaljevanka - 18.05 Hugo - 18.30 Sedem vrhov, serija - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Murphy Brown, nanizanka - 20.50 Poročila - 21.00 Newyorška policija, nanizanka - 21.50 Stolejte naroda, serija - 22.45 Vidikon, zabavnoglasbena oddaja

TV MADŽARSKA 1

10.45 Moj Petőfi - 10.55 Praznovanje 15. marca - 12.00 Zvon, dnevnik - 12.15 Sosedje - 12.45 Moj Petőfi - 13.00 Praznovanje 15. marca - 14.05 Madžarska - Marseille 1848 - 14.45 Kratki film - 15.00 Za otroke - 16.00 Oporoka Koppanjskega age, tv-film - 17.30 Huzarski krojač Laszlo - 18.05 Taktika in znanje, kviz - 18.30 Srečanje z Jezusom - 18.40 Za otroke - 19.00 15. marec, svečana akademija v Operi - 20.30 Dnevnik, šport - 21.00 Podelitev nagrad Kossuth in Szechenyi - 22.10 Slavjenc, tv-igra

TV MADŽARSKA 2

8.30 Izobraževalni program - 9.30 Praznovanje 15. marca - 10.00 Tv-magister - 10.55 Praznovanje 15. marca - 12.00 Zvon; Svoboda, ljubezen, plesna igra - 12.30 Narodne vrednote: Sentandrej, mesto slikarjev - 13.05 Fant in Komarna, tv-film - 14.25 Repeta, za šolarje - 16.00 Nogomet, Honved - Dunaferr - 18.00 Sence na morskem nebu, dokumentarni film - 18.55 Deklamacija - 19.00 15. marec, svečana akademija v Operi - 20.30 Dnevnik, šport - 21.00 General Lenkey, tv-igra - 22.15 Marčevsko hrumenje - 23.15 Klub znanstvenikov, okrogla miza

TV AVSTRIJA 1

10.10 Ulični lovec, akcijski film - 11.45 Konfeti - 12.10 Otok zakladov - 12.35 Risanke - 14.25 Simpsonovi - 14.50 Nova serija - 15.45 Zvezdne steze - 16.25 Obalna straža - 17.15 Polna hiša - 17.40 Močna družina - 18.05 Zlata dekleta - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Mesto kaosa - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Kaj je z Bobom?, filmska komedija - 21.55 Umri boš, kot jaz želim, srhljivka - 23.25 Nikita - 0.10 Lutka za 250 tisoč dolarjev, kriminalka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Ka Gonyy s Petrom, filmska komedija - 10.40 Bogati in lepi - 11.20 Konflikt - 11.50 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Orientacija - 12.35 Podobe Avstrije - 13.00 Poročila - 13.15 Policijska inspekcija 1 - 13.40 Gorski zdravnik - 14.25 Umor je njen konjček - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Kraj srečanja zvezna dežela - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Julia - nenavadna ženska - 21.05 Tema - 22.00 Poročila - 22.30 Oddaja o kulturi - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Film

EUROSPORT

8.30 Alpsko smučanje - 10.30 Biatlon - 12.00 Safari rally - 12.30 Hitrostno drsanje - 13.30 Smučarski skoki - 14.30 Snooker - 16.00 Kolesarstvo Tirreno - Adriatico - Taramo - Alba Adriatica (170 km) - 17.00 Biatlon - 18.00 Tovornjakari - 19.00 Pustolovščina - 19.30 Sledni psi - 20.00 Ekstremni športi - 21.00 Spretnostne vožnje z motorji v dvorani - 22.00 Boks: Derrick Jefferson - Bert Cooper (ZDA), posnetek iz Michigana - 23.00 Evrogol - 0.30 Nogomet: Legende SP

motorna vozila

LADO SAMARO, letnik 1989, rdeče barve, registrirano do oktobra, prodam. Tel.: 84 085. m22570

ZASTAVA 101, letnik 1987, modre barve, prevoženih 100.000 km, registrirano do aprila, prodam za 100.000 SIT. Tel.: 48 375. m22581

RENAULT 5 CAMPUS, letnik 1992, registriran do septembra, prodam. Tel.: 82 861. m22628

MERCEDEZ - FURGON 709, letnik 1990, povisan in podaljšan, nosilnost 3 tone, prejejen za prevoz visečega tekstila, zelo dobro ohranjen, prodajo zaradi upokojitve lastnika. Tel.: 065 23 146, po 20. uri. m22655

PEUGEOT 405 GL, letnik 1988, radio, centralno zaklepanje, vlečna ključka, alarm, lepo ohranjen, prodam. Tel.: 21 330. m22665

FIAT FIVE, letnik 1994, prodam. Tel.: 74 205. m22669

Clio RT 1.4, 3-vratni, junij 1994, odlično ohranjen, prodam. Ponudbe popoldne in zvečer na 21 259 in 28 259. m22672

AVTOKLEPARSKO RAVNALSKO MI-ZO-Z MERILNIM SISTEMOM DATA-LINER prodam ali menjam za osebni avto. Tel.: 66 588. m22677

TOVARNO VOZILO ZASTAVA 70-10, letnik, s termokingom, nosilnost 3 tone, registriran do oktobra 1999, prodam. Tel.: 48 458. m22678

OPEL KADETT 1.2 LS, limuzina, letnik 1987, prodam. Tel.: 57 349. m22679

RENAULT 19, letnik 1993, registriran do februarja 2000, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 22 386. m22680

RENAULT PREKUCNI, triosovinski, v celoti generalno obnoven, z delom, prodam. Tel.: 33 003. m22681

MERCEDEZ 250 D, letnik izdelave 1990, prva registracija 1991, prevoženih 140.000 km, ugodno prodam. Tel.: 45 282 ali 22 119. m22682

LEZAR ZA IMV KOMBI (VETR. STEKLA, KOLESA, PODVOZJE, MOTOR) prodam. Tel.: 24 063. m22697

VAI GOLF, letnik 1982, dobro ohranjen, registriran do konca januarja 2000, prodam. Koltaj, Berkovci 1 pri Presejčakovcih. m22711

LADO SAMARO, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 52.000 km, po 100.000 SIT, prodam. Tel.: 49 166, po 16. uri. m22717

živali

AVTOKLEPARSKO RAVNALSKO MI-ZO-Z MERILNIM SISTEMOM DATA-LINER prodam ali menjam za osebni avto. Tel.: 66 588. m22677

RENAULT 19, letnik 1993, registriran do februarja 2000, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 22 386. m22680

PEUGEOT 405 GL, letnik 1988, radio, centralno zaklepanje, vlečna ključka, alarm, lepo ohranjen, prodam. Tel.: 21 330. m22665

FIAT FIVE, letnik 1994, prodam. Tel.: 74 205. m22669

Clio RT 1.4, 3-vratni, junij 1994, odlično ohranjen, prodam. Ponudbe popoldne in zvečer na 21 259 in 28 259. m22672

AVTOKLEPARSKO RAVNALSKO MI-ZO-Z MERILNIM SISTEMOM DATA-LINER prodam ali menjam za osebni avto. Tel.: 66 588. m22677

TOVARNO VOZILO ZASTAVA 70-10, letnik, s termokingom, nosilnost 3 tone, registriran do oktobra 1999, prodam. Tel.: 48 458. m22678

OPEL KADETT 1.2 LS, limuzina, letnik 1987, prodam. Tel.: 57 349. m22679

RENAULT 19, letnik 1993, registriran do februarja 2000, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 22 386. m22680

RENAULT PREKUCNI, triosovinski, v celoti generalno obnoven, z delom, prodam. Tel.: 33 003. m22681

MERCEDEZ 250 D, letnik izdelave 1990, prva registracija 1991, prevoženih 140.000 km, ugodno prodam. Tel.: 45 282 ali 22 119. m22682

LEZAR ZA IMV KOMBI (VETR. STEKLA, KOLESA, PODVOZJE, MOTOR) prodam. Tel.: 24 063. m22697

VAI GOLF, letnik 1982, dobro ohranjen, registriran do konca januarja 2000, prodam. Koltaj, Berkovci 1 pri Presejčakovcih. m22711

LADO SAMARO, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 52.000 km, po 100.000 SIT, prodam. Tel.: 49 166, po 16. uri. m22717

LADO SAMARO, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 52.000 km, po 100.000 SIT, prodam. Tel.: 49 166, po 16. uri. m22717

LADO SAMARO, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 52.000 km, po 100.000 SIT, prodam. Tel.: 49 166, po 16. uri. m22717

LADO SAMARO, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 52.000 km, po 100.000 SIT, prodam. Tel.: 49 166, po 16. uri. m22717

KRAVO, staro 7 let, kontrola A, v 9. mesecu brejo, prodam. Tel.: 47 448. m22626

ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, stare 8 tednov, prodam. Tel.: 71 345. m22674

PUJSKE PRODAJ. Tel.: 23 778. m22699

MLADE JARČICE, prodajo - 300 SIT/kom - imamo tudi večje. Vsak dan: Ivo Tibaut, Babinci 49, tel.: 82 401. m22719

posesti

SPIN nepremičnine

Tišinska 19, Murska Sobota
tel.: 069/ 31 542, GSM: 041/ 728 093

PRODAMO:

- * nadstandardno novo vilo pri Ljutomeru
- * atrijsko novo hišo v Murski Soboti
- * štiri leta staro kvalitetno grajeno stanovanjsko hišo na mirni lokaciji v Murski Soboti
- * dvajset let staro hišo v M. Soboti
- * starejšo kmečko hišo v Sodščinih
- * stan. vikend v Bogojini
- * stan. vikend na Kapeli
- * stan. vikend Blaguško jezero
- * stan. hišo v Moravcih

V NAJEM DAJO 220 m² skladišča - hala v obrtni coni. Tel.: 26 543. m22657

GOSTIŠČE PRODAJO ALI DAMO V NAJEM. Pogoji: odkup inventarja. Tel.: 48 533. m22659

VINOGRAD v Gornjih Petrovcih - vinorodni rajon Nedela, 420 trsov, prodam. Tel.: 56 075. m22667

NJIVO, 50 arov, na Kukeču, ob glavni cesti, in oves prodam. Tel.: 54 202. m22668

STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO v Murski Soboti, Tomšiceva 28, prodam. Tel.: 22 073 in 21 916. m22676

- * hiše za nadomestno gradnjo v Motvarjevcih, Peskovcih, Adrijancih, Renkovičih, Gradščih
 - * hišo dvojček v Krogu
 - * dvosobno stanovanje
 - * zazidljivo parcelo za vikend na Suhem vrhu
- KUPIMO:**
- * za znanee kupce garsonjere, eno-dvo in trosobna stanovanja,
 - * zazidljivo parcelo in stan. hišo v Černe-lavcih

POČITNIŠKO HIŠICO, vinograd in sadovnjak v Zg. Moravcih in vinograd v Panovcih, 360 trsov, prodam. Tel.: 26 409. m22690

DVOSOBNO STANOVANJE, novejšo, prodam. Tel.: 62 984 ali GSM 041 689 198. m22700

PRODAMO IN ODDAMO STANOVANJA v M. Soboti: hiše (Radenci, M. Soboti, Vaneča, Salamenci, M. Toplice ...), počitniško hišico v Moravskih Goricah, oddamo in prodamo poslovne prostore v M. Soboti in Ljutomeru. Tel.: 141 255, GSM: 041 773 290. m22704

kmetijska mehanizacija

KLINASTE BRANE, malo rabljene, ugodno prodam. Tel.: 48 357. m22592

KOMBANJE EPPEL 250, CLAAS EVROPA, CLAAS 792, prodam. Tel.: 59 096. m22601

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA in sejnalnik koruze, štiriredni, Olt. prodam. Tel.: 71 287. m22629

TRAKTOR ZETOR 35-11 ugodno prodam. Tel.: 69 449. m22658

KOMBINIRANO SEJALNICO BECKER, za skladkorno peso in koruzo, prodam. Partizanska 6, Rakičan. m22660

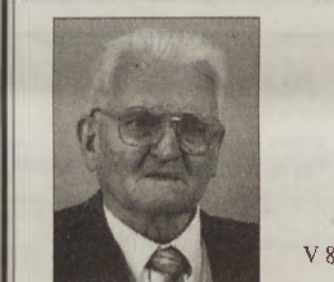
PLUG, 14-colni, visoki klirens, prodam. Tel.: 46 153. m22664

TRAKTOR DEUTZ, 75 KS, prodam. Tel.: 46 407. m22692

24 ur VESTfon
0609 630 898, 041 630 898

Traktorji Lamborghini

AUTOREAL,
Sotina 51a
Tel.: (069) 57 350

*Skromno si živel,
v življenju mnogo pretrpel,
še posloviti se nisi uspel,
prej kruta smrt te je vzela,
a vendar -
v naših srcih vedno boš živel.*

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil naš dragi oče, tast in dedek

Avgust Šabjan

1914 - 1999
iz Kamovec 31

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše in dobre namene, ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku g. Francu Režonji, g. kantorju in kobiljskim pevcem za opete žalostinke. Hvala INTER-INI d.o.o. v Lendavi in sodelavcem iz Hotize. Vsem še enkrat - hvala.

Kamovci, 1. 3. 1999

Zalujoci vsi njegovi najdražji

kmetijski pridelki

SENO, balirano, 350 bal, prodam. Tel.: 56 469. m22630

DEBEL KROMPIR, bel, prodam. Lipovci 242b ali tel.: 421 540. m22637

VINO, šmarničo in žganje, prodam. Tel.: 72 147. m22645

VINO, laški rizling in rdeče vino - domače, prodam. Tel.: 31 474. m22718

razno

MURINE DELNICE odkupujemo po ugodni ceni. GSM: 041 512 428. m22338

LADIJSKI POD, smrekov, suh, I. ali II. kak. razred, z dostavo, prodam. Tel.: 063 451 082. m22365

MAXI NOVICA! Posredujemo prodajo delnic na borzi. Ceno določite sami. Tel.: 64 370. m22419

TENDE-MARKIZE-ŽALUZIJE LAMELNE ZAVESE, SCREEN, PLISE IN ROLLJI.

TIP BIRO LJUTOMER, tel.: 81 772, 84 052 m22426

OTROŠKI KOMBINIRAN VOZIČEK, PEG PEREGO, prodam. Tel.: 21 754, po 13. uri. m22574

PROSTI ČAS + PRIDNOST = DENAR, in to v prijetnem kolektivu, kjer Vas za komercialno terensko delo ustrezno usposobimo in nagradimo. Vaš klic pričakujemo med 9. in 15. uro po tel.: 061 159 90 03. m22575

ZELIŠČNE KAPLJICE: glog za srce in ožilje, česnovne kapljice, rmanove za želodčne in žolčne težave, baldrijanove kapljice za pomiritev. Naročilo na GSM 041 531 766. m22609

Preključem veljavnost spričevala 3. letnika in zaključnega spričevala SSTŠ M. Soboti - smer avtoklepar, izdanih v šol. l. 1993/94 na ime Aljoša Crnkovič, Puconci 55. m22619

TRIBRAZDNI PLUG, 12-colni, Kvernelands, pajek in pol za zrnje, prodam. Tel.: 57 450. m22636

KUPIM POČITNIŠKO PRIKOLICO. Tel.: 062 612 038 ali mobilni 0609 624 459. m22638

HRENOVE SADIKE (rizomi) prodam. Tel.: 45 227. m22644

RENAULT 5 CAMPUS; letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 22 132. m22648

SADIKE ŠPANSKEGA BEZGA, belega in modrega, KUTIN, JABLAN, HRUŠK IN RDEČEGA JAVORJA naprodaj. Tel.: 47 187. m22654

DELNICE MURE odkupujem. Gotovinsko izplačilo na vašem domu. Tel.: 041 676 170. m22687

DELNICE MURE kupimo. Gotovinsko izplačilo. Pridemo domov. Tel.: 041 412 914. m22698

storitve

GRADITELJI POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujem peči in boilerje za centralno ogrevanje. Možno kurjenja

na drva, premog in olje. Garancija za peči je pet let. Možnost dostave. Tel.: 063 415 011. m22532

CENTRALNO GRETJE, vodomontaža. Ivan Šarkezi, s. p., tel.: 76 376, Petišovci, Lendava. m22584

NEMŠČINO USPEŠNO INŠTRUIRAM ZA SREDNJE IN OSNOVNE ŠOLE TER PREVAJAM! Tel.: 27 183 ali 23 038. m22656

delo

30-LETNA MARIBORČANKA honorarno zaposli ne več šolobvezno dekle za pomoč pri hiši in občasnem varstvu triletnega otroka. Stanovanje in hrana v hiši. Vse druge informacije po telefonu na štev.: 062 605 626. m22571

IŠČEMO SODELAVCA za kuvertiranje

srečanja

ŽELIM TE SPOZNATI zaradi ljubezni, zvestobe in medsebojnega razumevanja. Sem vdovec, star 47 let in imam vse pogoje in možnosti biti iskren, pozoren, zvest in ljubeč partner z resnimi nameni. Ponudbe pod: Zdravo razmje. m22608

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI
VEŠČICA 17, TEL. & FAX: (069) 32 802
9000 MURSKA SOBOTA

V SPOMIN

Jožef Štihec
iz Stare ulice 8
v Murski Soboti.

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče in prinašate rože.

Zalujoci vsi njegovi

»... Blagor mrtvim, ki umirajo v Gospodu ...«

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Marija Ouček
roj. Fuis

Ob boleči izgubi se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji v slovo darovali vence, šopke in sveče; nam pa izrazili ustno ali pisno sožalje. Posebna zahvala zdravnikom dr. Rosovi in prim. dr. Števanecu, ki sta ji vselej v globokem sočutju pristopila k pomoči v kriznih trenutkih njene dolge življenjske poti. Zahvaljujemo se tudi pastoru in pevcem Binkoštno cerkve v Veščici za tolažilno pogrebno službo in pogrebništvu Banfi za njihove storitve.

Vsi njeni, ki žalujemo

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, žena, stara mama, teta in tašča

Anica Grnjak
roj. Kraus
iz Radomerščaka 18

Z neizmerno bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani ter nam pomagali, darovali cvetje, sveče in sv. maše, izrekli pisna in ustna sožalja ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za izpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino, govorniku KS in pogrebni službi.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat - iskrena hvala!

Vsi njeni

-EURO PAPIR- VELETRGOVINA MARIBOR,
PRUSNIKOVA 50, IŠČE ZASTOPNIKA

NA TERENU ZA POMURJE ZA PRODAJO PISARNIŠKEGA MATERIALA IN PAPIRNE KONFEKCIJE - STIMULATIVEN OSEBNI DOHODEK. POGOJ: LASTO VOZILO - KOMUNIKATIVNOST, DODATNE INFORMACIJE: 062 105216 ALI 041 645 430.

NOVA MOŽNOST ZA NAROČNIKE VESTNIKA MESEČNO PLAČEVANJE NAROČNINE

Naročnino VESTNIKA lahko odslej poravnate tudi preko trajnikov.

Plačilo se na vaši banki - Pomurski banki, d. d., v Murski Soboti ali na njihovih oddelkih pri Gradu, v Bečinih, Rogošah, Gornjih Petrovcih, Moravskih Toplicah, Presejčakovcih, Ljutomeru ali v Križevcih - in naročnino VESTNIKA vam bodo mesečno odteževali iz vašega računa. Pooblastilo lahko naredite na podlagi zadnjega potrdila o plačilu trajnika VESTNIKA na vseh zgoraj navedenih bankah

*Že eno leto v grobu spiš,
v srcih naših še živiš.
Ni ure, dneva in noči,
povsod si v mislih z nami ti.*

V SPOMIN

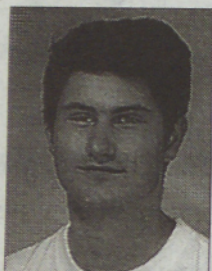
Boleč je spomin na 11. marec, ko nas je pred letom dni po težki bolezni zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, pradedek in brat

Ludvik Dervarič

iz Radovec 27

Z žalostjo v srcu obiskujem tvoje poslednje počivališče. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče in se ga s toplo mislijo spominjate.

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

*Minljivo cvetje tega sveta
se stalno osipa in vene,
zato si nalaga bolečino in nemir,
kdor mu pripada.*

(A. Grabar)

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

Simona Horvata

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami.

Hvala vsem, ki ste se poslovili od njega, darovali cvetje in sveče, za vsa ustna in pisna sožalja.

Hvala g. duhovniku Balazicu za pogrebni obred, sošolcu Barbaricu za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu je prenehalo biti srce drage mame, stare mame, babice, prababice in tašče

Alojzije Car

roj. Gjergjek

iz Radovec 66

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, sveče, in druge darove, nam pa izrekli ustno sožalje.

Hvala g. duhovniku Jošarju za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Anici za poslovilne besede.

Hvala tudi sosedom, sorodnikom in pogrebništvu Banfi iz Veščice.

Hvala mama, za vse, hvala!

Za njim žalujoci:

sinovi Štefan, Alojz in Evgen z družinami in vsi drugi

*O, saj vem to, da počasi,
le če skrita je v tišini,
gori sveča bolečine.*

(Alojz Gradnik)

ZAHVALA

V 68. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Karel Kozar

iz Šalovec 179

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, botrini, znancem in vsem, ki so darovali vence, cvetje, sv. maše, za mliško vežico in nam izrekli besede sožalja ter tolažbe.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala sodelavcem Uprave enote Murska Sobota in Veterinarskega zavoda Murska Sobota.

Hvala tudi pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vi njegovi

Umrla je naša mamika

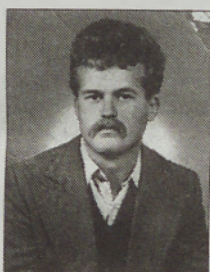
Veronika Marin

roj. Pihler 5. 12. 1898

oskrbovanka doma za starejše občane v Lukavcih.

Pogreb je bil 2. marca 1999 v ožjem družinskem krogu v Cezanjevcih. Zahvaljujemo se vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, posebna zahvala gospodu župniku za poslovilne besede. Iskrena hvala osebju v domu v Lukavcih za nego in skrb.

Hčerka Marta

V SPOMIN

12. marca bo minilo leto dni, odkar ni med nami našega dragega

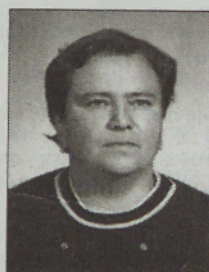
Mira - Mirka Muršiča

iz Nunske Grabe

Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče.

Žalujoci:

Dušanka, hčerka Adrijana, sin Mihael in Nataša

ZAHVALA

V 69. letu nas je za vedno zapustila

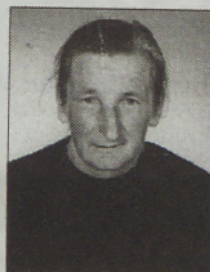
Marija Kučan

iz Kušanovec 50

Lepo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in za mliško vežico.

Hvala g. duhovniku, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Njeni najdražji

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Skromno, tiho si živel,
za nas si delala in skrbela.*

ZAHVALA

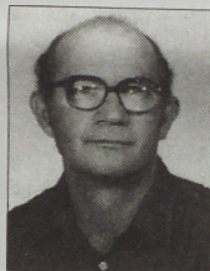
V 83. letu nas je zapustila draga žena, mama, tašča, babica in prababica

Marija Horvat

iz Filovec 117

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge prispevke, nam pa izrekli sožalje. Zahvalo izrekamo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Francu Berdenu, pogrebništvu Ferenčak in godbeniku za odigrano Tišino. Kolektivno Pomgrada Nizkogradnje in kolektivno Mesne industrije Pomurka.

Žalujoci vsi njeni

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
mirno si k počitku legel
in za večno si zaspal.*

ZAHVALA

Vsak trenutek našega življenja je slovo.

V 66. letu je sklenil svojo življenjsko pot naš dragi mož, oče, brat, tast, dedek in stric

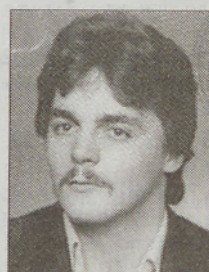
Martin Benko

iz Kapce 72a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in botrini, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili pisno in ustno sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše in vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovo zadnjo pot. Posebna hvala g. župniku Šantaku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbeniku za odigrano Tišino. Hvala podjetju Gidos iz Lendave, TMO Mura, 219. brigadi, članom ribiške družine Lendava in pogrebništvu Ferenčak.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: žena Terezija, sin Zlatko in hčerka Lilijana z družinama, bratje in sestre z družinami ter teta Marta

*Življenje -
to niso dnevi, ki so minili,
temveč dnevi, ki si jih bomo zapomnili!*
Hvala ti za vse lepe trenutke,
ki smo jih skupaj preživeli.

V SPOMIN

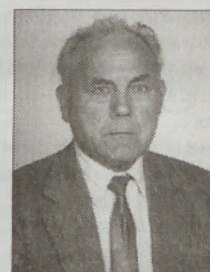
16. marca bosta minili dve leti, od takrat, ko nas je zapustil naš

Branko Holsedl

iz Rakičana

Hvala vsem za lepo misel, podarjen cvet ali prižgano svečo.

Njegovi najdražji

*Skromno, tiho si živel,
za nas delal in skrbel,
dobrota tvoja srca
nikdar ne bo pozabljena.*

ZAHVALA

V 81. letu življenja nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Vince Perkič

iz Bakovec

Hvala gospodoma župnikoma za pogrebni obred in sveto maso pevcem za odpete pesmi, govornici za besede slovesa in godbeniku za odigrano Tišino. Zahvaljujemo se vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, maše ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci domači

*Ni te na pragu več,
ni te v hiši.
Nihče več tvojega glasu ne sliši,
zato nas pot vodi tja,
kjer rože cvetijo
in sveče ti v spomin gorijo.
Podoba tvoja v srcih naših
zdaj leži vse do izteka
tudi naših dni.*

V SPOMIN

Mineva leto žalosti, odkar nas je 15. marca zapustil naš dragi oče, tast in dedek

Ludvik Rogan

iz Sotine 65

Pomlad prihaja, vse brsti, a v našem srcu bolečina, ker tebe med nami ni. Hvala vsem, ki se z lepo mislijo in spoštovanjem ustavite ob njegovem grobu.

Cvetje in sveče so dokaz naše ljubezni in hvaležnosti do tebe

Tvoji najdražji

*Zakaj si morala nam
ko pa s tabo tako lepo je bilo živeti
Za ljubezen, dobroto in vse
srečne dni, ki nam jih podarila*

MAMA, HVALA TI!

*Kako je hiša strašno prazna,
odkar tebe v njej več ni,
prej bila je tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.*

ZAHVALA

V 77. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage in dobrotne mame, tašče, stare mame in sestre

Sidonije Šebjanič

roj. Recek

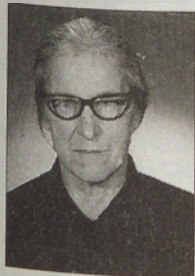
iz Šulincec 41

Z zahodom sonca je zašlo tudi njeno skrbno in skromno življenje, katero je vedno živila za nas in za naš dom. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se trudili za dostojno slovo od nje ter ste z venci, cvetjem, svečami in z drugimi nameni izkazali spoštovanje do nje in njenega življenja. Iskrena hvala za ustno pisno sožalje in za darovane maše ter družini Serec in Hovari iz Šulincec. Hvala dr. Kiršnerju in medicinski sestri Sidi iz Rakičana, obratu Mure Gornji Petrovci - 317. brigadi ter gospodu župniku in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci: hčerki Zdenka in Anica z družinama, sestre in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

STARI MAMI

Delo tvojih rok je velik spomin nate ...
Tvoje besede pa nas bodo vodile naprej v življenje.
Hvaležna vnukinja Suzana in vnuk Simon

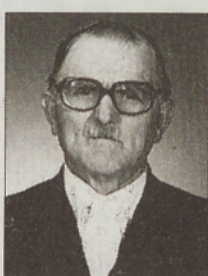
SPOMIN
dragima

mami

**Marija
Jerebic**

24. 1. 1908-12. 3. 1979

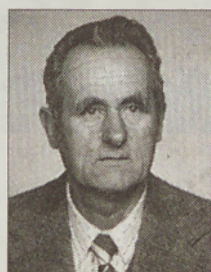
Vse življenje sta garala, za dom vse od sebe dala. Ostali so sledovi vsepovsod od dela vajinih pridnih rok. Dvanajst življenj sta podarila, osem nas živi, ki vaju v spominu ohranili bomo vse dni. Hvala vama in vsem, ki se vaju še spominjajo!
Hvaležni otroci z družinami

očetu

**Mihael
Jerebic**

11. 9. 1905-25. 8. 1983

*Že tri leta v tistem grobu spiš,
Vse solze, ves jok te zbudili niso,
črne obleke se bodo odstranile,
solze posušile, ostal bo le spomin
na minute, srečne dni.*

V SPOMIN

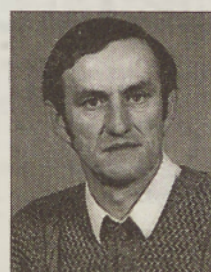
Žalosten je spomin na 6. marec, ko nas je pred tremi leti zapustil nepozabni mož, oče in brat

Alojz Recek

mizar
iz Večeslavca

Hvala vsem, ki stopite k njegovemu grobu, mu v spomin prižgete svečo in podarite rožo.

Vsi njegovi najdražji

*Vse odhaja kakor
tiha reka,
le spomini spremljajo
človeka.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 9. marec 1996, ko je odšel od nas dragi

Franc Trajbar

iz Pristave

Vse pisal si, od vseh se poslovil si, napisal si, naj srečni smo, ampak pozabil nisi tudi to, da vsi za tabo pridemo. Hvala za vsako prižgano svečo.

Žena Danica in hčerka Majda

*Ne boš več hodil po gozdovih zelenih,
ne boš več nabiral sadežev rumenih,
ne boš več slišal ptičjega petja,
ne boš več videl pomladnega cvetja ...*

ZAHVALA

V 80. letu nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, brat in stric

Ludvik Fujs

iz Radovec 44

Z žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani ter sočustvovali z nami.

Hvala vsem, ki so darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše, gradnjo mrliške vežice in izrekli sožalje, ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Posebno zahvalo smo dolžni duhovnikom g. Štefanu Kuharju in g. Frideriku Gumilarju za ganljiv verski obred, pevcem za odpete pesmi, njegovemu osebnemu zdravniku dr. Čurčiču za zdravljenje ter patronažnim sestram za skrbno nego na domu. Hvala vaškemu govorniku za izrečene besede slovesa in godbi za odigrane žalostinke ter pogrebništvu Banfi.

Vsem skupaj - iskrena hvala!

Zalujoči: žena Otilija, sinova Andrej in Stanislav z družinama, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Dedek, pogrešamo te!

vnuki: Štefka, Roman, Davorin in Denis

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zamaže te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnili so tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato nas pot vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih ti živiš.*

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in tetica

Rozalija Ficko

iz Vidonec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence ter za svete maše in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in pogrebništvu Banfi.

Videnci, 5. marca 1999

Zalujoči vsi njeni najdražji

**Draga babica in
prababica!**

Delo tvojih rok je velik spomin nate ...
Tvoje besede nam bodo vodilo naprej v življenje ...

Hvaležni vnuki in pravnuki

*Že eno leto v grobu spiš,
v srcih naših še živiš.
Ni ure, dneva in noči,
povsod si v mislih z nami ti.*

V SPOMIN

9. marca mineva leto dni, ko nas je zapustil naš dragi mož in oče

Janez Kerec

s Petanjec 30a

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem preranem grobu, mu prinese cvetje ali prižgete sveče ter se poklonite njegovemu spominu.

Zalujoči vsi njegovi najdražji

*Kakor na dlani nosil si srce.
In si ga razdal.
Kdor te je poznal, ta ve,
komu, zakaj, kako.
Ta ve, da bil si dober človek;
nihče ni znal tako kot ti
ljubiti silno tega krhkega
življenja in ljudi ...*

V SPOMIN

Danes mineva 17 let, odkar si nas zapustil, naš dragi mož, oče in stari oče

Jože Semler

iz Moščanec

Hudo nam je, da smo te izgubili, in ponosni smo, da smo te imeli. Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi in se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu z lepo mislijo v srcu in mu prižgete svečke.

Vsi njegovi

*Največja je ljubezen do sina in hčerke,
izguba njiju pa je najhujša, ki zada ti
večno bolečino.*

V SPOMIN

Štefan Routar

15. 12. 1951-12. 3. 1979

Gizela Routar

14. 11. 1955-10. 3. 1956

Že dolgo je, od nas odšla sta, a mi z vama smo vsak trenutek in ves čas. Na grobu lučke tam gorijo, po licih solze nam polzijo.

Zalujoča starša

ZAHVALA

Utrujen od bolečine nas je v 86. letu zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Janez Podlesek

iz Pečarovec 110

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste mu izkazali spoštovanje in ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, prispevke za dobrotelne namene, nam pa izrekli pisno in ustno sožalje. Hvala tudi g. duhovniku Balažicu, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi in osebju ZD M. Sobota.

Vsi njegovi

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Skromno, tiho si živel
za nas si delal in skrbel.*

ZAHVALA

V 76. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedi

Koloman Roudi

iz Strukovec 38

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem od blizu in daleč, domačemu gasilskemu društvu in vsem drugim društvom. Hvala vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, darovali cvetje in sveče, nam pa izrekli pisno in ustno sožalje.

Zahvala tudi dr. Peričevi za lajšanje bolečin. Prav tako se zahvaljujemo g. duhovniku Jošarju, pevcem za odpete žalostinke in godbeniku za odigrano Tišino ter pogrebništvu Banfi.

Zalujoči vsi, ki smo te imeli radi

*Za tabo ostaja praznina,
velika je naša bolečina.
Zdaj, ko smo te izgubili,
vemo, kako smo te ljubili.*

ZAHVALA

V 59. letu je dokončal življenjsko pot

Viktor Kučan

iz Adrijanec 26

Trnova je bila tvoja pot že od mladosti. Nikoli nisi razmišljal o koncu, vedno znova si začel. Imel si le eno željo, da bi živel. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, botrini, prijateljem in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem darovalcem cvetja, sveč in za gradnjo mrliške vežice.

Hvala osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu, gospodu duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink in Erneku za odigrano Tišino.

Adrijanci, 26. 2. 1999

Vsi njegovi

**BODITE PODJETNI,
POSTANITE USPEŠNI!**

TUROPOLJE d.o.o.

ul. Zorana Velnarja 13,
9000 M. Sobota, tel.: 36 580

STIHL

VESTNIK

VBl ine

GRAJSKA 1a, M. Sobota

**SPREJEMAMO NAROČILA
ZA ODKUP DELNIC:**

POMURSKEGA PID-a 1,
TRIGLAVA ŠTEBER 1, MURE,
POTROŠNIKA, KG RAKIČAN
IN VSE DRUGE DELNICE.
KI KOTIRAJO NA BORZI.

TEL. 39 090, 39 091 IN 33 013

OPRAVLJAMO IZKOPE S FREZO

(ketno) primere za vodovod,
elektriko, telefon, CATV in podobno
ter izkope z mini bagerjem.

Telefon: (062) 777 891,
GSM: 041 673 803

POPRAVLJAMO IN SERVISIRAMO
VSE VRSTE MOBILNIH IN GSM APARATOV
MLADENKA UL. 8, MURSKA SOBOTA
OD PON. DO PETKA, OD 8.00 DO 15.00

(069) 31 633

**SANACIJA IN
POVRTAVANJE DIMNIKOV**

Milan Horvat s. p.

SCHIEDEL - GRADNJA

Markišavci 5, M. S.

Tel.: (069) 32 644

**VEDEŽEVANJE
090 41 54
ZA DUŠO IN TELO**

**ABA ROLETARSTVO
Anton Arnuš**

izdelujejo in montirajo:
PVC-okna, vrata, rolete,
žaluzije, lamelne zavese* alu
rolo garažna vrata*
sklopljiva (»harmonika«) vrata
evropske kakovosti*

Maistrova 29, Ptuj
tel./fax: 062 771 409

HOVI d.o.o.

ŽAGANJE, REZANJE IN VRTANJE BETONA

Franc Horvat

9226 Moravske Toplice, Brezje 6,

tel.: (069) 48 426,

GSM: 041 733 948, 041 772 426

alfa *Novo*
POSLOVNO POSREĐEVSTVO

Slovenska 42/1, Murska Sobota
Tel.: (069) 37 162

ODKUP DELNIC

IN SPREJEM BORZNIH NAROČIL!

Ugodne cene! Najhitrejša izplačila!

**AVTO ŠOLA
DE LA
TA**

22 364, 87 873, 421 443

PLAČILO NA 6 OBROKOV.

Podjetje 9M9

Murska Sobota, Lendavska 11

(I. nadstropje),

vam ponuja možnost najetja
gotovinskega posojila. Mesečni obroki
so v tolarjih in so nespremenljivi ves čas
vračanja posojila. Za vračilo posojila
lahko uporabite tudi čeke. Posojilo vam
izplačamo takoj. Obiščite nas ali
pokličite po telefonu 31 105.

Vzgoja sadnega drevja,
okrasnega grmičevja,
vrtnic in iglavcev

**DREVESNICA
Stanko ŠPUR**

Satahevc 52
9000 M. Sobota
Tel./teletaks: 069 22 557

Začeli smo
s prodajo sadik.

Priporočamo se!

J.A.L. - Lopert d. o. o.

PRODAJA, SERVIS IN NAJEM
TRAKTORJEV ZETOR
IN REZERVNIH DELOV

Cankarjeva 60, 9000 M. Sobota
tel. & faks: (069) 21 318

**SKUPAJ
PROTI**

KRI MI NALU

080-1200

POKLIČITE!
OSTALI BOSTE ANONIMNI

**SPLOŠNA BOLNIŠNICA
MURSKA SOBOTA,
Ul. dr. Vrbnjaka 6, Rakičan**

daje v najem z zbiranjem ponudb
ponudnikov dva prostora za ureditev

- trgovine za ortopedske pripomočke
- trgovine za prodajo časopisov
in galanterijskih izdelkov

Zainteresirane prosimo, da se do 18. marca 1999
oglasijo v tajništvu Splošne bolnišnice v Rakičanu,
Ul. dr. Vrbnjaka 6, kjer bodo dobili podrobnejše informacije

SALON POHIŠTVA

BTC Murska Sobota, tel.: 31 647

Il Ambienti

UGODEN NAKUP KUHINJ

ODABER SVEGA: GORENJE IN EURO CUCINE Italy

od 11. 3. do 11. 4. 1999

• gradnih aparatov CANDY, ZANUSSI, ELETROLUX in GORENJE

• priznanih pomivalnih korit in mešalnih baterij BLANKO Germany

• kuhinjskih stolov in miz italijanskega proizvajalca EFEZZETA

• ponujamo brezplačni računalniški izris postavitve kuhinj po meri vašega prostora

• brezplačno izmeritev

• svetovanje arhitekta

• organiziramo prevoz in strokovno montažo

IZKORISTITE UGODNE MOŽNOSTI PLAČILA:

20 % gotovinski popust ali plačilo na 12 obrokov brez obresti ter posojilo od TOM + 0 %

**29
LET**

mazda

Mohor

Pooblaščen prodajalec in serviser za Pomurje.

VSE NA ENEM MESTU tel.: 65 830

KURILNO OLJE, PREMOG

Ugodne cene in možnosti plačila!

KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, tel.: 788 200

LESARSTVO

IZDELUJEMO:
balkonske ograje, lesene
stopnice, stružene ograje,
lesene senčnike
(pergole), vrtno lopo,
brunariče, vhodna vrata iz
masivnega lesa

JERIČ

Vlado - Janez

Krog, Plečnikova 42, tel.: 069/28-251

Novo! Novo! Novo!

SEX SHOP

Lendavska 19, MURSKA SOBOTA

Vabljeni!

Priklapi plinskih štedilnikov - peči,
kontrola plinskih priključkov. Rezervni
deli (gorilniki, mreže ter druge).

Anton Kocet, s. p.

Ižakovič 172 a, 9231 Beltinci
Tel.: (069) 421 229

**EURO PAPIR
DUŠAN DVORŠAK,**

s. p.

PRUŠNIKOVA 50, MARMOR

IŠČE TERENSKEGA KOMERCIJALISTA

ZA PRODAJO PISARNIŠKEGA

MATERIALA IN PAPIRNE

KONFEKCIJE, STIMULATIVNI

OSEBNI DOHODEK, POGOJI: KV ALI

SREDNJA ŠOLA USTREZNE

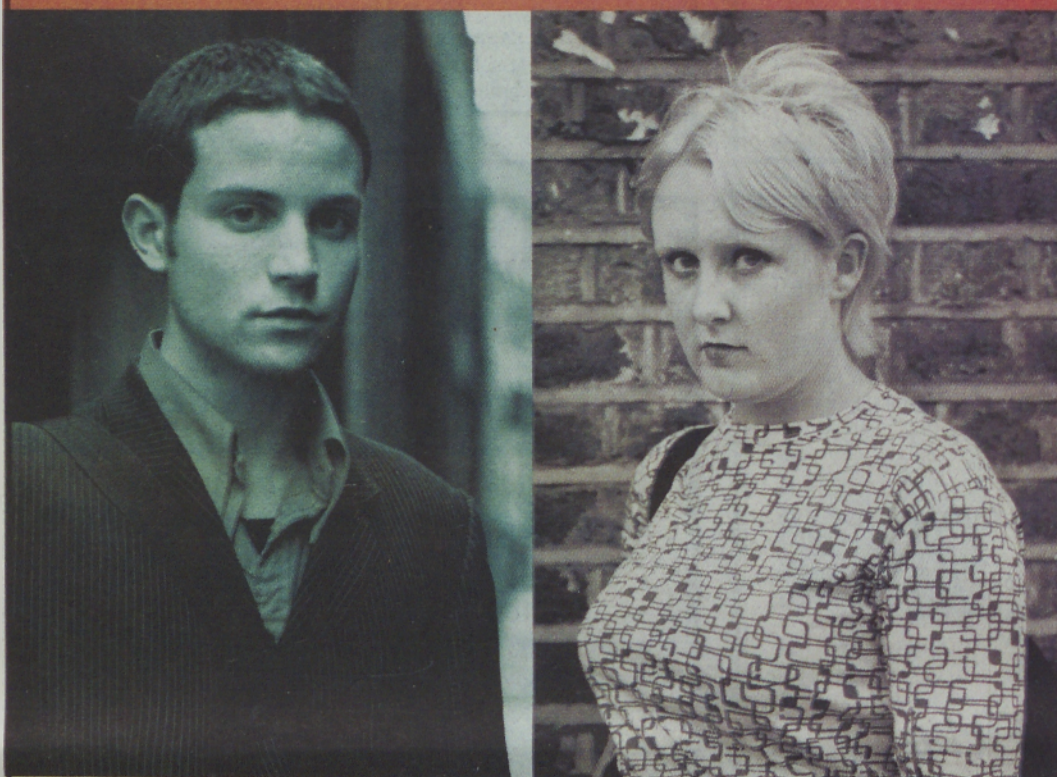
SMERI, 2 LETI DELOVNIH

IZKUŠENJ PRI PODOBNEM DELU

IN LASTO VOŽILO. INFORMACIJE:

062 105 216, GSM: 041 645 430.

NOVA RAZMERJA, ULALA!

VSAK. VSAK 20-TI. VSAK 50-TI.

(MAREC JE PAČ TAK MESEC.)

V MARCHU PONUJAMO POSEBNO PRILOŽNOST TISTIM, KI BODO SKLENILI
RAZMERJE ZA MOBILTEL GSM: VSAKEMU PETDESETEMU PODARIMO
MOBILNI APARAT NOKIA 8110i. PRI NMT DOBI ZA NAGRADO MOBILNI
TELEFON BENEFON DELTA VSAK DVAJSETI NAROČNIK.
PRAV VSAK NOVI NAROČNIK PA DOBI PO POŠTI MAJICO.

ZA SKOK V POMLAD.

WWW.MOBITEL.SI

mobitel

SLOVENSKI OPERATER NMT & GSM

svoboden kot ptica

Nagrajenci bodo lahko nagrado prevzeli
v najbližjem Mobitelovem centru, na
njihovo željo pa jo bomo poslali po pošti.
O vsem jih bomo obvestili pisno.

Na podlagi 22.
člena Statuta
**SKUPNOSTI
ZDRAVSTVENIH
ZAVODOV**

svet skupnosti
razpisuje
dela in naloge

direktorja zavoda

Kandidat mora poleg
splošnih zakonskih
pogojev izpolnjevati:

- da ima visoko
izobrazbo ekonomske
ali pravne smeri,
- da ima najmanj 5
let delovnih izkušenj.

Mandat direktorja
traja 4 leta.

Prijave z dokazili o
izpolnjevanju pogojev je
potrebno poslati v 8 dneh
po objavi razpisa na
Skupnost zdravstvenih
zavodov Murska Sobota,
Arh. Novaka 2b, 9000
Murska Sobota, RAKIČAN
KOMISIJI.

O izbiri bodo kandidati
obveščeni najpozneje v 30
dneh po odločitvi sveta
skupnosti zavodov in s
soglasjem ustanoviteljev.

MALE OGLASE

**ZA VESTNIK
IN MURSKI VAL
LAHKO NAROČITE
PO TELEFONU
Št. 31 998
VSAK DELAVNIK
OD 8. DO 14. URE**

kulturni koledar

Otvoritev razstave

- V četrtek, 11. marca, ob 18. uri bo v Galeriji Murska Sobota otvoritev razstave 26. mednarodne likovne kolonije Lendava.

- V petek, 12. marca, ob 18. uri bo v soboškem muzeju otvoritev razstave o drogah NE!, ki jo posreduje Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec.

Koncert

- V petek, 12. marca, ob 19. in 21. uri bo v dvorani soboškega kina koncert Zorana Predina in Mar Django Quarteta.

- V soboto, 13. marca, ob 19. uri bo v veržeskim domu kulture Kovačičev večer z revijo tamburaških skupin.

Literarni večer

V četrtek, 11. marca, ob 19. uri bo v preprostoru soboške grajske dvorane srečanje in pogovor z eminentnima pisateljema, nagrajencema Prešernovega sklada, Janijem Virkom in Alojzom Ihanom Dušan Šarotar. Pogovor bo vodil pisatelj Dušan Šarotar.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Galeriji M. Sobota si lahko ogledate slikarsko razstavo del 26. mednarodne likovne kolonije Lendava.

- V soboškem gradu si lahko ogledate tudi Stalno razstavo Pokrajinskega muzeja. Poleg omenjene stalne muzejske postavitev je na ogled še razstava o drogah NE!.

Muzej je odprt od torka do petka, od 10. do 17. ure, soboto in nedeljo pa od 10. do 13. ure. Ob nedeljah je vstop prost.

Odprto pismo

MARTINU ROPOŠU, predsedniku Državne slovenske manjšinske samouprave

Prav sem že velikokrat rekel, da me v Porabju ne more tako prizadeti ali vznemeliti, da bi se odzvala s kakim pisanjem, moram vedno znova »poti besedo«. Tudi tokrat jo bom. Ne vzemite mojega pisanja kot napadanje (to se namreč dogaja v Porabju vedno, ko se vam preveč direktno kaj kaže), saj tega nikakor ne bom, saj vsakokrat pa je potrebno reagirati, ko so besede in dejanja kakšnega funkcionarja (tokrat Vas) tako v nebo vpijoče uregane med sabo.

Ste predsednik Državne slovenske manjšinske samouprave, le-te so bile ustanovljene na osnovi Zakona o pravicah narodnih in etničnih manjšin in kot takso politično-predstavniške organizacije države. Pomembne partnerice države. Pomembne organizacije torej. Na vsaki, kakšne cilje in naloge ste si postavili, ste v članku 19(6) ustanovitve med drugim rekli: »Najbolj moramo pomagati slojam in vrtcem ... Moramo pomagati za materni jezik/materno reč. Pomagamo povsod, kjer so Slovenci, in se trudimo ohranjati naš jezik.« O tem, kako zelo lepo govorili - na Murskem valu, v Slovenskih utrinkih, v ob oblikah pomembnih delegacij, največkrat iz Slovenije. Tudi ob otvoritvi Vašega sedeža na Gornjem Seniku je bilo rečeno: »Sedež Državne slovenske samouprave bo postal dom vseh Slovencev na Murskem in v primeru, če bo v njem vladal pravi slovenski duh, razbije, 16. 7. 1998). Vsi govorijo po vseh ste objubil, da se bo to res zgodilo in da je to vaš edini cilj ... Priznam, da sem vam popolnoma verjela.

A ni še minilo eno leto, od kar ste blagostavljali Vaš sedež, ko me je kot strela z jasnege dosega novica, kaj novica, da

torej Državne slovenske manjšinske samouprave v Monoštru. Voditeljici zbora, ki je profesorica slovenskega in madžarskega jezika, in bi lahko vse zelo dobro vodila dvojezično, ste namreč naročili, naj poteka cel zbor **samo v madžarskem jeziku!** (Češ drugi tudi delajo tako ...) Torej na najvišjem zasedanju slovenske državne samouprave iz ust porabskih Slovencev ni bilo slišati niti ene slovenske besede!!! Volili ste vodstvo, ki naj bi v prvi vrsti skrbelo za ohranjanje slovenske identitete; vodstvo, ki ne spre govori niti ene slovenske besede, tudi Vi, gospod predsednik, ne. Kaj se pravzaprav vsi skupaj greste? Vem sicer, da je bil to pustni čas, a najverjetneje tisto nedeljo niste imeli karnevala. Kako bi si ta dogodek razlagali tisti, ki jih tako lepo prepričujete, da Vam je zgolj za ohranjanje »materne reči«, na najvišjem zboru Vaše organizacije pa to isto »materno reč« brez pomislekov zatajite? Vem sicer, da je imeti take samouprave na Madžarskem biznis, ki pomaga tudi nerazvitim vasem, obenem pa - sem prepričana - da je, glede na sveže dogodke, ki Vam niso v čast, in za katere ni opravičila, v primeru naziva Vaše organizacije beseda SLOVENSKA grdo zlorabljena. Kako lahko pričakujete od drugih, da bodo, recimo, ohranjali materinščino, ko pa je Vi in vaši funkcionarji ne uporabljate niti na svojih najvišjih zborih? Veste, govoriti in tarnati o tem, kako je »materna reč« v Porabju ogrožena, je zelo enostavno. In vedno bolj smešno. Kdo jo pa ogroža? Vi, porabski Slovenci samil Tudi vi, narodnostni politiki, na zborih, kakršen je bil tisto žalostno nedeljo ...

In še nekaj: Menda ste med elektorji odkrili tudi nekega »Neslovenca« ... No, grdo je, če se hoče nekdo okoristiti z neko narodnostno funkcijo; sicer pa:

neinformiran prisostvoval vaše mu zboru, bi mislil, da se je zmotil. Tudi vsi vi ste delovali kot Neslovenci. In hipotetično: mogoče bi se pa gospod naučil kakšno slovensko besedo in bi vas sčasoma jezikovno ogrožal ... To, tako za šalo ...

Spoštovani gospod Ropoš, eno je torej o ohranjanju jezika govoriti, drugo pa na tem področju kaj storiti. Začnite pri sebi. In pri predsedstvu Državne slovenske manjšinske samouprave. Ali pa pridevnik slovenska izpustite iz naziva.

VALERIJA PERGER

Svet DOMA STAREJŠIH LENDAVAL razpisuje prosto delovno mesto

direktorja Doma starejših Lendava.

Za direktorja Doma je lahko imenovan, kdor poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- končana VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe v skladu s 69. členom in 2. odstavkom 56. člena Zakona o socialnem varstvu (Ur. l. RS št. 54/92),
- najmanj 5 let delovnih izkušenj iz socialnega varstva,
- strokovni izpit za delo v socialnem varstvu,
- predložitev programa dela Doma.

Mandat traja 4 leta. Po preteku mandatne dobe je lahko ista oseba znova imenovana za direktorja Doma.

Rok prijave je 8 dni.

Kandidati naj pošljejo vloge z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: Dom starejših Lendava, Naselje prekmurske brigade 4a,

K I N O

Kino Park

Murska Sobota

V četrtek, soboto in nedeljo ob 17. ter v petek ob 19. uri bo na sporedu ameriški animirani film Mravljinček Z. V četrtek, soboto in nedeljo ob 19. ter v petek ob 17. uri pa si lahko ogledate slovenski ljubzenski film Temni angeli usode.

Kino Gornja Radgona

V petek ob 18., v soboto ob 20., v nedeljo ob 17. uri in v ponedeljek ob 20.30 se bo vrtela ameriška fantazijska romantična drama Ko pride Joe Black, ameriška politična srhljivka Obsedno stanje pa bo na sporedu v petek ob 21., v soboto in ponedeljek ob 18. ter v nedeljo ob 20. uri.

Kino Ljutomer

V soboto, 13. marca, ob 19.30 ter v nedeljo, 14. marca, ob 17.15 in 19.30 bo na sporedu ameriška srhljivka Kačje oči.

K I N O

Poroke:

MATIČNI URAD LJUTOMER

Aleksander Majerič iz Ivanjkevec in Matejka Žunič iz Ljutomer;

Robert Nedok in Suzana Balažič, oba iz Ljutomer;

Avguštin Zmazek iz Kuršinec in Terezija Robnik iz Ljutomer.

Vestnik vam čestita!

na kratko

Kračič

Romi iz cankovske občine imajo nekaj klubov malega nogometa, v katerih so zelo dejavni. Poleg tega obstaja tudi pikado klub. Prizadevajo si ustanoviti kulturno-umetniško društvo, v okviru katerega bodo lahko predstavili svojo kulturo in vse skupaj povezali na ravni občinske zveze. Tako bi se lahko predstavili tudi navzven. M. J.

Cankova

Dokler ne bo opravljena delitvena bilanca stare občine Cankova - Tišina in ne bo povsem jasno, kako bo z zaposlenimi v stari občinski upravi, dotlej ne nameravajo vleči hitrih potez glede zaposlovanja v novi cankovski občinski upravi. Zato bodo pretehtali več variant; tudi glede možnosti ustanovitve skupnih uprav več občin. Za zdaj na Cankovo občasno prihaja tajnik tišinske občinske uprave. M. J.

POKLIČITE!
OSTALI BOSTE ANONIMNI

Delimo vstopnice za kino

V filmu Ko pride Joe Black je Brad Pitt igral smrt, kar je pravilno napisala naša nagrajenka Sandra Leiner, Kolodvorska 35a, 9220 Lendava. Čestitamo, naše novo nagradno vprašanje pa je:

Katera glasbena skupina igra v slovenskem filmu Temni angeli usode?

Odgovor:

Kupon št. 10

Odgovore pošljite do 16. marca na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: NSTSNMV

1. BELIEVE - Cher
2. STO CON TE - Nek
3. WHAT'S YOUR SIGN - Des'ree
4. TU AMOR - No Mercy
5. DAYSLEEPER - R. E. M.
6. IVONA - Bivoli
7. WHEN YOU BELIEVE - Mariah Carey & Whitney Houston

PREDLOGI:

A GOOD SIGN - Emilia
CHOCOLATE SALTY BALLS - Chef
GOOD THING - Everything

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. LAURE NI VEČ - Miran Rudan
2. POROKE NE BO - Andrej Šifrer
3. PORNO POLKA - Ortek
4. ZEMLJA PLEŠE - Nino Robič
5. SKUPAJ - Stane Bakan
6. LATINO MIX - Jan Plestenjak
7. NASMEH - Damjana Golavšek

PREDLOGI:

ŠE TISOČ LET - Darja Švajger
ZAKAJ - Tinkara Kovac
MOJA DEŽELA - Jan Plestenjak

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: GLASBA NAŠEGA SRCA

1. SPREHOD PO ARBORETUMU - Ans. bratov Poljanšek
2. LUNCO BOM VPRAŠAL - Igor in Zlati zvoki
3. ŠTAJERKA V PLANINAH - Vesele Štajerke
4. DVOBOJ HARMONIK - Ans. Braneta Klavžarja
5. SLOVENSKA POLKA - Ans. Francija Zemeta
6. KJER NAŠA PESEM JE DOMA - Gasperji
7. JAZ SEM SI PA NEKAJ ZMISLU - Božo in Miško

PREDLOGI:

DEKLETOVA KAMRICA - Vnski
ŽIVETI JE LEPO - Ans. Borisa Razpolnika
PASTIRČE MLADO - Ans. Vasovalci

Izpolnjene kupone pošljite do četrтка, 18. marca 1999, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 10 - GLASUJEM ZA SKLADBO

NSTSNMV:

7 VELIČASTNIH:

GLASBA

NAŠEGA SRCA:

Ime in priimek ter naslov:

PBS.

Poštna banka Slovenije, d.d.

Novo!

Mladinski tekoči račun s kartico Activa/Maestro za osnovnošolce od 13. leta naprej, za dijake in študente.

Informacije na tel. št. 063/425 27 15, 062/228 82 47.

Cene (SIT) na tržnicah

Sadje in zelenjava	Tržnica M. Sobota	Tržnica G. Radgona	Prodajalna Ljutomer
Jabolka	90, 140	150	100
Hruške		390	300
Pomarance	150, 180	160	160
Mandarine	300	290	300
Grozdje	600	600	500
Limone	250	300	270
Banane	200	190	190
Kivi	400	490	400
Suhe slive		600	660
Orehi jedrca			900
Solata - endivija	250	290	290
Solata - puterica	500	500	450
Radič	350	400	350
Cvetača	350	400	350
Zelje	120	120	100
Rdeče zelje			200
Kislo zelje			220
Kisla repa			200
Klementine		290	280
Paradižnik	400	500	400
Paprika	500	500	400
Med		1.000	
Čebula	120	130	100
Česen	400	430	400
Hren	400	400	400
Korenček	250	300	250
Petersilj	500	600	550
Krompir	50	80	60
Fizol	350	300	300

Menjalniški tečaj

Pomurske banke 9. 3. 1999

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 9. 3. 1999 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	1	13,7949	13,7374	13,8796
Francija	1	28,9381	28,8176	29,1158
Nemčija	1	97,0541	96,6500	97,6500
Italija	100	9,8035	9,7626	9,8636
Švica	1	119,2345	117,6393	120,0571
ZDA	1	174,0203	173,6069	176,2846

Nižje obresti za posojila za gradnjo, nakup stanovanja ali druge stanovanjske namene

Posojilo brez lastne udeležbe z dobo odplačevanja do 8 let. Obrestna mera je odvisna od dobe odplačevanja posojila in je:

- za odplačilno dobo do 12 mesecev TOM + 4 %
- za odplačilno dobo nad 12 do 24 mesecev TOM + 5 %
- za odplačilno dobo nad 24 do 60 mesecev TOM + 5,5 %
- za odplačilno dobo nad 60 do 96 mesecev TOM + 6 %

Posojilo z vezavo depozita v višini 1/4 od zneska posojila z dobo odplačevanja do 10 let po obrestni meri + 5,5 %. Sredstva za depozit lahko zagotovite iz odobrenega posojila.

Pri gradnji je mogoče 20 % posojila koristiti v gotovini.

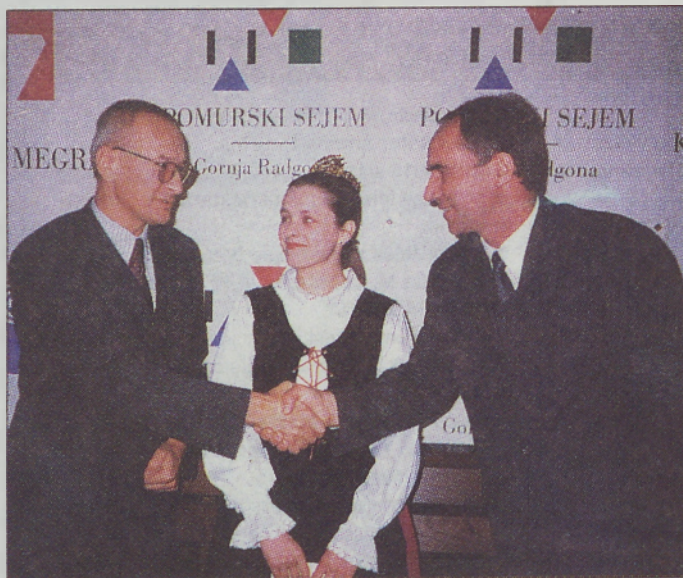
pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota, bankna skupina Nova ljubljanske banke

Direktorja Pomurskega sejma in Slovenske vinske akademije Veritas, Janez Erjavec in Branko Vodušek, sta v prisotnosti aktualne slovenske vinske kraljice Irene Kupljen v prostorih degustacijske kleti podjetja Radgonske gorice v Gornji Radgoni v ponedeljek, 8. marca, podpisala pogodbo o generalnem pokroviteljstvu nad slovensko vinsko kraljico.

Branko Vodušek je ob tretjem podpisu pogodbe povedal, da dobiva institut slovenske vinske kraljice po štirih letih tudi vedno večji gospodarski pomen tako pri trženju kot dvigu kakovosti slovenskih vin.

To pa je bil tudi eden od namenov Slovenske vinske akademije Veritas, ki si želi, da bi slovensko vinsko kraljico še bolj izkoristili za

promocijo slovenskega gospodarstva nasploh. Janez Erjavec je povedal, da Pomurski sejem ni sprejel pokroviteljstva le zaradi mednarodnega kmetijsko-živilskega sej-

ma in ocenjevanja slovenskih vin, ampak tudi zaradi številnih drugih prireditev, ki so povezane z vinom. Prepričan je, da bo Irena Kupljen kot četrta slovenska vinska kraljica (in prva, ki prihaja iz Radgonsko-Kapelskih gor) častno zastopala vsa slovenska vina, del odgovornosti za to pa bo prevzel tudi Pomurski sejem kot pokrovitelj.

SE, FOTO: OSTE BAKAL ■

VESTNIKOV KOLEDAR

11. marec, četrtek,	KRIŠTOF
12. marec, petek,	GREGOR
13. marec, sobota,	KRISTINA
14. marec, nedelja,	MATILDA
15. marec, ponedeljek,	KLEMEN
16. marec, torek,	HILARIJ
17. marec, sredo,	JERICA

Lunine mene: 16. marca bo sonce vzhlo ob 6. uri in 14 minut, zašlo pa ob 18. uri in 8 minut. Dan bo tako dolg že skoraj 12 ur. 17. marca bo na nebu nastopil mlaj.

VESTNIK

zavarovalnica triglav d.d.
Območna enota Murska Sobota

IN VESTNIK

vaša spremljevalca skozi podobe življenja

Postanite član Vestnikove družine in prejeli boste palični mešalnik + nezgodno zavarovanje do 18. marca 2000 + 5 % popusta pri sklepanju novih zavarovanj:

- požarno zavarovanje
- zavarovanje stanovanjskih premočnin
- zavarovanje računalnikov
- zavarovanje opreme za sprejem in distribucijo satelitskih in kabelskih televizijskih in radijskih programov
- zavarovanje glasbenih instrumentov in elektroakustičnih naprav
- strojelomno zavarovanje
- zavarovanje živil v zamrzovalnikih
- vlomsko zavarovanje
- zavarovanje živali (psov in mačk)
- zavarovanje avtomobilskega kaska
- zavarovanje pravne zaščite zaradi uporabe motornega vozila

Vsi, ki ste že Vestnikovi naročniki, boste z 18. marcem avtomatično postali zavarovanci Zavarovalnice Triglav. Nezgodno zavarovanje, ki vam ga podarjamo, velja 1 leto, torej do 18. marca 2000, tako da bo naročnik Vestnika prehod v novo tisočletje dočkal varno z nezgodnim zavarovanjem. Avtomatično pa bodo nezgodno zavarovani tudi novi naročniki Vestnika - nezgodno zavarovanje bo začelo veljati ob 24. uri tistega dne, ko bo novi naročnik sklenil naročniško razmerje za najmanj eno leto.

POGOJI

Nezgodno zavarovanje naročnikov Vestnika na področju Zavarovalnice Triglav - Območne enote Murska Sobota izplača zavarovalnica naročniku, na čigar ime in priimek je sklenjeno naročniško razmerje, za primer nezgodne smrti ali trajne invalidnosti:

- zavarovalno vsoto za nezgodno smrt, če je zavarovanec zaradi nezgode umrl (250.000 SIT); če zaradi nezgode umre zavarovanec, starejši od 75 let, izplača zavarovalnica 50 % od zneska za nezgodno smrt;
- zavarovalno vsoto za invalidnost, če je zaradi nezgode zavarovanec postal popolni invalid, oziroma odstotek invalidnosti, če je zavarovanec zaradi nezgode delni invalid - zavarovalna vsota, za katero jamči zavarovalnica, je 500.000 sit.

NAROČAM VESTNIK (najmanj za eno leto)

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Podpis: _____

Še več Slovencev na Triglav!

NIZJE PREJATE DO 20 %

Za VESTNIKOVE naročnike pri novih zavarovanjih dodatnih 5 %

Poslanci zaljujejo, ker si ne bodo mogli nakupiti svinjskih polovic, ki so si jih rezervirali ob napovedanem svinjskem štrajku. Parlamentarnih koln zaenkrat ne bo, čeprav so naročili že nekaj slame za smolenje prašičev.

Zlobni trdijo, da bi država lahko plačala za prašiče kakšen tolar več, če ne bi pred prašičjo krizo plačala velikega specialističnega poplota specialista za drobno pomursko prašičerejo dr. Alojza Slaviča - Luja v Avstralijo. Izplačalo »keša« je posredno požegnal tudi delavski svet ŽVZ-ja z ob razložitvijo - zasluge za minulo delo.

Ludvik Sukič - Ringo se pravi ni prepričan, ali ima na hodniku šole igralni avtomat, ki ga dejansko ima. Pred panjem je zahteval podrobno poročilo pedagoškega vodje Pišteka. Tudi Geza Farkaš Upravni, ki je pristojen za izdajanje soglasij, ni izdal nobenega papirja. Saj ni pomembno, pomembno je, da bi »laula«, četudi Gaber pravi, da v šoli ni mesto za pridobitno dejavnost.

Štefan Prša - Pršek novi Janšev agitator je predlagal ožje poslovodstvo agitropa. Za poslovno sekretarko mu bo leta Deutsch - Mesarič, loškega svetovalca pa je lagal Stanka Genča.

Delavci Loga se bodo, če ne dobijo plač, obrnili po kompenzacije na OMV Istrabenz. Ugotovili so, da so njihovi »poti« (lastniki) z njihovimi izdatki kompenzirali materialne gradnje bencinskega se

Veliki trgovec z desnega Mure, imenovan MS, posluje na črno. Za svoj trg market si še ni pridobil nobenega papirja. Toda da prizadeli »kapitalistov« na no, inšpektorji ne ukrepajo. Ukrepali niso niti, ko se pritožil najbližji sosed Agrometrika.

Na dvorišču Ekspanorije reja nova Panonija de mošcijske poskuse za setev. Problem je edino, da ne nise vrtilo brez semenski. Toda Joško Roškar je nika cijo kljub vsemu navo

Marjan Kardinar - Udimi se obrnil na lončarskega nika Bojneca in mu v odkup dobrovolni na nekdanjih »ciglenicah«.

Mörec in Maučec sta po sala akt o nenapadanju, po vzoru hokejistov, odigrala nogometnega bija. Pričakuje, da tem primeru dvignit svoj predsednik in podpred vlade Dmovšek in menila vsaj nekaj pozom Sicer bosta izdati nima podobama na in sloganom Dmovšek dobnik že napro

BESEDI KOLJ

VESTNIK

KMETIJSKA PANORAMA

SUBVENCije ZA KMETIJSTVO –
STROKOVNI NASVETI

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
ZA POMURJE
ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI
ZAVOD MURSKA SOBOTA
MAREC '99

Z reformo kmetijske politike prilagoditev Evropski uniji

Finančne intervencije v kmetijstvu v letu 1999

Po vladni uredbi o finančnih intervencijah za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane bo letos za to namenjenih dobrih 16 milijard tolarjev

Z reformo slovenske kmetijske politike želimo tudi pri nas pogoje kmetovanja prilagoditi tistim, ki veljajo v državah Evropske unije, med katere se želi včlaniti naša država. Reforma kmetijske politike bo vpeljala nekatere nove oblike pomoči kmetijstvu, saj je dan večji poudarek uvajanju neposrednih plačil. Nekaj teh novosti je že mogoče zaslediti med letošnjimi intervencijami, v prihodnjih letih pa jim bodo namenili še več pozornosti, predvsem pa še več sredstev. Finančne intervencije v slovenskem kmetijstvu določa in ureja zakon o finančnih intervencijah v kmetijstvo, proizvodnjo in ponudbo hrane, ki ga je slovenska skupščina sprejela že v letu 1991. Na osnovi tega zakona vlada vsako leto izda uredbo o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnjo hrane. To je eden od najpomembnejših aktov, saj določa obseg sredstev za posamezne namene, ta sredstva pa se potem na osnovi prijav oz. zahtevkov delijo med upravičence.

Uredbo za leto 1999 je vlada sprejela v začetku februarja, bila pa je objavljena 13. februarja v 9. številki Uradnega lista. Za neposredno vlaganje v kmetijstvo na osnovi vlog je po tej uredbi namenjenih 9.985.690.000 tolarjev, na osnovi javnih razpisov bodo razdelili 3.259.724.000 tolarjev, na osnovi letnega programa ministrstva za kmetijstvo pa bo za posamezne namene na voljo še 2.870.309.000 tolarjev. Skupaj naj bi tako letos v Sloveniji na osnovi te uredbe za finančne intervencije v kmetijstvo namenili 16.115.723.000 tolarjev. Ob teh nepovratnih sredstvih pa skuša država kmetijstvu zagotavljati tudi druge vire sredstev, zlasti posojila pod ugodnimi pogoji.

Do sredstev po tej uredbi so upravičene fizične in pravne osebe ter društva in njihove zveze, zahtevke za izplačilo sredstev pa vlagajo upravičenci v svojem imenu oziroma njihovi pooblaščenici (vlagatelji) v njihovem imenu in za njihov račun. Pomembno pri tem pa je, da bodo do finančnih intervencij po tej uredbi upravičena le tista kmetijska gospodarstva, ki bodo do 15. aprila 1999 oddala izpolnjen obrazec »PODATKI O KMETIJSKEM GOSPODARSTVU«. Obrazec je potrebno izpolniti v celoti in v skladu s priloženimi navodili, pri čemer se upošteva stanje na kmetijskem gospodarstvu na dan 31. 3. 1999, pri kmetijskih in gozdnih zemljiščih dejanska raba, za še ne posejane

površine pa predvidena raba v rastni dobi 1999. Obrazce je mogoče dobiti na Poslovno združenje prehrane Slovenije - GIZ, Slovenska c. 54, 1000 Ljubljana, na ta naslov pa je treba do 15. aprila tudi poslati izpolnjen obra-

zec. Obrazce je mogoče dobiti tudi pri območnih in lokalnih enotah kmetijske svetovne službe. Na poslovno združenje prehrane bo potrebno pošiljati tudi vse vloge za sredstva po tej uredbi.

V nasprotju s prejšnjimi leti, ko je bilo treba podatke o kmetijskem gospodarstvu posredovati pri vsaki vlogi za sredstva, je tokrat potrebno obrazec izpolniti le enkrat, vloge za sredstva pa je potrebno pošiljati do zahtevanih datumov, zato velja še enkrat ponoviti: izpolnjen obrazec »PODATKI O KMETIJSKEM GOSPODARSTVU« je potrebno oddati najpozneje do 15. aprila

1999, saj sicer kmetijska gospodarstva ne bodo upravičena do finančnih intervencij.

Vse podrobne informacije lahko dobite pri kmetijski svetovni službi, kjer so vam tudi pripravljeni pomagati pri izpolnjevanju obrazca.

Razvojne spodbude

Država skrbi z raznimi razvojnimi spodbudami za ohranjanje in razvoj kmetijstva. Največji del sredstev za te namene se zagotavlja v okviru ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, del pa še v drugih ministrstvih, naj-

Novost v letošnji uredbi so neposredna plačila, ki se bodo dodeljevala po hektarju površine za posamezne kmetijske kulture. Neposredna plačila v kmetijstvu so namenjena:

- podpori pridelave sladkorne pese,
- podpori razvoju semenarstva,
- podpori obdelave hmeljišč in
- podpori obnove hmeljišč.

Za neposredna plačila je na voljo 1.106.200.000 tolarjev. Med neposredna plačila, kjer se sredstva dodeljujejo na hektar površine, bi lahko šteli tudi podpore integrirani pridelavi sadja in podpore ekološkemu kmetovanju. Za ta plačila je namenjenih 157.500.000 tolarjev neposredno na osnovi vlog, 142.500.000 tolarjev pa je za ekološka plačila namenjeno še na osnovi letnega programa ministrstva. O podpori integrirani pridelavi sadja, podpori ekološkemu kmetovanju in podpori pridelave sladkorne pese pišemo v posebnih prispevkih.

več v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj, ki vsako leto razpisuje posojila in jamstva projektom za skladnejši regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja, v tem razpisu pa je dobljen del sredstev namenjen prav kmetijstvu. Sredstva za kmetijstvo je mo-

Skoraj 3,6 milijarde za kompenzacijska plačila

Med sredstvi za neposredno vlaganje v kmetijstvo na osnovi vlog jih je letos največ namenjenih za kompenzacijska plačila, saj ta sredstva znašajo 3.594.390.000 tolarjev. Namenjena so:

- pospeševanju živinoreje na območjih z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo,
- ponovnemu uvajanju in izkoriščanju planinske paše,
- kompenzacijskim plačilom za rejo živali,
- podpori posebnih programov v reji mesa,
- testiranju živali.

Večina kompenzacij je v glavnem namenjena rejcem živali na območjih z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo, saj so pri prireji mesa kmetije na gričevnato-hribovitih in drugih območjih z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo upravičene do 25 SIT/kg prirasta žive teže klavne ali plemenske živine (govedo) oziroma do 10.500 SIT/žival (konji) in 1.500 SIT/žival (drobnica), gorsko-višinsko in kraško območje pa je upravičeno do 40 SIT/kg prirasta (govedo) oziroma do 15.000 SIT/žival (konji) in 2.400 SIT/žival (drobnica). Tudi pri reji krav molznic so do kompenzacij upravičene le kmetije na območjih z omejenimi naravnimi dejavniki, le pri dojljah je vključeno tudi nižinsko območje. V posebne programe reje mesa so vključena vsa območja v enaki višini (pitanje telet ali višje teže: 15.000 SIT/žival, klavne privesnice: 20.000 SIT/žival, Pohorje beef: 20.000 SIT/žival).

hrane v letu 1998 (UL 46/98, 5/98, 8/98, 15/98, 50/98, 54/98, 72/98, 77/98, 84/98, 87/98, 92/98, 93/98, 94/98, 95/98, 96/98, 97/98, 98/98, 99/98, 100/98, 101/98, 102/98, 103/98, 104/98, 105/98, 106/98, 107/98, 108/98, 109/98, 110/98, 111/98, 112/98, 113/98, 114/98, 115/98, 116/98, 117/98, 118/98, 119/98, 120/98, 121/98, 122/98, 123/98, 124/98, 125/98, 126/98, 127/98, 128/98, 129/98, 130/98, 131/98, 132/98, 133/98, 134/98, 135/98, 136/98, 137/98, 138/98, 139/98, 140/98, 141/98, 142/98, 143/98, 144/98, 145/98, 146/98, 147/98, 148/98, 149/98, 150/98, 151/98, 152/98, 153/98, 154/98, 155/98, 156/98, 157/98, 158/98, 159/98, 160/98, 161/98, 162/98, 163/98, 164/98, 165/98, 166/98, 167/98, 168/98, 169/98, 170/98, 171/98, 172/98, 173/98, 174/98, 175/98, 176/98, 177/98, 178/98, 179/98, 180/98, 181/98, 182/98, 183/98, 184/98, 185/98, 186/98, 187/98, 188/98, 189/98, 190/98, 191/98, 192/98, 193/98, 194/98, 195/98, 196/98, 197/98, 198/98, 199/98, 200/98, 201/98, 202/98, 203/98, 204/98, 205/98, 206/98, 207/98, 208/98, 209/98, 210/98, 211/98, 212/98, 213/98, 214/98, 215/98, 216/98, 217/98, 218/98, 219/98, 220/98, 221/98, 222/98, 223/98, 224/98, 225/98, 226/98, 227/98, 228/98, 229/98, 230/98, 231/98, 232/98, 233/98, 234/98, 235/98, 236/98, 237/98, 238/98, 239/98, 240/98, 241/98, 242/98, 243/98, 244/98, 245/98, 246/98, 247/98, 248/98, 249/98, 250/98, 251/98, 252/98, 253/98, 254/98, 255/98, 256/98, 257/98, 258/98, 259/98, 260/98, 261/98, 262/98, 263/98, 264/98, 265/98, 266/98, 267/98, 268/98, 269/98, 270/98, 271/98, 272/98, 273/98, 274/98, 275/98, 276/98, 277/98, 278/98, 279/98, 280/98, 281/98, 282/98, 283/98, 284/98, 285/98, 286/98, 287/98, 288/98, 289/98, 290/98, 291/98, 292/98, 293/98, 294/98, 295/98, 296/98, 297/98, 298/98, 299/98, 300/98, 301/98, 302/98, 303/98, 304/98, 305/98, 306/98, 307/98, 308/98, 309/98, 310/98, 311/98, 312/98, 313/98, 314/98, 315/98, 316/98, 317/98, 318/98, 319/98, 320/98, 321/98, 322/98, 323/98, 324/98, 325/98, 326/98, 327/98, 328/98, 329/98, 330/98, 331/98, 332/98, 333/98, 334/98, 335/98, 336/98, 337/98, 338/98, 339/98, 340/98, 341/98, 342/98, 343/98, 344/98, 345/98, 346/98, 347/98, 348/98, 349/98, 350/98, 351/98, 352/98, 353/98, 354/98, 355/98, 356/98, 357/98, 358/98, 359/98, 360/98, 361/98, 362/98, 363/98, 364/98, 365/98, 366/98, 367/98, 368/98, 369/98, 370/98, 371/98, 372/98, 373/98, 374/98, 375/98, 376/98, 377/98, 378/98, 379/98, 380/98, 381/98, 382/98, 383/98, 384/98, 385/98, 386/98, 387/98, 388/98, 389/98, 390/98, 391/98, 392/98, 393/98, 394/98, 395/98, 396/98, 397/98, 398/98, 399/98, 400/98, 401/98, 402/98, 403/98, 404/98, 405/98, 406/98, 407/98, 408/98, 409/98, 410/98, 411/98, 412/98, 413/98, 414/98, 415/98, 416/98, 417/98, 418/98, 419/98, 420/98, 421/98, 422/98, 423/98, 424/98, 425/98, 426/98, 427/98, 428/98, 429/98, 430/98, 431/98, 432/98, 433/98, 434/98, 435/98, 436/98, 437/98, 438/98, 439/98, 440/98, 441/98, 442/98, 443/98, 444/98, 445/98, 446/98, 447/98, 448/98, 449/98, 450/98, 451/98, 452/98, 453/98, 454/98, 455/98, 456/98, 457/98, 458/98, 459/98, 460/98, 461/98, 462/98, 463/98, 464/98, 465/98, 466/98, 467/98, 468/98, 469/98, 470/98, 471/98, 472/98, 473/98, 474/98, 475/98, 476/98, 477/98, 478/98, 479/98, 480/98, 481/98, 482/98, 483/98, 484/98, 485/98, 486/98, 487/98, 488/98, 489/98, 490/98, 491/98, 492/98, 493/98, 494/98, 495/98, 496/98, 497/98, 498/98, 499/98, 500/98, 501/98, 502/98, 503/98, 504/98, 505/98, 506/98, 507/98, 508/98, 509/98, 510/98, 511/98, 512/98, 513/98, 514/98, 515/98, 516/98, 517/98, 518/98, 519/98, 520/98, 521/98, 522/98, 523/98, 524/98, 525/98, 526/98, 527/98, 528/98, 529/98, 530/98, 531/98, 532/98, 533/98, 534/98, 535/98, 536/98, 537/98, 538/98, 539/98, 540/98, 541/98, 542/98, 543/98, 544/98, 545/98, 546/98, 547/98, 548/98, 549/98, 550/98, 551/98, 552/98, 553/98, 554/98, 555/98, 556/98, 557/98, 558/98, 559/98, 560/98, 561/98, 562/98, 563/98, 564/98, 565/98, 566/98, 567/98, 568/98, 569/98, 570/98, 571/98, 572/98, 573/98, 574/98, 575/98, 576/98, 577/98, 578/98, 579/98, 580/98, 581/98, 582/98, 583/98, 584/98, 585/98, 586/98, 587/98, 588/98, 589/98, 590/98, 591/98, 592/98, 593/98, 594/98, 595/98, 596/98, 597/98, 598/98, 599/98, 600/98, 601/98, 602/98, 603/98, 604/98, 605/98, 606/98, 607/98, 608/98, 609/98, 610/98, 611/98, 612/98, 613/98, 614/98, 615/98, 616/98, 617/98, 618/98, 619/98, 620/98, 621/98, 622/98, 623/98, 624/98, 625/98, 626/98, 627/98, 628/98, 629/98, 630/98, 631/98, 632/98, 633/98, 634/98, 635/98, 636/98, 637/98, 638/98, 639/98, 640/98, 641/98, 642/98, 643/98, 644/98, 645/98, 646/98, 647/98, 648/98, 649/98, 650/98, 651/98, 652/98, 653/98, 654/98, 655/98, 656/98, 657/98, 658/98, 659/98, 660/98, 661/98, 662/98, 663/98, 664/98, 665/98, 666/98, 667/98, 668/98, 669/98, 670/98, 671/98, 672/98, 673/98, 674/98, 675/98, 676/98, 677/98, 678/98, 679/98, 680/98, 681/98, 682/98, 683/98, 684/98, 685/98, 686/98, 687/98, 688/98, 689/98, 690/98, 691/98, 692/98, 693/98, 694/98, 695/98, 696/98, 697/98, 698/98, 699/98, 700/98, 701/98, 702/98, 703/98, 704/98, 705/98, 706/98, 707/98, 708/98, 709/98, 710/98, 711/98, 712/98, 713/98, 714/98, 715/98, 716/98, 717/98, 718/98, 719/98, 720/98, 721/98, 722/98, 723/98, 724/98, 725/98, 726/98, 727/98, 728/98, 729/98, 730/98, 731/98, 732/98, 733/98, 734/98, 735/98, 736/98, 737/98, 738/98, 739/98, 740/98, 741/98, 742/98, 743/98, 744/98, 745/98, 746/98, 747/98, 748/98, 749/98, 750/98, 751/98, 752/98, 753/98, 754/98, 755/98, 756/98, 757/98, 758/98, 759/98, 760/98, 761/98, 762/98, 763/98, 764/98, 765/98, 766/98, 767/98, 768/98, 769/98, 770/98, 771/98, 772/98, 773/98, 774/98, 775/98, 776/98, 777/98, 778/98, 779/98, 780/98, 781/98, 782/98, 783/98, 784/98, 785/98, 786/98, 787/98, 788/98, 789/98, 790/98, 791/98, 792/98, 793/98, 794/98, 795/98, 796/98, 797/98, 798/98, 799/98, 800/98, 801/98, 802/98, 803/98, 804/98, 805/98, 806/98, 807/98, 808/98, 809/98, 810/98, 811/98, 812/98, 813/98, 814/98, 815/98, 816/98, 817/98, 818/98, 819/98, 820/98, 821/98, 822/98, 823/98, 824/98, 825/98, 826/98, 827/98, 828/98, 829/98, 830/98, 831/98, 832/98, 833/98, 834/98, 835/98, 836/98, 837/98, 838/98, 839/98, 840/98, 841/98, 842/98, 843/98, 844/98, 845/98, 846/98, 847/98, 848/98, 849/98, 850/98, 851/98, 852/98, 853/98, 854/98, 855/98, 856/98, 857/98, 858/98, 859/98, 860/98, 861/98, 862/98, 863/98, 864/98, 865/98, 866/98, 867/98, 868/98, 869/98, 870/98, 871/98, 872/98, 873/98, 874/98, 875/98, 876/98, 877/98, 878/98, 879/98, 880/98, 881/98, 882/98, 883/98, 884/98, 885/98, 886/98, 887/98, 888/98, 889/98, 890/98, 891/98, 892/98, 893/98, 894/98, 895/98, 896/98, 897/98, 898/98, 899/98, 900/98, 901/98, 902/98, 903/98, 904/98, 905/98, 906/98, 907/98, 908/98, 909/98, 910/98, 911/98, 912/98, 913/98, 914/98, 915/98, 916/98, 917/98, 918/98, 919/98, 920/98, 921/98, 922/98, 923/98, 924/98, 925/98, 926/98, 927/98, 928/98, 929/98, 930/98, 931/98, 932/98, 933/98, 934/98, 935/98, 936/98, 937/98, 938/98, 939/98, 940/98, 941/98, 942/98, 943/98, 944/98, 945/98, 946/98, 947/98, 948/98, 949/98, 950/98, 951/98, 952/98, 953/98, 954/98, 955/98, 956/98, 957/98, 958/98, 959/98, 960/98, 961/98, 962/98, 963/98, 964/98, 965/98, 966/98, 967/98, 968/98, 969/98, 970/98, 971/98, 972/98, 973/98, 974/98, 975/98, 976/98, 977/98, 978/98, 979/98, 980/98, 981/98, 982/98, 983/98, 984/98, 985/98, 986/98, 987/98, 988/98, 989/98, 990/98, 991/98, 992/98, 993/98, 994/98, 995/98, 996/98, 997/98, 998/98, 999/98, 1000/98, 1001/98, 1002/98, 1003/98, 1004/98, 1005/98, 1006/98, 1007/98, 1008/98, 1009/98, 1010/98, 1011/98, 1012/98, 1013/98, 1014/98, 1015/98, 1016/98, 1017/98, 1018/98, 1019/98, 1020/98, 1021/98, 1022/98, 1023/98, 1024/98, 1025/98, 1026/98, 1027/98, 1028/98, 1029/98, 1030/98, 1031/98, 1032/98, 1033/98, 1034/98, 1035/98, 1036/98, 1037/98, 1038/98, 1039/98, 1040/98, 1041/98, 1042/98, 1043/98, 1044/98, 1045/98, 1046/98, 1047/98, 1048/98, 1049/98, 1050/98, 1051/98, 1052/98, 1053/98, 1054/98, 1055/98, 1056/98, 1057/98, 1058/98, 1059/98, 1060/98, 1061/98, 1062/98, 1063/98, 1064/98, 1065/98, 1066/98, 1067/98, 1068/98, 1069/98, 1070/98, 1071/98, 1072/98, 1073/98, 1074/98, 1075/98, 1076/98, 1077/98, 1078/98, 1079/98, 1080/98, 1081/98, 1082/98, 1083/98, 1084/98, 1085/98, 1086/98, 1087/98, 1088/98, 1089/98, 1090/98, 1091/98, 1092/98, 1093/98, 1094/98, 1095/98, 1096/98, 1097/98, 1098/98, 1099/98, 1100/98, 1101/98, 1102/98, 1103/98, 1104/98, 1105/98, 1106/98, 1107/98, 1108/98, 1109/98, 1110/98, 1111/98, 1112/98, 1113/98, 1114/98, 1115/98, 1116/98, 1117/98, 1118/98, 1119/98, 1120/98, 1121/98, 1122/98, 1123/98, 1124/98, 1125/98, 1126/98, 1127/98, 1128/98, 1129/98, 1130/98, 1131/98, 1132/98, 1133/98, 1134/98, 1135/98, 1136/98, 1137/98, 1138/98, 1139/98, 1140/98, 1141/98, 1142/98, 1143/98, 1144/98, 1145/98, 1146/98, 1147/98, 1148/98, 1149/98, 1150/98, 1151/98, 1152/98, 1153/98, 1154/98, 1155/98, 1156/98, 1157/98, 1158/98, 1159/98, 1160/98, 1161/98, 1162/98, 1163/98, 1164/98, 1165/98, 1166/98, 1167/98, 1168/98, 1169/98, 1170/98, 1171/98, 1172/98, 1173/98, 1174/98, 1175/98, 1176/98, 1177/98, 1178/98, 1179/98, 1180/98, 1181/98, 1182/98, 1183/98, 1184/98, 1185/98, 1186/98, 1187/98, 1188/98, 1189/98, 1190/98, 1191/98, 1192/98, 1193/98, 1194/98, 1195/98, 1196/98, 1197/98, 1198/98, 1199/98, 1200/98, 1201/98,

- TA OGLAS IZREŽITE IN GA PRINESITE S SEBOJ, ČAKAJO VAS UGODNOSTI!!

NADALJEVANJE S 35. STRANI

Oblike finančne pomoči sadjarjem v Sloveniji

- **originalen oz. overjen račun za sadike** z datumom od 1. 10. 1997 do 15. 5. 1998
- **izjavo občine**, da obnova ni v nasprotju z občinskim prostorskim planom
- **druge obrazce**, ki jih je potrebno dodati vlogi, dobite pri kmetijski svetovalni službi

Višina subvencije se izračuna na osnovi terenskega ogleda, ki ga obvezno opravi kmetijski svetovalec, ki potem oceni predvidene stroške posameznih potrebnih del pri obnovi. Skupek točk potem da višino subvencije.

Podpora pridelavi sadja po pravilih integrirane pridelave (SIPS)

V letošnjem letu je Ministrstvo uvedlo novo obliko subvencije, ki je naši sadjarji še niso vajeni, sadjarji v državah Evropske unije pa jo poznajo že dolgo. Podpora bo izplačana sadjarjem, ki pridelujejo sadje po načelih integrirane pridelave ali pa celo po načelih biološke pridelave. Podporo lahko dobijo vsi sadjarji v Sloveniji, ki izpolnjujejo določene pogoje in ki bodo imeli tudi pozitivno odločbo o vrsti pridelave sadja.

Pogoji za pridobitev sredstev

Površine intenzivnega sadovnjaka, na katerih poteka integrirana pridelava sadja in za katere se uveljavlja podpora, morajo potrditi izvajalec programa Sadjarstvo Slovenije GIZ kot površine za integrirano pridelavo v letu 1999, skupna površina sadovnjakov za posamezne sadne vrste, za katere se uveljavlja podpora, mora **biti najmanj 0,5 ha za jabolane, hruške in breskev ter najmanj 0,3 hektara za druge sadne vrste**.

Način vlaganja zahtevkov

Upravičenci pridobijo sredstva na podlagi zahtevka na predpisanem obrazcu. Zahtevku je treba priložiti potrdilo (original odločbe SIPS) za vse površine intenzivnih sadovnjakov, za katere se uveljavlja podpora.

Rok za vložitev zahtevkov

Upravičenci vložijo predpisan obrazec s seznama sadovnjakov (vključno s parcelami) skupaj z obrazcem Podatki o kmetijskem gospodarstvu **do 15. aprila 1999** (upravičencem, ki so obrazec Obstoječi sadovnjaki oddali že v letu 1998, le-tega ni potrebno ponovno oddati), zahtevek na predpisanem obrazcu pa najkasneje do 1. oktobra 1999.

Višina sredstev znaša **60.000 SIT/ha** intenzivnega sadovnjaka, pripravljenega in potrjenega v programu SIPS za leto 1999.

Seveda sta to samo dve obliki pomoči, ki sta sadjarjem najbolj blizu. Vse druge oblike pomoči, ki so navedene na začetku tega prispevka, so prav tako namenjene sadjarjem, vendar so tudi te zadeve vezane na razpis v Uradnem listu, na katerega se je potem potrebno prijaviti.

Za vse druge informacije, ki so kakorkoli vezane na pričakovano pomoč države sadjarjem, pa sadjarjem svetujem, da se oglasijo v najbližji enoti Kmetijske svetovalne službe, kjer lahko dobijo tekoče, predvsem pa podrobnejše informacije o sredstvih, ki jih država Slovenija namenja slovenskim sadjarjem.

MIRAN TORIČ, dipl. inž. kmet. Kmetij. svet. sl. ■

Subvencije za obnovo vinogradov v letu 1999

V letu 1996 je bil v Sloveniji uveden nov enoten način subvencioniranja ureditve vinogradov, ki je nadomestil prejšnje regresiranje trsnih cepljenk in sredstva za agromelioracije (zemeljska dela) za trajne nasade

Prednost novega subvencioniranja je v tem, da je z eno postavko rešeno dodeljevanje sredstev, in to na podlagi točkovnega sistema in težavnosti obnove. Vrednost subvencije se sorazmerno viša tudi z večjim odstotkom nagiba in gostoto sajenja. Skupna predvidena vrednost subvencije je 450.000.000,00 sit.

Poglejmo si bistvene zahteve iz osnutka javnega razpisa, ki bo izšel v Uradnem listu RS v drugi polovici marca.

Subvencije se dodeljujejo za:

- Obnovo vinogradov na povr-

opravljajo kmetijsko dejavnost in imajo stalno prebivališče oziroma sedež v Republiki Sloveniji ter izpolnjujejo pogoje razpisa.

Letošnja novost razpisa je, da morajo tisti upravičenci, ki hočejo kandidirati za subvencijo, do 15. aprila 1999 poslati na Poslovno združenje prehrane Slovenije - GIZ Slovenije, Sloven-

lagi težavnosti obnove. Fazitve so razdeljene v:

- krčitev drevja, grmovja ali starih trt,
- čiščenje in odstranjevanje kamenja (opomba: ta postavka se na našem območju redko pojavlja, nimamo problema s kamenjem in skalami),
- humifikacijo tal,
- pripravo tal,
- terasiranje ali rušenje teras (za ta ukrep potrebujemo še dodatno presojo vplivov okolje od MOP),
- postavitve opore,
- nega do rodnosti,
- sajenje s cepljenkami trsov na haj.

Vsaka od teh postavk je dodatno razdeljena na majhno, srednjo in veliko težavnost, to pomeni tudi različne točke.

Tako bi na primer pri težavnosti vseh teh ukrepov postavke odstranjevanje in terasiranje dosegli pri različnih nagibih naslednje število točk:

- nagib 0-15 %: 133
- nagib 16-30 %: 149
- nagib 31-50 %: 174
- nagib 51-70 %: 233
- nagib nad 70 %: 364

Predvidena vrednost v letošnjem razpisu je 4000 sit, vendar ima ministrit, da jo v primeru preteve razpoložljivih sredstev tve vinograda do tretjine nekje v višini 3,5-4 milijone torej nam država pomaga kot 10 odstotki neposle. Zadnji rok za posle je 10. junij 1999, smo že zapisali, moramo aprila odposlati pravno obrazec »Podatki o kmetijskem gospodarstvu«, da lahko kandidiramo za svetovalec močni Kmetijski svetovalec vam izpolni formulir, ko se točkovanje takrat, ko se ljenke zasadi, razen v ko uveljavljate subvencijo fazo obnove (zemeljska dela). Vse druge informacije zec o »Podatkih o kmetijskem gospodarstvu«, lahko sedežih Kmetijske svetovale službe.

Poleg subvencij države občin proračunih nekaj občin predvideli tudi regresiranje trsnih cepljenk, vendar trsnimi pogoji glede na število cepljenk. Vendar nekaj enotno, in sicer lan gres uveljavljajo le tisti stano prebivališče v isti

Podpora pridelavi sladkorne pese

Do neposrednih plačil bodo letos prvič upravičeni tudi pridelovalci sladkorne pese

K pridelavo te poljščine je država spodbujala tudi v preteklosti, saj je za lanski pridelek prispevala 0,5 tolarja za kilogram odkupljene čiste pese, do teh sredstev pa je bila upravičena tovarna. Slednja je ta sredstva prištel k ceni sladkorne pese in jo pridelovalcem tudi izplačala, vendar v tovarni zatrjujejo, da jih je to dodatno obremenjevalo. Državno podporo so namreč pridelovalcem izplačali s plačilom sladkorne pese, čeprav teh sredstev od države do takrat še niso prejeli.

Pri državnem spodbujanju pridelave sladkorne pese prihaja letos do sprememb, saj bodo pridelovalci tokrat deležni neposrednih plačil v višini 42.000 tolarjev na hektar. Do podpore bodo upravičeni pridelovalci (fizične osebe, ki so državljani Slovenije, in pravne osebe, ki imajo sedež v Sloveniji), ki bodo v letu 1999 pridelovali sladkorno peso in bodo imeli s Tovarno sladkorja Ormož sklenjeno pogodbo o pridelavi.

Sredstva se bodo dodelila le za zasejane površine v Sloveniji, najmanjša površina, za katero lahko upravičenec uveljavlja podporo, pa je 0,3 hektarja. Zahtevke je treba vložiti od 15. maja do 15. junija 1999 na predpisanem obrazcu, ki mu je potrebno priložiti še dokazila o pogodbeni pridelavi in posejani površini s sladkorno peso. Ponovno pa velja poudariti, da je treba že do 15. aprila na Poslovno združenje prehrane Slovenije poslati izpolnjen obrazec PODATKI O KMETIJSKEM GOSPODARSTVU, saj brez tega ne bo mogoče uveljavljati zahtevka za podporo.

šinah, kjer do sedaj ni bilo vinogradov, ali na površinah, kjer so bili vinogradi in so bili izkrčeni, ko so bili stari več od dvajset let. Posajeni morajo biti jeseni 1998 ali spomladi 1999. Minimalna površina obnove je 0,1 ha, vendar morajo upravičenci obdelovati skupaj z obnovljeno površino vsaj 0,65 ha vinograda, le na Goriškem, Lendavskih gorah in Haložah, Krasu in vinorodnem okolišu Bela krajina in Dolenjska je lahko ta površina 0,4 ha. Pri več kot 70-odstotnem nagibu terena se bo subvencija dodeljevala le fizičnim osebam, ki živijo na območju, kjer leži vinograd, in v primeru, če ti upravičenci nimajo drugih površin za vinograd. Najmanjše število trsov na ha je pri nagibu 0-15 % več kot 3000 cepljenk, pri nagibu 16-30 % več kot 2000 in nagibu nad 31 % najmanj 1500 cepljenk na ha.

- Za prvo fazo obnove - t. i. zemeljska dela pri obnovi vinogradov, ki so bila izvedena jeseni 1998 ali spomladi 1999, in vinograde, zasajene jeseni 1999 ali spomladi 2000, vendar morajo biti zemeljska dela opravljena na površini, večji od 2 ha.
- za dosaditev vinogradov jeseni 1998 ali spomladi 1999 (zapolnitev praznih mest), če so mlajši od 10 let. Višina subvencije je 35,00 sit za trsno cepljenko, vendar mora biti velikost vinograda vsaj 0,4 ha. Tu je potrebna tudi izjava kmetijske svetovalne službe, da je bilo dosajevanje nujno potrebno.

Upravičenci za subvencije so vse fizične in pravne osebe, ki

skaj c. 54, 1000 Ljubljana, izpolnjen obrazec »PODATKI O KMETIJSKEM GOSPODARSTVU«, drugo potrebno dokumentacijo pa do 10. junija 1999. Na kuverto morajo še pripisati: ZA RAZPIS - VINOGRADI. MKGP bo upošteval le take vloge. Upravičence opozarjamo, da termin 15. april upoštevali, kajti tudi preostala popolna vloga ni dovolj za pridobitev subvencije.

Obrazec o težavnosti obnove izpolni in točkuj območni kmetijski svetovalec, vse druge potrebne priloge pa si vinogradniki priskrbijo sami. Potrebno je priložiti še naslednjo dokumentacijo:

- kopijo vpisa v register pridelovalcev grozdja in vina in kopijo zadnje prijave pridelka (R1 in R3 obrazec);
- kopijo katastrskega načrta z označeno parcelo ali delom parcele na kateri poteka obnova;
- izpisek iz zemljiške knjige, iz katerega je razvidna tudi površina parcele, na kateri se obnavlja vinograd, izpisek ne sme biti starejši od šest mesecev; če upravičenec ni lastnik zemljišča, mora priložiti tudi kopijo pogodbe o zakupu zemljišča za najmanj 25 let in soglasje lastnika, da dovoljuje obnovo;
- originalni račun za nakup trsnih cepljenk, razen če gre le za zemeljska dela;
- izjavo občine, da obnova ni v nasprotju z občinskim planom in da je v skladu s prostorskim planom.

Za konec si pogledjmo nekaj praktičnih izračunov točk na pod-

Kmetij. svet. sl. 23. P. ERNEST

Integrirana pridelava vrtnin

Poleg integrirane pridelave sadja se v Sloveniji začena tudi integrirana pridelava vrtnin

Integrirana proizvodnja je oblika kmetijske proizvodnje, ki uporablja za proizvodnjo visoko kakovostnih živil in surovin namesto okolju škodljivih delovnih sredstev naravne vire in regulacijske mehanizme, da bi zagotovila trajnostno kmetijstvo. Na osnovi celostnega obravnavanja upošteva celoten kmetijski obrat kot enoto, osrednji pomen agrarnih ekosistemov ter uravnoteženo kroženje snovi. Pri tem je bistveno ohranjanje in izboljšanje rodovitnosti tal ter raznolikosti okolja. Ob varovanju okolja in upoštevanju gospodarnosti ter družbenih potreb je potrebno skrbno medsebojno uskladiti biološke, tehnične in kemične ukrepe ter pri tem vključiti tudi nove, okolju prijazne načine proizvodnje, ki so usmerjeni v prihodnost.

Integrirana pridelava vrtnin poteka v skladu z določenimi smernicami. Kmetija, ki se želi preusmeriti v integrirano pridelavo, se mora prijaviti v kontrolo in voditi evidenco o agrotehničnih ukrepih, ki se ope njujejo s točkami minus in plus. Ocenjujejo se naslednji kriteriji:

Nega tal in kolobarjenje

Vsi ukrepi obdelave tal morajo upoštevati ohranjanje in izboljšanje substance in rodovitnosti tal, zagotavljanje zadostne vsebnosti humusa oziroma uravnove bilance humusa ter široko zastavljeno kolobarjenje, primeren obravnavanje tal z vključevanjem gnojil in vmesnih posevkov. S kolobarjem preprečujemo pojav boleznih in škodljivcev. Sorte naj bodo odporne ali vsaj tolerantne za bolezni in klimatska nihanja in predvsem take, ki manj kopičijo nitrate.

Analiza tal in gnojenje

Oskrba s hranilnimi snovmi mora biti zadostna in uravnotežena. Ne gnojimo na pamet, ampak na podlagi analize tal, ki jo je potrebno opraviti pri pridelavi na

prostem vsaka štiri leta in pri pridelavi v zavarovanem prostoru vsaki dve leti. Za gnojenje so dovoljena vsa gnojila, mineralna in organska, prepovedana je le uporaba mulja iz čistilnih naprav. Posebna pozornost velja gnojenju z dušikom, potrebno je redno izvajanje N_{min} analize tal ali drugih postopkov, kot je talni nitratni test pred sajenjem in za dognovanje. Po končanem spraviu pridelka vsebnost rezidualnega dušika v tleh ne sme biti višja od določenih mejnih vrednosti za posamezno kulturo.

Namakanje

Oskrba z vodo mora biti optimalna, da se bolje izkoristijo hranila in prepreči izpiranje nitratov v talno vodo. Priporočena je uporaba varčnih namakalnih sistemov - lokalizirano namakanje. Zagotovljena naj bo enakomerna razporeditev vode, posamezni obrok namakanja ne sme presehati 20 mm.

Varstvo rastlin

Varstvo rastlin temelji prednostno na bioloških, mehanskih in tehničnih ukrepih in le na minimumu nujno potrebnih kemičnih ukrepov. Uporaba herbicidov v zavarovanem prostoru ni dovoljena, na prostem pa imajo prednost kombinirani ukrepi - zasti-

ranje tal, mulčenje, termično uničevanje plevelov ali škropljenje v pasove. Proti insektom se uporabljajo v rastlinjakih mreže in lepljive plošče ter predatorji. Uporaba kemičnih sredstev je dovoljena šele, ko pride do prekoračitve gospodarskega praga škodljivosti.

Spravilo in skladiščenje

Za ohranjanje zunanje in notranje kakovosti je pri spraviu potrebno upoštevati optimalni čas spravila glede na zrelost in vsebnost nitratov, hiter odvoz s polja in ohranjanje svežine, zavarovanje pred soncem in vetrom, uporaba okolju prijazne embalaže in zagotovitev optimalnih razmer za skladiščenje.

Obratovanje in dokumentacija

Vodja obrata mora imeti potrebno strokovno znanje in biti ustrezno usposobljen za integrirano pridelavo vrtnin ter se sproti dodatno izobraževati, obiskovati tečaje. Vse ukrepe mora vpisati v obratovalno knjigo (obdelava, gnojenje, varstvo rastlin, vsebnost nitratov v zemlji po spraviu pridelka ...).

Nadzor izvaja nadzorna komisija, ki letno pregleda vsaj 10 odstotkov prijavljenih obratov. Pri nadzoru se opravi ogled obrata, pregled obratovalne knjige in odvzem vzorcev za analizo.

ZITA FLISAR NOVAK,
dipl. inž. agr. ■

Kmetovalci - poslovni partnerji banke

Če se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo, ki vam pomeni pomemben vir pridobivanja dohodka, ali opravljate dejavnost na kmetiji kot glavno dejavnost, vam priporočamo, da obiščete katerokoli enoto Pomurske banke, d. d., in se posvetujete z našimi sodelavci o odprtju enega ali več različnih računov in v okviru možnosti oplemenitite svoj s trudom zaslužen denar z namenskim ali nenamenskim varčevanjem.

Kot poslovnemu partnerju pa vam lahko v okviru kreditnega poslovanja pomagamo pri rastlinski in živinorejski proizvodnji ali pri širitvi proizvodnih zmogljivosti.

Kako postati partner banke

V skladu z vašimi potrebami se lahko odločite za odprtje žiro računa, tekočega računa, hranilne knjižice, devizne hranilne knjižice ali katerega koli drugega računa. Poslovanje z različnimi računi pri Pomurski banki, d. d., je imenitna podlaga za poslovno sodelovanje, če načrtujete razvoj proizvodnje ali posodobitev vaše kmetije vsaj delno financirati s pomočjo kredita.

Kreditna ponudba

Glede na rok vračila kredita lahko dobite pri banki:

kratkoročni in dolgoročni kredit po izhodiščni obrestni meri TOM + 5 % letno.

Obrestne mere so spremenljive. TOM je temeljna obrestna mera in predstavlja mesečno stopnjo revalorizacije ter se izračunava kot aritmetično povprečje mesečnih stopenj rasti cen življenjskih potrebščin v preteklih dvanajstih mesecih.

Glede na namen uporabe kredita so predvideni:

- Krediti za tekočo kmetijsko proizvodnjo

Namenjeni so za:

rastlinsko proizvodnjo, ki zajema pridelavo pšenice, koruze, krompirja, sladkorne pese, sadja, grozdja, vina in drugih kultur;
živinorejsko proizvodnjo, ki zajema paitanje govedi, prašičev, pridelavo mleka in druge intenzivne reje.

Višina kredita

se določa na osnovi velikosti obdelovalnih površin ali števila glav v pitanju.

Obrestovanje

Izhodiščna obrestna mera je TOM + 5 % letno. Plačilo obresti je mesečno.

Doba vračanja

Kredit se vračajo v skladu s proizvodnimi cikli za rastlinsko proizvodnjo, za paitanje prašičev znaša 6 mesecev, za paitanje govedi pa do 12 mesecev.

Zavarovanje kreditov

Kredit lahko zavarujete:

- s plačilom zavarovalne premije,
- z drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje kredita morate predložiti:

- pisno vlogo,
- dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti,
- dokazilo o premoženju in lastništvu,
- potrdilo o plačanih davkih in prispevkih.

- Investicijski krediti

Za širitev proizvodnih zmogljivosti in povečanje intenzivnosti kmetijske proizvodnje: gradnja hlevov, rastlinjakov in plastenjakov, nakup mehanizacije, zemlje ali osnovne črede ter ureditev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Višina kredita

Določa se glede na namene in velikost naložbe.

Obrestovanje

Izhodiščna obrestna mera je TOM + 5 % letno. Temeljne obresti se plačujejo v sorazmernem deležu ob zapadlosti obrokov, realne obresti pa mesečno.

Doba vračanja

Kredit se vračajo po dogovoru od enega do pet let.

Zavarovanje kreditov

Kredit lahko zavarujete:

- s plačilom zavarovalne premije,
- z zastavo nepremičnin ali premičnin,
- z drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje kredita morate predložiti:

- pisno vlogo,
- dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti,
- dokazilo o premoženju in lastništvu,
- potrdilo o plačanih davkih in obveznostih
- za gradnjo pa še gradbeno ali priglasitveno dovoljenje in
- dokumentacijo za namensko porabo.

Prepričani smo, da je možnosti dobrega poslovnega sodelovanja veliko, zato vas vabimo, da se oglosite v eni od naših enot Sektorja za drobno gospodarstvo, kjer vam bodo strokovni sodelavci dali podrobnejše informacije o ponudbi in vam z veseljem svetovali.

Pomurska banka, d. d., Murska Sobota,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke
Sektor za drobno gospodarstvo
Štefana Kovača 12, M. Sobota
telefon 32 743, telefaks 32 743

PE Ljutomer
Oddelek za drobno gospodarstvo
Ormoška 8, Ljutomer
telefon 84 396, telefaks 84 304

PE Gornja Radgona
Oddelek za drobno gospodarstvo
Partizanska 9a, G. Radgona
telefon 61 050, telefaks 61 350

PE Lendava
Oddelek za drobno gospodarstvo
Mlinska cesta 2, Lendava
telefon 78 121, telefaks 78 180

pomurska banka

Pomurska banka d. d., Murska Sobota, bančna skupina Nove Ljubljanske banke

zavarovalnica triglav d.d. Območna enota Murska Sobota

Spomladi se za kmetijce začena nova aktivna sezona, z njo pa prihajajo tudi nove nevarnosti. Nesreča nikoli ne počiva in v Zavarovalnici Triglav pravijo, da se kaj rado zgodi, da toča, strela, požar ali druge nezgode v hipu uničijo trud, ki so ga kmetije vlagali za zagotavljanje svoje socialne varnosti. Tudi kmetijsko potrebuje varnost, za to pa so poskrbeli v Območni enoti Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti. Kmetovalci, ki jim njihova dejavnost omogoča socialno varnost in so odvisni od dohodka iz kmetijstva, bi torej ravnali nespametno, če ne bi zavarovali svojega premoženja.

Zavarovalnica Triglav je kljub pojavu novih zavarovalnic na območju Pomurja še vedno vodilna, med osnovnimi kmetijskimi zavarovanji pa ponuja kmetijcem dve obliki zavarovanja:

- zavarovanje živali ter
- zavarovanje posevkov in plodov.

ZAVAROVANJE ŽIVALI

To zavarovanje varuje kopitarje, govedo, prašiče in drobnico pa tudi male mesojede živali (pse, mačke, ekotične živali, pernate živali, ribe in čebele). Ob dodatnem dogovoru se lahko sklene tudi zavarovanje za poravnavo stroškov zdravljenja, izginitve in letno živali ne paši in izgubo plodu.

V tem letu je za 20 % cenejše zavarovanje kopitarjev, govedi in psov.

ZAVAROVANJE POSEVKOV IN PLODOV

Z letošnjim letom smo znižali premije pri zavarovanju vinogradov, sadovnjakov in vrtnin za 20 %.

To zavarovanje vključuje zavarovanje vseh enoletnih kultur in trajnih nasadov. Zavarovanje posevkov in plodov varuje količino pričakovanega letnega pridelka. Pri osnovnem zavarovanju posevkov in plodov jamči zavarovalnica za škode, ki jih na zavarovanih pridelkih povzročijo toča, požar ali strela, z dodatnim dogovorom pa je mogoče skleniti tudi dodatna zavarovanja, kjer zavarovalnica povrne škodo, ki jo povzročijo spomladanska pozeba, vihar ali poplava. Za sadjarje pa je poleg zavarovanja proti izgubi količine zanimivo predvsem zavarovanje ne le proti izgubi količine, temveč tudi kakovosti pridelka.

Z akcijo zavarovanja posevkov in plodov bodo v Triglavu začeli še pred koncem spomladanske setve v aprilu, zavarovanje pa bo mogoče skleniti vse do nastanka škode.

V Zavarovalnici Triglav v Murski Soboti je zavarovanje mogoče skleniti skupinsko in posamično.

Torej, s kmetijskimi zavarovanji Zavarovalnice Triglav boste kljub bojazni zaradi toče in drugih naravnih katastrof lahko pričakovali letino in s tem se vam bo poplačal vložen trud.

Podrobnejše informacije v zvezi z akcijami skupinskih zavarovanj posevkov in plodov boste dobili pravočasno, rade volje pa vam bodo svetovali njihovi zastopniki in drugi zaposleni na sedežu območne enote v Lendavski 5 v Murski Soboti ali po telefonu št. 069 15 10.

Gnojenje travnikov

Kakovostna voluminozna krma je osnova visoke in rentabilne reje krav molznic in prireje mesa

Za optimalno priraščanje travne ruše in vzdrževanje primerne botanične sestave je potrebno zagotoviti vse potrebe z gnojenjem, optimalnim koriščenjem in pravilnim konzerviranjem krme, pa najsi gre za sušenje ali siliranje. Različne vrste rastlin potrebujejo hranilne snovi v določenem razmerju, zato moramo gnojiti travno rušo tako, da ne oviramo uspevanje neke koristne vrste. Trave so velike porabnice dušika in kalija. V prehrani fosforja ne potrebujejo veliko oziroma le toliko, da so makro hranila v določenem razmerju. Dokazano je, da s pridelki sušine odnašamo s travniških in njivskih površin velike količine hranilnih snovi, in sicer odnesemo s 100 kg mrve 1,4 kg dušika, 0,6 kg fosforja ter 2,7 kg kalija. Torej visokih pridelkov zelnja po enoti površine ter hranilnih snovi iz travinja ni mogoče pričakovati brez intenzivnega gnojenja. S kemično analizo zemlje lahko dokaj natančno ugotovimo založenost tal s fosforjem, kalijem, kalcijem, pH-vrednost ter druge mikro elemente, ki so v prehrani krmnih rastlin nujno potrebni, potrebe po dušiku pa prilagajamo agroekološkim razmeram in proizvodnemu cilju.

Torej na kmetijah z intenzivno rejo krav molznic in prirejo mesa mora biti kemična analiza zemlje osnova pri načrtovanju gnojenja travne ruše na travinju in krmnih rastlinah na njivskih površinah. Šele iz kemične analize zemlje je razvidno, kaj tla potrebujejo. Namreč v praksi se marsikdaj dogaja, da kmetje gnojijo travnike na pamet. Tako gnojenje pa je lahko tudi precej drago, saj na eni strani lahko dodajamo tlem hranila, ki jih glede na založenost ne bi bilo potrebno, na drugi strani pa tal ne oskrbimo s tistimi hranili, ki jih v tleh primanjkuje. To pomeni, da z nespametnim gospodarjenjem z gnojili slabšamo kemične lastnosti v tleh ter tako povzročamo razne antagonizme in sinergizme med kalijem in kalcijem ter kalijem in magnezijem. Porušene kemične lastnosti v tleh pa se tudi negativno kažejo na vsebnosti posameznih hranilnih snovi v pridelani krmu. Da do tega ne bi prihajalo, je smiselno, da na površinah, ki jih namenimo pridelavi kakovostne voluminozne krme, opravimo vsaka štiri leta kemično analizo zemlje. Seveda le na osnovi le-te lahko Kmetijska svetovalna služba za Pomurje naredi natančen gnojilni načrt za obdobje štirih let.

Nakazal bom nekaj primerov gnojenja travne ruše, če predpostavljamo, da so tla založena s fosforjem in kalijem (C-stopnja):

Primer 1:

NPK 7-20-30 600 kg/ha
kalijeva sol 60 % 150 kg/ha

OPOMBA: Z NPK-gnojili in kalijevo soljo lahko gnojimo zgodaj spomladi, ko travna ruša ozeleni, pa je smiselno potrositi okoli 100 do 150 kg/ha KAN 27%, da zadovoljimo potrebe po dušiku. Nato po vsakem odkosu dognajmo z 250 kg/ha KAN-a 27 %.

Primer 2:

NPK 8-26-26 500 kg/ha
kalijeva sol 60 % 200 kg/ha

OPOMBA: Tudi za ta primer osnovnega gnojenja travne ruše velja enaka zakonitost kot pri prvem primeru, da NPK gnojilo in kalijevo sol potrosimo zgodaj spomladi, ko pa ruša ozeleni (v začetku aprila), potrosimo še 150 kg/ha KAN-a 27%, da zadovoljimo potrebe po dušiku.

Primer 3:

NPK 15:15:15 400 kg/ha
kalijeva sol 60 % 100 kg/ha

OPOMBA: V praksi kmetje za gnojenje travne ruše kar precej uporabljajo NPK-gnojilo 3 x 15. To je sicer dobro gnojilo za gnojenje, vendar če želimo optimalno pokriti vse potrebe po fosforju in kaliju v zemlji, moramo prvo dognovanje po prvi košnji opraviti z enakim gnojilom NPK 3 x 15 v enaki količini. Smiselno je, da osnovno gnojenje s kalijevo soljo opravite čim bolj zgodaj spomladi, gnojenje z NPK 3 x 15 pa v začetku aprila, da z izpiranjem izgubimo čim manj dušika. S 400 kg NPK 3 x 15 damo travni ruši dovolj dušika za odkos, tako da ni potrebe po dodatnem gnojenju s KAN-om 27 %. Šele po drugi in naslednjih košnjah dognajmo rušo z 250 kg/ha KAN-a 27 %.

Kmetje pa tudi razpolagajo z organskimi gnojili,

zato bi jih bilo tudi smiselno vključiti v gnojenje travne ruše. Seveda ni odveč, če vas opozorim na previdnost pri njihovi uporabi. Zaradi nespametne uporabe smo uničili že marsikateri travnik.

Na hektar površine potrosimo v enkratnem odkosku le 25 m³/ha ter tako zmanjšamo uporabo mineralnih gnojil za 30 %.

Preglednica 1: Koliko organskih gnojil oz. rastlinskih hranil dobimo letno od domačih živali

	Suha snov	Letno m ³ /GVŽ	Hranila v kg/GVŽ/leto	N (NH ₄ -N)	P ₂ O ₅	K ₂ O	CaO
Hlevski gnoj	25	10	50 (5)	25	65	50	
Gnojilnica	2	4	12 (12)	2	20		
Gnojilnica							
- mlečne krave	7,5	20	80 (40)	40	120	40	
- pitanci	7,5	20	80 (40)	40	60	40	
- prašiči	7,5	15	90 (60)	75	45	45	

Domače živali letno proizvedejo veliko organskih gnojil, ki so dobrodošla pri gnojenju kmetijskih površin. Še zlasti bi morale igrati pomembnejšo vlogo pri pridelavi okopavin, ki so tudi največji porabniki humusa v tleh. Iz organskih gnojil kmetijske rastline ne dobijo samo zelo potrebnih mineralnih snovi, ampak tudi humus, ki v tleh vpliva na boljše sprejemanje mineralne hrane v koreninski sistem. V lahkih tleh nadomešča vlogo gline, saj veže vodo in hranilne snovi (manjše izpiranje hranil v globlje plasti tal), v težjih tleh pa vpliva na vodno- zračni režim.

Preglednica 2: Vsebnosti hranil v hlevskem gnoju, gnojilnici in gnojilki

	Suha snov	kg/m ³	N (NH ₄ -N)	P ₂ O ₅	K ₂ O	CaO
Hlevski gnoj C/N=20-30						
- poveji	25	5 (0,5)	2,5	6,5	5	
- prašičji	23	6 (0,5)	4	5	4	
- perutninski	70	35 (15)	35	25	50	
Gnojilnica						
- goveja	2	2 (2)	-	8	-	
- prašičja	2	4 (4)	1	3	-	
Gnojilka C/N=8-12						
- krave molznice	7,5	4 (2)	2	6	2	
- pitanci	7,5	4 (2)	2	3	2	
- prašiči	7,5	6 (4)	5	3	3	
- perutnina	15	10 (7)	9	5	12	

V hlevskem gnoju je večji del N organsko vezan, le 10 do 15 odstotkov od skupnega N je v obliki NH₄-N. V goveji gnojilki je od skupnega N 50 odstotkov amonijski obliki, v prašičji in perutninski pa okoli 70 % v gnojilnici 90 odstotkov. Z organskimi gnojili dosežemo najboljše gnojilne učinke, če jih po trosu neposredno zadelamo v tla.

Zakaj?

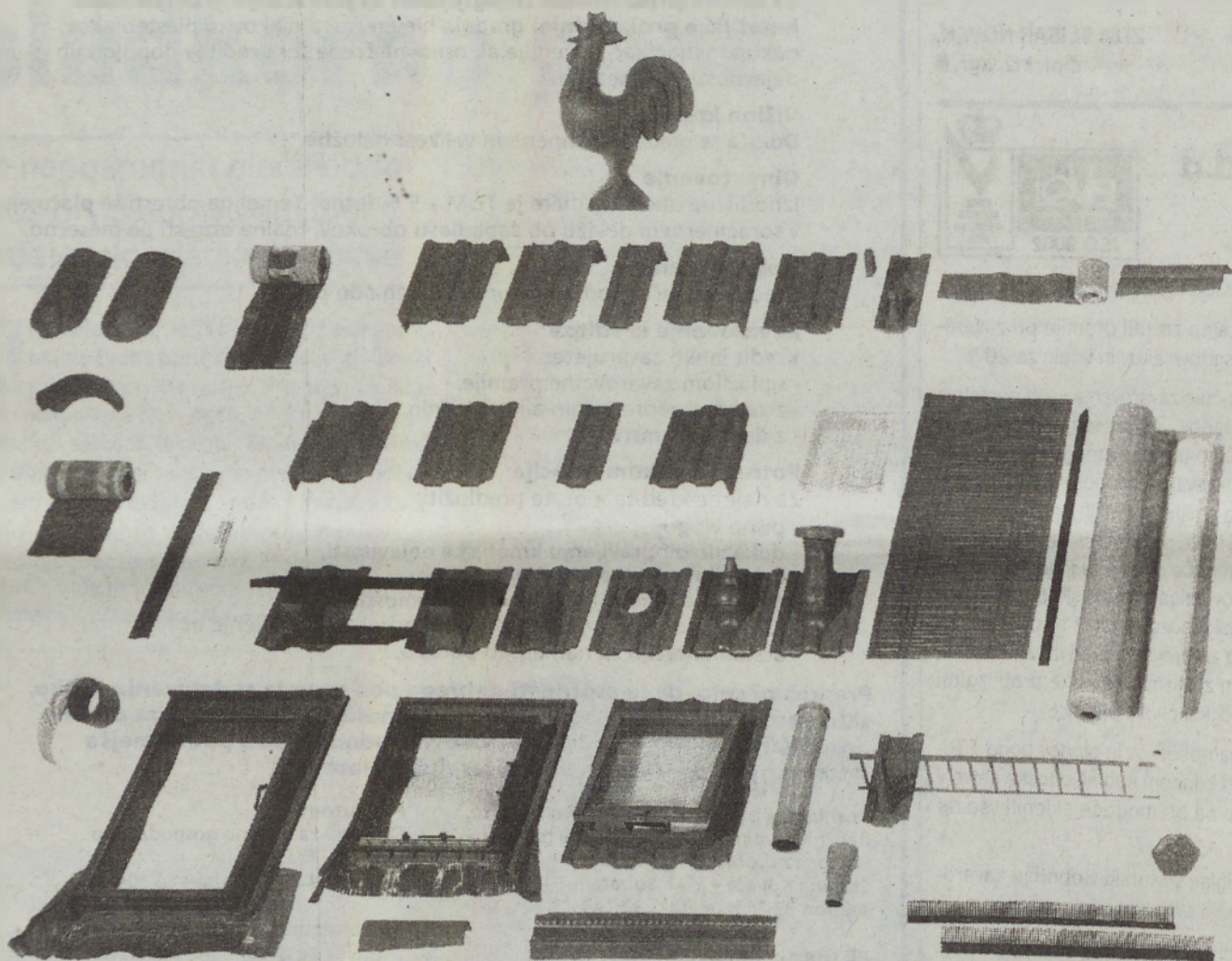
Tekoča organska gnojila je potrebno zaradi velikega deleža amonijskega dušika (N) uporabljati pravilno po enakih pravilih kot mineralna gnojila, ki vsebujejo NH₄-N.

Sicer se NH₄-N takoj po izdelavi gnojila v zvezi veže na talne delce, vendar je pri temperaturi tal 4 °C izpostavljen nitrifikaciji. Ta pa je temnejša (močnejša), čim bolj se temperatura tal približuje 0 °C.

Nastajajoče nitrate (NO₃⁻) pa morajo uporabiti stoče rastline za hrano (le deloma jih lahko vežejo talni mikroorganizmi), sicer se odvečni nitrati spirajo in denitrificirajo.

Negativna značilnost našega podnebja je, da zaradi presežka padavinske vode (ki je tla ne morejo zadržati oziroma rastline porabiti) hranila, torej tudi nitrati (NO₃⁻), spirajo med rastno dobo in ne samo pozimi, kot je to v praksi vseh drugih evropskih državah. Zato moramo biti pri nas še posebno previdni tako glede časa kot količine uporabljenih tekočih organskih gnojil.

Kdo Vam lahko ponudi več?

Bramacov program originalnih dodatnih delov

Varna streha za vse življenje

Kupon
Prosim, da mi brezplačno in neobvezujoče pošljete preglednico
in podatke o prodajnih pogojih za izdelek Bramac.

Bramac d. o. o., Dobruška vas 45, 8275 Škocjan - tel.: (068) 322 007, faks: (068) 76 290
Bramac d. o. o., Otiški vrh - Dravograd, 2373 Šentjanž - tel.: (0602) 85 074, faks: (0602) 85 206
URL: <http://www.infotehna.si/bramac> e-mail: bramac@eunet.si

Gnojevko je torej treba uporabiti neposredno pred setvijo rastlin. Zgodaj spomladi je ta časovni razmik lahko daljši 10 do 20 dni, poleti (za strniščne dosejke) pa je treba gnojevko in gnojnico uporabiti neposredno ob pripravi setvišča.

Gnojevko in gnojnico lahko uporabimo tudi v kombinaciji z zaoravanjem slame strnih žit ali ogrščice in s setvijo strniščnih dosevkov oziroma podorin.

S to kombinacijo vežemo del N iz gnojevke v biomasa talnih mikroorganizmov, če pa kombiniramo gnojevko in gnojnico s koruznico (razrezano ali razcefrano), je treba to storiti čim prej po spravilu koruze, septembra ali oktobra, ko so tla še topla in je mikrobnost aktivnost tal in s tem mikrobnost vezava NH_4 iz gnojevke zadostna.

Tako preprečimo nitrifikacijo N iz gnojevke in pozimi spiranje iz NH_4 nastalih nitratov.

Seveda pa ni potrebno posebej omenjati, da lahko z gnojevko ali gnojnico gnojimo tudi travnike (travnike in pašnike), če ju uporabimo ob pravem času in v primernih količinah.

Na travniku je optimalni čas za uporabo gnojevke arec (tik pred začetkom rasti in tik po njem). Med dobo pa po vsaki rabi (priporočilo: po vsaki drugi košnji ali paši), in sicer med 5. in 10. dnem po rabi.

Če je naslednja raba pašnja, uporaba gnojevke pred njo ni priporočljiva.

Vsako pretiravanje škodi razvoju travne ruše in negativno vpliva na okolje. Škoda se pojavlja v obliki odumiranja travne ruše (trosenje v vročem vremenu), v spremeni botanične sestave ruše (prevladujejo visoke trave) in v zapleveljenosti ruše (rman, regrat ščavje itd.).

V praksi je mogoče videti nešteto travnikov, ki so čezmerno pognojeni z organskimi gnojili.

Če je le mogoče, trosite organska gnojila pred setvijo okopavin (koruza, sladkorna pesa, krmna pesa, buča, krompir), ki vam bodo za ta gnojila veliko bolj izaležne kot travna ruša, mineralna gnojila, ki jih boste na ta način privarčevali na njivskih površinah, da trosite po travnikih in pašnikih v predpisanih količinah. Izkoristek in učinek hranil bo v obeh primerih mnogo boljši, manj bo ekološke škode in, kar je zelo pomembno, lahko tudi pocenite pridelavo pridelka na enoto pridelka.

Gnojenje pašnikov

Va sodobnem čredinskem pašniku živina ne popaševno vseh čredink. Za travno rušo in vodenje pašne je mnogo boljše, če del čredink pokosimo. Gnojenje o pašno-košni rabi travnatega sveta. Naša želja je, da pašnike čim bolj izkoristimo, zato jih moramo tudi pravilno gnojiti.

Čredinke pašnike gnojimo s kalijem in fosforjem tako kot travnike, in sicer spomladi. Poleg skupne letne količine dušika je pri gnojenju pašnikov odločilno proračun, kako dušikova gnojila razdeliti med rastjo, da bo za pašnik oziroma pasčo se živino najprimernejše.

Pu zdajšnjih raziskavah je na čredinskih pašnikih učinkovitost dušika najboljša v maju in juniju, slabša v juliju in avgustu, konec avgusta in septembra pa spet boljša.

Če sledi, da je najprimernejše, če celoten odmerka dušika razdelimo na približno enake dele in če gnojimo po vsaki rabi, seveda pa upoštevamo tudi vreme oziroma od vremena odvisno rast.

Torej prvič gnojimo spomladi, ko se začne vegetacija, in potem po vsaki rabi do zadnje. Z dušikom se razdeli gnojilo v normalnih letih do 15. septembra.

Lahko pa pozneje gnojimo močnejše z dušikom spomladi ali pozno poleti, odvisno od tega, ali namestimo pokositi večji del pašnika za zimsko krmo ali uspeševati rast proti jeseni.

Razdelitev letnega odmerka dušika 150 kg/ha bi bila v prej opisanih treh primerih in rabah (košnjah ali pašnjah) takšna:

GNOJENJE	kg/ha N
Enakomerno gnojenje	gnojevka + 40 + 40 + 40 + 30
Močnejše gnojenje	60 + 50 + gnojevka + 40 + gnojevka
Močnejše gnojenje	30 + 40 + 50 + gnojevka + 30

Kadar gnojimo z gnojevko, hlevskim gnojem ali gnojilom, praviloma ni potrebno sočasno gnojenje z mineralnim dušikom ali mineralnimi gnojili nasploh.

Če pa iz organskih gnojil ne dobimo dovolj N, je potrebno gnojenje z mineralnim dušikom potrebno.

Gnojivje z dušikom lahko deloma prilagodimo tudi veteranskim razmeram. Za eno rabo damo običajno 40 do 60 kg/ha N.

Za 10 t/ha mve potrebuje travinje:

- 260 kg/ha dušika
- 100 kg/ha fosforja
- 250 kg/ha kalija

Ob upoštevanju, da imamo obremenitev pašnika 2 t/ha, živina da 30 m² nerazredčene gnojevke (v 10 t/ha na pašniku).

30 m² gnojevke pa naj bi vsebovalo:

- 150 (80 do 115) kg
- 60 kg
- 210 kg

To pomeni, da bomo morali z mineralnimi gnojili poleg gnojevke gnojiti še z naslednjimi količinami:

- 100 do 140 kg/ha
- 50 kg/ha
- 40 kg/ha

Chorus, Score ter Topas C Zajamčen uspeh v boju proti škrlupu

Jablanov škrlup (*Venturia inaequalis*) je glivična bolezen, ki pozroča največjo škodo pri pridelavi jabolk. Pojavi se vsako leto, zlasti močno pa v deževnih letih. Na listih se praviloma na zgornji strani pojavijo žametaste rjavočrne prevleke, kasneje pa nepravilne rjave ali temne pege. Na plodovih povzročajo škrlup rjavočrne pege, pod katerimi lupina ne raste več. Plod značilno razpoka, nastanejo oplutenele kraste.

Prve okužbe z zimskimi trosi so možne že zelo zgodaj. Če želimo okužbo s škrlupom preprečiti, morajo biti listi in plodovi v času nevarnosti obdani z fungicidno oblogo.

V času pred cvetenjem so pogoste ohladitve, ki običajnim fungicidom ovirajo delovanje. Prav tu pride do izraza nezmanjšana učinkovitost fungicida **Chorus 75 WG** tudi pri nizkih temperaturah. Chorus 75 WG vsebuje aktivno snov ciprodinil, ki spada v novo skupino anilinopirimidinov. Ciprodinil deluje na kalečo sporo škrlupa na dveh mestih, ovira prodiranje glivice v list (protektivno delovanje) in razvoj micelija pod kutikulo, ko je micelij že prodril v list (kurativno delovanje). Ciprodinil ima popolnoma nov način delovanja v primerjavi z obstoječimi fungicidi (triazoli, benzimidazoli in dikarboksimid). Zato med ciprodinilom in navedenimi fungicidi ni navzkrižne odpornosti. Chorus ima zelo dobro kurativno delovanje. Za razliko od ostalih fungicidov, ki delujejo kurativno, ima Chorus tudi izjemno dobro preventivno delovanje. Chorus deluje specifično sistemsko in se po rastlini premešča akropetalno. Zaradi lipofilnih lastnosti lahko prehaja skozi kutikulo in voščene plasti listov in plodov ter se naprej porazdeli po drugih tkivih. Chorus je v okviru škropilnega programa nenadomestljiv v razvojnih stadijih mišjega ušesca do konca cvetenja. V tem obdobju priporočamo 2 - 3 škropljenja s fungicidom Chorus 75 WG. Chorus vrhunsko zatira škrlup tudi pri najmočnejših okužbah in pri nizkih temperaturah, poleg tega pa ima koristno stransko delovnje na jablanovo pepelovko ter monilije koščičarjev.

Okužbe s škrlupom, ki si sledijo v maju, so zaradi vremenskih pogojev najmočnejše. Ravno v tem času je najbujnejši prirast listov, nastopi pa tudi že nevarnost okužbe plodičev. Okužbe nas v tem času pogosto presenetijo, tako da je potrebno uporabiti fungicide z daljšim kurativnim delovanjem.

Score 250 EC je vrhunski fungicid iz skupine triazolov za preprečevanje škrlupa. Izredno dobro se vklaplja v program škropljenj za zatiranje škrlupa. Score deluje sistemsko, tako da ga rastlina sprejme skozi vse zelene dele in se po njih porazdeli (akropetalno in translaminarno) dosti bolj enakomerno kot drugi triazoli. Zaradi izraženega zaviralnega učinka na podkutikularno rast micelija, Score deluje kurativno 3 do 4 dni od začetka infekcije. Za razliko od drugih triazolov temperaturne spremembe na delovanje in vnos fungicida Score vplivajo le v manjši meri. Score je neznatno hlapen, zato je v zunanjih slojih lista vedno prisotna količina aktivne snovi, ki zagotavlja odlično zaščito listja tudi pri višjih temperaturah. Skratka, Score nudi vrhunsko varstvo pred škrlupom pri širokem razponu temperatur.

V lanskem letu je povzročala težave tudi jablanova pepelovka in ravno pri zatiranju te bolezni ima posebno mesto **Topas C**. Učinkovitost je potrdil tudi v poskusu v Mariboru, kjer je skupina strokovnjakov iz Kmetijskega zavoda ugotavljala delovanje fungicidov proti jablanovi pepelovki. Topas C je dosegel najboljše rezultate med vsemi fungicidi iz skupine triazolov, kar mu daje pomembno mesto v škropilnem programu.

Osnovno načelo v škropilnem programu varstva jablane (pa tudi drugih sadnih vrst) pred boleznimi je vključitev sredstev iz čim več kemičnih skupin. Tako se izognemo nevarnosti pojava odpornosti bolezni. Pomembno je tudi kdaj uporabimo posamezne fungicide. Za vsako kemično skupino fungicidov je pomembno, da jo v program škropljenj uvrstimo na mesto (razvojne faze oz. obdobje vegetacije), kjer se lahko optimalno izkoristijo njihove lastnosti. Po vrstnem redu uporabe fungicidov različnih kemičnih skupin je najbolj primerno sestavljen škropilni program naslednji:

Anilinopirimidini. Predstavnik je **Chorus 75 WG** - priporočamo 2 do 3 kratno škropljenje. Za anilinopirimidine je značilno, da odlično varujejo pred boleznimi tudi pri nizkih temperaturah, ki so zelo pogoste na začetku vegetacije. Poleg dobrega kurativnega delovanja jih odlikuje tudi zelo dobro preventivno delovanje.

Triazoli. V tej skupini sta **Score 250 EC** in **Topas C 50 WP**. Triazoli imajo odlične translokacijske lastnosti ter najbolj izrazito kurativno delovanje. Zato je uporaba triazolov najbolj primerna v času bujne rasti, spremljivih vremenskih razmerah ter močnih okužbah.

Strobilurini. Novo skupino, ki se ji bo drugo leto pridružil fungicid Zato odlikuje vrhunska biološka učinkovitost. Pomembno je vedeti, da preveliko število škropljenj s strobilurini v eni sezoni ni primerno, saj so strobilurini bolj podvrženi pojavu odpornosti kot npr. triazoli. Strobilurini ne delujejo kurativno. Zaradi svojega specifičnega načina razporejanja na/v rastlini in izrazitega preventivnega delovanja imajo strobilurini svoje mesto v škropilnem programu za triazoli. Strobilurini odlično varujejo plodove.

V obdobju, ko se primarne okužbe iztekajo, lahko ponovno uporabimo Chorus v odmerku 0,3 kg/ha. Sledijo si škropljenja s **kontaktnimi fungicidi**.

Za nadaljna pojasnila in nasvete se obrnite na:
Novartis Agro d.o.o. Kržičeva 3, 1000 Ljubljana,

Primer gnojenja:

Enakomerno gnojenje	gnojevka + 40 + 40 + 40 + 30 kg/ha
Osnovno gnojenje:	300 kg/ha NPK 7 : 20 : 30 (ko ruša ozeleni) + 25 m ³ gnojevke
I. dognojevanje	150 kg/ha KAN 27 %
II. dognojevanje	150 kg/ha KAN 27 %
III. dognojevanje	150 kg/ha KAN 27 %
IV. dognojevanje	100 kg/ha KAN 27 %
Močnejše spomladi	60 + 50 + gnojevka + 40 + gnojevka
Osnovno gnojenje	300 kg/ha NPK 7 : 20 : 30 (ko ruša ozeleni) + 150 kg/ha KAN 27 %

I. dognojevanje	200 kg/ha KAN 27 %
II. dognojevanje	25 m ³ gnojevke
III. dognojevanje	150 kg/ha KAN 27 %
IV. dognojevanje	25 m ³ gnojevke

Močnejše poleti	30 + 40 + 50 + gnojevka + 30
Osnovno gnojenje	300 kg/ha NPK 7 : 20 : 30 (ko ruša ozeleni) + 50 kg/ha KAN 27 %

I. dognojevanje	150 kg/ha KAN 27 %
II. dognojevanje	200 kg/ha KAN 27 %
III. dognojevanje	25 m ³ gnojevke
IV. dognojevanje	100 kg/ha KAN 27 %

Pri načrtovanju gnojenja smo upoštevali, da je bil pašnik popasen 3- do 4- krat na leto in 1- do 2- krat pokošen, torej skupno rabljen 4- do 6- krat, da ga je živina pravočasno popasla in je bilo na njem dovolj živine ter da je prišla večina gnojila in gnojnice ali gnojevke med letom nazaj na pašnik neposredno ali posredno. **KSSS ZA POMURJE, MAG. STANKO KAPUN, DIPL. INŽ. KMET.**

Možnosti razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Slediti željam kmetijskih gospodarstev

Največ zanimanja za pridelavo
vrtnin ter predelavo sadja in mleka

Na območju nekaterih prekmurskih občin, ustanoviteljic in partneric Razvojnega centra Sinergija, že drugo leto poteka izvajanje projektov celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV). Izvedbo projektov podpirajo vključene občine ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Z navedenimi projekti želimo priti tudi do rešitev, ki bi omogočile razvoj novih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, od predelave kmetijskih pridelkov in uspešnejšega trženja le-teh do razvoja turizma na podeželju, domačih obrti itd.

S tem želimo prispevati k razvoju novih programov in vsebin dela na podeželju, večanju možnosti za zaposlovanje ter ustvarjanju višjega (dodatnega) dohodka na kmetijah.

V projekt *Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in oživljanje domačih obrti* so vključene sedanje občine Moravske Toplice, Puconci, Gornji Petrovci, Šalovci, Hodoš, Kuzma, Grad, Rogašovci, Cankova, Tišina in Beltinci.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji poteka vzporedno z glavno dejavnostjo in predstavlja zgolj vir **dodatnega dohodka**.

Na primer, če je glavna dejavnost živinoreja s pridelavo mleka, je lahko dopolnilna dejavnost **predelava mleka** = izdelava sira, skute ipd.

Izvedbeni programi bodo v prihodnje izdelani za tiste dopolnilne dejavnosti oziroma programe za kmetije, za katere bodo ljudje pokazali interes. Brez prepoznavnega interesa ljudi ter poznavanja njihovih možnosti in potreb programov ni mogoče izdelati. Izvedbeni programi in aktivnosti bodo prilagojeni posameznim interesnim skupinam in bodo izvajani ločeno po interesnih skupinah.

Anketa

V ta namen je konec leta 1998 v občinah obravnavane razvojne koalicije Razvojni center Sinergija izvedel obsežno anketo, katere cilj je bil, identificirati interes prebivalcev, katerim predstavlja kmetijstvo edini ali poglavitni vir dohodkov, oziroma kmečkih gospodinjstev za razvoj (uvajanje ali širitev) dopolnilnih dejavnosti na njihovih kmetijah, vključno z domačo obrtjo.

Anketni vprašalnik Dopolnilne dejavnosti na kmetijah s priloženim pojasnilom smo v oktobru in novembru 1998 dostavili na več kot 2.000 gospodinjstev s kmečkim gospodarstvom v občinah Goriškega in občini Beltinci.

Od tega smo po pošti razposlali na naslove vseh kmečkih zavarovancev, ki so bili po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območne enote Murska Sobota zavarovani leta 1994 ali so se zavarovali od tega leta do septembra 1998, okoli 1.600 vprašalnikov.

S posredovanjem občinskih uprav obravnavanih občin smo anketne vprašalnike razdelili tudi med občane, ki se zanimajo za

uvvedbo dopolnilnih dejavnosti, pa nimajo usmerjenih oz. čistih kmetiji ali pa noben družinski član ni kmečko zavarovan. Tako je bilo razdeljenih še okoli 400 vprašalnikov.

Menimo, da smo s takšnim pristopom z anketo zajeli pretežni del ciljne populacije, to je tistega kmečkega prebivalstva, ki mu kmetijstvo predstavlja pretežni ali celo edini vir dohodkov.

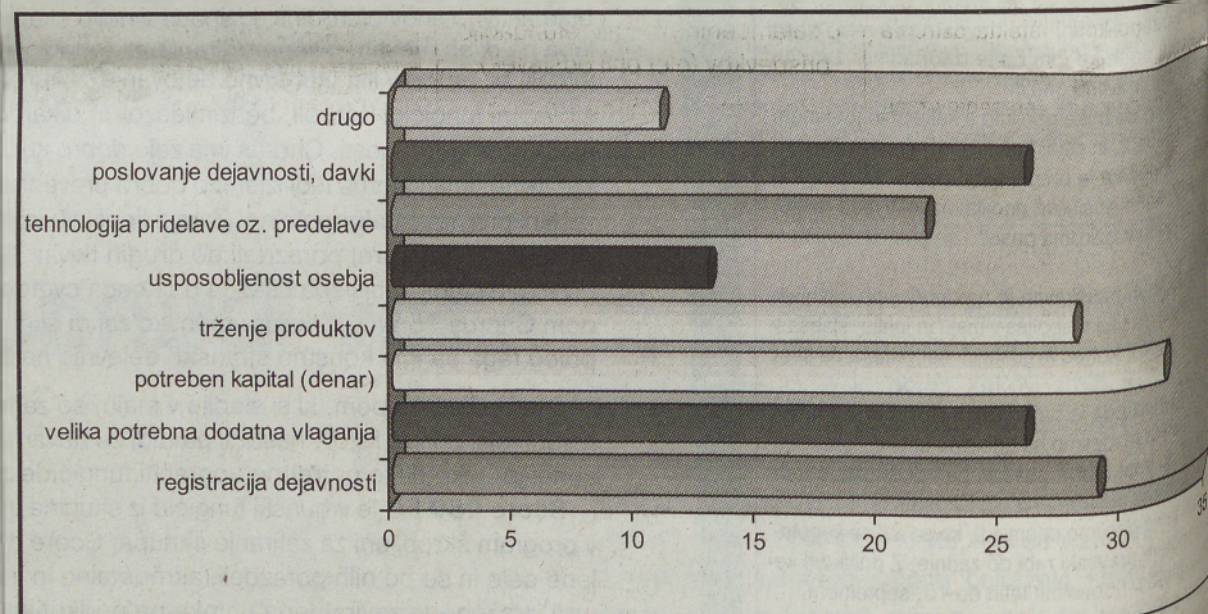
Kuzma	9
Grad	11
Rogašovci	27
Cankova	18
Tišina	16
Beltinci	12

Skoraj polovica anketirancev, ki so vrnili izpolnjene anketne vprašalnike, je odgovorila, da se z določeno vrsto dopolnilne dejavnosti že ukvarjajo. Podatek je glede na splošno sliko oziroma

Žal se zaradi vremena (veter, sneg) sestanek niso udeležili vsi zainteresirani, zato smo vsem, ki se sestanek niso udeležili in so v anketi izrazili zanimanje za vključevanje v nadaljnje aktivnosti projekta, razposlali prej omenjeni drobnejši vprašalnik. V nadaljnjem postopku bomo namreč obravnavali samo zainteresirane, ki nam bodo posredovali potrebne dodatne podatke.

S pomočjo tega vprašalnika se je tudi bolj jasno izoblikoval nabor kmečkih gospodinjstev oziroma ljudi, ki so zainteresirani za uvajanje novih oziroma razvijanje obstoječih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

GLAVNI PROBLEMI GLEDE DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI NA KMETIJI

Rezultati ankete

Odziv prebivalcev obravnavanih občin, ki so prejeli anketne vprašalnike, je bil dober, saj jih je skoraj sedmina vrnila izpolnjene vprašalnike. Tudi rezultati ankete so vzpodbudni ter predstavljajo dobro osnovo za pripravo izvedbenih programov posameznih interesnih skupin.

Anketiranci, ki so izpolnjene ankete vrnila na naslov izvajalca ankete, Razvojnega centra Sinergija, so pokazali največji interes za pridelavo vrtnin, predelavo mesa in mleka, sledijo predelava sadja, turizem ter peka kruha in peciva. Dokaj velik interes je bil izražen tudi za druge vrste dopolnilnih dejavnosti.

DEJAVNOST S KATERO BI SE ŽELELI UKVARJATI

predelava sadja	24
predelava mleka	40
predelava mesa	42
predelava - drugo	13
peka kruha in peciva	23
turizem	23
pridelava vrtnin	61
domača obrt	10
drugo	40

ODZIV PO POSAMEZNIH OBČINAH

Moravske Toplice	40
Puconci	96
Gornji Petrovci	15
Šalovci	23
Hodoš	9

stanje kmetijstva na obravnavanem območju nekoliko presejnetljiv (nerealen) in je bil pri nadaljnjih kontaktih s temi anketiranci dodatno preverjen.

Domnevali smo namreč, da so nekateri anketiranci del svoje osnovne kmetijske dejavnosti (npr. pridelavo mleka) opredelili kot dopolnilno dejavnost, čeprav le-ta predstavlja njihovo osnovno dejavnost.

Prvi izvedbeni koraki

Za vse zainteresirane prebivalce, ki so se odzvali na anketo, je bil v februarju 1999 skupni uvodni predstavitevni sestanek, na katerem smo podrobneje osvetlili vsebino projekta ter jih seznanili s predvidenimi nadaljnjimi aktivnostmi.

S pomočjo podrobnejšega vprašalnika smo dobili od interesentov tudi dodatne informacije o njih samih ter njihovih željah, razpoložljivih potencialih in potrebah, ki nam bodo v pomoč pri nadaljnjih aktivnostih ter realizaciji projekta.

Na sestanku smo navzočim predstavili tudi dosežanje izkušnje ter spoznanja pri izvajanju podobnih projektov uvajanja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah iz drugih občin.

tijah. Na račun jasne opredelitve dejavnosti med osnovno kmetijsko dejavnostjo in dopolnilnimi dejavnostmi na kmetijah je precej zmanjšalo tudi število zainteresiranih za sodelovanje v projektu.

Do začetka marca smo dobili potrebne podatke o 52 kmečkih gospodinjstvih in njihovih članih, ki se želijo ukvarjati ali se že ukvarjajo z določeno dopolnilno dejavnostjo na kmetiji. Na osnovi prejelih odgovorov smo naredili seznam, katere najpomembnejše ugotovitve predstavljamo v nadaljevanju.

Struktura interesentov

Le 13 odstotkov oseb, ki so izpolnili vprašalnik, je mlajših od 30 let, 29 odstotkov jih je starih med 30 in 40 let, enak delež med 40 in 50 let. V skupini na pa jih je starejša od 50 let. V skupini treh petinah primerov se z dopolnilno dejavnostjo namerava ukvarjati eden od zakonca, v skoraj dveh petinah primerov pa njihovi otroci. Več kot polovica oseb, ki se nameravajo ukvarjati z dopolnilno dejavnostjo, je mlajša od 30 let, dobra četrtina je starih med 30 in 40 leti, dobra petina med 40 in 50 leti, stina pa jih je starejših od 50 let.

Dobra četrtina interesentov do sedaj ne vidi možen dodaten vir zaslužka na njihovi kmetiji v pridelavi vrtnin, desetina v turizmu, po desetina v predelavi mleka, po desetina v predelavi sadja, po desetina v domači obrti.

ha in peciva, petnajstina v predelavi mleka, preostali pa so navedli zelo različne dejavnosti. Polovica jih je izrazila interes za dodatno predelavo pridelanega (sadja, zelenjave ...).

Več kot tretjina anketiranih (19 od 52) je odgovorila, da se z dopolnilno dejavnostjo na svoji kmetiji že ukvarjajo. Nekoliko več je zelenjadarstva in predelave sadja, sicer pa so dejavnosti zelo raznolike. Polovica od teh se ukvarja z dopolnilno dejavnostjo več kot deset let.

Dejstvo, da se velik del anketirancev, ki so vrnili izpolnjene anketne vprašalnike, že ukvarja z določeno vrsto dopolnilne dejavnosti in so izrazili interes za sodelovanje v projektu, predstavlja zelo vzpodbudno osnovo za nadaljnje delo pri projektu.

Le-ti bodo namreč lahko nosilci snovanja posameznih interesnih skupin, ki se bodo skupaj usposabljele za izvajanje posameznih vrst dopolnilnih dejavnosti, skupaj nastopale pri trženju svojih proizvodov ter sčasoma tvorile trdna jedra oziroma interesne zveze.

Razpoložljive kapacitete

Večini interesentov za dopolnilne dejavnosti sta glavni dejavnosti poljedelstvo in živinoreja, ena osmina kmetij je brez izrazite usmeritve, kar petina pa jih je navdušena kot glavno dejavnost pridelave oziroma sadjarstva ali vinogradništva. Kar 45 odstotkov interesentov ustvarja glavni vir dohodka kmečkega gospodinjstva samo s kmetijstvom, do tretjina pretežno s kmetijstvom in le ena petina pretežno z nekmetijsko dejavnostjo.

Skoraj četrtina interesentov za vključitev v projekt dopolnilnih dejavnosti je odgovorila, da že ima ustrezne kapacitete, polovica meni, da je njihove obstoječe kapacitete potrebno samo predelati, ena petina pa je izrazila potrebo po novi gradnji objekta oziroma zmogljivosti.

Kar sem desetina interesentov zanimalo kot možnost financiranja razvoja dopolnilne dejavnosti na kmetiji najetje kredita oziroma druge dostopne vzpodbude.

Glavne ovire

Ena petina interesentov je izjavila, da pozna pogoje (zakonodajo) za registracijo in opravljanje zelene dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Le ena četrtina interesentov je odgovorila, da za produkte svoje obstoječe oziroma predvidene dopolnilne dejavnosti že ima zagotovljeno tržišče oziroma prodajo. Prav toliko jih je odgovorilo, da imajo zamisel, kako bi prodajali svoje produkte, ali že imajo delno zagotovljeno tržišče.

Polovica vseh interesentov pa nima zagotovljenega tržišča oziroma ne vedo, kako bi prodajali svoje dopolnilne dejavnosti, ali jih prodajali.

Kadrovski potencial

Polovica oseb, ki bi se ukvarjale z dopolnilno dejavnostjo, ima tri-ali štiriletno srednješolsko izobrazbo, osmina ima višje-ali visokošolsko izobrazbo, ena četrtina pa je brez izobrazbe. Več kot polovica jih je navedla, da že ima izkušnje s podobno dejavnostjo.

Dobre tretjina oseb ima potrebna znanja in izkušnje, slaba tretjina ima znanja, a nima izkušenj, enak delež pa jih nima niti potrebnih znanj niti izkušenj za opravljanje izbrane dopolnilne dejavnosti. Dve tretjini jih je izrazilo interes za dodatno izobraževanje za potrebe opravljanja dopolnilnih dejavnosti.

Kar tri petine oseb, ki se želijo ukvarjati z dopolnilno dejavnostjo, je kmečkih zunanj kmetij, več kot četrtina (15 odstotkov) pa je brezposelnih, od katerih jih je dobra polovica prijavljenih na zavodu za zaposlovanje kot iskalcev zaposlitve, drugi pa ne. Med anketiranci je izražen velik interes za samozaposlitev na kmetiji in za vključitev v projekt dopolnilne dejavnosti.

Nekatere vzpodbude za zaposlitev in samozaposlitev brezposelnih oseb na kmetiji:

Povračila prispevkov: brezposelna oseba, ki se samozaposli oziroma zaposli (tudi na kmetiji), je lahko upravičena do refundacije prispevkov z Zavoda RS za zaposlovanje, in sicer za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje za poškodbe zunaj dela in za primer poškodbe pri delu, za zaposlovanje ter za porodniško varstvo. Višina in rok trajanja povračila prispevkov sta odvisna od starosti osebe, trajanja brezposelnosti, prejemanja denarnih nadomestil in pomoči ipd.

Pomoč pri (samo)zaposlitvi: brezposelna oseba, ki se name-rava samozaposliti oziroma zaposliti (tudi na kmetiji), lahko pridobi pomoč Zavoda RS za zaposlovanje, in sicer za financiranje preveritve poslovne ideje, izdelavo poslovnega načrta ter usposabljanje za samozaposlitev - do skupne višine 6 zamčenih plač (delavnice, seminarji in druga izobraževanja).

Nepovratna finančna pomoč ob samozaposlitvi:

brezposelna oseba, ki se samozaposli (tudi na kmetiji), lahko pridobi finančno pomoč Zavoda RS za zaposlovanje, in sicer enkratno denarno pomoč v višini 6 zamčenih plač ali refundacijo prispevkov (glej prvi odstavek).

Povratna finančna pomoč ob (samo)zaposlitvi:

brezposelna oseba, ki se samozaposli oziroma zaposli (tudi na kmetiji), lahko pridobi pomoč Zavoda RS za zaposlovanje v obliki 1.000.000 SIT kredita na zaposleno osebo - tako imenovani 'mikrokredit'. Tovrsten 'mikrokredit' se izključuje z nepovratnimi sredstvi v znesku 6 zamčenih plač.

Državne finančne vzpodbude za kmetovalce:

po uredbi vlade Republike Slovenije o finančnih intervencijah v kmetijstvu:

- Podpora integrirani pridelavi sadja (kandidati morajo biti vključeni v program Slovenski integrirani pridelovalci sadja)
- Sofinanciranje dolgoročnega skladiščenja vina ob obilni letini grozdja in vina (pri količinah nad 30.000 litrov vina, od tega ostane "količin")
- Podpora ekološkemu kmetovanju

- Podpora razvoju semenarstva za semena krompirja, ajde, koruze in sladkorne pese (za pravne osebe, ki so pri ministrstvu vpisane v register pridelovalcev za pridelavo semen)
- Podpora pridelavi sladkorne pese (fizične osebe z najmanj 0,30 ha zasejane površine in sklenjeno pogodbo s Tovarno sladkorja Ormož)

- Drugi namenski razpisi ter stalne in občasne spodbude Ministrstva za kmetijstvo ter drugih pristojnih državnih institucij.

Nadaljnje aktivnosti

Na osnovi rezultatov ankete in dodatno pridobljenih informacij bodo, izhajajoč iz možnosti in potreb interesentov, oblikovane interesne skupine za posamezne vrste dopolnilnih dejavnosti, s katerimi bodo v letu 1999 izvajane delavnice, izobraževanja ter svetovanja za vzpostavitev in zagotovitev novih ter utrjevanje in razvoj že obstoječih dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Pri tem bomo želeli doseči predvsem naslednje cilje:

- uvajanje novih programov in vsebin dela na podeželju z novimi možnostmi zaposlovanja;
- višji dohodek na kmetijah;
- razvoj majhnih predelovalnih obratov;
- doseganje skupnega nastopanja in večjih ekonomskih učinkov pri poslovanju posameznikov in skupin pridelovalcev oz. pridelovalcev kmetijskih pridelkov.

V ta namen bomo:

- pripravili in izvajali motivacijske delavnice ter izobraževalne krožke za zainteresirane prebivalce za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah;
- organizirali in zagotavljali strokovna svetovanja in pomoč pri načrtovanju in izvedbi projektov razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah;
- pripravili animacijsko zloženko za uvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah;
- pripravili navodila oz. priročnik za ustanavljanje (uvajanje) dopolnilnih dejavnosti na kmetijah;
- organizirali strokovno pomoč pri ustanavljanju interesnih gospodarskih zvez, tudi v povezavi z drugimi pridelovalci oz. pridelovalci kmetijskih pridelkov.

Z interesnimi skupinami bomo delali s pomočjo že preverjenih in razdelanih orodij, ki so se izoblikovala pri izvajanju podobnih projektov drugje v Sloveniji pa tudi pri našem dosedanjem delu.

STANISLAV SRAKA, dipl. org.

Z GROVITOM DO KAKOVOSTNE IN URAVNOTEŽENE PREHRANE ŽIVALI

ČE BI ZNALE, BI TUDI ŽIVALI ZAPELE ... s temi besedami smo poslali na pot našo novo blagovno znamko HomeVet, v kateri je tudi nov vitaminsko-mineralni dodatek h krmi Grovit® (Krka). Vsak rejec živali je zadovoljen, če so njegove živali zdrave in dosegajo dobre rejske rezultate. Zelo pomembno vlogo pri tem prav gotovo igra kakovostna in uravnotežena prehrana. Živali potrebujejo za normalno rast in vzdrževanje majhne količine vitaminov in mineralov. Če jih v obroku primanjkuje, to neugodno vpliva na proizvodnost, plodnost in zdravstveno stanje živali. Velikokrat pa se med strokovnjaki in rejci domačih živali pojavlja vprašanje, ali je živalim res potrebno dodatno dajati preparate, saj jih dobijo že s krmili. Največkrat mislijo na doma narejena ali kupljena koncentrirana krmila, ki vsebujejo mineralno-vitaminski premiks. Proizvajalci navajajo na etiketi embalaže sestavo krmnih mešanic in količine dodanih vitaminov in mineralov. Ponavadi ta količina zadostuje, mnogokrat pa tudi ne. Zakaj?

Večja potreba po vitaminih zaradi intenzivnosti proizvodnje

Vsak izkušen rejec ve, da se današnje selekcije domačih živali zelo razlikujejo od tistih pred tridesetimi leti. Še posebno moderne selekcije prašičev, perutnine in tudi goveda imajo visoko izražen genetski potencial k visoki ravnosti in proizvodnji. Zato je poleg drugih tehnoloških pogojev potrebna predvsem ustrezna krma z vsemi potrebnimi vitamini in minerali, ki jih visokoproduktivna žival potrebuje pri presnovi. Ali v resnici zadostimo vsem potrebam po vitaminih? V telesu živali sta dva nivoja količine vitaminov: a) Minimalni nivo je količina vitaminov, ki prepreči nastajanje kliničnih znakov pomanjkanja (npr. razvoj rahitisa pri pomanjkanju vitamina D) in vzdržuje zadovoljivo zdravje živali. b) Optimalni nivo je količina vitaminov, ki prepreči nastajanje subkliničnih in drugih nevidnih znakov pomanjkanja (npr. živali priraščajo, a ne, kot bi morale po normativih). V intenzivni živinoreji v normalnih razmerah težko ugotovimo klinične znake pomanjkanja vitaminov. Za rejce je pomembnejše, da dosežejo optimalni nivo vitaminov in s tem optimalne rejske rezultate. Na doseganje optimalnega nivoja vitaminov vplivajo predvsem kakovost krme, kakovost dodanih vitaminov in način dajanja (v krmi ali v vodi), zoohigijske razmere v hlevu, rejno stanje in kondicija živali (bolne, izčrpane in visokoproduktivne živali potrebujejo več vitaminov), letni časi (npr. molznice potrebujejo pozimi več dodanih vitaminov).

Visokoproduktivne domače živali so nenehno pod stres

Domače živali so v intenzivnih vzrejah izpostavljene številnim stresnim dejavnikom in v takih razmerah se potreba po vitaminih poveča. Pogosti stresni dejavniki so predvsem posledica tehnologije reje (gostota naselitve, preseljevanje živali, svetlobni in toplotni režim, preventivna cepljenja in drugi veterinarski posegi) in bolezni (virusnih, bakterijskih, parazitarnih). Po vsakem stresu se potreba po vitaminih poveča, saj jih telesna presnova nujno potrebuje za uravnoteženo delovanje. Treba je tudi upoštevati, da se pri vseh vročinskih stanjih obolelih živali zmanjša apetit in s tem konzumacija krme, zato dobivajo živali prek krme premalo vitaminov. Takrat so zelo pomembni vitaminski dodatki, ki jih dodajamo vodi za pitje.

Visokoproduktivne živali največkrat ne morejo same izbirati krmil

Večina domačih živalih je v sodobni proizvodnji odvisna od krmil, ki jim jih da oskrbnik. Te živali nimajo možnosti izbirati hrano, kot jo imajo živali v naravi. Večina krmil v prašičereji in perutninarstvu je koncentriranih in industrijsko pripravljenih ter skladiščenih v tovarnah krmil, trgovinah in pri rejcih. Vitamini so kemične snovi, ki so različno dolgo obstojne v pripravljenih krmilih, ker so podvržene procesom razgradnje. Na hitrost razgradnje vplivajo visoka temperatura, svetloba, oksidacija maščob, kakovost vitaminov in njihova stabilnost, peletiranost krmil, zato je količina vitaminov, ki je napisana na etiketi embalaže, mnogokrat vprašljiva.

Vitamini niso poceni, zato kupujte le najboljše.

V perutninski krmi je delež vitaminov 33-odstoten glede na vse sestavine krme, 2 % znaša njihov delež v ceni krmila, predstavljajo 0,08 % teže krmila in imajo 100-odstotni delež v vplivu na presnovo. Bolj kot so vitamini kakovostni, dražji je vitaminski preparat. Na slovenskem tržišču se pojavlja mnogo izdelkov različnega izvora in različnih cenovnih razredov. Primer iz lastne prakse: italijanski

prodajal tekoči vitaminski preparat z vitamini A, D3 in E po ceni, ki je bila za 40 % nižja od podobnih izdelkov. V analizi, opravljeni pod šifro v neodvisnem laboratoriju na Dunaju, se je izkazalo, da vsebuje 10 000-krat manj vitamina A, kot je bilo deklarirano. Preparat pa v bistvu sploh ni bil poceni.

Zaradi vseh prej omenjenih vzrokov je potrebno obrok dodajati kakovostne mineralno-vitaminske mešanice, ki vsebujejo zadostne količine vitaminov in mineralov v pravilnem razmerju. Grovit je proizvod, ki v priporočenih odmerkih ugodno deluje na rast, razvoj in odpornost živali ter omogoča boljše priraste in dobro miečnost. Pravilno izbran dodatek bo pomagal, da se bomo izognili škodi in težavam, ki nastanejo, če živalim primanjkuje vitaminov in mineralov. Vsem rejcem pa svetujemo, da se pri nakupu vitaminskih pripravkov odločijo za izdelke uveljavljenih farmacevtskih firm, ki so pod nadzorom inšpekcij in proizvajajo po visokih proizvodnih standardih. Pred nakupom pa naj se posvetujejo z veterinarji in kmetijskimi inženirji, ki jim bodo svetovali, kakšne vitaminsko-mineralne preparate potrebujejo njihove živali glede na rejske razmere in proizvodnost živali.

REDEK MARJETA, dr. vet. med., mag.
URBANČIČ ALEŠ, dr. vet. med. ■

A servis d.o.o.
Murska Sobota

Kroška 58, 9000 Murska Sobota
tel.: (069) 21 630, 21 323
faks: (069) 21 322

Pooblaščen
prodajalec
traktorjev za
severovzhodno
Slovenijo

- prodaja rezervnih delov
- servis z najdaljšo tradicijo

POPRAVILA TRAKTORJEV:

- tudi na domu lastnika
- za vsa opravljena dela dajemo garancijo
- prodaja in zamenjava traktorskih gum

PRODAJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE

- obračalni plugi in vrtavkaste brane
- traktorske priklovice (enoosne, dvoosne)
- CLAAS: servis in prodaja rezervnih delov

obračalni plugi in vrtavkaste brane EBERHARDT

ČE BI ZNALE, BI TUDI ŽIVALI ZAPELE...

Pravo veselje je imeti zdrave živali.

Krmini proizvodi iz novega programa Home Vet omogočajo zdravo in uspešno rejo domačih živali. Izdajajo se brez recepta.

Z njimi zadovoljujemo vsakodnevne in povečane potrebe po vitaminih in mineralih, zvišujemo odpornost proti okužbam, odpravljamo prebavne motnje, spodbujamo proizvodnost ter tako povečamo gospodarnost reje domačih živali.

Ob upoštevanju strokovnih nasvetov veterinarja in ob rednem dodajanju pravilno izbranih vitaminsko mineralnih dodatkov iz Krkinega programa Home Vet bodo živali bolj zdrave, rejci pa zadovoljnejši.

Home Vet

za uspešno rejo in zdrave živali

HomeVet je zaščitena blagovna znamka za Krkine proizvode, ki jih brez recepta dobite v lekarnah, kmetijskih zadrugah in drugih specializiranih prodajalnah.

KRKA

Poleg dvokilogramske vrečke je na voljo tudi desetkilogramna, v kateri najdete priročno merico.

Zatiranje plevelov v sladkorni pesi

Za zatiranje večine enoletnih plevelov, ki se pojavljajo v sladkorni pesi, je na voljo več herbicidov s katerimi lahko plevela uspešno zatremo

Zatiranje plevelov v sladkorni pesi je možno na več načinov. Vsaka metoda zatiranja ima v ugodnih pogojih določene prednosti, v neugodnih pa pomanjkljivosti.

Zatiranje plevelov po setvi pred vznikom je učinkovito le v primeru, če po škropljenju (v roku 7 - 10 dni) pade od 10 - 15 mm dežja. Če padavin ni, talni herbicidi slabše delujejo. Metoda je primerna za težja tla, kjer po močnejšem dežju dalj časa ni mogoče s škroplilnico na njivo,

pri močnem pritisku plevelov, pri trdovratnih plevelih (npr. kamilica).

Zatiranje plevelov samo po vzniku ima številne prednosti:

- delovanje herbicidov ni toliko odvisno od vlažnosti tal,
- za zatiranje plevelov uporabljamo ustrezne herbicide (glede na vrsto plevelov),
- plevela zatiramo v zgodnjih razvojnih stadijih z nizkimi odmerki, ki jih sladkorna pesa dobro prenaša,
- z rabo minimalnih odmerkov

herbicidov manj obremenjujemo okolje.

V letu 1999 bodo v prodaji nekateri novi herbicidi za uporabo v sladkorni pesi:

Dual gold 960 EC je herbicid, ki bo nadomestil dual 500 EC. Novi dual gold 960 EC je veliko močnejši, zato so potrebni veliko manjši odmerki. Učinkovitost 1 l duala gold 960 je enaka 2,8 l starega duala 500. Na zelo težkih tleh lahko uporabite 1,1 l/ha duala gold. Duala ne uporabljajte na kislih tleh (pH tal ne

sme biti nižji od 5,5) in na tleh, ki imajo pod 1,5 % humusa.

Frontier 900 EC je talni herbicid, ki zatira predvsem travne - ozkolistne plevela (kostreba, enoletna latovka, srakonja, muhič) in nekatere širokolistne plevela (ščir, kamilica, in pasje zelišče). Ima nekoliko krajše delovanje kot dual. Uporabljamo ga po setvi pred vznikom. Kombiniramo ga lahko s herbicidi, ki zatirajo širokolistne plevela. Frontiera ne uporabljajte na kislih tleh.

Betanal progress OF je kontaktni in talni herbicid za zatiranje predvsem širokolistnih plevelov. Ima podobno sestavo kot betanal progress AM. Delež aktivne snovi je večji kot v betanal progressu AM. Količina 0,7 l betanal progressa OF je približno 'enakovredna' 1 l betanal progressa AM. Betanal progress OF vsebuje tudi ogrščično olje, zato ga ne smemo mešati s pripravki, ki vsebujejo olje in z močnimi sredstvi.

Lontrel 100 je sistemski in kontaktni herbicid za zatiranje nekaterih širokolistnih plevelov. V sladkorni pesi ga uporabljamo za zatiranje: osata, ambrozije, deljenolistnega mrkača, kamilice; v kombinaciji z drugimi herbicidi dobro zatira tudi dresni. Uporabljamo ga lahko v deljenih odmerkih (0,3 - 0,4 l/ha - v stadiju kličnih do dveh pravih listov plevelov v kombinaciji z drugimi herbicidi), ali v enem odmerku 1,2 l/ha. Za zatiranje osata uporabite 1 - 1,2 l/ha Lontrela 100.

Svetujemo vam, da pozorno pregledate naša navodila o uporabi herbicidov in o možnostih zatiranja plevelov.

Priporočene metode zatiranja plevelov so okvirne. Najpomembnejše pri izbiri metode in herbicidov so: izkušnje in poznavanje njive!

Za zatiranje ozkolistnih travnih plevelov po vzniku uporabite enega od graminicidov: agil 0,8 - 1 l/ha, focus ultra 1 - 2 l/ha ali fusilade super 1 - 2 l/ha.

Z betanalom in kombinacijami z betanalom ni priporočljivo škropiti:

- če je sladkorna pesa prizadeta zaradi uporabe herbicidov pred vznikom;
- pri močnem osončenju in temperaturah višjih od 20 °C, v tem primeru škropimo proti večeru;
- v rosi ali po večji plohi - po obilnih padavinah ni priporočljivo škropiti vsaj 24 ur, ker dež spere voščeno prevleko s pesnih listov;
- po nenadnih vremenskih spremembah, če npr. hladnemu deževnemu vremenu sledi nenadna otoplitev prestavimo škropljenje za en do tri dni.

Pri uporabi minimalnih odmerkov herbicidov po vzniku morate uporabiti manjšo količino vode na hektar - od 150 do 200 l.

TOVARNA SLADKORJA d.d.
Ormož, RE za sladkorno peso ■

PIONEER HIBRIDNI ZA POMURSKO PRIDELVALCE

PIONEER SAATEN GES.M. B.H. Predstavništvo za Slovenijo je bilo ustanovljeno leta 1994 in v letošnjem letu praznujemo pet let delovanja. Pomurski pridelovalci poznate naše hibride že več let. Vsako leto na področju vzhodne Slovenije organiziramo veliko število poskusov, ki jih ovrednotimo po kvaliteti in kvantiteti. Na podlagi dolgoletnih izkušenj in poznavanja naših hibridov Vam tudi v letošnjem letu ponujamo najboljše hibride podjetja PIONEER.

Kvaliteta semena Pioneer hibridov

Naše hibride oziroma seme odlikuje vrsto prednosti med katerimi so najpomembnejše sledeče:

- seme je proizvedeno na najsodobnejši način
- seme je dodelano v najsodobnejših dodelovalnih centrih
- imamo najvišje standarde za kalivost, čistočo, zdravstveno stanje ...
- seme je kalibrirano in tretirano s fungicidom

Izbor hibridov PIONEER za setev v letu 1999

Smo največja selekcijska hiša na svetu in vsako leto proizvedemo 13.000 hibridov, ki jih nato testiramo v petih do šestih letih in šele na podlagi natančnih rezultatov in prilagodljivosti odberemo hibride, ki so primerni za Slovenijo. Letošnja ponudba PIONEER hibridov:

ZRELOSTNI RAZRED FAO 200 HIBRIDNI SO PRIMERNI ZA PROIZVODNJO ZRNJA:

- ELITA** poltrdinka, najvišji pridelki v ranem razredu, kvaliteta zrnja
- MATILDA** ... poltrdinka, za kasnejšo setev, odlični pridelki v težkih tleh, tudi za silažo
- ALBERTA** ... trilinijski hibrid, najkvalitetnejša silaža, uspeva v vseh pogojih, stabilni pridelki
- HELGA** visoki pridelki zrnja, nizka vlaga, primeren tudi za težka tla, stabilnost
- DEA** poltrdinka, kvaliteta zrnja, odličen mladostni razvoj, stabilnost
- MONESSA** ... kvaliteta zobanka, visoki pridelki zrnja, nizka vlaga, odlične agronomske lastnosti

ZRELOSTNI RAZRED FAO 300 HIBRIDNI SO PRIMERNI ZA PROIZVODNJO ZRNJA, VLAŽNEGA ZRNJA IN SILAŽE:

- CLARICA** ... odlična kvaliteta zrnja, za prašičjerejce, toleranca na sušo, izjemna prebavljivost
- MONALISA** ... rekorder v pridelkih, izjemna na srednjetežkih tleh, dobre agronomske lastnosti
- RAISSA** odlična kvaliteta zrnja, za vse načine porabe, odlične agronomske lastnosti
- STIRA** najboljša silaža, visoka prebavljivost, toleranca na sušo, odlična ješčnost
- DANELLA** ... NOVO odlična kvaliteta zrnja, za prašičjerejce, izjemno prilagodljiv hibrid, odlična silaža
- EVA** prilagodljivost, visoki pridelki silaže, pred leti hibrid številka 1 v Sloveniji

ZRELOSTNI RAZRED FAO 400 HIBRIDNI SO PRIMERNI ZA PROIZVODNJO VLAŽNEGA ZRNJA IN SILAŽE:

- CARLA** kvaliteta zobanka, visoki pridelki silaže, dobro uspeva v srednje težkih tleh
- MARISTA** ... visoka stabilnost, visoka kvaliteta silaže, visok delež zrnja v silaži
- EVELINA** ... rekorder v pridelku silaže in zrnja, najvišja krmna vrednost, optimalna dolgozelenost
- MATEA** NOVO visoka kvaliteta silaže, odličen spomladanski razvoj in optimalna dolgozelenost
- STEFANIA** .. visoka kvaliteta zrnja, odlična toleranca na sušo, za silažo in siliranje vlažnega zrnja

PIONEER ter kvaliteta zrnja in silaže:

Vsako leto analiziramo čez 100 vzorcev silaže v Sloveniji in smo edini, ki te rezultate že več let objavljamo. Naši hibridi so selekcionirani v smeri kvalitete in pridelka. Pioneer ima v ZDA raziskovalno inštitucijo, ki se ukvarja s poskusi na vseh kategorijah živali. Tam ugotavljamo dejansko prebavljivost in krmno vrednost vseh naših hibridov. Kvaliteta zrnja se meri v energiji, beljakovinah, deležu olja, sladkorja, itd. in je najvišja, kar dokazujejo številne analize v Sloveniji in v svetu. Naši hibridi so najboljša izbira za pridelovalce v severovzhodni Sloveniji, kar kaže tudi zastopanost le teh.

Spoštovani pridelovalci koruze; želimo Vam uspešno setev, ter žetev v jeseni.

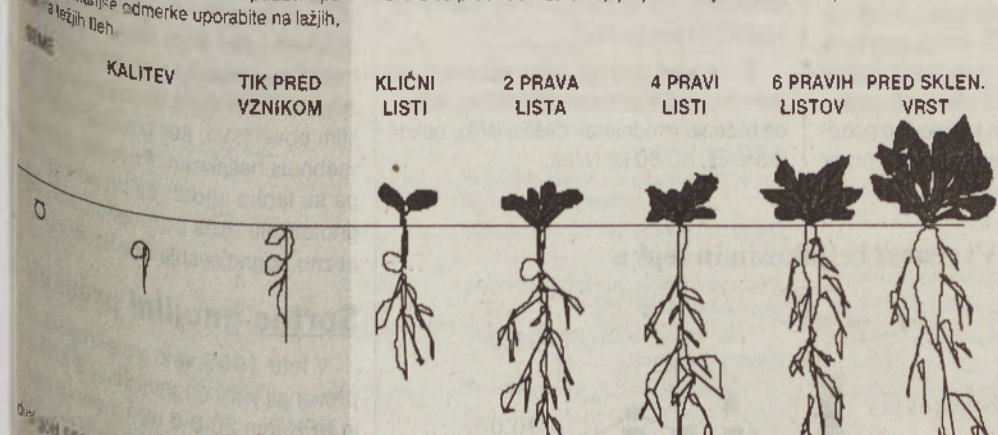
PIONEER SAATEN GES.M.B.H.
Predstavništvo za Slovenijo ■

Po setvi, pred vznikom in po vzniku sladkorne pese

betan. tandem 1 - 1,5 l/ha + goltix 1 kg/ha ali pyramin turbo 1 l/ha ali betanal progress AM 1 l/ha + goltix 1 kg/ha ali pyramin 0,8 - 1 l/ha ali betanal progress OF 0,7 l/ha + goltix 1 kg/ha ali pyramin 0,8 - 1 l/ha

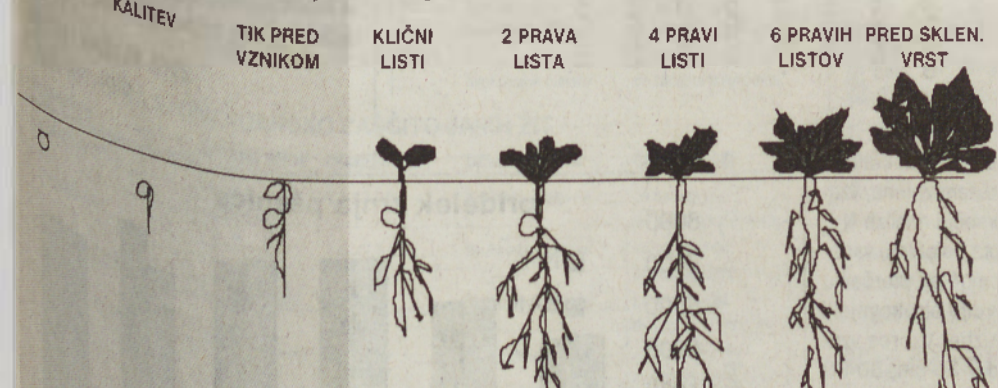
Zatiranje plevelov po vzniku opravimo, ko ima pesa poleg kličnih dobro razvita dva do štiri prave liste (lahko po okopavanju). Odmerki za zatiranje plevelov po vzniku so predvideni za škropljenje v stadiju kličnih listov plevelov.

1. škropljenje - betanal tandem 1 l/ha + goltix 1 kg/ha
2. škropljenje - betanal tandem 1,5 l/ha ali bet. progress AM 1 l/ha + goltix 1 kg/ha ali pyramin turbo 0,8 - 1 l/ha
3. škropljenje - betanal progress OF ali AM 0,7 - 1 l/ha + goltix ali pyramin 2 kg, l/ha

Prvič po vzniku - v stadiju dobro razvitih kličnih listov sladkorne pese. Drugič - po ponovnem vzniku plevelov (7 - 12 dni po prvem). Tretjič - ko imajo pleveli klične do dva prava lista. Pri tretjem škropljenju je potrebno odmerki talnega herbicida povečati na 2 kg (goltix) oz 2 l/ha (pyramin turbo).

Umerjeno škropljenje, samo po vzniku sladkorne pese in plevelov

1. škropljenje - betanal tandem 1 - 1,5 l/ha + goltix 1 kg/ha
2. škropljenje - betanal 0,7 - 1,5 l/ha + goltix 1 kg/ha ali pyramin turbo 0,8 - 1 l/ha
3. škropljenje - betanal 0,7 - 1,5 l/ha + goltix 2 kg/ha ali pyramin turbo 2 l/ha

Prvo škropljenje se izvaja v stadiju kličnih listov plevelov (ne glede na razvojni stadij pese). Odmerak betanal tandem je odvisen od razvitosti plevelov in pese. Drugič se škropi po ponovnem vzniku plevelov (7 do 12 dni po prvem). Uporabimo lahko 0,7 l/ha betanal progressa OF ali 1 l/ha betanal progressa AM ali 1,5 l/ha betanal tandem. Tretjič je potrebno škropiti po ponovnem vzniku plevelov (pleveli v stadiju kličnih do dveh pravih listov plevelov). Pri tretjem škropljenju je potrebno odmerki talnih herbicidov povečati na 2 kg (goltix) oz.

Turnišče: cene pujskov

Na sejmu pujskov v Turnišču so rejci minuli četrtek ponujali 60 pujskov. Za par živali, starih od 8 do 12 tednov in težkih od 25 do 35 kilogramov, so zahtevali od 12.000 do 15.000 tolarjev, prodali pa so 34 pujskov.

Spomladansko gnojenje ozimnih žit

Zadovoljivo količino pridelka in dobro kakovost zrnja krušnih in krmnih žit dobimo z uravnoteženo prehrano posevka - V prvi vrsti prilagodimo gnojenje rastišču, nato klimatskim razmeram med vegetacijo in sortnim potrebam

Če dobro gospodarimo s tlemi in je zemlja v dobrem strukturnem stanju, žita niso posebno zahtevna za gnojenje. Nasploh so žita manj intenzivne poljščine tako tehnološko, delovno in kapitalno. Z odpiranjem proste trgovine s kmetijskimi pridelki prihajajo na naš trg poceni krušna in krmna žita, naša pridelava pa je zmeraj nekoliko dražja, zato je skrajni čas, da s tehnološkimi ukrepi skušamo nekoliko znižati stroške pridelave.

Osnovno gnojenje za žita lahko tudi opustimo, vendar samo, če so zemljišča dobro založena in obilno gnojena z organskimi gnojili v kolobarju. Založno gnojenje opravimo poljščini, ki to finančno bolje prenese. Dognojevanje z dušičnimi gnojili, predvsem pšenice, pa je pri nas vsako pomlad obvezno 2- do 3-krat.

Kritične faze za pomanjkanje hranil

Prehrano žit prilagodimo fenološkim fazam razvoja posevka, opazujemo in dognojujemo jih takrat, ko to najbolj potrebujejo. Kritične faze razvoja so predvsem tri - razraščanje, kolenčenje in klasenje. Za doseganje visokih pridelkov in dobre kakovosti je pomembno, da imajo v teh fazah razvoja posevki dovolj vlage (urejen vodno-zračni režim tal), dovolj dostopnih hranil (strukturna tla z dobro izmenjevalno kapaciteto), optimalni pH za sprejem hranil in dovolj dušika.

Gnojila s poudarkom na dušiku spomladi spodbujajo razraščanje posevkov, v poznejših fazah razvoja pa vplivajo na dotzimo klasa in debelino ter kakovost zrnja. Potrebe po dušiku so odvisne od vremenskih razmer in procesov sproščanja dušika - mineralizacije organske snovi v tleh. Zalogo dušika v tleh lahko ugotovimo s pomočjo talnega nitratnega testa ob koncu zime tik pred začetkom vegetacije. V poznejših fazah razvoja, to je v fazi kolenčenja in vse do klasenja, pa lahko spremljamo vsebnost dušika v rastlinah s pomočjo rastlinskega nitratnega testa ali s klorofiltesterjem.

Prvo dognojevanje pšenice

Z dognojevanjem spodbudimo razraščanje oziroma število klasov na enoto površine. Najprej dognojimo posevke, ki so slabo prezimili, so redki in slabo razrasli. Pri gostih in zelo bujnih posevkih ni potrebno, da z dognojevanjem hitimo in s tem še bolj spodbujamo razraščanje, ker bodo odvečni poganjki pozneje tako ali tako odmrli. Pri redkih posevkih pa je najbolj pomembno, da opravimo dognojevanje čimprej, lahko tudi po rahlo zamrznjenih tleh, da se bodo do kolenčenja lahko razvili dovolj močni poganjki, ki bodo sposobni oblikovati klas.

Pri prvem dognojevanju priporočamo 40-80 kg čistega dušika na hektar.

Večje odmerke dajemo:

- redkejšim posevkom,
- posevkom na manj rodovitnih tleh,
- na njivah, ki so v kolobarju slabo gnojene z organskimi gnojili,
- na njivah, kjer je bila zaorana slama ali koruznica,
- na nestrukturnih, zlitih tleh,
- če so žita v ozkem kolobarju,
- po zimskem obdobju z obilnimi padavinami.

Z manjšimi odmerki dušika pognojimo:

- goste, bujne posevke z več kot 500 poganjki / m²,
- posevke na rodovitnih, strukturnih, dobro obdelovanih tleh,
- posevke na njivah, ki so v kolobarju

obilno gnojene z organskimi gnojili, posebno predhodni poljščini, po suhi, mili ali mrzli zimi.

Primerna gnojila za prvo dognojevanje pšenice

Na dobro založenih tleh s fosforjem in kalijem lahko dognojujemo samo z dušičnimi gnojili, medtem ko na slabše založenih tleh in na slabših rastiščih ugodno delujejo na začetno rast gnojila s poudarkom na dušiku in z manjšo vsebnostjo fosforja in kalija, tako imenovani NPK-starterji. Na živinorejskih kmetijah se za prvo dognojevanje lahko s pridom uporabi gnojilka, po možnosti s cevni nastavki na cisterni, razporejenimi med vrste posevka.

KOLIČINA POSAMEZNEGA GNOJILA GLEDE NA POTREBE POSEVKA PO DUŠIKU

Vrsta gnojila	Količina	Opombe
NPK 15-15-15	300-400 kg/ha	na nerodovitnih, slabo založenih tleh s PK in tam, kjer jeseni ni bilo gnojeno z NPK
NPK 18-10-10	300-400 kg/ha	na zemljiščih, ki so srednje dobro založena s PK
NPK 20-8-8	300-400 kg/ha	na zemljiščih dobre založenosti s PK, na hladnih, nestrukturnih tleh
KAN	150-250 kg/ha	na strukturnih in s PK dobro založenih tleh
goveja gnojilka	20-30 m ³ /ha	aplicirana pri nizki temperaturi zraka ali razredčena, s cevmi razlita po tleh
prašičja gnojilka	15-20 m ³ /ha	

Gnojenje na vodovarstvenih območjih

Pazimo predvsem na čezmerno gnojenje z dušičnimi gnojili, tako organskimi kot mineralnimi. Če gnojimo več, ko posevki potrebujejo, se dušik lahko zelo hitro izpere z območja korenin v talno - pitno vodo. Na vodovarstvenih območjih zmanjšamo odmerke dušika za tretjino, po potrebi opravimo več dognojevanj. Vendar pozor

Talni nitratni test na terenu.

rastline. Ječmen dognojimo, če je to potrebno, prej kot pšenico, vendar z nižjimi odmerki dušika, 30-70 kg N/ha. Večje odmerke damo posevkom, ki so slabo razrasli, ter manjše odmerke gostim posevkom. Ob prvem dognojevanju damo relativno večje odmerke dvorednemu ječmenu, pri poznejših dognojevanjih pa večrednim.

Ozimna rž in tritikala

Ozimna rž je med pravimi žiti glede podnebni in talni zahtev najskromnejša. V

Tritikala ima podobne zahteve za gnojenje kot rž. S prvim dognojevanjem spodbujamo razraščanje, če je le-ta potrebno. Ker pa je tritikala krmno žito, ugodno aminokislinsko sestavo, je tudi kakovosti in vsebnosti beljakovin potrebno tudi poznejše dognojevanje.

Jari ječmen in jara pšenica

Gnojimo predsetveno z NPK-jem s poudarkom na dušiku, kot so NPK 15-15-15 v količini 400 kg/ha ali NPK 18-8-8, NPK 20-8-6 v količini 300-400 kg/ha. NPK-starterje lahko uporabimo na boljše založenih tleh z osnovnimi gnojili in na zemljiščih, ki so predhodno v kolobarju intenzivno gnojena z organskimi gnojili. Jara žita po potrebi še dognojujemo, pozno dognojevanje v fazi bilčenja ali tik pred klasenjem pa lahko na povečano vsebnost beljakovin.

Oves

Ob setvi gnojimo z NPK-jem s poudarkom na dušiku. Ob setvi potrebujemo 50-80 kg N/ha, odvisno od rodovitnosti in intenzitete sproščanja dušika iz tal. Oves sejemo zelo zgodaj, da se lahko dobro razraste in zraste 450-550 latov. Pri dobri osvetlitvi in vodo je uspešno drugo dognojevanje v fazi štirih listov, v fazi kolenčenja merah pa počakamo do bilčenja. Dognojevanje pred latenjem ustvarja stimulativni posevkom, ker poveča pridelavo vsebnosti beljakovin. Pri redkih posevkih pa se lahko zgodi, da pri poznejšem gnojevanju oves pozneje odmrli in pozno dognojevanje raje opustimo.

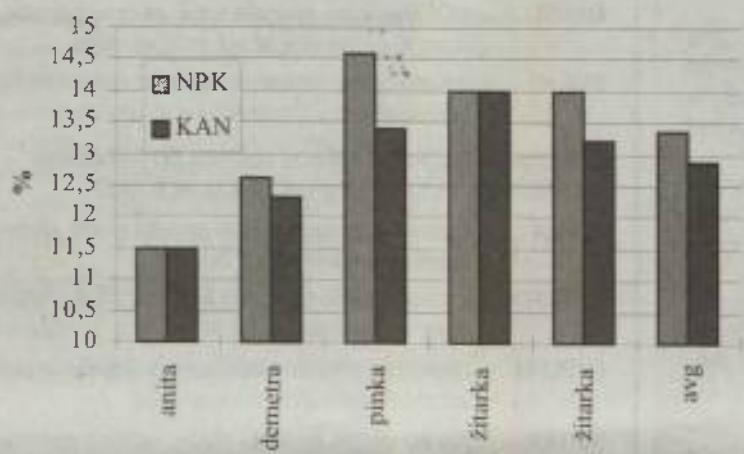
Sortno gnojilni preskus

V letu 1998 smo v makroanalizi preverjali vpliv dognojevanja s pšenico in NPK-jem 20-8-6 na količino in kakovost pridelka pšenice. Pri preskusu smo zasnovali na različnih rastiščih oz. lokacijah: anita, Puževci (pinka, žitarka, demetra) in Mele (žitarka).

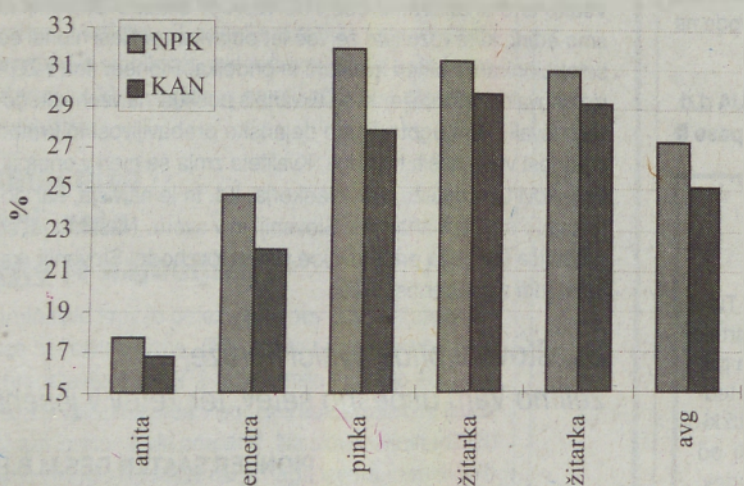
Na količino in kakovost pridelka najbolj vplivalo rastišče. Iz rezultatov meritev pa lahko povzamemo, da se lahko ne glede na rastišče in sortno gnojevanje z NPK-jem 20-8-6 ugodno vpliv na povečanje vsebnosti beljakovin in lepka v zrnju, medtem ko pri pridelkih ni bilo bistvenih razlik.

ZITA FLISAR d.o.o. dipl. inž.

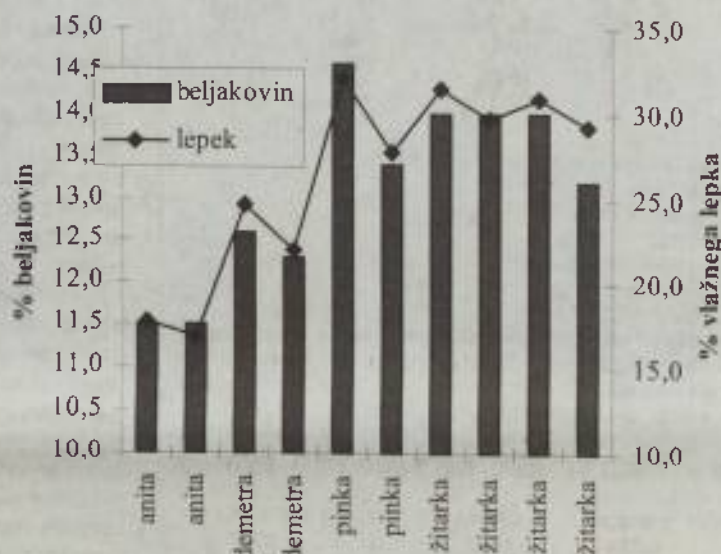
surove beljakovine

vlažen lepek netopne beljakovine - gluten

Vsebnost beljakovin in lepka

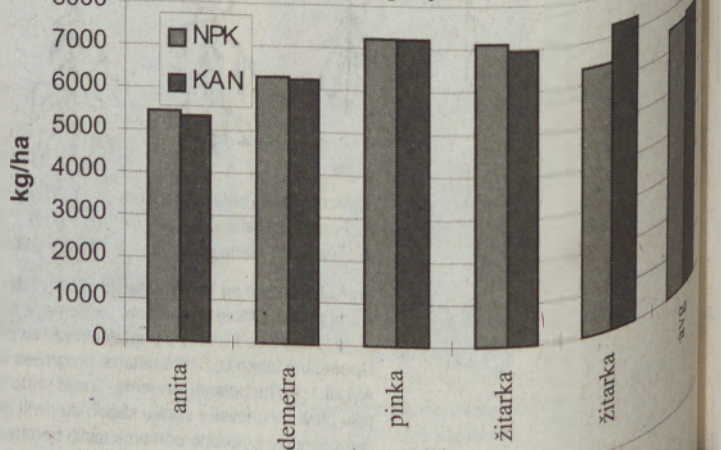

- ne gnojimo na pamet! Tik pred začetkom vegetacije ali še ko so tla zamrznjena, vzamemo vzorce tal in s pomočjo analize N ali talnega nitratnega testa določimo vsebnost dušika v tleh. Za pomoč pri vzorčenju in meritvah so vam na voljo strokovnjaki kmetijske svetovalne službe. Vzorce vzamemo iz treh globin, od 0-30 cm, 30-60 cm in 60-90 cm. Dobljene vrednosti meritev odštejemo od ciljne vrednosti: 120 kg / ha N_{min} za pšenico, 100 kg / ha N_{min} za ječmen in 90 kg / ha N_{min} za rž.

Dognojevanje ječmena

Ječmen se razrašča v glavnem jeseni. Razraščanje ne sme biti prebujno, ker imata možnost, da razvija normalno velik klas, največ dva stranska poganjka posamezne

pridelek zrnja pšenice

Pleveli žit v spomladanskem času

Pleveli so nezaželene rastline v poljščinah, ki znižujejo pridelok, negativno vplivajo na kakovost pridelka, zavzemajo podzemni in nadzemni prostor, odvzemajo zrak in svetlobo, porabijo ogromne količine vode, znižujejo temperaturo tal, izsušujejo tla, so gostitelji škodljivcev in žarišča rastlinskih bolezni ter porabijo ogromno hranilnih snovi, ki jih odvzemajo gojenim rastlinam

Uničevanje plevelov je danes sestavni del vsake agrotehnike. Predvsem je potrebno poznati plevela, ki se pojavljajo na naših površinah. Kemično zatiranje je najpogostejši ukrep zatiranja plevelov. Sredstva, ki jih uporabljamo, se imenujejo herbicidi. Preden se odločimo za uporabo takega sredstva, moramo:

pregledati posevek, oceniti zapleveljenost, ugotoviti stanje posevka, gostoto, vitalnost posevka (zdravstveno stanje), ugotoviti, kateri od plevelov so lahko žitu najbolj nevarni, ob tem določimo enega ali več dominantnih plevelov in se pri ukrepu po tem ravnamo, poznati moramo gospodarske prave škodljivosti določenih plevelnih vrst, poznamo temperaturne prage vznikanja plevelov in poznati značilnosti posameznih herbicidov, predvsem kateremu plevelu je določen herbicid namenjen.

GOSPODARSKI PRAGOVNI ŠKODLJIVOSTI ZA PLEVEL:

ljivi lisičji rep - 200 rastlin na 10 kvadratnih metrov
srakoperec ali pavlica - 200 rastlin na 10 kvadratnih metrov
pirnica - 50 rastlin na 10 kvadratnih metrov
osat - 15 rastlin na 10 kvadratnih metrov
lakota ali smolenec - 5 rastlin na 10 kvadratnih metrov
zvezdica - 50 rastlin na 10 kvadratnih metrov
jetuniki - 70 rastlin na 10 kvadratnih metrov

PRIPRAVKI ZA SPOMLADANSKO ZAŠČITO OZIMNIH ŽIT

PRIPRAVEK	AKTIVNA SNOV	ODMEREK	DELOVANJE NA	ČAS UPORABE
COUGAR	Izoproturon + diflufenikan	1,25 - 1,75 l/ha	ozkolistne in širokolistne plevela	od faze treh listov do konca razraščanja
COUGAR FORTE 80 WP	triasulfuron + dikloroturon	1,5 kg/ha	enoletne trave in širokolistne plevela	od faze treh listov do polnega kolenčenja
GRODYL PLUS WG	Izoproturon + amidosulfuron	1,75 - 2 kg/ha	širokolistne in ozkolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja
BASAGRAN DP - P	bentazon + diklorprop	2,5 - 3 l/ha	širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
DEHERBAN A	2,4 - D	1,5 - 2,5 l/ha	širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
DEHERBAN COMBI - MD	2,4 - D + MCPP	4 l/ha	širokolistne plevela	od sredine razraščanja do pojava prvega kolenca
HERBOD	2,4 - D	1,5 - 2,5 l/ha	širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
DUPLOSAN DP	diklorprop	2,5 l/ha	širokolistni pleveli	od faze treh listov do polnega razraščanja
DUPLOSAN KV	mekoprop	2,0 l/ha	širokolistni pleveli	od faze treh listov do polnega razraščanja
GAJIUM	diklorprop + mekoprop + MCPA	4 l/ha	širokolistni pleveli	od sredine razraščanja do začetka kolenčenja
GRANSTAR 75 DF	tribenuron - metil	15 - 20 gr	širokolistne plevela	od faze treh listov do faze drugega kolenca
HERBOD	2,4 - D	1,5 - 2,5 l/ha	širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
LENTAGRAN PLUS	pinidat + diklorprop	2,0 - 3,0 l/ha	širokolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja
OPTIL - M	mekoprop + bromoksiniil oktonoat + oksiniil oktonoat	2,5 - 3 l/ha	enoletne širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
STARANE 250	fluroksipir	0,4 - 0,8 l/ha	širokolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja
STOMP 330 - E	pendimetalin	5,0 - 6,0 l/ha	ozkolistne in širokolistne plevela	od faze pet listov do začetka razraščanja
TOLKAN	Izoproturon	4,0 - 5,0 l/ha	trave in širokolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja

PRIPRAVKI ZA SPOMLADANSKO ZAŠČITO JARIH ŽIT

PRIPRAVEK	AKTIVNA SNOV	ODMEREK	DELOVANJE NA	ČAS UPORABE
BASAGRAN DP - P	bentazon + diklorprop	2,5 - 3 l/ha	širokolistne plevela	od petega lista do začetka kolenčenja
DEHERBAN COMBI	2,4 - D	1,5 - 2,5 l/ha	širokolistne plevela	od petega lista do začetka kolenčenja
GRANSTAR 75 DF	2,4 - D + MCPP	4 l/ha	širokolistne plevela	od petega lista do pojava prvega kolenca
HERBOD	tribenuron - metil	15 - 20 gr	širokolistne plevela	od faze treh listov do faze drugega kolenca
LENTAGRAN PLUS	2,4 - D	1,5 - 2,5 l/ha	širokolistne plevela	od petega lista do začetka kolenčenja
OPTIL - M	pinidat + diklorprop	2,0 - 3,0 l/ha	širokolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja
STARANE 250	mekoprop + bromoksiniil oktonoat + oksiniil oktonoat	2,5 - 3 l/ha	enoletne širokolistne plevela	od začetka razraščanja do začetka kolenčenja
STOMP 330 - E	fluroksipir	0,4 - 0,8 l/ha	širokolistne plevela	od faze treh listov do začetka kolenčenja
TOLKAN	pendimetalin	5,0 - 6,0 l/ha	ozkolistne in širokolistne plevela	od faze petih listov do začetka razraščanja

TEMPERATURNI PRAGOVNI VZNIKA PLEVELOV

Pri temperaturi:

2-7 stopinj C **vznikajo:** navadna zvezdica, njivska spominčica, prava kamilica, plezajoča lakota ali smolenec, bršljanolistni jetičnik, njivska vijolica.

7-14 stopinj C **vznikajo:** bela metlika (pravimo ji tudi loboda), srhoklakavi ščir, drobnocvetni rogoviček, mrtva kopriva, navadni srakoperec (ali pavlica).

15-25 stopinj C **za vznik pa potrebujejo:** krvava srakonja, sivozelena muhič, navadna kostreba, mnogosemenska metlika.

Škropljenje mora biti opravljeno v brezvetrju, škroplilnica pa pravilno naravnana in testirana.

Čas uporabe herbicida si izberemo glede na velikost plevelov, glede na plevelne vrste, ki so na naših površinah, glede na stanje posevka in temperature. Pri stompu pleveli ne smejo prerasti ključnih listov, za cougar, dicuran forte 80 WP in grodyl plus pa ne smejo imeti več kot štiri do šest listov. S temi sredstvi lahko škropimo zelo zgodaj spomladi. Pri dicuranu forte 80 WP, cougaru in grodyl plusu lahko gremo na njivo že zelo zgodaj spomladi, odvisno od zime. Glede na letošnjo setev, slabo prezimitev določenih posevkov in zimo je priporočljivo, da ta sredstva uporabite čimprej, saj je plevelna flora že v taki razvojni fazi, da jo je ponekod potrebno uničiti. Glede na temperature ni nobenih omejitev, saj se nočne temperature ne spuščajo več pod -5 stopinj C. Edina problema sta še vedno snežna odeja in razmočena zemljišča, zato

smo žal prisiljeni počakati, da se površine toliko osušijo, da bomo s kmetijsko mehanizacijo lahko vozili po obdelovalnih površinah. Ko bo posevek ozimnih žit prerasel površino in zemlja ne bo več vidna, je za ta sredstva uporaba skoraj že prepozna. Ta sredstva je v spomladanskem času potrebno uporabiti v fazi razraščanja žit, do drugega kolenca žit. Pomanjkljivosti spomladanskega škropljenja: zelo omejen čas uporabe, neugodne vremenske razmere, možnost nanašanja na sosednje rastline, sovpadanje z drugimi spomladanskimi deli, vznik plevelov glede na vremenske razmere, škropljenje zunaj optimalnega časa.

V fazi razraščanja žita, ko večina plevelov razvije več kot 3 pare pravih listov, lahko uporabite basagran DP-P, starane 250, duplosan dp, duplosan kv in granstar 75 DF. Omenjene pripravke lahko glede na plevelno stanje tudi kombinirate. Pri uporabi teh pripravkov naj bo dnevna temperatura vsaj 8-10 °C, ponoči pa naj ne bi padla pod 0 °C.

Ko se dnevne temperature dvignejo nad 10 °C, večina plevela vznikne in se razvije, gre žito h koncu razraščanja. Tedaj je za kratek čas primerno uporabiti galium, oxytril-M, lentagran. Ti pripravki dobro delujejo na širokolistne plevela, vključno s plezajočo lakoto, uporabimo pa jih lahko samo do konca razraščanja žit. Duplosan DP in duplosan KV lahko uporabite samostojno, vendar ju je glede na plevelno floro, tako kot pripravke na podlagi 2,4-D, bolje uporabljati v kombinacijah z drugimi herbicidi.

Po koncu razraščanja žit, najkasneje pa do faze 1. kolenca (EC 31), lahko še vedno uporabite basagran DP-P, duplosan DP, duplosan KV in starane 250. Ker je škropljenje v tem času zaradi bujnosti večine posevkov manj učinkovito, naj bo škropljenje med kolenčenjem izjema in ne pravilo.

Če imate ob odločitvi, kateri herbicid naj uporabite v žitih, probleme, se posvetujte s strokovnjakom in pomagali vam bomo pri pravilni izbiri.

Lahko se vam bo zgodilo, da boste takrat, ko bo potrebno iti na njivo in ko bo dovolj osušena površina, opazili, da so določeni pleveli večji kot bi smeli biti. V tem primeru svetujemo, da dodate nekaterim herbicidom še kakšnega in s tem razširite spekter delovanja.

Opozorila bi, da dicuran forte deluje na smolenec le, če ima ta do štiri razvite internodije, se pravi štiri etaže listov. Če jih je več, samo to sredstvo ne bo povsem uničilo smolenca ali plezajoče lakote. V takem primeru je primerno, da dodate še en herbicid za širokolistne plevela (starane 250 v količini 0,5 l/ha). V vsakem primeru pa je zaželeno, da se posvetujete s strokovnjakom, da ne bi prišlo do napak.

METKA BARBARIČ, DIPL. INŽ. kmet.
Kmetij. svet. sl. za Pomurje

Gospodarjenje s tlemi

Zemlja naj nikoli ne bi bila prazna, ampak vse leto prekrita z zeleno odejo

Poleg glavnih poljščin uvrstimo v kolobar še dosevke, podsevke, zimzelenne posevke (trave, detelje...) - večja raznovrstnost pomeni večjo stabilnost tal. Moramo se potruditi, da sejemo vsako leto druge rastline in vsako leto raznovrstnejše. Samo širok raznovrsten sistem lahko izravna negativne vplive klime, bolezni škodljivcev, plevelov ...

Pri obdelavi tal pazimo, da naravne plasti čim manj obračamo - orjemo, ampak jih pri obdelavi pustimo tam, kjer so, da ne premeščamo mikroorganizmov iz aerobnih razmer v anaerobne in obratno. Plug uporabljamo le za podor in na lahkih tleh. V ekološki praksi se uporablja lopatni plug, ki premeša zgornje plasti zemlje. Sistem obdelave je poleg kolobarja in gnojenja najpomembnejši. Tla naj bodo čim bolj globoka tako za rast korenin kot delovanje mikroorganizmov, zato je pomembno, da tla globoko rahljamo in plitvo vnašamo organsko maso. Osnovni namen zagotavljanja trajne godnosti tal je globoko rahljanje, da korenine lahko rastejo in sprejemajo hranila. Korenina lahko aktivira in sprejme fosfor le na enem mestu na dan, drugi dan bi morala zrasti že naprej, da lahko spet pride do fosforja. Zato sta pomembni poroznost in struktura tal.

Samo z obdelavo tal ne zatremo dovolj plevelov, problem zapleveljenosti učinkoviteje rešimo s pestrim kolobarjem - vmesni dosevki, leguminoze ... Nadloge najlažje preprečimo s povečano rodovitnostjo tal in trajnostnim gospodarjenjem, pravilno obdelavo, pestrim kolobarjem, uravnoteženim gnojenjem. Gnoj, gnojevka in gnojnica morajo biti prezračeni in kompostirani, razkrojeni dani v tla.

Pridejava in prireja živali morata upoštevati načela krožnosti - površinam prilagojena živinoreja, da je lahko sklenjen krogotok hranil v celotnem ekosistemu. Če gospodarimo po načelih krožnosti, prihranimo energijo, snovi in denar. Dušika ne kupujemo, ampak ga leguminoze vežejo iz zraka, tako smo manj odvisni od držav s fosilno energijo (nafto).

Ekološko kmetovanje je osnova za trajnostni razvoj, katerega cilj je pravilno ravnanje z naravnimi resursi, kot so voda, zrak, zemlja, rastline, energija ... Po ekoloških kriterijih pridelano hrano odlikuje povečana zunanja in notranja kvaliteta - dober poln okus brez škodljivih snovi. Kar pustimo naslednji generaciji, naj ne bo obremenjeno s stroški in škodljivimi snovmi.

Pri konvencionalni pridelavi lahko pride do stranskih stroškov in nezaželenih vplivov na okolje in kakovost živil. Na primer prašičereja T prašiči T koruza T intenzivno gnojenje T nitrati T izpiranje v podtalnico T onesnažena talna voda.

Ekološko kmetovanje je osnova za trajnostni razvoj - na podlagi naravne rodovitnosti tal.

K trajnostnemu gospodarstvu spada tudi dolgoročna zaščita narave.

Zdrava narava = zdrava hrana.

Zdrava tla T zdrave rastline T zdrave živali T zadovoljni in zdravi ljudje.

VPLIV HUMUSA NA GODNOST TAL

Organska snov vpliva na sprejem rastlinskih hranil	hranilni humus	trajni humus
	pri mineralizaciji se sproščajo dušik, fosfor, žveplo in drugi elementi	rastline se hranijo preko tal, ne direktno
strukturo tal	vpliva na tvorbo in stabilnost strukturnih agregatov	lahka tla naredi kompaktnjša in poveča kapaciteto tal za vodo, težka tla naredi poroznejša, zračnejša in bolj topla ter strukturna
zdravje in kakovost	dovaja rastlinske hormone, antibiotike, ohranja biološko aktivnost in preprečuje delovanje škodljivih organizmov	poveča biološko aktivnost

UKREPI ZA STABILIZIRANJE STRUKTURE

Pospeševanje tvorbe primarnih strukturnih agregatov z dodajanjem apnenčastih gnojil; Oskrba talnih organizmov s hrano - rastlinski ostanki, koreninska masa, organska gnojila; Setev dosevkov; Kolobar; Bilanca humusa; Izravnana talna klima - vedno zeleni sistem - varuje tvorne organizme pred dežjem, izsušitvijo

ZITA FLISAR NOVAK, dipl. inž. agr.

Možnost dosetve žit

Jesen 1998 je bila za setev ozimnih žit zelo neugodna in že nekaj časa kmetovalci niso imeli toliko problemov

Vreme je pošteno nagajalo in zgodilo se je, da je koroza ostala na njivi (ponekod je še tudi danes), pa tudi čas spravila za sladkorno peso se je močno zavlekel. Vse to je imelo za posledico, da je veliko njiv, ki so bile namenjene setvi ozimnih žit, ostalo neposejane. Po prvih ocenah kmetijske svetovalne službe je v Sloveniji približno 30 odstotkov manj posejanih površin z ozimnimi žiti kot prejšnja leta. Na območju Pomurja imamo zasejanih 4.000-4.500 ha manj površin z ozimnimi žiti, kot je bilo to v letu 1997. V jesenskem času nam je zelo nagajala tudi stoječa voda in kar precej posejanih površin je bilo dolgo časa pod vodo. Nekaj posevkov je tako propadlo na celotnih površinah, drugod pa le manjkajo določeni deli.

Kaj narediti?

Najprej je potrebno počakati, da vidimo, kaj je z našimi posevki, ko se bo vse skupaj osušilo. Včasih ne pomaga preveč hiteti, saj pšenica in ječmen lahko počakata v zemlji. Seveda pa to ne velja za površine, kjer je bila dalj časa stoječa voda. V vsakem primeru je potrebno posevke dobro pregledati, tudi prebrskati pod zemljo, saj lahko da je tam še kakšno seme živo, ki bo vzniklo, čim bo dovolj suho in toplo. Idealne nšeniče in

ječmena verjetno ne bomo našli, toda to so rastline, ki znajo delati »čudeže«.

Če se boste odločili za samostojno setev jarih žit, itak veste, kaj je potrebno storiti. Če pa imate prazne prostore le na delu površine, se lahko odločite za dosetev. Nikar ne sejte k ozimnim žitom ozimna žita, ampak posežite po jarih žitih. To ni ravno najbolj zaželena kombinacija, boste pa s tem zapolnili prazne prostore in plevelom

Torej dosetev je mogoča, vendar se morate za ta ukrep odločiti čim prej. Ovira je pri tem vreme, saj je preveč mokro, da bi z mehanizacijo lahko prišli na površine. Do 15. marca je idealen čas, potem pa bo že prepozno. Za samostojne setve jarih žit pa je priporočljiv ves mesec marec.

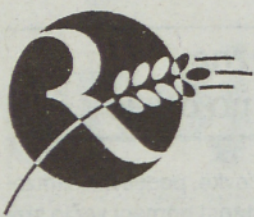
Ob dosevah se pojavlja še en problem, na katerega morate biti tudi pozorni. Vsi bi radi uničili plevelno floro s herbicidi, predvsem ozkolistne plevela, kot so srakoperec, muhič, kostreba, vendar v jarih niso registrirani pripravki dicuran forte, cougar ali grodyl plus. Če v jesenskem času niste poskrbeli takšnih površin in boste posevek dosejali, bodite zelo previdni z uporabo fitofarmaceutskih pripravkov. Raje vprašajte in ne delajte kar po svoje. Veliko vas uporablja dicuran forte tudi v jari pšenici in jarem ječmenu, vendar le od 3 listov pšenice naprej in v količini 1 kg/ha. Zatorej pazite, da si ne bi naredili še več škode, kot je že itak.

Če ste v dilemi in ne veste, kaj storiti, se obrnite na terenskega svetovaleca in skupaj bomo skušali rešiti problem.

METKA BARBARIČ, dipl. inž. kmet.
Kmetij. svetov. sl. za Pomurje

Kmetijsko gospodarstvo Rakičan d.d.

Lendavska 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota

S svojo dejavnostjo spadamo med največje proizvajalce hrane v Sloveniji. Kmetijsko gospodarstvo je organizacijsko sestavljeno iz treh profitnih centrov:

- Tovarna močnih krmil
 - Prašičereja
 - Poljedelstvo (sadjarstvo in vinogradništvo)
- Krmila za živinorejsko proizvodnjo izdelujemo v Tovarni močnih krmil v Lipovcih. Tovarna je sodobno zgrajena in opremljena, računalniško vodena, vse recepture za krmila so sproti optimirane glede na vhodne cene in vsebnosti hranil v surovinah in na zahteve posamezne vrste krme. Zmogljivost tovarne je 20 ton na uro ali 40.000 ton krmil v eni izmeni. Krmne mešanice izdelujemo iz izbranih, sproti analiziranih surovin, katerih osnovna surovina je domača POMURSKA KORUZA.

Krmilom so dodani vsi potrebni vitamini, mikroelementi in minerali, uporabljamo sintetične aminokisline, probiotike in zakisevalce. Prav tako uporabljamo melaso in maščobe, kar daje krmilom energijo in okus, izboljša fizikalne lastnosti, krmila so manj prašna in jih živali radi konzumirajo.

V tovarni izdelujemo:

- popolne krmne mešanice,
- dopolnilne krmne mešanice (SUPERJI), to so koncentracije, ki jih rejci živali mešajo z doma pridelanimi žiti,
- po potrebi izdelamo za večje rejce tudi posebna krmila po naročilu ali v dogovoru s pospeševalno službo.

Izdelana krmila so visoko koncentrirana, energijsko bogata in biološko polnovredna, kot to zahteva genetski potencial živali (nove selekcije).

USPEŠNA ŽIVINOREJSKA PROIZVODNJA = GENETSKI POTENCIAL ŽIVALI IN KVALITETA KRMA.

Krmila prodajamo v trgovini ZRNOVIT v Lipovcih v vrečah po 10 in 50 kg in v razsutem stanju. Večje količine kupcem dostavljamo po naročilu.

Naša strokovna služba ponuja pomoč pri prehrani živali.

V sklopu Tovarne obratujejo tudi velika sušilnica in silosi za žita. Sušilnica ima zmogljivost 1.000

ton žit v 24 urah. Rabi za sušenje žit, pridelanih v KG Rakičan in pri zasebnih proizvajalcih.

Pšenico, namenjeno za prodajo, prevzamemo za sušenje in v skladiščenje od vseh proizvajalcev, tudi v majhnih količinah.

Jeseni odkupujemo tržne preseške koruze. Po želji kmetov tudi storitveno posušimo in skladiščimo.

Z našo dejavnostjo (TMK) tako dokončamo poljedelsko proizvodnjo, pridelke posušimo, prečistimo, ohladimo in pravilno uskladiščimo za prodajo ali nadaljnjo uporabo.

Z našo dejavnostjo smo prav gotovo nepogrešljivi člen v kmetijski verigi v regiji.

Prašičerejska proizvodnja poteka na selekcijski farmi Nemščak, kjer letno spitamo:

- do 80.000 mesnatih pitancev
- do 5.000 kosov kakovostnega, zdravega plemenskega materiala, ki ga je mogoče kupiti na farmi

1. plemenske mladice pasme:

- švedski landrace
- linije 12

2. plemenske merjasce:

- a) direktno testirane
- b) netestirane (s testiranimi starši) pasem:

- švedski landrace
- large white
- pietrain
- nemški landrace
- kombinacije 54

Na poljedelskem profitnem centru pridelujemo različna žita in sladkorno peso na prek 3000 ha zemlje.

Izredno pomembna je proizvodnja semenskih pšenic sort MARIJA, ŽITARKA, RENAN, PROFIT in drugih, ki jih prodajamo po vsej Sloveniji.

Na vinorodnih območjih Goriškega pridelujemo grozdje znanih kakovostnih vinskih sort laški rizling, renski rizling, chardonnay, kerner in druge na prek 30 hektarjih.

Vino iz tega grozdja negujemo v naših vinskih kletih v Mačkovcih in Kramarovcih.

Vino dajemo na trg stekleničeno v 0,75-litrski in 1-litrski steklenici. Prav tako je mogoče kupiti iz naših kletih vino iz sodov. Pridelujemo tudi sadje: jabolka, breskve, hruške.

PIONEER.

ZNAČKA PROIZVODA

Tehnologija, ki daje več!

Najboljša ponudba hibridov za Vas

SUPER ELITA HIBRID:

ELITA - CLARICA - MONESSA - MONALISA
STIRA - DANELLA - STEFANIA - EVELINA - MATEA

ELITA HIBRID:

MATILDA - HELGA - ALBERTA - RAISSA - MARISTA

STANDARDNI HIBRID:

DEA - EVA - CARLA

Kvaliteta ima novo ime - PIONEER

Vse hibride in podrobnejše informacije lahko dobite v kmetijskih trgovinah in v naših KVALIFICIRANIH TRGOVINAH

KZ Gornja Radgona, SKZ Murska Sobota, Ledavski dol Cankova, Trgovina R. Hožjana, SKZ Kmetovalnica, Agroplac, SKZ Klas, KZ Turnišče, SKZ Črenšovci, Vega Skakovci, KZ Lenart, Raiffelsen d.o.o. **PIONEER SAATEN GES.M.B.H.** Predstavništvo za Slovenijo, Markišavska c. 10 Murska Sobota, tel.: 069 35 070

VULKANIZERSTVO

Stefan Režonja, s. p.
 Dolga ulica 6, Moravske Toplice
 tel.: 48 438, GSM: (041) 78 42 42

UGODNE CENE TRAKTORSKIH GUM

VODILNA GUMA 600 - 16 že od 5.600 SIT

POGONSKA GUMA 11 - 2 - 28 že od 22.500 SIT

VELIKA IZBIRA AVTOMOBILSKIH PLAŠČEV VSEH VRST

TERMOTON okna**AKCIJA**

od 10. do 26. marca

- takojšnja dobava za večino dimenzij
- posojilo do 60 mesecev
- brezplačen prevoz za nakup v vrednosti nad 100.000 SIT
- organiziran servis in montaža
- garancijski rok 2 leti, stekla 5 let

dodatni popust**JELOVICA**

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
 tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261
 E-mail: info@jelovica.si, http://www.jelovica.si

MURSKA SOBOTA, Nemčavci 1D (BTC), tel./fax: (069) 22-921, DISKONT UNIVERZAL, - Križevci pri Ljutomeru, tel./fax: (069) 87-630 - Ljutomer, tel./fax: (069) 84-104

NEW HOLLAND**Serijska 56**

- traktorji za poljedelstvo
- od 50 do 70 KM

Serijska TND/TNS

- poljedelsko-travniški traktorji
- od 50 do 72 KM

Serijska TL

- traktorji za poljedelstvo
- od 65 do 95 KM

Serijska TS

- traktorji za poljedelstvo
- od 90 do 110 KM

Serijska TNF

- traktorji za sadjarstvo, vinogradništvo in hmeljarstvo
- od 65 do 90 KM

Za vse modele traktorjev **NEW HOLLAND** in **ŠTORE** ponujamo originalne nadomestne dele po najugodnejših cenah. Servisno dejavnost opravljamo v lastnih servisnih delavnicah pri pooblaščenih serviserjih in tudi pri vas doma. Generalni zastopnik za Slovenijo:

Slovenske železarnе - ITRO, d. o. o., Železarska 3, 3220 Štore, tel.: (063) 771 411, faks: (063) 490 37 00

ITRO
 Slovenske železarnе - ITRO d.o.o.

ITRO ŠTORE - generalni zastopnik programa **New Holland** v Slovenijo z vodilnim svetovnim proizvajalcem traktorjev, s korporelno rracijo **New Holland**, predstavljajo uveljavljene in nove serije traktorjev za sadjarstvo, vinogradništvo, hmeljarstvo, poljedelstvo in univerzalno serijo za poljedelstvo in travniška opravila.

Cene mineralnih gnojil

Marko Slavič Ključarovič

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Kmetijska zadruga G. Petrovič

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

SKZ Ljutomerčan, Ljutomer

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Kmetijska zadruga Lendava

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Pušnjak Cezanjevci

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Kmetijska zadruga Polana

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

SKZ Radgona, Gornja Radgona

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Kmetijska zadruga Dobrovnik

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Osemenjevalni center za merjasce bogatejši za pasmo PIETRAIN

Kljub težkim časom, ki zadnje čase vladajo v slovenski praiščereji, se je stroka odločila za velik korak, ki bo popestril dosedanje selekcijsko delo v pomurski regiji

Iz Avstrije smo uvozili mesnato pasmo pietrain. Tako je osemenjevalni center v Bakovcih oz. Živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje bogatejši za tri plemenske merjasce terminalne pasme pietrain, pomurski kmetje pa bodo lahko pri križanju s to pasmo prodajali bolj mesnate pitance.

Pasma izvira iz začetka 20. let tega stoletja. Domovina je Belgija, domneve o nastanku te vrste praiščev do sedaj še niso potrjene. Za pasmo pietrain so značilni izredna mesnatost, nekoliko slabši prirast in kakovost mesa ter občutljivost za stres. Ta črno-bela pisana pasma praiščev srednje velikosti z izrazitimi šunkami in širokim hrbtom je

namenjena predvsem kot očetova linija za križanje. V 60. letih so jo začeli selekcionirati proti omenjenim slabšim lastnostim te pasme. Danes pasma v Evropi ne zaostaja več za proizvodnimi lastnostmi pre-

ostalnih pasem, s selekcijo pa so vzredili živali, neobčutljive za stres.

Pasma v bistvu pomeni v krajšem času rešitev pri rejcih, ki imajo nekoliko slabšo mesnatost. V tujini dosega križanci s to pasmo 57,58-odstotno mesnatost in več, seveda v njihovih razmerah, tehnologiji in menedžmentu, to pa ne pomeni, da naši rejci ne bi mogli doseči takih ali boljših rezultatov.

Merjaščevo seme te pasme in vseh drugih (veliki yorkshire, švedski landrace, durok, nemški landrace, linija 54) je mogoče dobiti na vseh pomurskih veterinarskih postajah ali ambulantah.

BRANKO BELEC,
DR. VET. MED.,
ŽVZ ZA POMURJE ■

Izobraževanje kmetovalcev

12. marca bo v sejni dvorani Živinorejsko veterinarskega zavoda od 8.00 do 15.00 ure seminar: Tehnika in tehnologija pridelave ter trženje zelenjave. Istega dne bo v hotelu Diana v Murski Soboti ob 19.00 uri tradicionalna prireditev Gorička vina - nova doživetja.

V Ivanjcih bo 18. marca ob 19.00 uri predavanje Ureditve zelenjavnega vrta.

18. marca bo v sejni sobi KZ Kmetovalec ob 9.00 uri predavanje Davek na dodano vrednost. Ob 10.00 uri bo Rejsko društvo lisaste pasme v sodelovanju z Kmetijsko svetovalno službo Ljutomer - Križevci pri Ljutomeru imelo predstavitev pasme mont beliarde in primerjava z našo lisasto pasmo. Hkrati bo še predavanje Zaviralne snovi v mleku.

Cene mineralnih gnojil

Agromarket Tešanovci

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

Kmetijska zadruga Turnišče

vrsta gnojil	cena s 5% p. d.
NP 15-15-15	31,40
NP 15-15-15	29,20
NP 6-12-24	31,40
NP 7-20-30	34,86
NP 0-10-30+0,1B	43,66
KAN 27%	22,89
UREA 46%	27,59

brstič - je do 3 cm dolg brst na kratkem poganjku

Na svoji osnovi ima mnogo obročastih gub. Z vejo tvori skoraj pravi kot. Spada med rodni les. Navadno traja poln razvoj brstiča nekaj let (pri hrški 3-4 leta). Prvo leto se rodi oko v pazduhi lista na kratkem poganjku. Drugo leto to oko sestavlja brstič s svojo rozeto listja. Ker brstič ne raste, se ohranijo vsi asimilati listja za spremembo očesa v popek; tretje leto cvete in rodi. V posebno ugodnih razmerah se očesno tkivo diferencira v cvetno že prvo leto. Tedaj cvete že drugo leto.

brstika - kratka, tanka rodna mladika, ki ne presega dolžine 7-8 cm

Z vejo tvori skoraj pravi kot. Rast sredi poletja naglo sklene. Ima stranska očesa in na vrhu oko, ki pa se lahko spremeni v popek ali pa tudi ne.

Slovarček manj znanih pojmov

(nadaljevanje)

bohotivka - vodeni poganjek - ropar - bujna mladika z dolgimi medčlenki in redkimi brsti Požene iz spečih brstov na starejšem lesu, debelu ali debelejših vejah. Ker bohotivke rastejo navpično, porabijo veliko hranilnih snovi in hkrati zasenčijo krošnjo. Odstranjujemo jih s pinciranjem med rastno dobo in pri zimski rezi. Bohotivke se navadno pojavljajo kot posledica premočne rezi.

boleznina - siva plesen, ki jih povzročajo kvasovke, bakterije in plesni, zaradi katerih vino spremeni videz, vonj in okus

Te spremembe so lahko tako velike, da vino postane neužitno. Med boleznina vina prištevamo: berso-kan, očetni cik, vlečljivost, miševino, mlečnokislinski ton oz. cik, manitni cik, razgraditev vinske kisline ... Da bi se izognili boleznim vin, uporabljamo različne preventivne ukrepe (čistost posode in opreme, primerno zveplanje), s katerimi preprečimo dostop mikroorganizmov v vino ali jim preprečimo delovanje in razvoj z različnimi filtracijami in zveplanjem.

botritis cinerea - siva plesen je bolezen intenzivnega pridelovanja

Siva plesen lahko okuži cepjenke, mladike, liste, kabrinke, jagode in peclje vso rastno dobo. Največjo škodo povzroči Botritis cinerea na grozdju in pecljih. Siva plesen posebej ogroža občutljive sorte z zbitim grozdom (renski rizling, beli pinot, kerner, chardonnay). Razvoj botritisa je odvisen od toplote, vlage in oskrbe trte. Mesto okužbe postane

sivo rjavo do rdeče rjavo, na njem pa nastane značilna mišje siva plesniva prevleka. Zelene jagode lahko botritis okuži le, če so poškodovane. Mehčanje jagod je najpomembnejši čas pojava glive. V tej fazi imenujemo gniloba zelena gniloba. Žlahtna gniloba se pojavi šele, ko ima sok v jagodi nad 70 °Oe. Gliva naredi povrhnjico prozorno in s tem pospeši izhlapevanje vode. Za svoj razvoj porabi sorazmerno več kisline kot sladkorja, s tem pa se koncentracija sladkorja v jagodi zelo poveča. Iz takih jagod lahko pridelamo vina posebnih kakovosti. Če začnejo v vlažni jeseni jagode gniti, se večkrat pridruži še zelena gniloba, ki jo povzroči *Penicillium* spp., tako da jagode pospešeno zginejo. Posebno nevarna je gniloba pecljev. Na gnijočem mestu se peclj pretrga in grozdje odpade. Pri nekaterih sortah (rizvanec, renski rizling) je gniloba pecljev še izrazitejša. Da bi preprečili zeleno gnilobo, moramo skladno gnojiti, pravočasno opravljati vsa zelena dela, tudi odstranjevanje listov iz neposredne okolice grozdja. Botritisi so sredstva za varstvo rastlin, ki delujejo proti botritisu.

brežina - pas zemljišča ob terasi, polici, poti, cesti, ali ob vodi

V sadjarstvu in vinogradništvu je to strma poševna stran med dvema terasnim ploščama in je večinoma zatravljena.

(SE NADALJUJE)
PRIPRAVILA: ALENKA MEO-LIC, DIPL. INŽ. KMET., KSS ZA POMURJE ■

AGROPLAC Veržej d.o.o.

STARI TRG 5a, Veržej, tel./faks: (069) 87 936

KMETOVALCI, ZA SPOMLADANSKO SETEV!

Velika izbira in najugodnejše cene zaščitnih sredstev.

Ponujamo vam:

- semena vseh vrst
- umetna gnojila
- krmila
- orodja za vrtničarje ...

Priporočamo se!

IŠČETE DONOSNO DELO? POKLICNO ALI DODATNO?

Postanite naš partner pri vzgoji južnoameriških činčil!

Pogoji: - ljubezen do živali - nekaj lastnega kapitala

- približno 10 m² ogrevanega prostora

Ponujamo: - visokokakovostne razplodne živali - strokovno pomoč

Zagotavljamo: - odkup živali in ugodno ceno - poslovno zanesljivost

20 LET TRADICIJE

Za vse dodatne informacije pokličite po telefonu: (069) 411 404 (od 8. do 18. ure).

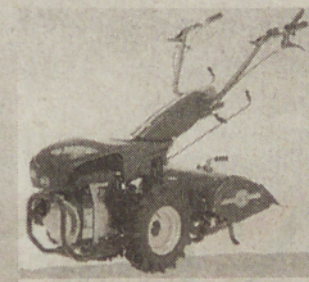

Matična farma južnoameriških činčil z 20-letnimi izkušnjami
2204 MIKLAVŽ,
Ul. Kirbiševih 53
tel./faks: (062) 692 250

ŽKG d.o.o.
Servis in trgovina kmetijske mehanizacije

BCS 740

BCS 720

PRODAJNI CENTER ŽKG, d. o. o.
GRAD 186b
tel.: (069) 50 90 60, faks: (069) 50 90 64

TRGOVINA ŽKG, d. o. o., MURSKA SOBOTA
Slomškova 25 (nasproti hotela Diana)
tel.: (069) 32 362

Robert Hozjan, s.p.

Žižki 95a in Melinci
tel./faks: (069) 70 833 tel.: (069) 411 828

VSE ZA KMETIJSTVO

*umetna gnojila, zaščitna sredstva, apnenčeva moka, semena vseh vrst (od semenskega krompirja in koruze do jarih žit, krmil in otrobov, krmilne in ribje moke, pesnih rezancev in soje ...)

* traktorske škropilnice, plugi, trosilniki hlevskega in umetnega gnoja, predsetveniki ...

* traktorske gume, motorne žage, kosilnice na nitko, akumulatorji, motorna olja, filtri in orodja za vrtničarje ...

GRADBENI MATERIAL – VINOGRADNIŠKA OPREMA – BELA TEHNIKA – KOLESA ROG, MOPEDI TOMOS

*Obiščite nas
čim prej!*

TRGO PREVOZ

EXPORT - IMPORT

Ptujska c. 16, Lenart, tel.: (062) 727 240, 2727 246, 727 256, faks: (062) 727 245

UNIVERSAL[®] FORTE 643 DT

- sinhroniziran menjalnik
- hidravlične zavore
- sodobna linija
- protihrupna kabina, atestirana po OECD-ju
- majhna poraba goriva

UGODNOST

10 % popusta za traktorje serije forte

3 % popusta za vse druge tipe

tehnični pregled traktorja

osnovno zavarovanje traktorja pri zavarovalnici Triglav

**KOLIČINE SO
OMEJENE**

**OBIŠČITE ali
POKLIČITE NAS**

VEGA

Skakovci 15, 9261 Cankova
telefon: 40 300, 40 355

KMETOVALCI!

Ugodne cene:

- UMETNIH GNOJIL
- SEMENSKE KORUZE
- ŠKROPIV

GRADBINCI!

VSE ZA GRADNJO,
FASADE IN
PREKRIVANJE STREH
- Zelo ugodne cene kritin
BOBROVEC in drugih
- Velika izbira
materialov izdelovalca
BAUMIT za vse vrste
fasad in strojnih ometov

AKCIJA!

- stiropor DEMIT,
debeline 5 cm,
samo 495,00 SIT/m²
- plošče iz mavca
samo 330,00 SIT/m²

VEGA

Skakovci 15, 9261 Cankova
telefon: 40 300, 40 355

Kaj ostane od
posevka, ki ni
zavarovan?

Komaj kaj

triglav premoženje
zavarovalnica triglav, d.d.